

CONSTITVTIONES
EDITAE

IN DIOECESANA SYNODO

SORANA

ANNO 1611

A Per. Illustri & R^{mo} Domino,

HIERONYMO IOANNELLIO,

IURISCONSULTO ROMANO,

Et olim in Patrio Gymnasio Iuris Caesaris Primario Professore

nunc vero

EPISCOPO SORANO

SVPERIORVM PERMISSV

ROMAE apud Iacobum Mascardum MDCXIV

Ughelly in Episc: Louany Tom. I. Italiane
Sacerd. n°. 671. p. 20 et LXXI. 2.^a Ed. = the
youngest Joannellus Romanus abbat. st
anno 1699. postrema die absentis Augusti
the bonus piusque Pastor Cathedralis Ecclie
Sacramentum condempnit, sacraque supplicata
locupletavit. Compag. St. Donat. et Juliani Mar-
tyris corporibus solemniter sepelitis. Seminarium
fundamentis edificavit, synodum celebravit et de
plurimorum rebus edidit; omnibus eam
clarioribus incrementis, defunctus est an. 1692.
mense Julio. De eo consule Bazzetus in me-
morias D. Barnabiti t. 1. pag. 632, et Ma-
donius in Bibliotheca Romani ut s. pag. 30.

УХОДИТЕ НА СВОЮ РАБОТУ

IERONYMVS

OANNELLIVS

ROMANVS

Dei, & Apostolicæ Sedis gratia

ISCOPVS SORANVS

NIVERSO CLERO NOSTRO

Salutem in Domino . 3

DACRI Concilij Tridentini decreta
exequi cupientes, absoluta totius Dicc-
cesis nostræ (vt Episcopale munus exi-
gebat) Visitatione Synodum Dicc-
am (diuina auxiliante gratia) primam habui-
in qua nonnulla ad optimos mores informan-
Deiq. cultum amplificandum, extirpanda vi-
alae assuetudines euellendas vtiliter, vt spera-
decreuimus; collegimus nemum non pauca,
ad stabiliendam gregis nostræ curæ concredi-
utem, & incolumitatem omniumq. felicità-
promouendam; conducere iudicauimus. 6
in illud reliquum videbatur, vt modus ali-
excogitaretur; quo benè, & vtiliter cogitata
axim, & vsum faciliè deuenirent, & ex noxia

† 2 obli-

Trid. sess. 24. cap. 3. Conc. Tolet. 4. cap. 35. c. decernimus. c. si Episcopus, vbi Archid. &
off. Ord. lib. 6. Mar. Soc. in tract. de Visit. q. 4. princ. ver. duodecimo quæstio. 6 Extant
resolutions S. C. Episcopum in Synodo Diocesana posse constitutiones facere ab. que con-
approbatione Cleri, debere tamen eū exquirere consilium Capituli, licet illud non teneat
iuris in quibusdā casibus à Iure expressis, tex. est in c. si quis, de ma. & obed. vbi gl. Abb.
a. de cons. in 6. vbi gl. Gem. & alii c. 1. de cons. d. 3. Inn. Host. & Io. And. in c. 1. de loc. &
ibi gl. ideo nos in pluribus sessionibus nostrū Capitulum conuocauimus, ac postea summa
vnanimi omnium consensu Synodum perfecimus, in qua trecenti ferè Clerici interfuerunt.

1 Sedes Sorani Ro-
mano tantum Pōifici
subest, vt in lib. celsū
qui conseruatur in
Vaticana Bibliotheca.
Card. Baron. Soranus
in ann. ad Martyr. 31.
Ianuar. littera G. de
ipsa Ciuitate vide eū-
dē Card. die 17. Maij,
littera D. & in 10. to.
Ann. vbi agit de S. Do-
minico Abbate.

2 Quomodo probe-
tur clericatus vide
Rocam coram Comi-
telo Episc. Perusino in vol.
conf. Farin. dec. 67. de
habitu & tonsura Cle-
ricorum, vide Concil.
Triden. sess. 23. cap. 6
Boer. dec. 69. qui po-
nit cons. Leonis X. vi
de inf. tit. de vita &
Hon. Cler. d. 6. p. 1. &
par. 3. editio 1. Sunt
exempti ab omni iu-
risdictione seculari
de iure diuino per al-
leg. in tract. de immu.
Eccl. p. 1. quem breui,
Deo fauente, & diu-
rus sum

3 Litteræ Episc. an &
quando plene probet
vide gl. in c. post ces-
sionē. ver. litteras, de
probat. vide etiā infr.
3. p. in forma collat.
benef. nu. 7.

4 Sess. 24. cap. 2. sess.
25. cap. 8. 4. & 10.
Conc. Tarrac. cap. 8.
Conc. Agath. cap. 71.

5 Extant

Oblivionis flexuosis vorticibus abriperetur, obuer-
 labatur animo non maiorem afferre vtilitatem in
 arca legem, quàm gladium in vagina, frustra-
 que decreta condi quæ semper sint condita, in mentem
 igitur venit, operæ pretium futurum, si facilem in
 ordinē digesta mandarentur typis, quorum opera
 videmus inueterata iuuenescere, & quæ diū in obli-
 uionis tenebris, tamquā in sepulcro iacebant mōr-
 tua, reuiuiscere, & redire in omnium oculos, & lu-
 cem: Arripimus libet̃er eam cogitationem. Siqui-
 dem præter alia, nec pauca commoda, molestum
 vobis describendi laborem non minui solum, sed
 omninò tolli animaduvertebamus, atque id effici
 potissimum, quod maximè optauimus, vt tam vti-
 lia instituta quotidie perlegendo, ac tenendo mani-
 bus, memoriæ, & pectori adhærescant; qui quo-
 niam vnus est nobis finis in hoc libello conficien-
 do, ædendoq. propositus vobis, & quem pascitis,
 gregi apprimè necessarius, primùm à Deo immor-
 tali bonorum omnium consiliorum, auctore peti-
 mus, ⁷ vt eam vobis mentem iniiciat ad exequen-
 dum, ⁸ quæ nos, ad decernendum induxit, deindè
 pro summa vestra in Deum, & in proximos Cha-
 ritate, rogamus vos, quàm studiosè possumus, vt
 hæc decreta assiduè, & diligenter euoluatis; vt
 cum è manibus deponuntur, pectore foueatis; spe-
 ramus enim fore, vt vobis exemplo sint, regenda-
 rum animarum, ⁹ & vos ita instructi, virtutum
 omnium omnibus exemplar sitis. ¹⁰ Valete in
 Domino.

7 Tac. cap. 1. Concil.
 Triden. sess. 6. can. 3.
 Nau. in Man. cap. 27.
 nu. 190.

8 Quando leges hu-
 manæ tam sæculares,
 quàm Ecclesiasticæ
 obligent ad mortale.
 vide S. Tho. 1. 2. q. 69.
 ar. 5. Card. Caiet 2. 2.
 q. 186. art. 9. col. 4.
 Henr. de synodo Epi-
 scop. 3. par. art. 1. nu.
 270. Nau. in Man. cap.
 23. nu. 48.

9 De essentia, & di-
 gnitate animæ vide
 Nau. in Man. in præ-
 ludio 1.

10 2. Corinth. 6. ibi
 nemini dantes vllam
 offensionem, vt non
 vituperetur ministe-
 rium eorum, sed in
 omnibus exhibeant se
 vt ministri Dei, &
 cap. 2. ibi Christi bon-
 us odor sumus. Con-
 cil. Triden. sess. 14. in
 prohemio de reform.
 & contrario de scan-
 dalo vide Nauarr. in
 Man. cap. 14. nu. 44.

INDEX TITVLORVM

PARS PRIMÆ

EDICTVM Indictionis Diœcesanæ Synodi. f. 1

De Summa Trinitate, & fide Catholica. 3

De Constitutionibus. 7

De Hæreticis euitandis & libris prohibitis. 8

De Maleficijs, incantationibus, & alijs superstitionibus. 10

De Blasphemia. 11

De verbi Dei prædicatione. 14

De Fidei initijs à Parrocho tradendis. 17

De Scholis, & Magistris. 19

De Sacramentis, & primo de Baptismo. 22

De Confirmatione. 25

De Pœnitentia. 27

De Sanctissima Eucharistia. 29

De Extrema Vnctione. 31

De Ordine. 35

De Magistris. 37

De Fæstorum obseruatione. 40

De ieiunij obseruatione. 43

De celebratione Missarum. 45

De Horis Canonicis. 50

De Oratione. 52

De Reliquijs, & veneratione Sanctorum. 54

De Processionibus. 55

De Exequijs, & sepulturis. 56

De Sacrosanctis Ecclesijs, earumq. cultu, & veneratione. 60

De

De

De Rebus Ecclesiæ non alienandis .	63
De Decimis .	69
De Immunitate Ecclesiastica .	71
De Capitulis Cathedralis , & Collegiatarum Ecclesi- arum .	74

P A R S S E C V N D A .

D E vita, & honestate Clericorum .	75
De Residentia Clericorum .	82
De officio Vicarij generalis .	83
De officio Vicarij foranei .	84
De officio Parrochi .	85
De officio Iudicum Synodali .	88
De officio examinatorum .	89
De officio testium Synodali .	91
De Seminario Clericorum .	91
De Hospitalibus , & Confraternitatibus .	92
De Quæstoribus eleemosynarum .	94
De Monialibus .	95
De Vsuris .	101
De Pœnis .	103
De sententia excommunicationis .	104
De Conuentu Sacerdotum , & Clericorum pro casibus con- scientiæ discutiendis .	109
De Vassallis, seu feudatarijs Sorana Ecclesia .	110

P A R S T E R T I A .

L ibri che deuono hauere li Curati .	111
Forma di scriuere li Battezzati .	112
Forma di scriuere li Confirmati .	113
Forma di scriuere li Matrimonij .	114
Forma di denunciare li Matrimonij .	117
Forma della fede da farsi dalli Curati delle denuntie fat- te .	117
Forma di scriuere lo stato dell'anime .	118

Forma-

Forma di scriuere li Morsi alungo	119
Forma di scriuere le Messe dette per obliquo	119
De ordine ministrandi sacramentum Penitentia	119
Forma absolutionis	120
De eadem in Reconuolutione	120
De eadem tempore Iubilii	121
De eadem in articulo mortis	121
Aedictum super Visitatione	122
Editto per l'habito de' Preti, e Chierici	124
Editto che li Chierici non e'no' a' seruire dalle collette debbia- no seruire alle Chiese, e non attendere a mercantie, e ne- gotiationi illecite	125
Editto per riguardare le feste	126
Editto per riguardare le feste contro li giocatori, & per le Chiese, e Confraternita	128
Editto contro li concubinarij	130
Editto per l'Inferni	132
Editto, & ordini da offeruarsi per li santissimi Sepolchri, e per le processioni del Giovedì Santo	133
Editto, & ordini per l'oratione delle 40. hore	134
Editto per la Chiesa de' religiosi	135
Editto per la Chiesa conuente	136
Editto che li Sposi non cohabitino auanti la celebratione del Matrimonio	137
Ordini per la Retta Administratione di Confraternita, Hospitali, & altri luoghi pii	137
Forma Iuramenti prestandi in manibus Reuerendiss. Epi- scopi, seu eius Vicarij Generalis per prouisor de benefi- cij Ecclesiasticis	139
Forma Iuramenti prestandi per presentatos ad beneficia Ecclesiastica	140
Forma Iuramenti prestandi per testes Synodales	140
Forma Iuramenti prestandi per examinatores	141
Forma litterarum Monitoriarum uniuersaliu	141
Forma per fulminare la scomunica da offeruarsi dalli Curati	141

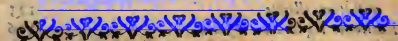
*Forma di denuntiare, ò publicare al popolo nella Messa in
giorno di festa quelli che desiderano esser promossi à gli
ordini.* 143

Forma collationis beneficij Ecclesiastici. 143

*Forma fidei publicationis resignationis, qua debet scribi à
tergo Bullarum.* 144

Oratio habita in Synodo Sorana. 146

FINIS INDICIS CAPITVM.

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. P. M. S. Pal. Ab.

Cæsar Fidelis Vicefg.

*Ego Fr. Antonius Zanobius, Balleanius de Florentia S. Theol.
Magister, Procurator Generalis Ord. Fratrum Seruorum, ex
commissione Reuerendiss. P. F. Ludouici Yffella Mag. Sacri
Palatii Apostol. vidi hanc Diocesanam Synodum cum suis
constitutionibus Perillustreis, & Reuerendiss. D. Hieronymi
Ioannellij Romani dignissimi Episcopi Sorani, in qua mihi
deprehendere potui, quod sanctæ Fidei, aut bonis moribus
repugnet, immo opus satis vtile, non solum pro obseruan-
tia, & regimine suorum subditorum, verum etiam cuius-
cumque Prælati fore cenleo si typis mandetur, quippe qui
nihil statuat, quod auctoritate non confirmet. Et me sub-
scripsi hac die 16. Junij 1614.*

Idem qui supra F. Antonius Zanobius manu propria.

Imprimatur.

*F. Thomas Pallauicius Mag. & Reuerendiss. P. F. Lu-
douici Yffella S. Pal. Apost. Mag. socius. Ord. Præd.*

PREDICTVM INDICTIONIS DIOECESANÆ SYNODI SORANAE

HIERONYMVS IOANNELLIVS
Dei, & Apostolica Sedis gratia
EPISCOPVS SORANVS.

VM Sacrosancta Tridentina Synodo¹ sancitum, & decretum sit, vt Dioecesanæ Synodi conuocarentur, quibus Ecclesiarum Pastores deprauatis subditorum moribus, & commissæ sibi Plebis excessibus dignè mederentur, ac prouiderent.

² Ideo nos eo Pastoralis officij, spiritu excitati; Absoluta vniuersæ Dioecesis nostræ visitatione his nostris litteris ipsam Synodum³ ad diem vigesimā Octobris⁴ proximè sequentis (Deo fauente) celebrandam indicimus, ac denunciāmus. Quamobrem vniuersos, & singulos, qui in nostra hac Sorana Ciuitate, & Dioecesi beneficia⁵ quæuis Ecclesiastica etiam, quæ sine vlla cura sunt, obtinent⁶ quique sacris ordinibus initiati sunt.⁷ Eos prætereā omnes cum sæculares, tùm regulares⁸ Clericos, qui quouis iure, aut consuetudine⁹ nostræ Synodo Dioecesanæ interesse debent monemus in Domino, eisdemq. omnibus, & singulis in virtute sanctæ obedientiæ,¹⁰ ac sub pœna suspensionis, ipso facto, incurrenda,¹¹ & alijs iuxta sacrorum Canonum decreta¹² iubemus, vt ipsi cum Clericali habitu. talari, tonsura.¹³ Superpelliceis

A

etiam

ba peccatum mortale 10. Maior. in 4. sen. d. 15. q. 4. S. Antonin. in sum. par. 1. tit. 18. c. vnic. §. 2.
11 cap. si. 18. d. d. c. quod super his. 12 Henr. d. p. 2. n. 49. 13 Vide in dicto de hab. Cler.

1 sess. 24. cap. 2 in fl.
2 cap. annis singulis,
ver. discutiat. 18. d. c.
quoniam quidem, c.
peruenit. ead. d. Henr.
Boetius in tract. de
Synodo Episc. p. 3. n. 4
3 Græcè, Latine verò
cōuentus, siue cœtus,
aut Cōcilij. c. 1. 15. d.
Abb. c. Ocius Episcopus
not. 4. de elec. &
in c. conuenerit. n. 2.
de off. ord. Card. de
Turcrem. d. c. 1. §.
Synodus, & in sum. de
Ecl. Dei. lib. 4. c. 2.
4 Non est tēpus præ
finitum à iure, quando
Synodus debet cele
brari. Henr. in alleg.
tract. par. 1. nu. 49.
5 Conc. Trid. d. c. 2 in
fine.
6 Abb. in c. quod su
per his. not. 1. de ma
ior. & obed. Innoc. &
10. Andr. in c. graue.
de præb. Henr. d. tract.
par. 2. n. 18. & 20.
7 Quando agitur de
reformatione, & cor
rectione morū omnes
Clerici debēt venire.
10. And. & Card. Zab.
d. cap. graue. S. Carol.
syn. 4. dec. 45.
8 Vt si inseruierēt Ecc.
Parrochiali. c. de Mo
nachis. 17. q. 1. Archid.
cap. Abbates. 18. q. 2.
Card. in c. Episcopos,
il 2. 18. q. 1. Card. Zab.
in Clem. fin. de celeb.
miss. glo. ibi. & in c. 3.
16. q. 1.
9 Host. in summ. de
off. ordin. §. quid per
tinet. Henr. p. 2. n. 37.
10 Inducunt hæc ver.

14 S. Carolus syn. 4.
dec. 45.

15 Io. And. & Gem. in
c. decet, in princ. de
Imm. Eccl. lib. 6.

16 Abb. & alij in c. fi.
de his quæ sunt à
Prel. sine cons. Capit.

17 Henr. loc. cit. p. 2.
n. 57. enumerat causas

18 Causæ probantur
per vnū testē, & quan-
doque per iuramentū
glos. & Card. de Tur-
recre. inc. placuit. 18. d.

19 Excusatio potest
fieri per Nuncios cum
litteris impeditoriū. c.
prudētiam, in prin. de
off. del. g. gl. & Abb. in

c. bonæ, il. 1. de elect.
gl. cap. cupiētēs. ver.
propositam. eod. rit. in

6. & si Nuncius nō po-
test reperiri, sufficiunt
litteræ. Card. Alex. d.

c. placuit. not. 3.
20 c. rursus. 11. q. 3. c.
si quis autē. 18. d. Bar.

& Alex. in l. aut facta.
§. Iulian. ff. de dā. inf.
21 S. Th. 2. 2. q. 184. ar.

6. vers. ad 2. Card. de
Turrecr. in sum. 17. d.
vers. ad 4.

22 Card. de Turrecr.
in c. ordinationes. 1.
q. 1. & in c. quæcum-

que. 10. q. 1. 11. q. 1.
23 Idē Card. in sum.

18. d. Io. Gherzon in
2. par. infer. habito in
Conc. Rhem. in Dom.

2. post Pascha, incipit,
Pastor bonus.

24 Abb. d. c. super his
Card. Zabre. in c. in
his de priuile.

25 S. Carol. de off. or.
c. 47. & syn. 4. dec. 45.

26 S. Carol. d. decr. 45.

etiam mūdīs, ac parati ad sacram communionem ¹⁴
prædicta die summo manē ad Diocēsanam Synodum,
quā in nostra Cathedrali Ecclesia ¹⁵ celebrabimus,
conueniant; idquē non alij eorum nomine, ¹⁶ sed ipsi-
met nisi legitima causa ¹⁷ quam probare debent ¹⁸ im-
pediri sint ¹⁹ præsent. Indē autem cum conuenerint, ne
cuiquam, nisi impetrata à nobis scripto facultate disce-
dere liceat. ²⁰ vt Dei ope, atque auxilio ea decernan-
tur, quæ ad animarum salutem, ²¹ & diuini cultus incre-
mentum, ²² Cleriq. disciplinam ²³ pertinere iudicabi-
mus, eos autem, quibus cura imminet animarum, du-
rante hoc absentia tempore, vt alicui probo Sacerdoti
eorum Ecclesias commendatas ²⁴ relinquunt, monemus.
Volumus etiam, ac mandamus, quod in nostra Cathe-
drali ecclesia omnibus diebus Dominicis recitentur Li-
taniae, ac qualibet feria 5. in singulas hebdomadas, an-
tequam detur principium Synodo, dicatur Missa de Spī-
ritu sancto, ²⁵ quod etiam in omnibus Ecclesijs Parro-
chialibus Ciuitatis, & Diocēsis obseruari debeat, qui-
bus à Deo impetretur auxilium pro optimo synodaliū
constitutionum euentu, Curatorumq. officium sit præ-
cedenti die Dominica Parrochialis suæ Ecclesiæ homi-
nes docere, quā sanctum, salutareq. sit synodalis Diocē-
cesanæ actionis institutum. ²⁶ In quorum fidem has lit-
teras nostra, Cancellarij q. nostri manu signatas confici,
sigilloq. nostro muniri, Cathedralisq. nostræ Ecclesiæ
valuis affigi, iussimus, earum copijs manu dicti Cancel-
larij subscriptis, & sigilli nostri impressione etiam mu-
nitis in valuis Ecclesiarum S. Archangeli Terræ Arpini,
S. Simeonis Terræ Albeti, & S. Ioannis Terræ Ciuitellæ,
similiter affixis, quā affixionem ²⁷ habere eam vim vo-
lumus, ac si personaliter singulis intimata essent. Datum
Soræ in nostro Episcopali Palatio die 21. Septemb. 1611.

Hieronymus Episcopus Soranus.

Clericus Leonardus Gallus Canc.

27 Clem. causam. de elect. Vant. de null. ex defec. cit. n. 121. Maranta in
praxi in ver. rectē concipiatur citatio n. 91. & nota, quod per citationem per ædictum potest quis
excommunicari add. ad Dec. Rot. 5. de refer. in no Aigid. dec. 188. tu vide Rotam dec. 1. in nota
tit. de ferijs add. ad Ritum 17. Cur. Archiep. n. 6.

CONSTITVTIONES SYNODALES

Habitæ IN ECCLESIA CATHEDRALI SORANA

Die XX. Octobris MDCXI.

*In Nomine Sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis Patris,
& Filij, & Spiritus Sancti.*

PARS PRIMA. TITVLVS I.

De Summa Trinitate, & Fide Catholica.

AUTE omnia statuimus, & decernimus,
præmittendam esse confessionem fidei,
Patrum exempla in hoc secuti, qui in
eorum Concilij hoc scutum in princi-
pio suarum actionem apponere consue-
uerunt. ¹ Quare illam in primis fidei for-

mam præscribendam duximus, quam olim Sacri Conci-
lij Nicæni Patres ab omnibus Christianis credendam
præceperunt; ² & foelicis recordationis Pius IV. ³ om-
nibus fidelibus præponendam declarauit, tamquàm
principium illud, in quo omnes, qui fidem Christi pro-
fidentur, necessario conueniunt, ⁴ ac firmamentum, præ-
ter quod teste Apostolo: ⁵ Nemo potest aliud ponere
contra quod Inferni portæ numquam præualebunt, ⁶ cu-
ius sanæ fidei, professionisq. modum, & tenorem, ne-
quisquam imposterum subditorum nostrorum ignoret
in principio huius nostræ Synodi inserendum curauimus, videlicet.

¹ Conc. Nic. 1. sub S.
Silu. Constan. 6. ar. 17.
Conc. Magunt. cap. 1.
Conc. Trid. sess. 3.

² Conc. Nicæn. 1.
³ Pius IV. ann. 1564.
id. Nouembris. incip.
iniunctum.

⁴ Conc. Trid. d. sess. 3.
⁵ Ad Corinth. 3.
⁶ Clem. 1. de summa
Trinit.
⁷ Matth. 16. c. in no-
uo. 21. dist.

Credo in vnum Deum. Patrem Omnipotentem, Factorem Cæli, & Terræ: vñsibilium omnium, & inuisibilem. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vni-
genitum. Et ex Patre natum antè omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine: Deum verum de Deo vero. Genitum non factum consubstantiali Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cælis. Et Incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in Cælum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos: cuius Regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem: qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et vnā Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen.

Apostolicas insuper, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem obseruationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector.

Item Sacram Scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est, iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum admitto, nec eam vnquam, nisi iuxta vñanimem consensum Patrum accipio, & interpretabor.

Profiteor quoque, septem esse verè, & propriè Sacramenta nouæ legis à Iesu Christo D. N. instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Vñctionem, Ordinem, & Matrimonium, illa, quæ gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non possit.

Receptos

Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum omnium Sacramentorum solemnâ administratione recipio, & admitto.

Omnia, & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector & recipio.

Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, ac propitiatorium sacrificium pro viuis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè, & realiter, & substantialiter Corpus, & sanguinem, unà cum anima, & diuinitate D.N. Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat.

Fateor etiam sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verumque sacramentum sumi.

Constanter teneo, Purgatorium esse, animasque ibi de tentas fidelium suffragiis iuari.

Similiter & Sanctos unà cum Christo regnantes, venerandos, atque inuocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias venerandas esse.

Firmissimè assero, Imagines Christi, & Deiparæ semper Virginis, ne non aliorum Sanctorum, habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam.

Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano Populo maximè salutarem esse affirmo.

Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram, agnosco, Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro.

Cætera item omnia à sacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipuè à Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio,

pio, atque profiteor, simulq. contraria omnia, atque hærefes quascumque ab Ecclesia damnatas, reiectas, & anathematizatas ego pariter damno, reijcio, & anathematizo.

Hanc veram Catholicam fidem, extrà quam nemo saluus esse potest, quam in præfenti spontè profiteor, & veraciter teneo eandem integram, & inuiolatam vsquè ad extremum vitæ spatium constantissimè (Deo adiuvante) retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum.

DECRETVM II.

Explicata Fidei Catholicæ professione, videndum est de ijs, qui illam publicè profiteri debent.

Conc. Trid. sess. 24. c. 12. de refor. Const. Pij IV. anno 1564. incip. Iniunctū. Nauar. conf. 8. de iureiuran.

Prouisi de beneficijs quibuscumque, curam animarum habentibus teneantur à die adeptæ possessionis ad minus intra duos menses in manibus nostris, vel nobis impeditis, coràm nostro Generali Vicario professionem fidei emitte, iuxta superscriptam formulam.

DECRETVM III.

Prouisi autem de Canonicatibus, & dignitatibus in Ecclesia Cathedrali non solùm coràm nobis, seu nostro Vicario; sed etiam in Capitulo idem facere teneantur intrà supradictum tempus, alioquin fructus suos non faciant, nec illis possessio suffragetur.

Concil. Trid. loc. cit. etiãsi Canonici essent exempli. Nauar. conf. 9. de iureiur.

DECRETVM IIII.

Docentes etiam litteras publicè, vel priuatim domi suæ, vel alienæ, etiamsi Pedagogi sint, vel gratis doceant, eandem professionem coràm nobis, vel Vicario nostro, antequàm ad docendum accedant, facere debeant, initio cuiuslibet anni, præcedente informatione super vita, & moribus, Qui verò huic decre-

Conc. Trid. sess. 25. c. 2. in fin. Const. Pij IV. de qua supra.

to non obtemperauerint , seuerè arbitrio nostro puniuntur.

DECRETVM V.

VT autem id faciliùs , ac meliùs effici , possit , studiosè inquirant Parochi , quinam in suis Parochijs eo docendi munere funguntur , & eorum nomina ad nos singulo quoquè anno circa festum Natiuitatis D. N. Iesu Christi , deferant , teneaturq. Cancellarius Curiae Episcopalis in aliquem certum librum , qui in Episcopali Archiuo asseruetur , annotare omnes , qui professionem fidei in futurum præstabunt .

S. Carolus tom. 1. hoc ipso tit. cap. 3.

DECRETVM VI.

Nemini Regulari in Ecclesijs quæ non sunt sui ordinis , concionari liceat , antequam coram nobis , vel Vicario nostro eandem fidei professionem iuxta præscriptam formulam præstiterit , nisi probet scripto testimonio atque obsignato se illam alias in nostra diocesi præstitisse .

S. Carolus tit. de sum. Trin. cap. 10.

1 Conc. Trid. sess. 5. c. 2. de reform. & sess. 24. cap. 4.

TITVLVS II.

De Constitutionibus.

DECRETVM PRIMVM.

QVONIAM diuersæ Constitutiones synodales in hac Diocesi à nostris Prædecessoribus factæ circumferuntur , quæ in vnum nondum collectæ reperiuntur , ideo vt etiam animarum saluti insimul , & quieti consulamus , omnes , & quascumque Constitutiones æditas cum censuris , & alijs pœnis in illis appositis , præter eas , quas inferiùs in proprijs titulis inseremus , abrogamus , & abolemus , ac pro abrogatis , & abolitis haberi volumus , & mandamus , ita vt in futurum constitutiones sequentes obligent , & iuxta illarum seriem pariter , & tenorem iudicari debeat .

DE-

DECRETVM II.

Cathedralis, & singulæ Collegiatæ, & Parrochiales Ecclesiæ huius Diocesis has nostras constitutiones certo aliquo loco collocatas perpetuò asseruent, ac quilibet, qui huic Synodo interesse debet, exemplum earum habeat, alias punietur, nullusq. earum ignorantia prætereundum possit post duos menses proximè futuros.

DECRETVM III.

Sess. 23. cap. 1. de re-
form. in fine.

Quoniam sacrum Concilium Tridentinum statuit frequenter publicari, & præcipuè in Synodis decretum de residentia sub fœl. recor. Paulo III. sess. 6. cap. 2. de refor. & alterum sub fœl. recor. Pio IV. sess. 23. cap. 1. de reform. necnon quoties expedire videbitur decretum de matrim. sess. 24. cap. 1. Nos volentes, vt tenemur, exequi statuta dicti sacri Concilij Tridentini publicamus, & ad omnium notitiam deducimus dicta decreta, prout lecta, & publicata fuerunt.

TITVLVS III:

De Hæreticis euitandis, & libris prohibitis.

DECRETVM PRIMVM.

Quoniam ad conseruandam Catholicæ fidei integritatem ¹ illud potissimum necessarium sit, vt mali à bonis, & hæretici, ac fide suspecti, à sanis, & verè Catholicis discernantur, ² statuimus, & ordinamus sub pœnis, & censuris in sacris Constitutionibus ³ contentis, ne quis subditorum nostrorum hæreticos, vel schismaticos, aut alios quoscumque de hæresi suspectos, vel quomodo- cumque in fide Catholica dubios ⁴ in domo, vel in terra sua tenere, fouere, aut negotiationem cum eis exercere præsumat, nec familiaritatem, aut consortium cum illis quouis modo habeat, imò teneri omnes, si quos ex eorum.

¹ Clem. VIII. const. in-
cip. Dominici gregis
Pont. ann. 11. 3. Febr.

1603.

² Plal. 17.

³ c. sicut, c. excommu-
nicamus. §. credentes.
de hæret.

⁴ c. 1. eod. tit. c. aper-
te, vbi gl. ver. tituba-
bat. 24. q. 1.

eorum verbis, seu factis quoquo modo de hæresi suspectos nouerint statim ad nos deferre, & ad hoc sæpe Parrochi in diebus festiuis inter Missarum solennia populum moneant.

DECRETVM II.

VT autem prædicta melius obseruentur omnibus animarum curam habentibus præcipimus, & mandamus, vt in eorum Parrochijs in primis caueant, ne sub quocumque colore Clericorum, vel laicorum ocula conuenticula fiant, in quibus de his, quæ ad fidem pertinent, disputetur.

DECRETVM III.

ET quia animarum periculum ex hæreticorum librorum lectione non minus quam ex eorum conuersatione exoriri compertum est, idcirco præter poenas in sacris Constitutionibus contentas sub carcerationis, alijsq. nostri arbitrij poenis præcipimus, ne quisquam libros prohibitos, ac de hæresi suspectos in Indice à sæcl. record. Clemente VIII. promulgato legere, vel alijs legendos tradere, aut apud se tenere, præsumat; si quis verò nouerit, aliquem libros prohibitos penes se retinentem, seu legentem, statim sub excommunicationis poena nos certos facere, teneatur.

DECRETVM IV.

VT etiam animarum saluti, quantum fieri potest, consulamus, volumus, quod omnes nostræ di-
citioni subiecti librorum omnium, quos apud se tenent, inuentarium nobis, aut Vicario nostro Generali infra trium mensium spatium post præsentium impressionem, sub poena ammissionis librorum, & alijs nobis benè visis præsentent.

s. c. qui alios. de hæret. S. Thom. 2. 2. q. 70. art. 1. in resp. ad 2. Fran. Pegna Rota De eadus in direc. Inquis. Incrim. v. ad d. c. qui alios; & in tom. 18. ad c. quatuor. de accus. Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 6. n. 19. & de arbitrio iud. lib. 2. cas. 348 1 c. 2. §. inhibemus, de hæret. in 6. c. cum ex iniuncto, eod. tit. 2 Inn IV. in constitut. incip. Nouerint, in direct. inqu. inter litte. Apost. pag. 17. licet. C.

Simac. in Cathol. Inst. tit. 15. n. 5 & tit. 38. n. 13. latet Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 6. n. 18.

DECRETVM V.

Conc. Trid. sess. 4. in
decreto de ædificatione
librorum in fin. Lopez
in add. ad Diaz. in
prax. crim. can. c. 111.
litera A.

Monemus etiam omnes, & singulos fideles, ne temerè sacræ Scripturæ verbis, seu sententijs abutantur, seu ad iocum, assentationem, contumeliam, superstitionem, impieratem, seu ad prophanum aliquem usum proferant, sub pœnis in sacro Conc. Trid. appositis.

DECRETVM VI.

Et vt detestabilis hæc licentia prorsus ubique tollatur, mandamus, vt de criminis huius enormitate Populus per Concionatores, Parrochos, & Confessores sæpè admoneatur.

TITVLVS IV.

*De maleficijs, Incantationibus, & alijs
superstitionibus.*

DECRETVM PRIMVM.

CVRATI in sua Parrochia omni diligentia perquirant, ac præcipuè in Quadagesima, eos, qui in animarum suarum perniciem, veneficia, sortilegia, incantationes, ligaturas, & vetitas cuiusvis generis magicas artes exercent, ac propterea cum Dæmonibus pactiones, & fœdera tacitè, vel expressè fecerint, & à Catholica fide quouis modo apostatauerint, eosq. statim, vel in sancta visitatione ad Nos deferant, vt Canonicis pœnis puniantur.

DECRETVM II.

Perquirant etiam omnes alios, qui huiusmodi diuinatores, sortilegos, ac cuiusvis generis magos, lamias, siue Striges de re aliqua consuluerint, vel fidem eis præstiterint, seu adiutores quoquo modo fuerint, ac etiam si quos de huiusmodi crimine suspectos inuenerint,

rint, nos certiores quamprimum faciat, vt & ij pariter
Canonicas pœnas subeant.

DECRETVM III.

Superstitiosas insuper, & vanas Populi obseruationes, veluti colligere herbas tali potius die, ac hora, quàm alia, ¹ vel verba sacra scripta in tali charta, ² vel cum sol oritur, vel quando legitur Euangelium, vel quod debeant tot sigillis ligari, & à puella virgine, aut dum scribitur, à nẽmine videatur, ³ vel caracteres, & figuras alias à signo Crucis, ⁴ aut verba extranea, & ignota ⁵ certum candelarum numerum, siue in Missæ sacrificio, siue alias quomodocumque adhibere, ⁶ vel oleum ex lucerna ardente in nocte Ascensionis Domini, oua eodem die nata, ac pelles, quibus inuoluti homines nascuntur, quę etiam, vt audiuius, & horribile certè est, benedicuntur ad morbos, præsertim ex Vulgi opinione expellendos, vel ad maleficia pertractanda, ac alia similia, quę longum esset, recensere; ⁷ quęcumque sint ab Oibis nobis commissis, omninò tolli, ac veluti rem perniciosissimam, vitari, iubemus, ac de omnibus in hoc titulo contentis Curati diligenter perquirant, & nos quāprimum, vel saltim in sancta visitatione certos faciant sub pœna suspensionis à diuinis, arbitrio nostro.

Concionatores etiam sæpè & in eorū sermonibus de his omnibus Populum moneant. ⁸

TITVLVS V.

De Blasphemia.

DECRETVM PRIMVM.

Vt horribilis hæc peccandi licentia ¹ modis omnibus ab hac Ciuitate, & Diœcesi nostra exterminetur; volumus, quod Curati inter Missarum solemnia saltem semel in mense, & in prima Dominica cuiuslibet mensis Populo annuncient criminis grauitatem; Ex quo

Industria Gonner.
10. Tom. A. Tit. 6.
cap. 9. 7. 12.

- ¹ cap. non liceat, 26. q. 5.
- ² Extr. aug. in XXXII. incip. super illius specula Direct. in qu. par. 2. cap. 43. & ibi Fran. Pegnata 20. art. Card. Tol. in sum. lib. 4. cap. 14 & 16.
- ³ Nauar. in Man. cap. 11. n. 35.
- ⁴ Tunc est tacita inuocatio Dæmonis con iuncta hæresi. Tol. d. c. 14. ver. 2. Silu. ver. superstitio. ver. 11.
- ⁵ Hic etiam est tacita inuocatio Dæmonum. Ioan. Lec. in sum. conf. tit. de superst. q. 15.
- ⁶ Conc. Trid. sess. 23. in decr. de sacrif. Missæ, in fine.
- ⁷ Larè de his omnib. Const. Sæti V. incip. Czli, & Terræ, de anno 1785. notis tanuar. ij impressa in direct. Inquis. inter litteras Apostolicas, in fine.
- ⁸ S. Carolus par. 2. de cura Concionat.

¹ Tellij III. in Bull. Cœst. 40. incip. in multis deprauatis.

1 Franc. Squillac. in tract. de fid. Cath. cap. 16. nu. 1. Menoch. de præsump. lib. 5. præsump. 6. n. 19.

3 cap. 2. de maled. Na. uar. c. inter verba, 11. q. 3. Couar. c. quamuis par. 1. §. 7. num. 10. de pactis, in 6.

4 In Concil. Lateran. sub Leone X.

5 Pius V. in constit. incip. cum primum. Kal. April. anno 1. in eius bullatio nu. 6. vide pragm. 1. & 2. huius Regni tit. de blasphemantibus.

1 Cū sit crimen mixti fori. c. 2. de maled. Iul. Clar. §. blasphemia. Affli. in constit. blasphemantes, n. 14. dub. 10. Bos. tit. de inqu. n. 133 ver. & scias quod hoc delictū. Felin. c. quod olim, in fin. fall. 3. de iud. vide Alex. conf. 99. nu. 12. vol. 6. late Alex. Rom. sup. pragmat. 1. de blasphem. n. 12. & n. 66. S. Tho. 2. 2. q. 13. art. 1. & quodlib. 9. art. 14. Scot. de iust. & iur. lib. 8. q. 2. art. 3. Alph. à Castro lib. 1. de iusta hæret. pun. cap. 12.

2 decem annorum.

3 Constit. Leonis X. super reformationem. Cur. Rom. incip. Sacra. app. Conc. § ad abolendam.

consuetus blasphemare de hæresi suspectus redditur, ac poenas à sacris Canonibus blasphemis impositas, & præsertim contentas in bulla Pij V. anno 1566. Kal. Aprilis, in qua disponitur his verbis: Quicumque laicus Deum, & Dominum nostrum Iesum Christum, & gloriosissimam Virginem Mariam eius genitricem expressè blasphemauerit pro prima vice poenam 25. ducatorum incurrat pro secunda, poena duplicabitur, pro tertia autem centum ducatos soluet, & ignominia notatus, exilio mulcabitur. Qui verò plebeus fuerit, nec erit soluendo, pro prima vice manibus post tergum ligatis ante fores Ecclesiæ constituetur per diem integrum; pro secunda fustigabitur per Urbem; pro tertia lingua eius perforabitur, & mittetur ad triremes. Quicumque Clericus in hoc blasphemie crimen incurrerit, pro prima vice fructibus unius anni omnium, & quorumcumque beneficiorum suorum; pro secunda beneficijs ipsis priuetur; pro tertia omnibus etiam dignitatibus exutus depouatur, & in exilium mittatur. Quod si Clericus nullum obtinuerit beneficium, poena pecuniaria, vel corporali pro prima vice puniatur, pro secunda carceribus mancipetur; pro tertia verbaliter degradetur, & ad triremes mittatur. Qui reliquos Sanctos blasphemauerit, pro qualitate blasphemie, atque personæ arbitrio iudicis puniatur.

DECRETVM II.

Seculares potestates, & locorum Rectores in Domino hortamur, ut execrabile hoc scelus ab eorum ditione exterminare, & abolere studeant, quo & ipsi vberissimam mercedem à Deo consequi mereantur præter Indulgentiam à Concilio Lateranense illis concessam vehementer optamus, quod in Ecclesijs instituatursocietas nominis Dei cum Indulgentiarum participatione iuxta Bullam fæl. record. Pij IV.

DECRETVM III.

ET vt animarum salutē, vt tenemur, consulamus, ne ob ignorantiam Parrochi animæ pereant, sciāt omnes, quod qui Deo tribuunt id, quod ei non conuenit, aut id creaturæ concedunt, quod est proprium Dei, hi omnes blasphemi sunt, & vt tales puniuntur. ¹ Vnde qui dicunt, Deus non potest hoc facere, vel Deus non faciet, vel hoc faciam al dispetto di Dio, vel, ² dispiaccia pur a Dio, che io lo farò, loquendo de re, quæ potest cadere in Deo, vt si est res licita, vel non sit priuatio facti, & his similia, cum ea his verbis detrahant Deo suam potentiam, Blasphemi sunt. ³ Similiter qui dicunt, ingiusto Dio, ⁴ qui iurant per caput, per pedes, vel oculos Dei, quia tribuunt Deo, quod ei non conuenit, cum sit spiritus, & illa verba habent relationem ad naturam diuinam, non ad Christum. ⁵ Similiter dicere, per vita de Dio ⁶ blasphemia est, & licet qui dicunt per oculos Dei, vel eius Matris, aut Sanctorum, non sint blasphemii, quia Christus, Mater, & Sancti habent hæc omnia, tamen iurare per membra Christi, Matris, vel Sanctorum, quæ in hominibus reputantur turpia, blasphemia est. ⁷ Similiter dicere: Maledetto, sia Dio; vel, rinego Dio, vel, non ci è Dio, ⁸ & his similia, à quibus omnibus cauendum, cum quandoque etiam sit blasphemia hereticalis, ⁹ & ob id Concionatores in eorum sermonibus hæc omnia sæpè Populo annuncient, idem de blasphemantibus Beatam Virginem, & Sanctos. ¹⁰

DECRETVM IV.

Frequentissima est in hac Dioccesi maledictio creaturarum irrationabilium; dicunt enim sæpè, præcipue mulieres: Sia maledetto il Sole, il Vento, & similia; ideo aduertant Confessionibus Præpositi, vt interrogent pœnitentes, si dum proferunt dicta verba, habent intentionem maledicendi, prout sunt creaturæ Dei, quia
tunc

1 Silu. ver. blasphemia
n. 1. Arn. Aib. in tract.
de agnos. assert. Cath.
& her. q. 6. nu. 13. &
seq. & q. 17. num. 1.
Gram. dec. 90.

2 Iul. Clar. 5. blasph.
verf. sed nunquid.

3 Couar. d. c. quæuis.
p. 1. 5. n. 9. ver. 4.

4 Menoch. de arbit.
Iud. cal. 375. num. 16.
& seq.

5 cap. si quis per capil
lum, 12. q. 1. auth. vt
non luxu. con. nat.

6 Menoch. loc. cit. n.
12. Couar. vbi supra
nu. 9. ver. 6.

7 Arnal. loc. cit. q. 17.
n. 25. & q. 6. n. 19. Silu.
ver. blasph. n. 3. in fin.

8 Decian. tract. crim.
to. 1. lib. 6. cap. 2. nu. 3.
& 9. S. lu. loc. cit.

9 Couar. loc. cit. Lo-
pez ad Diaz c. 111. di-
rect. Inquis. 2. par. q.

41. & ibi Fran. Pegna,
10 Couar. & Menoch.
loc. cit. Card. Tolet. in
instru. Sacerd. lib. 4. c.

13. ver. tertia.

1 Silu. ver. maledictio.
n. 3. Card. Tolet. loc.
cit. ver. si verò. Caiet.
ver. maledictio.

tunc est blasphemia, & est peccatum mortale, 1 aliàs si-
ne tali intentione est actus iocosus, seu otiosus, & pec-
catum veniale; similiter quando maledicunt animas
Purgatorij, si desiderant eis grauiores pœnas, est pec-
catum mortale, aliàs veniale.

TITVLVS VI.

De Verbi Dei Prædicatione.

DECRETVM PRIMVM.

1 Conc. Trid. sess. 5. c.
2. & sess. 24. c. 4. Cõc.
Lateran. sub Inn. III.
c. 10. c. inter cætera.
de off. ord. c. Episco-
pus, il 3. 88. d.

PROPRIVM Episcopale munus nostrum
agnoscentes, quod in grege Domini pa-
scendo, ac in fide diligenter erudiendo
versatur, 1 quantum cum Dei auxilio pos-
sumus, illud piè, ac fideliter adimplere
optamus, cordiq. nobis esset, vt festis diebus nunquam
intermitteretur; Verùm quia per nos ipsos salutare hoc
munus, vbique exequi non possumus; propterea omni-
bus curam animarum exercentibus mandamus, vt sin-
gulis diebus Dominicis, & festis solemnibus Populum
sibi commissum pro sua, & Populi capacitate pascant,
salutaribus verbis docendo, quæ scire omnibus necessa-
rium est ad salutem, annunciando eis cum breuitate, &
facilitate sermonis, vitia quæ eos declinare, & virtutes,
quas sectari oporteat, vt pœnam æternam euadere, &
cælestem gloriam consequi valeant, quod si prædicta
non adimpleuerint, pœnas iuxta Sacr. Conc. Trid. di-
spositionem, 2 & alias nostro arbitrio incurrant.

1 Locis citatis.

DECRETVM II.

TEmpore Quadragesimæ quotidie Populus verbo
Dei pascatur, per Concionatores à nobis electos,
& ad id munus nostra auctoritate missos, 1 qui etiam fi-
dei professionem in manibus nostris, vel Vicarij nostri
generalis emisierint, 2 & ob id statuimus, quod nullus
Curatus, vel alius, qui Ecclesiarum curam habet, per-
mittat,

1 Conc. Trid. d. sess.
5. cap. 2.

2 S. Carol. de summ.
Trin. cap. 10.

mittat, quod aliquis Regularis concionetur, vel sermonem faciat, seu legat in Ecclesia sua, nisi prius eis ostensa nostra licentia, vel Vicarij nostri in scriptis; 3 & qui contrafecerit, seuere punietur, & alias nostro arbitrio. Insuper mandamus, quod omnes Clerici cum biretis, & superpelliceis conueniant simul, ad Concionem audiendam sub poena nostro arbitrio reservata.

DECRETVM III.

Volumus autem à Prædicatoribus infrascripta obseruari, quæstionibus inutilibus, seu fabulosis sermonibus audientium animos ne occupent.

Ab historijs apocriphis, & à miraculorum non approbatorum recitatione omnino abstineant.

Hæreticorum sententias, & argumenta quanto minus fieri poterit recenseant.

Vitia generaliter, præcipuè verò sortilegia, diuinationes, & similia, necnon blasphemias, falsum iuramentum, murmuraciones præcipuè in Ecclesiasticos reprehendant, nec in aliquem tacitè, vel expressè inuehant, sed piè Populorum vitam componere, eosq. in Dei timore diligenter instituere toto animo studeant.

Subditos quoque ad Superiorum suorum obedientiam excitent, & adhortentur, teneanturq. Curati locorum, Concionatores præmonere quid magis vel minus pro loci, & Populorum qualitate sit eorum Plebi enuntiandum. Qui etiam prouideant, vt in Concionibus scemina seorsum à maribus intersint, & ita disponantur in Ecclesijs, vt Religionis, & honestatis gratia à masculis distinguantur, & in hoc omnes teneantur obedire Curato Ecclesiæ sub poena excommunicationis, & alijs arbitrio nostro.

Diurnis horis, non autem noctu quocumque anni tempore Dei verbum prædicetur Passio Domini Nostri Iesu Christi, albescente Cælo, feria sexta in Parasceue, vel in feria quinta post officium, ita vt media hora no-

ctis

3 Extat decretū S. C. his verbis; facultatis autem, & benedictionis testimonium antequam concionandi munus aggrediatur, Rectori Ecclesiæ, ubi concionaturi sunt, exhibeant. Piacet in prax. Episc. p. 3. c. 3. n. 16.

Conc. Colon. de diffemin. verbi c. 7. 8. 10. & 13. Synodus Magunt. cap. 49. & 50.

1 Henr. d. tract. de Synod. Episc. ar. 1. cõcl. 13. n. 191.

S. Carol. par. 3. in
instr. Præd. ver. Dei. c.
quibus reפורibus con
cionandum, in fine.
3. Est decretum S. C.
de Regular.

Atis sit omnino terminata, enunciatur. 1 Impleto, autem
munere prædicationis, aliquam peracti operis, & fru-
ctus spiritualis inde nati relationem meliori, quo pote-
runt modo, voce, aut scripto nobis, vel Vicario nostro
facere, non omittant. 3

DECRETVM IV.

S. Carol. de offi. Præd.
c. 16. & loc. cit.

DVm in Ecclesia Parrochus, vel alius concionem
habet, ne eo ipso tempore in Ecclesia, ubi habe-
tur, in eiusve aliquo Sacello Missæ sacrificium ab ullo
quouis Sacerdote fiat sub pœna suspensionis.

DECRETVM V.

PIam, ac laudabilem nostræ Diœcesis consuetudi-
nem amplectentes, qua Verbi Dei Prædicatores
Ciuum, & Populorum sumptibus Quadragesimali tem-
pore aluntur, & eis de honesta eleemosyna pro loci qua-
litate prouidetur, statuimus, & ordinamus ad Dei lau-
dem, & ipsorum fidelium salutare beneficium, vt in po-
sterum laudabilis, ac pia hæc consuetudo seruari debeat,
& si qui prætendunt electionem Concionatoris, tenean-
tur nobis, vel Vicario nostro notificare nomen ipsius, ac
eius consensum per totum mensem Octobris, quolibet
anno, sine spe prorogationis, aliàs pro illa vice ad nos
deuoluatur eiusdem Concionatoris electio, & insuper
teneantur Ciues, & Populus eundem alere, & de solita
eleemosyna prouidere sub pœnis nostro arbitrio.

DECRETVM VI.

Cœc. Trid. sess. 8. c. 4.
Synod. Magunt. cap.
33. Syn. Flor. de præ-
dicat.

QVia verò ubi iniunctum est onus prædicandi ver-
bum Dei, inde consequenter oritur audiendi
obligatio, ac etiam ne Concionatores laboris sui fru-
ctum amittant, si Populus eorum Concionibus in-
teresse refugiat, omnes Gubernatores, ac locorum Præ-
fectos, aliosq. omnes, ad quos spectat in Domino hor-
tamur, vt tempore Concionum, præcipue in diebus
Quadra-

Quadragesimalibus apothecæ omnes claudantur , ac otiosam turbam è Tabernis foro , ac Plateis abigere faciant , præcipuè eos , qui tunc temporis in Plateis ludunt , & Concionibus , diuinisq. officijs interesse , debitis pœnis compellant .

TITVLVS VII:

De Fidei initijs à Parrocho tradendis.

DECRETVM VNICVM.

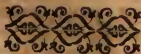
PARROCHI tam in Ciuitate, quàm extrà in oppidis nostræ Diœcesis per seip-
 sos , ¹ vel saltim per Clericum idoneum ,
² cum eorum assistentia Dominicis , &
 alijs festis diebus in suis Parrochijs initia
 fidei pueris tradant , eosq. in Dei timore primùm eru-
 diant ; deinde debitam Parentibus obedientiam , & re-
 uerentiam præstare doceant , proprio Campanæ sono ip-
 sos ad conueniendum post prandium assignato , iuxta
 Bullam sæl. record. Pij V. sub die 8. Iulij 1568. ³ sub pœ-
 na 3. ducatorum pro qualibet vice , & ob id hortamur ,
 vt in omnibus Terris nostræ Diœcesis , si fieri potest , ha-
 beatur Congregatio , seu Societas piorum hominum ,
 qui etiam Parrochum in hoc munere exercèdo , coadiu-
 uent , moneant etiam Parentes , quod pueros mittant , ac
 impellant , vt hora deputata , ad Ecclesiam accedant ;
 Adulti , qui docibiles sunt , & illa ignorant , non absol-
 uantur , nisi essent serui , qui ex culpa Dominorum
 non didicissent . ⁴

¹ Conc. Trid. sess. 24.
 cap. 4. in fine .

² cap. vt quisque , de
 vita , & hon. Cler.

³ Adest Indulgentia
 100. dierum in const.
 Gregorij XIII. incip.
 vniuersis 21. Octob.
 1572.

⁴ Med. 1. 2. q. 76. ar. 2.
 quem refert , & sequi-
 tur Rodriguez par. 1.
 cap. 88. si sunt incap-
 ces sufficit scientia
 implicita. S. Tho. 2. 2.
 q. 2. art. 5. Silu. ver. fi-
 des , q. 3. Nau. cap. 11.
 nu. 18.

TITVLVS VIII.

De Scholis, & Magistris.

DECRETVM VNICVM.

V M omnis ætas ab adolescentia sua prona sit ad malum, & à tenebris assuefieri ad bonum, magni sit operis, & effectus. In primis.

Hortamur omnes, ¹ ad quos Magistrorum electio spectat, vt in ea curam omnem adhibeant, hinc enim pendet filiorum salus, & ob id monemus omnes puerorum magistros, ne libros, obscena, vel turpia tractantes, Discipulis proponant, nec libros in indice prohibitos ab ipsis legi permittant, sub pœna decem ducatorum, & exilij à nostra Diœcesi; sed eos docere teneantur, quæ ad Religionem pertinent, vt sunt præcepta diuina, articuli fidei, sacri hymni, & Psalmi, ac Sanctorum vitæ, diebusq. festiuis nihil aliud eos instruere possint, quàm in rebus, spectantibus ad Religionem, & bonos mores, ac vt nedum ad Missas, sed etiam ad Vesperas, diuinaq. officia audienda, ad Ecclesias accedant, & similiter ad Prædicationes, & sermones audiendos impellant, ac simul cum Parrochis diebus Dominicis eisdem fidei initia tradant sub pœna arbitrij.

Vt autem omnis errorum via præcludatur, mandamus, ne quis in nostra Diœcesi profiteri publicè, vel priuatim audeat, nisi prius facultate à nobis in scriptis obtenta, & fidei professione coram nobis, vel Vicario nostro generali emissâ sub eisdem pœnis.

¹ Conc. Trid. sess. 23.
c. 18. Leo X. in const.
sup. refor. Cur. Rom.
ex Conc. Lateran.

TITVLVS IX.

De Sacramentis, & primo de Baptismo.

DECRETVM PRIMVM.

NEMINI liceat quemquam intra domesticos parietes baptizare, ¹ sed natum infantem ij, quorum est cura quamprimum ad suscipiendum baptismum à proprio Parrocho, vel ab alio Sacerdote de eius licentia, ² si legitimè impeditus fuerit in Ecclesia deferendum curent. ³ Permissa est tamen, si instet periculum, facultas baptizandi in priuatis ædibus Sacerdoti, ⁴ vel si is absit sacris initiato, vel si non adfuerit, laicis primo masculino, deinde feminae, ⁵ qui rectè nouerint formam baptizandi, quæ est: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen. ⁶ Quibus verbis nihil prorsus addendum esse, vel minuendum materiamq. ⁷ aquam naturalem, dum forma profertur, infantulo adhibendam, frequenter Populū suum Parrochus admoneat.

DECRETVM II.

Oblatrices officium suum nè præstent, nisi per Vicarium foraneum, si in Diocesi sint; in Ciuitate verò per Vicarium nostrum Generalem, vel alium à nobis deputatum, scripto probato sint idoneæ ¹ ad sacramentum Baptismi cum necesse erit, ministrandum sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ, & alijs nostro arbitrio, quæ licentia gratis detur, & hoc decretum Parrochi saltem bis in anno Populo inter Missarum solemnias notificent.

DECRETVM III.

SI puer domi baptizatus fuerit, cum pro sacramentalibus, & solemnitatibus complendis ad Ecclesiam deportatur, adsit is, qui eum domi baptizauit, vt ex eo

¹ Victor Rom. Pont. in epist. ad Theoph. Alex. Episc. anno Domini 198. Conc. Constantinop. 6. cap. 59. Clem vnic. de baptis. S Carol. hoc tit. cap. 1. ² S Tho. 3. par. q. 67. art. 1. 3. & 4. Sot. in 4. d. 4. q. vnic. art. 1. & 2. ³ Cathec. Rom. par. 2. cap. 2. nu. 34. ⁴ Vict R. m. Pont. loc. cit. ⁵ cap. mulier, c. in necessitate, de consecr. d. 4. S. Th. 3. par. q. 67. art. 1. 2. 3. 4. & 5. Sot. in 4. q. vn. art. 3. Ang. verò. baptismus 5. nu. 1. Silu. ver. baptismus 3. num. 1. Armil. eod. ver. nu. 41. Nauar. in Man. c. 22. n. 7. ⁶ cap. 1. extr. eod. c. re tulerunt, de conf. d. 4. Ego, non est de subititia Sacramenti, sed de pcepto, & si omittatur ex cōtemptu est mortale. Inn. d. c. 1. S. Th. 3. par. c. 66. art. 5. & q. 72. art. 4. Ricch. in 4. d. 3. art. 4. Sot. in 4. d. 3. q. vn. art. 5. ver. quod si idē de verbo, Amen, licet nō sit eius vsus in omnibus Ecclesijs. Car. Tolet. lib. 2. c. 19. n. 2. ⁷ cap. non vt apponeres, hoc tit. Cōc. Trid. sess. 7. de baptis. Can. 2. ¹ S. Carol. hoc tit. c. 22. & cap. 30. Nau. in Man. c. 22. u. 7.

Curatus intelligere possit, An ritè forma prolata ab eo fuerit, quod si de hoc dubitetur, Curatus his verbis vtatur, si tu es baptizatus, ego non te baptizo; sed si non es baptizatus, ego te baptizo: In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen. ¹ Quod si contrarium factum fuerit, tam Parrochus, quàm is qui domi baptizauit, & infantis Parentes arbitrio nostro punientur, idem seruabitur in puero, inuento in nemore, vel alio loco exposito sine testimonio, vel litteris de eius baptismo. ²

DECRETVM IV.

Parrochus, vel alius Sacerdos baptizans caueat ne ad infantem baptizandum alio chrismate vtatur, quàm eo, quod illo ipso anno ¹ consecratum est. Curet etiam, infantibus Sanctorum tantùm nomina imponi, vt cum ætate processerint nominum similitudine ad eorum imitationem excitentur, ac sperent, eos potissimùm sibi ad salutem animæ, & corporis aduocatos fore. ²

DECRETVM V.

Mandamus, vt vnus tantùm vir, siuè mulier, vel ad summum vnus, & vna baptizatum de baptismo suscipiant, inter quos, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem, necnon inter baptizantem, & baptizatum, baptizatiq. patrem, & matrem tantùm spiritualis cognatio contrahitur ¹ excommunicatos, & eos, qui in Paschate illius anni peccata sua confiteri, & sacram Eucharistiam sumere omiserint, ad leuandum, quemquam de fonte nullo pacto admittimus; similiter nec eos, qui orationem Dominicam, Angelicam salutationem, ac Symbolum ignorant, ² nec Abbas, Monachus, vel alij Religiosi admittantur. ³

DECRETVM VI.

Precipimus pariter, vt baptismalis fons sit lapideus mundus, eiusq. clauès à proprio Parrocho custodiantur.

1 cap. 1. hoc tit. S. Th.
3. par. q. 66. ar. 9. ad 4.
2 d. c. 2. S. Tho. in 4. d.
65. q. 1. ar. 1. S. Anton.
3. par. tit. 14. c. 13. sum.
Ang. hoc ver. 4. nu. 8.
Silu. q. 7. Armill. n. 32.
Sot. d. 3. q. vn. art. 9. in
4. sen.

2 cap. si quis de alio,
de consecr. d. 4. S. Carol.
hoc tit. c. 10. & 21
Silu. ver. olei sancti.
2 S. Io. Chrysost. hom.
21. Ingen. Dion. Alex.
apud Euseb. lib. 7. c.
10. S. Carol. hoc tit. c.
21. Io. And. c. cum se-
cundum. n. 2. de præb.
Felin. in prob. decret.
nu 32. alij in cap. 1. de
depo. Card. Baron. in
ann. ad Matt. die 16.
Febr. litt. E, & tom. 2.
Annalium anno Chri-
sti 109. fol. 44. Anast.
Germ. de Indult. §.
Hieronymus. n. 14.

1 Conc. Trid. sess. 24.
cap. 2. c. nō plures, de
conf. d. 4. c. nedum, de
cogn. spir. in 6. c. vtrū
autem, c. super eum,
ex eod. tit.
2 S. Carol. hoc tit. cap. 2.
& 3. c. non licet, il 1.
c. Monachi, de conf.
d. 4. Conc. Colonien.
de anno 1549. tit. de
baptism.
3 d. c. non licet. c. pla-
cuit, il 2. 16. q. 1. Card.
Tolet. lib. 2. cap. 23. u.
4. in fine.

diantur; ¹ ac sacrario coniunctus si commodè fieri potest, ut in ipsum aqua, quæ super baptizati caput infunditur, influat, nec ad eundem Baptismi fontem reincidere permittatur. In opertorio ligneo, quod benè clausum esse volumus sacra olea in vasis argenteis, si fieri potest, vel ad minus stanneis asseruentur cum vasculo pro baptizandis, & cum linteo mundo, ac linteolo, ad abstergendum, ac cum libro, in quo diem, mensem, & annum, & baptizati nomen, eiusq. Patris, ac matris, ac Compatrium etiam cognomina Curati manu describantur, ² iuxta formam, in fine harum constitutionum descriptam.

¹ S. Carol. hoc tit. c. 6.

² Conc. Trid. sess. 24. c. 2. in medio.

TITVLVS X.

De Confirmatione.

DECRETVM VNICVM.

ARROCHI in Ecclesia ante denuncient tempus, quo sacrum Chrisma ministrandum erit. ¹

Videant, ne quis eorum, qui sibi in curam traditi sunt, illud suscipere negligat. ²

¹ Pont. Rom.
S. Car. hoc tit. cap. 10.

² S. Carol. de Sacr. Vnct. c. 14.

Qui in adulta ætate Confirmandi erunt peccata sua priùs confiteri studeant. ³

³ Pont. Rom.

Confirmatorum, & Compatrium nomina in peculiari libro in Archiuio nostro asseruando per Cancellarium nostrum describantur, prout in Vrbe obseruatur, ut si quando Matrimonium inter eos contrahi contingeret, impedimentum illud cognationis spiritualis sciri possit. ⁴

⁴ S. Carol. 2. par. in tit. post confirm. quæ agenda. fol. 227. in par. impr.

Nullus præsentet vno, eodemq. die, nisi vnum, aut duos, non plures, & infantes, qui chrismandi sunt per Patrilinos antè Pontificem in brachijs dextris teneantur. Adulti verò, seu alij maiores ponant pedem suum suprà pedem dextrum Patrini sui. ⁵

⁵ Pont. Rom.

Nullus nondum confirmatus, aliquem confirmandum tenere, aut leuare præsumat, & quos suprà de sacro fon-

te leuare prohibuimus, confirmandos pariter tenere, veramus.

Chrisma statim à Sacerdote in Ecclesia bombice detergatur, quæ cum linteolo comburetur, & Cineres in sacrario mittantur.

Moneant Curati sibi subditos iuxta Concilij Tridentini ⁶ decreta, quo modo per Confirmationis sacramentum spiritualis cognatio inter confirmantem, & confirmatum, illiusq. Patrem, & matrem. Item inter tenentem, & confirmatum, illiusq. parentes contrahatur omnibus inter alias personas huius spiritualis cognationis impedimentis omninò sublatis, & idè in compadres vnus tantum admittatur. ⁷

6 Conc. fess. 24. c. 1. in
fin. de refor. matr.

7 Conc. Trid. d. c. 2. c.
non plures, de conf.
d. 4.

TITVLVS XI.

De Pœnitentia.

DECRETVM PRIMVM.

NEMO audeat Pœnitentiæ Sacramentum ministrare, nisi à nobis, vel Vicario nostro approbatus licentiam scripto obtinuerit, ¹ & de licentia Parrochi, nullo tamen modo exteros, seu alterius Terræ, & nostræ Diœcesis, & non aliter, etiam si Regularis fuerit, nisi ipse ad Parrochiam Ecclesiam sit admissus sub pœna excommunicationis, eosq. hortamur, vt antequàm Confessiones fidelium audiant, breui oratione Deû deprecetur pro sua, & fidelium salute. ²

1 Clem. dudum. §. ac
indè, de sepult. Conc.
Trid. fess. 23. c. 15, &
fess. 25. de regul. cap.
11. intelligo de illis
qui non habent bene-
ficiũ curatum.

2 Ita cautum extat in
Vet. pœnit. prout te-
statur Card. Baron, in
Ann. ad Mastrol. die
11. Iunij, ver. in Cap-
pellam, sic extat etiam
in Sacerdotali nouiter
impresso, in hoc eod-
em tit.

3 S. Carolatit. de pœnit.
cap. 27. & par. 2. in
instruct. Confess. pag.
568.

DECRETVM II.

Confessores à pœnitentibus nihil confessionis causa exigant eo tempore, ne potius pecuniæ lucro, quàm animarum saluti studere videantur, ac à pecuniarijs pœnitentijs, quoad fieri potest abstineant; vbi vero pro personarum, & criminum ratione tales pœnitentiæ erunt imponendæ, eas sibi, vel eorum Ecclesijs nullo modo

modo attribuant, missasq. item, si quas poenitentibus imponant ad alios Sacerdotes, vt omni careant auaritiæ suspicionem celebrandas remittant, nec ipsi tales elemosynas recipiant sub poena arbitrij.

DECRETVM III.

IN domibus Confessiones non audiantur, nisi infirmitatis causa, ¹ sed tantum in Ecclesijs, in eisq. non in locis secretis, aut angulis, neque ante ortum, neque post Solis occasum mulierum confessiones audiantur, sed in ligneis Confessionarijs, qui sint in locis conspicuis, in quibus Confessarij habeant affixam Bullam Coenæ Domini, ² casus reservatos, & absolutionis formam sub poena arbitrij, & in illis superpelliceo cum stola induti, ³ poenitentium confessiones audiant, & omnino aduertant, vt alij remoti sint, ne confitentes aliquo modo intelligant. Cum verò restitutio facienda erit, Confessores id onus in seipsos non suscipiant, nisi propalationis periculum aliud suadeat, quo casu apocham ab eo, cui sit restitutio, poenitenti illicò consignandam recipiant, confessionesq. mulierum non audiant, nisi ad craticulam stamneam, nullo tamen modo ante se genuflexas, sub pœna suspensionis, & alijs nostro arbitrio, nisi brevis fuerit reconciliatio.

DECRETVM IV.

OMnibus, & singulis Medicis, dictioni nostræ subiectis; sub poena interdicti ab ingressu Ecclesiæ, perpetuæ infamiæ, priuationis gradus Doctoratus, & alijs poenis contentis in constitutione felic. record. Innoc. III. ¹ & Pij V. ² Romanorum Pontificum præcipimus, vt cum eos ad infirmos vocari contigerit, eos antè omnia inducant, ad confitendum propria peccata, ³ nec post tres dies, si id infirmi non præstiterint, ad eos reuertantur, nisi longius tempus infirmo Confessor ob aliquam rationabilem causam, super quo eius conscientiam

¹ S. Carol. de poenit. cap. 57.

² Pius V. & Paulus V. in Bulla propè finem. §. cæterum. Card. Tollet. lib. 1. cap. 30. in fi. exempli sunt Patres Societatis Iesu, & alij Regulares, debent tamen tenere in singulis Collegijs, vel domibus transumptum dictæ bullæ affixum in loco, in quo omnes Confessarij legere illud possint habetur in viuz voc. orac. fol. 43. & in compend. priuil. d. Societatis in ver. Bulla Coenæ §. 1.

³ S. Carol. d. tit. c. 56.

¹ cap. cum infirmitas, de poenit.

² Incip. supra gregem 8 Martij 1566. in qua Bulla imponitur præceptum, & ideo Episcopi peccant mortaliter, si id faciunt seruari d. Constit. Manu. Pastorum c. 57. in fin. nu. 5.

³ Ob illa enim quandoque quis citius moritur. c. Episcopi si sacerdotali, & ibi gloss. in ver. præueniatur, 1. q. 3. add. ad Guidop. q. 84. littera C.

4 c. r. de celeb. Miss.
 5 Decretum S. C. die
 2. Iulij 1587. de quo
 in sum. Bull. in ver. pri
 vilegia Regularium .
 fol. 407.

tiam oneramus , concesserit ; & ideo quam sæpissimè
 Parrochi Medicos de hoc moneant, & Medici etiam ip-
 sos Parrochos certiores faciant , vt & ipsi infirmos adire,
 & necessaria sacramenta oportunè eis ministrare valeant ,
 & Regulares , qui confessiones infirmorum ex
 causa audierint, statim etiam Parrochum admonere,
 teneantur, & fidem auditæ confessionis pro Medico ad-
 ueniente , relinquere . 5

DECRETUM V.

1 Vide infra in 3. par.
 in princ.

Sacerdotes, qui confessionibus audiendis præpositi
 sunt, formam absolutionis planis, & simplicibus
 verbis proferant, quæ talis est. Ego te absoluo à pecca-
 tis tuis. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.
 Amen. 1 Præcipimus tamen, vt antè absolutionem à
 peccatis ab excommunicationis, suspensionis, vel inter-
 dicti, vinculis absoluant in hanc formam. Dominus
 noster Iesus Christus per suam misericordiam te absol-
 uat, & ego auctoritate ipsius, absoluo te ab omni vin-
 culo excommunicationis, in quantum possum, & indi-
 ges. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.
 Amen. Postea in delictorum satisfactionem subiungant.
 Passio Domini Nostri Iesu Christi, & merita Beatæ Ma-
 riæ semper Virginis, & omnium Sanctorum, & quic-
 quid boni feceris, & mali substinueris, sint tibi in re-
 missionem peccatorum, augmentum gratiæ, & præmium
 vitæ æternæ. Amen.

Casus referuati.

2 Sess. 14 cap. 7.

3 Et contrarium asse-
 rere anathema est, d.
 sess. 14. can. 11. latè
 Anast. Germ. de sac.
 Immun. lib. 3. cap. 8.
 n. 35.

Cum ex antiquo, & probatissimo Maiorum institu-
 to, & nouissimè ex Concilij Tridentini 1 decretis,
 vt fideles à grauioribus facinoribus perpetrandis, coer-
 ceantur, permixtum sit Episcopis 2 atrociorum quorum-
 dam criminum absolutionem suo iudicio referuare.
 Ideò nos ad mores nostri Populi reformandos infra scri-
 ptorum

prorum casuum cognitionem, & absolutionem nobis decreuimus referuare, nullusq. sine licentia nostra præsumat absoluere quemquam his criminibus alligatum sub pœna excommunicationis, & alijs, de quibus in decreto Sacre Congregationis ad consultationes Episcoporum, & Regularium.

1 Blasphemantes nomen Domini, ac Beatæ Virginis ex cōsuetudine, & ex malo habitu, vel in loco publico.

2 Superstitiones, & sortilegia, in quibus fiunt inuocationes Dæmonum, vel adhibentur res sacræ.

3 Homicidæ voluntarij, ac dantes eis auxilium, consilium, aut fauorem, ac abortum procurantes, secuta morte, ac eiectione fœtus.

4 Incestum in primo, vel secundo gradu quoad masculos tantum, aut bestialitatem, vel Sodomiticum crimen cum masculis, vel fœminis committentes.

5 Concubinarij vltra sex menses.

6 Falsum in iudicio cum iuramento in damnum tertij deponentes.

7 Vsurarij publici, ac Boues pro frumento, sub vsura dantes, & facientes foccidas animalium cum certa fructuum solutione, & sine periculo interitus animalium, & Baiuli paciscentes super damnis datis, ac denunciante, non visis per se ipsos ijs, qui damnum deerunt.

8 Decimas non præstantes, legata pia non soluētes.

9 Notarij, qui per tres menses à die mortis testatoris, & eius scientia non denunciauerint legata ad pias causas, nisi post habitam fidem de denunciatione ab Episcopo, vel nostro Vicario.

10 Sponsi, qui ante Matrimonium coràm Parrocho contractum simul colerint.

Monemus Confessarios, ne se intromittant in communicationibus, aut dispensationibus votorum, & iuramentorum, & in distributione incertorum, vltra vnum aureum, in vsus tamen pios conuertendum, & vltra hanc

3 Sub die 9. Januarij 1601. de mandato segl. recor. Clem. PP. VIII. ponitur in sum. Bull. ver. casus referuati, fol. 162.

4 Glo. in cap. 2. in ver. referuatur, de pœnit. in 6. quæ de infra cri. ptis casibus loquitur.

5 S. Carol. de restam. cap. vlt.

6 S. Carol. de sponfal. & matr. cap. 6.

7 cap. 1. de voto in 6. 8 cap. cum sit, de iudiz. gl. d. c. 2. de pœnit.

summam Confessarius nos, vel Vicarium nostrum nobis absentibus adeat pro nominatione loci pij, cui dicta restitutio erit facienda, nec à censuris absoluant, ⁹ nec quoquomodo super Irregularitatibus ¹⁰ dispensent.

Explicatio Casuum reseruatorum.

ET vt omnis difficultas in totum tollatur circa primum casum ibi ex consuetudine, vel ex malo habitu declaramus, quod requiruntur plures reiterationes blasphemix, quàm per duas, vel per tres vices, ¹ & quia non possumus certum numerum determinare, satis erit, quod Confessarius aduertat, si pœnitens præsumpat quandoque in hoc vitium, quasi inaduertenter, seu ob lubricum linguæ, prout in eo, qui non perficit blasphemiam, & statim se pœnituit. ² An verò quasi naturale sit eidem hoc vitium, quo casu ad nos remittatur absolueudus.

Quod si quis calore iracundiæ ³ blasphemix verba proferat, animaduertere debet Confessarius, An iracundia prouenerit ex iusta causa, ⁴ puta in eo, qui ex improviso patitur aliquam læsionem, ⁵ tunc excusatur, aliàs secus, prout in eo, qui blasphematur in ludo, præcipuè alearum, taxillorum in iure prohibito. ⁶

Locus publicus intelligitur in Platea, vbi interfuerint ad minus quinque homines, similiter etiam coram Magistratu. ⁷

In secundo casu aduertendum est, quod Dæmonis inuocatio sit dupliciter tacitè & expressè; ⁸ tacitè, quando quis intentat, aliquid facere per ea, quæ nec ex se, nec ex virtute supernaturali possunt tales producere effectus, vt cum verba dicuntur, in quibus voces non sunt significatiuæ. Item cum fiunt characteres alix à signo Crucis, vel adhibentur instrumenta, vel alia, quæ ex naturali virtute, talem effectum non possunt producere; similiter cum miscetur aliquid falsum, vt quod

Christus

⁹ cap. nuper, de sent. excom. gl. d. c. 1. & sic cessat illa cōtrouersia, An simplex Sacerdos possit absolvere ab excomunicatione iuris nulli reseruata, de qua agit Couar. in c. alma mater. §. 12. n. 4. de sent. excom. Sot. in 4. d. 21. q. 2. ar. 3. Car. Tolet. lib. 1. c. 16. nu. 2. Silu. ver. absolutio, n. 4. & vid. Clem. 1. de priuileg. gl. d. c. 2. in verb. reseruabit, de pœnit. in 6.
¹⁰ Conc. Trid. sess. 24 cap. 6.
¹ Alex. conf. 72. nu. 8. vol. 1. Boer. decis. 301. n. 11. Menoch. de arbit. cas. 375. nu. 31.
² Alex. conf. 15. in fin. lib. 3.
³ Abbas Antiq. c. 2. de maled. tul. Clar. in prax. q. 60. ver. est etiā
⁴ Felin. c. sicut, n. 3. de iureiur. Io. de Anan. & Abb. d. c. 2.
⁵ Arnal. Alber. de agnosce. aff. Cath. q. 27. n. 3. & n. 8.
⁶ Abb. d. c. 2. Felin. c. sicut, n. 30. de iureiur. Arnal. d. q. 27. nu. 8.
⁷ §. atrox. Instit. de iniur. cum fin.
⁸ late de his omnibus direct. inquis. p. 3. q. 43 & ibi D. Pegna com. 68. per totum, vbi latissimè hæc materia examinatur. Card. Toletus in sum. lib. 4. c. 14. & c. 16. Silu. ver. superstitio.

Christus febres habuit, cum conditiones inutiles apponuntur, vt verba scripta in tali charta, tali hora, vel tali herba, vel cum promittitur aliquid contra inimicos; & ideo breuia, continentia quod si quis ea portauerit, non incurreret tale malum, reprobanda sunt similiter, & carminatrices multa inutilia, & superstitiosa solent admiscere omnes isti non sunt absoluendi.

Expressa ⁹ verò inuocatio Dæmonum fit tribus modis, primo exhibent Dæmonibus inuocatis honorem lætrix, qua Deum adoramus, & qui talia agunt sunt hæretici; alij exhibent honorem hyperdulix, sicuti adoramus Beatam Virginem, & similiter vti hæretici iudicandi; alij vero inuocant sine aliquo honore, sed circulum in terra describunt, puerum in circulo ponendo, speculum, ensem, amphoram, vel aliud corpus coram puero statuendo, ipso Necromantico legente, ac demùm inuocante, & isti etiam vt hæretici reputandi, in his omnibus aduertant Confessarij, ne extendant manus absolutionis sub pœnis prædictis.

In tertio casu, ibi homicidæ, vide ¹ In eodem ibi abortum, intellige, etiam si fœtus erat animatus anima sensibili, aut vegetatiua; & include omne impedimentum generationis, peccatum graue contra bonum publicum prolis generandæ, ² licet quoad irregularitatem requiratur, quod fœtus fuerit animatus anima rationali. ³

In quarto casu de incestu, intelligo cum consanguinea, vel cum affine, & cum consanguinea est maius peccatum, ⁴ ibi sodomiticum crimen intelligo etiam in eo, qui fœminam præpostera Venere cognouit, & est etiam propriè sodomia. ⁵ In ver. committentes etiam semel, quoad reseruatiōem, sed quoad pœnas Extrauag. Pij V. publicata die 3. Septembris 1568. incip. Horrendum. In Ballario 1028. requiritur multiplicatio actuum, vt exponit ⁶ propter verbum, exercentes ibi positum ex sententia fæl. record. Gregorij XIII. de qua ipse testatur.

In quinto casu, ibi. concubinarij. vide notata infra

⁹ Direct. loco cit. cum alijs ibidem allegatis.

¹ Tolet. lib. 5. c. 6. n. 2.

² Silu. ver. abortus, in princ.

³ S. Tho. in 4. dist. 37.

⁴ Tolet. lib. 5. c. 12. in prin. latè Silu. ver. luxuria, nu. 4.

⁵ Affl. in const. Regni legum asperitatē. lib. 3. Rub. 42. nu. 33. Iul. Clar. qui de com. te. statur. §. sodomia. n. 2. Menoch. de arbitr. cas. 286. nu. 5. Couar. in epich. de sponsal. par. 2. §. 5. nu. 7.

⁶ Nuar. in Man. cap. 27. nu. 249.

tertia parte, in ædicto contra Concubenarios.

7 Tolet. lib. 5. cap. 59.
Nau. in Man. c. 25. n.
40. vsque ad 51.

In sexto casu vide Toletum. 7

8 Tolet. lib. 5. c. 36. nu.
3. Silu. ver. vsura 9. n. 1

In septimo casu vsurarius publicus, seu manifestus dicitur primo, qui in iudicio per testimonia sufficientia conuictus est. Secundo qui in iudicio sponte confessus est vsuram, vel de ea damnatus. Tertio quando factum est notorium. 8

9 Nau. conf. 17. de
vsuris.

Ibi Boues pro frumento sub vsura dantes, accommodant isti iniqui boues, & paciscuntur de certa quantitate frumenti, peccatum graue, quod nobis reseruamus; Euenit enim sæpè; aucto pretij frumenti, vt vno anno exactum sit duplum veri pretij animalium, 9 idem de his, qui concedunt afellos, & paciscuntur de certa parte lignorum quolibet anno, vel mense.

10 Ambr. de Vignate
in tract. de vsur. n. 178
& 186. & 196. Nau.
conf. 2. de loca. &
cond. vide inf. tit. de
vsur. decret. 1. & 2.
11 Tolet. lib. 5. c. 41.

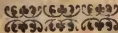
Ibi facientes foccidas animalium, &c.

Contractus iste vsurarius, & illicitus, vt latè probat, 10 & debent concurrere tria, vt sit licitus talis contractus, quæ ponit Card. Tolet. 11

12 Pragm. 2. de iure
Baiuli de anno 1588.
in lib. pragm. fol. 148.

Ibi Baiuli paciscentes super damnis datis, ex ista pacione multa mala oriuntur; Nam deteriorantur fundi, & Prædia impunè, stante dicta affidatione Baiuli, & ideo prohibetur etiam in hoc Regno sub grauissimis pœnis, vt in Pragm. 12

Ibi denunciantes, &c. Hæc est peruersitas magna, & si de dignorum testimonio nobis relatum est, adhuc viuere quendam custodem iuratum, qui de mane post somnum adhuc in lecto existens, scribebat nomina damnificatorum, ad sui libitum, non habita notitia, nec relatione alicuius damni, sed hoc faciebat in odium eorum, qui noluerunt, secum pacisci, qui postea, iusto Dei iudicio, inutilis, & attractus adhuc, vt dixi, miserè viuunt, aliorum exemplo.

TITVLVS XII.

De Sanctissima Eucharistia.

DECRETVM PRIMVM.

CVM in hoc ineffabili Sacramento Christus contineatur, iubendus est Populus, vt ad hoc misterium contremiscens, cum in Missarum celebratione eleuatur hostia salutaris genibus flexis, se reuerenter inclinet, menteq. Christum adoret, facturus idem, cum Sacerdos Eucharistiam ad infirmum defert.

1. cap. sanè, de celeb.
Miss. Conc. Trid. sess.
13. can. 5. & 6.

DECRETVM II.

TAbernaculum, in quo Sanctissimum hoc Sacramentum conseruari debet sit bene clausum, munitum, & optimè ornatum, interiusquè panno serico coopertum, & corporale ibidem substernatur, super quo pixis argentea munda, & deaurata collocetur, in qua particulae consecratae ad minus quinque deuotè, & fideliter sub clauis conseruentur, ne ad veneficia auferri possint, cum lampade etiam semper die, ac nocte accensa, & illud Curati singulis hebdomadis renouare non ommittant, sub poena arbitrij.

1. cap. 1. cap. flammus, de cultu Euch. d. c. sanè Conc. Trid. d. can. 6. Henr. de Syn. Episcopi, art. 1. concl. 13. nu. 118.

2. cap. qui benè, de cons. d. 2.

DECRETVM III.

Volumus etiam, vt vas, in quo sanctissimum Sacramentum ad infirmos defertur, sit omnino argenteum, & secundum loci facultatem decenter deauratum, & conuenienti velo coopertum, atque tali cura, ac diligentia, tam in eundo, quàm in redeundo accommodatum, vt neque ventorū, neque pluuiarum iniuriā pati possit, sed cum omni reuerentia, & deuotione deferatur.

d. cap. sanè, de celeb. Miss.

DECRETVM IV.

CVM ad infirmos defertur, prius Campana, quæ in Ecclesia est, pulsata; deinde campanula per vias viciniorum.

1 Tabien. ver. communicare. §. 48. Armill. ver. communio. §. 18. Card. Tolet. lib. 6. cap. 15. in fine.

2 Medin. in declar. ter. tuj. præcepti, §. 42. ver. secundum, in fin. Nau. conf. 41. de pœnit. & remissis qui limitat si effluxisset longum tempus ad arbitrium boni viri.

1 c. omnis, de pœnit. 2 Medin. in declar. 3. præcepti, §. 43. ver. secundo.

1 cap. omnis utriusque sexus, de pœnit. doli capax dicitur, qui est in annis discretionis. Abb. ibi nu. 9. sed vide in seq. decreto.

3 Conc. Trid. sess. 14. c. 5. in fin. adimpletur hoc præceptum communicando à Dominica in ramis palm. vsq;

ad Dominicam in Albis inclusivè, v. in Extrav. Eugenij IV. quam ponit Benevent. in lib. de casib. confc. Navar. in

Man. c. 21. nu. 45. Ioseph. Angles. de sacr. Euch. q. 2. ar. 9. concl. 3. Caiet. ver. communio, ver. tertium est, in fin. Med. d. §. 42. Card.

Tolet. lib. 6. c. 18. limitatur, nisi Curatus ex aliqua causa longius tempus concefferit, d. c. omnis Tolet. loc. cit. & si consuetudo

longius tempus requireret, illa consuetudo servanda est. add. ad Ritum 19. Cur. Archiep. Neap. n. 6.

3 Nota, quod requiritur licentia proprii Curati. Abb. d. c. omnis, n. 3. 5. & 6. Navar. d. nu. 45. in princ. 4 Vel in Cathedrali Ecclesia quilibet Dicesanus potest recipere sacramentum in minori Eccl. gl. in c. officium, de off. Archiep. prax Archiep. c. 63 n. 22. In add. & ideo eo die in alijs Ecclesijs etià Regularium non ministratur hoc sacramentum, non obstantibus privilegijs. Navar. d. c. 21 n. 2. in fi.

5 d. cap. omnis, penè sunt quod ab Ecclesia ejiciuntur, & sic decedentes, Ecclesiastica carent sepultura.

viciniores Populus convocetur, & tunc cum luminariibus sub umbrella deferatur, & tam in eundo, quàm in redeundo, Psalmi devotè recitentur, & postquam cum sanctissimo Sacramento ad Ecclesiam reuerfi fuerint, publicatis Indulgentijs à Curato, omnes benedicantur, sciatur etiam Parrochus, quod si per modum viatici infirmo conferatur, & deindè conualuerit, postea iterum imminet periculum mortis, potest sæpius reiterari; 1 durante verò eadem infirmitate, cum debeat esse ieiunus, non per modum viatici conferendum est. 2

DECRETVM V.

Curati inter Missarum solemnia sæpè Populum moneant, ut venerabili hoc sacramento non solum Paschæ tempore, ad quod tenentur ex præcepto Ecclesiæ 1 refici, ac recreari curent, sed frequenter etiam intra anni spatiū, & præsertim in præcipuis solemnitatibus.

DECRETVM VI.

Suspectos, & criminosos Curatus sine schedula de confessione, & absolutione recepta, fidem faciente ad sanctam Communionem admittere non præsumat. 2

DECRETVM VII.

Omnes, qui doli capaces 1 sunt, teneantur quolibet anno in Paschate Resurrectionis Domini 2 peccata sua proprio Parrocho, vel alteri de ipsius licentia 3 confiteri, & in Parrochiali Ecclesia 4 sacram communionem sumere sub pœnis contentis in constitutione Innocent. III. in Concilio generali; 5 & idè Curati post Octavam Paschæ ante festum Pentecostes eorum nomi-

na

3 Nota, quod requiritur licentia proprii Curati. Abb. d. c. omnis, n. 3. 5. & 6. Navar. d. nu. 45. in princ. 4 Vel in Cathedrali Ecclesia quilibet Dicesanus potest recipere sacramentum in minori Eccl. gl. in c. officium, de off. Archiep. prax Archiep. c. 63 n. 22. In add. & ideo eo die in alijs Ecclesijs etià Regularium non ministratur hoc sacramentum, non obstantibus privilegijs. Navar. d. c. 21 n. 2. in fi. 5 d. cap. omnis, penè sunt quod ab Ecclesia ejiciuntur, & sic decedentes, Ecclesiastica carent sepultura.

na ad nos deferant, qui salutis suæ immemores S.M.E. præcepto parere contempserint, seuerè punientur in quolibet casu inobseruantia: & interim Curatus sæpe prædictos moneat. Qui verò per duos annos sacra communione, tempore, vt suprà statuto, refici non curauerint, licèt postea præceptum adimpleuerint, sciant, quod si denuò negligent dictum præceptum seruare, contra illos pœnam excommunicationis ex nunc imponimus, iuxtà decretum sacræ Congregationis Illustrissimorum Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum. ⁶ Et quia sunt aliqui, qui malitiosè, & ex industria eo tempore à propria Patria recedentes ad alienas partes se conferunt, vt faciem proprij Curati effugiant. Volumus, quod isti non censeantur satisfecisse præcepto Ecclesiæ, etiamsi fidem alterius Curati reportauerint, sed teneantur quandocumque redierint infra mensem ad summum, proprio Parrocho se præsentare, & adimplere præceptum Ecclesiæ sub eisdem pœnis, nec isti absoluantur ab interdicto, vel ab excommunicatione respectiue, vt suprà, nisi imposita publica pœnitentia, ad exemplum aliorum, & vt ipsi caueant in futurum ab huiusmodi inobedientia, & hoc decretum qualibet prima, & quinta Dominica Quadragesimæ à Curatis inter Missarum solemnina publicetur sub pœna nostri arbitrij.

DECRETVM VIII.

N Villus ante 14. annum, nisi aliud Curatus senserit ex fide Parentum, Tutorum, vel Dominorum ipsius communicandi, aut non mentis compos, vel à Dæmonibus obsessus, nisi dum ratione sua probè utitur, neque excommunicati blasphematores, & alij publici facinorosi ad sacram communionem admittantur.

DECRETVM IX.

Hortamur, ne quis statim à prima confessione in annum dilata communicet, sed expectet aliquandiu

6 Decretum ita se habet annotatū in fess. 14. can. 9. ad Archiep. Panormit. Episcopus potest aggravare pœnas à iure communi institutas; & ideò contra negligētes debito tempore confiteri, & Eucharistiam sumere, potest procedere, cum mortaliter peccent etiam ad excommunicationem, vel ad pœnas pecuniarias, pio loco applicanda, si hæc magis timeantur.

1 Sunt isti interrogandi circa ipsius statum, An dignus sit. Nauar. in Man c. 21. n. 57. Artil. ver. communio. n. 3. Caer. eod. ver. Medin. lib. 1. c. 14. §. 421.

Nauar. d. c. 21. n. 45. in princ.

* quod beatus ad
 32
 in: ex:rib: in
 quod beatus
 an: 1558. cap: v. 12.
 pag: 16 =

diu arbitrio Confessarij, & postea denuo confessus, eaq.
 in memoriam redierint, & interea peccauit mundiùs ad
 hanc purissimam, sanctissimamq. mensam accedat.*

DECRETVM X.

VT Sacramentum hoc omni, qua decet reuerentia
 ministretur, statuimus vt omnes communicent in
 Altari, in quo illud pro adoratione custoditur, non au-
 tem in alijs Altaribus in Missis priuatis.

TITVLVS XIII.

De Extrema Vnctione.

DECRETVM PRIMVM.

EXTREMAE Vnctionis sacramentum
 curet Parrochus, ¹ vt ægroto, dùm inte-
 gris est sensibus ² adhibeatur, si tamen ne-
 gligentia curantium, vel morbi vi sensum
 amiserit, itaut nihil prorsus intelligat, si
 adhuc viuit, ministrari hoc sacramentum debet, si æger
 animi sui significationem aliquam dederit, vt inde iu-
 dicari, possit, eum hoc sacramentum petiturum, si inte-
 gra mente esset, putà, si erat vir bonæ vitæ. ³

DECRETVM II.

SAcra vnctio non adhibeatur ijs, qui sano, & firmo
 corpore sunt, & ob id non ministratur, nauigatio-
 nem, & peregrinationem etiam periculosam ¹ fuscipien-
 tibus proelium, in quo certa mors impendeat incun-
 tibus, capite damnatis ad vltimum supplicium, rapien-
 dis, mulieribus partu laborantibus, ² nec pueris, qui nul-
 la peccata admittunt, quorum reliquæ hoc sacramento
 sanantur, amentibus item, & furiosis, qui ab ipso ortu,
 nunquam mentis, & rationis compotes fuerunt, debet
 tamen dari vulneratis, propinquis morti. ³

DECRE-

¹ Vel alius de ipsius li-
 centia tantu. Silu. ver.
 vnctio. n. 4. Tolet. lib.
 7 cap. 2.
² Sor. n. 4. d. 23. q. 3.
 art. 2. Cath. Rom. 1.
 346.
³ Silu. ver. vnctio. n. 5.
 Arm. l. eod. ver. nu. 7.
 Sor. d. 23 q. 1. art. 4 Na-
 uar. in Man. cap. 22.
 n. 13.

¹ Silu. ver. vnctio. n. 5.
 Nauarr. in Man. c. 22.
 n. 13. & nu. 14. vbi po-
 nit rationem S. Carol.
 hoc tit. cap. 20. Card.
 Tolet. lib. 7. cap. 3.
² Contr. tenet Tolet.
 lib. 7. cap. 3. nu. 2.
³ S. Thom. & Palud. in
 4. d. 23. Sor. ead. d. 23.
 q. 3. ar. 1. Silu. ver. vn-
 ctio. q. 5. Arm. ibidem
 n. 6. Ledesma 2. par. q.
 34 ar. 2. Flor. Theol. de
 Extr. Vnct. ar. 4. concl.
 1. V. Gloria 222. Card.
 Tolet. loc. cit.

DECRETVM III.

Non sunt omnes corporis partes vngendæ, sed illæ tantum, quas veluti sensuum instrumenta natura homini attribuit, ¹ ut oculi, aures, nares, os, manus, renes, & pedes; partes verò vngendæ, atque illæ præcipue, quæ sordes facilius colligunt ante sacram vñtionem abluantur, vñtio renum in mulieribus omittatur; ² ac etiam in viris, quibus commodè non poterit adhiberi, sed eius loco pectus circa regionem cordis inungatur; manus quæ reliquis infirmis interius vngi debent, Presbytero infirmo exterius vngantur, ³ cum in ordinatione interius ab Episcopo inunctæ fuerint; si quis aliquo membro caruerit, pars illi propinquior vngenda erit, curet autem; dum oculus, aures, & alia corporis membra, quæ paria sunt inungit, ne in altero ipsorum inungendo sacramenti formam prius absoluat, quam ambo huiusmodi paria membra linierit.

¹ Nauar. loc. cit. Silu. nu. 6. Soc. d. q. 2. ar. 2. Victoria 223. Tolet. loc. cit.

² S. Carol. hoc tit. c. 27 Tolet. vbi supra.

³ Card. Tolet. loc. cit. nu. 4.

DECRETVM IV.

In vna, eademq. infirmitate ægrum in eodem periculo vitæ positum, semel tantum vngendum esse, sciat Parrochus, ¹ quod si post susceptam vñtionem æger conualuerit, quoties postea in vitæ discrimen inciderit, toties eiusdem Sacramenti subsidium ei poterit adhiberi.

¹ Silu. ver. vñtio. n. 7. Armil. n. 9. ex S. Tho. & alijs Conc. Trid. de Extr. vñct. can. 3. 2. gl. c. illud, 91. d. S. Thom. in 4. d. 23. q. 2. art. 3. Palud. d. 23. q. 3. art. 1.

DECRETVM V.

Parrochus violacea stola, ac superpelliceo indutus, vno saltem Clerico comite sine lumine, crucem sine hasta præferente ad caput infirmi, si aliam eius domesticum non habuerint, sacra vñtione peracta relinquenda vasculum sacri olei non manu gestet, sed serico sacculo decenter inclusum, colloq. serica item cordula aptè appensum deuotè deferat, quod si dum sacrum vñticum deferatur, dubium sit de salute infirmi, donec Parrochus

rochus redierit pro sacra vnctione ministranda eiusdem
etiam vasculum¹ secum deferat, & infirmum liniat.

D E C R E T V M VI.

I Vxtà cubicularem ægroti lectum, si fieri commodè
possit, mensa paretur, mundaq. mappa sternatur,
super qua sacri olei vasculum collocetur, quod nullius
laici hominis manibus, contrectari sinat, ibi peluicula
sit cum tot bombicis, aut stuppæ globulis quot ad in-
unctas corporis partes tegendas sint satis, mica præte-
rea panis, & vas aquæ ad digitorum absterfionem, quam
vnà cum prædictis globulis ad Ecclesiam rediens, secum
afferat, vt igni tradat, eorumq. cineres in sacrarium im-
mittat, ac candela saltim vna cerea accensa præluceat.

D E C R E T V M VII.

SI ægrotum Parrochus in periculo videat, ommissis
precationibus, quæ in rituali Romano habentur,
singulas corporis partes, cum præscripta verborum for-
ma perungat, eo autem adhuc superstite, ommissæ pre-
cationes adhibeantur, quod si in sacra vnctione, pers-
genda, ægrotus obierit, desistat in totum, verum si an
efflauerit animam, dubitetur; tunc Parrochus ea addi-
tione vtatur, si es viuus, ¹ per istam vnctionem, &c.

¹ Silu. ver. vnctio, n. 5.
in fin. Nauarr. d. c. 22.
nu. 13. Armil. ver. vn-
ctio, nu. 7. Victoria
222.

D E C R E T V M VIII.

Sacri olei vasculum decenti, ac tuto loco in Eccle-
sia asseruetur, ac clauæ, quæ nulli credatur, dili-
genter custodiatur, ¹ quod si Parrochi domiciliū ab Ec-
clesia longius distet, domi etiam alterum sacri olei va-
sculum, loco item decenti, & tuto, vt domesticis num-
quam pateat, vnà cum superpelliceo, & stola, rituali
libro, aspersorio, cæterisq. ad sacram vnctionem ino-
cui ad ægrotos repentino aliquo casu præferendam habere
permittimus.

¹ S. Carol. syn. 4. decr.
9.

TITVLVS XIV.

35

De Sacramento Ordinis.

DECRETVM PRIMVM.

PRAECIPIMVS, vt Dominico illo die, qui quatuor ieiunij tempora quibus Ordinis Sacramentum ministraturi sumus proximè antecedit, Parrochi à nobis moniti, quod Ordinationes generales habebimus, non solum solemne illud ieiunium Populo denuncient, sed etiam & ordinationes de proximo à nobis habendas, & ob id in sua Ecclesia Parrochiali Litanias pie, & religiosè recirent, ac Deum toto corde exorent, vt ipse Dominus messis mittat operarios in messem suam, ac lumen nobis præbeat, vt ijs Ordines conferamus, quos vtilis operarios in sua Ecclesia futuros esse iudicauerit.

DECRETVM II.

Ordinati etiam ad primam tonsuram eorum Ecclesiæ Parrochiali ascribantur, in qua diebus Dominicis, & festiuis inseruiant, & Parrochis in earum seruitio omnino obediant sub pœna quoad existentes in sacris pro qualibet vice, arbitrio nostro referuata, quoad alios verò priuationis priuilegij fori, vltra quod omnes prædicti non erunt exempti à taleis, seu Collectis. Sciant etiam quod ad alios superiores Ordines, præcipuè verò sacros non promouebuntur, nisi Parrochi testimonium de prædicto seruitio præstito habuerint, ac per omnes regulas Gramaticæ benè componere sciant.

DECRETVM III.

Nemo ad Subdiaconatus ordinem promouëatur, qui redditus vel Ecclesiasticos, vel laicales ad

E 2

sum-

dine. c. vlt. ver. quinto, & sic Ordinatus per mendacium decipit Episcopum, narrando patrimonium fictum esse suspensus. Nau. conf. 46. de temp. ordin. add. ad Card. Tolertum de ordine loco citato.

1 S. Carol. de temp. or
din cap. 1. & in Syn. 1.
Diece, decr. 1. In pri
ma tonsura requiritur
septennium completum,
c. nullus, vbi gl. de tēp.
ordin: in 6. deinceps
possunt conferri Or
dines minores. add. ad
Tolet. de ord. c. 3. n. 5.
Ad Subdiacona ū re
quiritur annus 12. ad
Diaconatū 13. ad Pre
sbyteratu 15 annus,
& in his satis est, an
num esse inchoatum.
Conc. Trid. sess. 23. c.
12. Nauarr. in Man. c.
25. n. 116. add. ad To
let. d. c. 3. n. 5. thes. fori
Eccl. c. 4. nu. 31.
1 Conc. Trid. sess. 23.
cap. 6.

1 Pragm. Ferdinand. I.
ver. cum igitur, & c.
Regni 98. vbi Doctor.
ex conitit. Honorij I.
Sum Pont. in qua fun
dantur dicta iura hu
ius Regni.

3 Conc. Trid. d. sess.
23. c. 11. & 12.

1 Conc. Trid. sess. 27.
c. 1. de refor. S. Carol.
de temp. ordin. c. 49.
& c. 54. Aduerte quod
qui sine titulo initia
tus est Subdiaconatu,
vel Diaconatu nō po
test sine nouo tit. pro
moueri ad Sacerdo
tū, quia iura in omni
sacro ordine id prohi
bent distributue, non
collectiue, & ideo qui
aliter ordinatus fuent
incurrit suspensionem.
hæc est sententia Sac.
Cong vt testatur add.
ad Card. Tolet. de Or

dinum de ordine

3 Donatio facta à patre filio vt promoueri possit, non imputatur ei in legitimam. Crau. conf. 19. & conf. 136. Thob. Non. conf. 49. n. 12. late Ripa in l. in quartam. ff. ad leg. fal. Dec. conf. 216 n. 2. & cōf. 239. Soc. iun. cōf. 67. n. 58. & conf. 165. n. 4. lib. 2. Cont. tenet Rolan. conf. 70. vol. 4. 3 Sum. Bull. ver. ordo, fol. 382. ver. præcipitur etiam, vbi restatur, ita feruari Neapoli, & si adsunt alij filij debet donans referuare sibi, & filijs vi etum. Man. Pastor. c. 55. nu. 10.

4 Ita etiam in Curia Archiep. Neap. decre tum est pro validitate donationis à laico faciendæ, ne fraus aliqua lateat. Summ. Bull. ver. ordo, fol. 382. Nau. conf. 17. de temp. ordin.

5 cap. neminem, cap. Sanctorum, 70. d. Cōc. Trid. d. c. 2. in fin.

6 d. c. Sanctorum, & d. cap. neminem. Nauar. in Man. cap. 27. n. 158. & conf. 21. 23. 46 de temp. ordin. Suar. disp. 3. r. sect. 1. nu. 35. add. ad sum. Tol. de sacr. ord. cap. 8. nu. 9. Man. Pastorum, c. 55. nu. 8. S. Carolus de temp. ord. cap. vit. Nau. conf. 1. nu. 45. de const. summ. Bullarj, ver. ordo, fol. 380.

summam ad minus triginta ducatorum monetæ Regni in singulos annos oneribus, & expensis deductis ascendentes sine vlla controuersia non possideat, & de hoc testes in nostri præsentia deponere cum iuramento debeant, ac vt fraudibus, quæ interdum circa constituendum titulum Patrimonij ordinandorum à parentibus, consanguineis, seu ab alijs committuntur, quantum in nobis erit oecurramus, præcipimus primo sub excommunicationis poena donatori, vt non præsumat talem assignationem efficere super censibus, seu redditibus alijs assignatis, vel obligatis, vel quorum ipse non est verus, & legitimus dominus; 3 & hoc debeat exprimi in ædicto sacræ ordinationis. Insuper volumus, vt eiusmodi contractus coram nobis, aut nobis absentibus, coram Vicario nostro Generali celebrentur, qui præterea à duobus probatæ vitæ hominibus iuratis, testimonium accipiat, bona, vt suprâ assignata, ordinando, ab assignante verè, & pacificè tunc possideri, & eiusmodi esse, vt à nemine potiori iure reperi, aut euinci numquam possint, & ad prædictam summam ducatorum triginta ascendere, atque tantum superesse assignanti, quantum & ad vitam sui ipsius sustentandam, & ad alendam familiam, si quam habet, satis esse possit. Promouendus etiam iuret se fructus illos, aut bona numquam assignanti retrocessurum, aut quouis pacto alienaturum, vel obligaturum, 4 nisi in Ecclesiasticis, vel alijs redditibus habeat, vnde commodè viuere possit, 5 ac de nostra licetia in scriptis, aliàs eo ipso suspensus censeatur, quod si in patrimonio constituendo, fraus, vel pactio aliqua illicita, seu quævis fictio, & simulatio admissa fuerit præter petiurij, & falsi poenas, laici ab ingressu Ecclesiæ sint, ipso facto, interdicti; promouendus verò ab exequutione susceptorum ordinum, sit eo ipso suspensus, 6 & ad maiores Ordines inhabilis, & has poenas in iuramenti delatione Vicarius noster Generalis, & Cancellarius singulis notificet.

DECRETVM IV.

VT autem prædicta omnia ritè fiant, monemus, vt ad sacros Ordines promouendi per mensem ! antè ordinationem nos adeant ad hoc, vt Parrochus, vel alijs de ordine nostro publicè in Ecclesia inter Missarum solemnità desiderium, promouendi Populo annunciet, ac de ipsorum, ordinandorum natalibus, ætate, moribus, frequentia Sacramentorum, seruitio præstito Ecclesiæ, cui ascriptus est, & redditibus Ecclesiasticis, vel secularibus, à fide dignis diligenter inquirat, qui de omnibus fideliter obsignatis litteris, nos certiores faciat, publicatio verò fiat die Dominico in Ecclesia Parrochiali ipsius ordinandi, quod si aliæ Ecclesiæ inseruiat, volumus, quod in illa etiam fiat publicatio; ad examen verò compareant feria quarta antè ordinationem, vel quando nos indicemus.

DECRETVM V.

Cancellarius Curie nostræ librum habeat, in quo diligenter conscribat Clericorum omnium tam secularium, quàm Regularium, qui à nobis ad aliquem Ordinem, siue ex maioribus, siue ex minoribus, vel ad primam tonsuram ordinati fuerint, nomina, cognomina, Patriam, diem, & titulum beneficij, vel Patrimonij, & si alterius sit Diocesis, etiam illa ponatur, & tunc litteras dimissorias conseruet in filza.

TITVLVS XV.

De Sacramento Matrimonij.

DECRETVM PRIMVM.

ANTEQVAM Matrimonium denuntiet Parrochus, inquirere debet, qualis sint, de quorum contractu agitur. An ætate legitima, quæ debet in masculo, excedere decimum quartum annum, & in foemina duodecimum, quæ sit eorum conditio; An aliquo

Conc. Trid. sess. 23. cap. 5.

1. Nō potest quis promoueri ad sacros Ordines ad titulum Cappellani ad nuntiam mouibilis Maiolus de irreg. lib. 4. c. 15. nr. 4. Garcia de Benef. p. 1. c. 1 §. 1. n. 83. prax. Archiep. c. 87. 3. Carol. Actorum par. 3. formulæ variz. fol. 210. & par. 2. fol. 380.

4. Conc. Trid. sess. 23. c. 7. e. quando, 24. d.

1. Conc. Trid. sess. 24. c. 1. de refor. matr. c. 31. q. 2. Euaristius Pa. pa. epist. 1. 2. cap. vn. de despons. impub. in 6. c. puberes, ex cōd. tit. Nau. in Man. c. 22. n. 29. Card. Tollet. lib. 7. c. 20. limitatur, nisi malitia suppleat ætatem. gl. d. c. vo. ver. supplebat, & tunc requiritur quod sint proximi pubertati. Silu. ver. matrimonium 5. n. 2. & ibi ponit quomodo cognoscatur ista malitia, vide de gl. & Doct. d. c. va.

3 Conc. Trid. loc. cit. Syn. col. celebr. an. 1549 Syn. Augu. 21.
4 late Menoch. de arbit. cas. 433.

5 Quâdo suspicio est, matrimonii malitiosè impediri posse, vel infat sacri Aduersus, vel Quadrage. tempus. S. Carol. de spons. c. 21. & primo casu debent fieri ante consummationem Conc. Tri. sess. 24 c. 1. de reform. matr. S. Carol. hoc tit. c. 17. 6 c. cū inhibito §. fia. de cland. despons. Lopez ad Diaz in praxi c. 75. ver. 16. S. Carol. de spons. cap. 10.

7 Nauar. in man. c. 22. n. 83. ubi etiam subdit quod testimonium vnius sufficit c. super eo de testib. c. praeerea il secôdo de spôs. sed tu vide Couar. de spons. 2. par. c. 6. §. 10. nu. 21. Farin. de testib. q. 63. num. 48. & q. 69. cap. 2. aduerte quod testes deponentes de impedimentis matrimonij debent computare gradus à sùpore, idest à parentibus vel saltem à germanis c. tua nos de conf. & aff. vide gl. in c. de parentela ver. diuerso 35. q. 6. & debent isti testes habere requisita tex. in cap. licet ex quadam de testibus.

1 S. Carol. in Syn. 3. Diocess. dec. 32.

2 S. Carol. tit. de spons. & matrim. cap. 23. 3 S. Carolus hoc tit. cap. 23. 4 S. Carol. de spons. c. 1. quando matrimonium contrahitur in Parrochia habitationis viri sufficit Parrochus viri, similiter si in Parrochia foeminae sufficit ipsius Parrochus, ita declarauit S. C. vt refert Nauar. conf. 3. de cland. despons. & debet esse Parrochus domicilij non originis. Sanchez de matr. lib. 3. disp. 23. nu. 3. & si quis habet duo domicilia, puta in æstate in vno oppido, in hieme in alio, potest coram utroque Parrocho celebrare matrimonium. Sanchez loco cit. disput. 24.

5 Conc. Trid. sess. 24. cap. 1. de refor. matr. S. Carol. Syn. 3. Diocess. dec. 33.

aliquo propinquitatis gradu sint inter se coniuncti deindè habito amborum consensu. An eis placeat, proceedi ad denunciations, & tunc tribus continuis festis de præcepto Ecclesiæ diebus, publicè in Ecclesia, vel Ecclesijs, si diuersæ Parrochiæ contrahentes faciant inter missarum solemnias, denunciations 4 trinas faciant, nec vllam remittat sine nostra vel Vicarij nostri, nobis absentibus licentia in scriptis 5 notificetq. Parrochus, quod qui falsum aliquod impedimentum malitiosè attulerit, quo futurum legitimè matrimonium impediat, præter alias Iuris pœnas 6 excommunicationis etiam gladio punitur. 7

DECRETVM II.

Quo die denunciatio vltima facta est, ne ipso die, nisi impetrata licentia, 1 vt supra matrimonium celebret, nisi ea denunciatio facta sit pridie illius diei; quod est initium Quadragesimæ, vel Aduentus, & tunc Parrochus Populo, antecedentè denunciatione significet eo die, quo postrema denunciatio fiet, matrimonium esse celebrandum, 2 hortetur verò, vt in alterum, aut tertium, aliumvè diem differant consummationem, ac interea orationi frequentius vacent, & missam, quæ habetur pro spôso, & sponsa, celebrari, curent. 3

DECRETVM III.

Matrimonium in Ecclesia Parrochiali, ubi sponsus vel sponsa inhabitat & coram proprio Parrocho, vel alio Sacerdote de ipsius licentia 1 in scriptis celebretur, 2 antè Altare maius, ubi etiam fiat benedictio iuxta formam Missalis, ac de mane, & orto sole

sole, & non ante diem, neque alio loco, aut alia Ecclesia, quod si domi quandoque fieri, à nobis concedetur, 3 id fiet loco eius decentiori, vbi sit item Sacra Imago, alijs prophanis reiectis, memineritq. præter ipsius Parrochi etiam duorum, vel trium testium præsentiam necessariam esse, ac ne matrimonio iungat, qui doctrinæ Christianæ rudimenta ignorant, quæ sunt Oratio Dominicalis, Salutatio Angelica, Symbolum Apostolorum, ac decem præcepta Decalogi. Similiter nec incertas sedes habentes sine nostra licentia in scriptis 4 quæ non concedetur, nisi constito eos, & solutos esse, & à Catholica Communionē non alienos. 5

DECRETVM IV.

SI intrā mensis vnus spatium, 1 à die vltimæ denunciationis factæ matrimonium ex aliqua causa non fuerit celebratum; tunc denuò trinæ denunciations habebantur, nisi aliter nobis visum fuerit.

DECRETVM V.

Sponsi non tantum simul non cohabitent, sed ne vllō quidem modo mutua consuetudine, vel commercio vtantur, 1 antequam matrimonium in Ecclesia per verba de presenti fuerit coram Parrocho, & testibus celebratum sub poena excommunicationis 2 & alijs in nostro ædicto contentis, quod si vnā coierint, quia in hoc sæpè delinquitur, absolutionem nobis reseruamus. 3

DECRETVM VI.

Vluis nequaquam pateat ad secundas nuptias transitus, donec certus prioris coniugis obitus nobis, 1 vel nostro Vicario nobis absentibus, legitimè constet, & à nobis licentia concedatur.

DECRETVM VII.

SI Parrocho aliquod denunciatur impedimentum, is, ne vltius progrediatur, nec etiam ad alias denun-

- 3 S. Carol. de spons. e.
7. quod quidem raro fieri debet, & tunc poterit aliqua elemosyna Ecclesiæ Parroch. dari, de qua Parrochus quietantiam faciat pro oleo Sanctissimi Sacramenti, vide not. in fine in ædicto
4. de obseru. fest. n. 19. talis autem licentia non concedatur nisi ex causa rationabili, eaque vrgenti, de qua constare debeat in actis Curie Episcop.
4 Conc. Trid. sess. 14. cap. 8. de ref. matr.
5 S. Carol. de spons. e. 3
1 S. Carol. dict. Syn. 3. decret. 31.

1 Conc. Trid. d. sess. 14. cap. 1. de ref. matr.

2 S. Carol. tit. de spons. & matr. cap. vlt.

3 S. Carol. d. tit. cap. 6.

1 c. si quis necessitate 34. q. vlt. quando dicatur, certè constare de obitu mariti, consule Farin. de delict. carnis, q. 140. par. 4. num. 43.

1. cap. cum inhibicio,
§. 1. de cland. despoſ.
S. Carol. d. ſyn. 3. dec.
14.

denunciaciones, etiamſi illud ſibi videatur falſum, vel
malicioſum, ſeu nullius momenti; ſed rem totam ad nos
deferat, nec quicquam ſtatuat, quàm de eo, quod fa-
ciendum ſit, reſponſum acceperit ſub pena ſuſpenſionis.

DECRETVM VIII.

IN Aduentu, & Quadrageſima prohibentur nuptia-
rum ſolemnitates, conuiuſa, traductio ad domum,
& carnalis conſumatio.

TITVLVS XVI.

De Feſtorum obſervatione.

DECRETVM PRIMVM.

DE Sanctæ Annæ Matris Beatæ Virginis fe-
ſto obſeruando die xxvj. Iulij quolibet
Anno.

Quoniam verò non deſunt hoſtes gene-
ris humani, qui Gregem noſtrum circum-
euntes impugnent, & ad malam vitæ conſuetudinẽ in-
ducant, æquum duximus inter Sanctos tutelares; quibus
hæc noſtra Diœceſis protegitur. Beatiffimam etiam
Annam adſcribere, quæ vt meruit, lucem nobis om-
nium virtutum, Mariam ſcilicet Dei Genitricem gigne-
re, irà etiam proculdubio affirmandum iudicamus, eam
in Cœlis apud Ieſum Chriſtum Redemptorẽ, omnia quæ
videt in noſtram cadere vtilitatem impetraturam. Nihil
non dabit Nepos Omnipotens, & Amantiſſimus, Auæ
dulciſſimæ, & ſi qua in re forè deeſſet Auia, adiuuabit
Matris ſuæ partes, Maria. Quid ergò ad noſtrum pro-
fectum non impetrabunt Sanctiſſimæ Patronæ apud
Deum? Quapropter hæc noſtra ſynodali conſtitutione
decernimus, omnibusq. præcipimus, vt diem feſtum
Beatiffimæ Annæ, vtpotè tutelaræ Patronæ religioſiſ-
ſimè colant, nullumq. in eo opus ſeruile exerceant, cum-
quæ

1. Primum locum ob-
tinet Reſtituta Virgo,
& Martyr Rom. de
qua in Martirol. die
27. Maij. S. etiã Iulia-
nus Dalmata 27. Ian.
& S. Dominicus Abb.
Fulginaten. die 22.
eiufdem menſis.
2. cap. vlt. lib. 2. Ma-
chab.
3. Hanc Gregor. XIII.
fz. l. recor. Calendario
aſcripſit, ac officio du-
plici vbique celebrari
mandauit, vt in eius
conſt. incip. Sancta
Mater, Kal. Maij, anno
12. de ipſis laudibus
S. Ioannes Damascen.
de fide orthodoxa,
lib. 4. cap. 15.
4. cap. ſi. de ferijs. Cõ-
cil. Trident. ſeſs. 25. de
reg. cap. 12. Prax. Ar-
chiep. Neap. c. 62. n. 6.
5. Conc. Trid. loco cit.

quæ ita venerentur, vt merito propter talem obseruan-
tiam hostium omnium Beatissimæ Annæ suffragijs elu-
dantur insidiæ, & Christo Saluatori placeat obsequium
nostrum.

Dies festiui obseruandi de Præcepto :

MENSE IANVARII.	15	Assumptio B. Virginis.
1 Circumcisio Domini.	22	Dedicatio Ecclesiæ S.
2 Epiphania Domini.		Dominici in Ciuit.
22 Dominici Cōf. in Ciu.	25	Bartholomæi Apost.
27 Iuliani Mart. in Ciuit.		SEPTEMBRIS.
FEBRVARII.	8	Natiuitas B. Virg.
2 Purificatio B. Virginis.	19	Ianuarij, & socior. mar.
24 Matthiæ Apostoli.	21	Matthæi Apostoli.
MARTII.	29	Dedicatio Michaelis
7 Thomæ de Aquino.		Archangeli.
25 Annunciatio B. Virg.		OCTOBRIS.
APRILIS.	28	Simonis, & Iudæ Ap.
25 Marci Euangelistæ.		NOVEMBRIS.
MAI.	1	Omnium Sanctorum.
1 Philippi, & Iacobi Ap.	2	Commemoratio fide-
3 Inuentio S. Crucis.		lium Defunctorum.
27 Restitutæ Virg. & Mar		de mane tantum.
tyr. in Ciuitate.	11	Martini Episc. & Cōf.
IUNI.	30	Andræ Apost.
3 Octaua S. Restitutæ in		DECEMBRIS.
Ciuitate.	8	Conceptio B. Virg. in
24 Natiuitas S. Io. Bapt.		Ciuitate tantum.
29 Petri, & Pauli Apost.	21	Thomæ Apostoli.
IULII.	25	Natiuitas D. N. Iesu
25 Iacobi Apostoli.		Christi.
26 Annæ Matris B. Mariæ	26	Stephani Protomart.
nos indicimus.	27	Ioan. Apost. & Euang.
AVGVSTI.	28	Sanctorū Innocentiū.
1 Laurentij Martyris.	31	Syluestri PP. & Conf.

d. c. fin. de fer. a. r. de
conf. d. 3.

In iudicijs seruentur etiam dies festiui Camere Apostolicæ; & ideo in nostra Cancellaria continuò habeatur affixa tabella impressa in Vrbe, & illi etiam sint dies festiui in hoc Tribunali, in quibus ponitur A, non autem vbi est C, quia sunt festa Curie Capitolijs, quæ hic non seruantur.

Festa Mobilia.

Dominica Resurrectionis Domini, cum duobus diebus sequentibus.

Ascensio Domini.

Pentecostes cum duobus diebus sequentibus.

Sanctissimi Corporis Christi.

Omnes dies Dominici.

Primus dies Visitationis nostræ in qualibet Terra, ne visitatio reddatur nullius utilitatis.

1 S. Carol. tit. de cens.
c. 6. Fuscus Episcopus
Sarnen. de vit. lib. 1.
c. 4. nu. 16.

DECRETVM PRIMVM.

Mandamus omnibus vtriusque sexus Christianis fidelibus, vt in festis colendis ea obseruent, quæ in ædicto, ad hoc vulgari lingua ædiro præcipimus, cuius tenor in fine harum Constitutionum habetur.

DECRETVM II.

Præcipimus etiam, quod in solemnitatibus, quæ occurrunt, omnino abstineant à saltationibus, sonis, & canticis; sed quilibet deuotè Ecclesias de die, & non de nocte visitent, sub poena excommunicationis.

DECRETVM III.

Singulis Dominicis diebus inter Missarum solemnia festa de præcepto in sequenti hebdomada seruanda Curati pronuncient docendo, quod dies festus incipit à media nocte diei præcedentis, & terminatur ad aliam mediam noctem sequentem, & scribant dictos dies festos

1 cap. decet, de immunit. Eccl. in 6. c. 2. de consec. d. 3.

2 Vide de hac comminatione gl. c. 1. de sagittar. Nau. conf. 2. de sent. excommun. & in Man. c. 17. n. 12.

3 cap. 1. de cons. d. 3.
4 l. more Romano, ff. de fer. S. Carol. Syn. 4. dec. 3. latè Couar. videndus lib. 4. var. resol. c. 19. n. 9. in fine.

nos in tabella publica, & in loco patenti in Ecclesia ap-
penſa; moneant etiam Curati Dominos agrorum, &
animalium, vt Bubulcos, atque Porcarios, & alios Pa-
ſtores, vel Aratores, qui in agris aſſiduè commorantur, 3
vel in ſyluis more pecudum viuunt, in Dominicis, & alijs
feſtis diebus ad Miſſam ſaltem faciant eos venire.

DECRETVM IV.

Monemus, & hortamur omnes, vt ſuas Parrochias
frequentent feſtis diebus, præcipuè ſolemnibus,
1 cum non poſſint eas ommittere ſine ſcandalo, 2 cum in
eis annuncientur dies feſtiui, denunciationes Matrimo-
niorum, excommunicationes, ædicta Episcopalia, & ſimilia.

DECRETVM V.

Conſuetudinem prauam, quam in noſtra Dioceſi
inuenimus, corrigentes, ſtatuiſmus, 1 quod in
diebus Dominicis, & feſtiuis quilibet Miſſæ ſacrificio in-
terſit, nec excuſari poſſit, quod non ſit elapſum triduum
mortis alicuius conſanguinei, & hoc decretum Curati
ſæpe Populo annuncient.

DECRETVM VI.

Diebus feſtiuis laici non ludant chartis, 1 taxillis, &
alijs ludis prohibitis 2 publicè, & in locis, vbi
conſpici poſſint, ſub pœna excommunicationis, 3 nec
perſonati homines incedant; 4 & alia ſeruentur, quæ in
noſtro ædicto diſpoſita ſunt.

TITVLVS XVII.

De Ieiunij obſeruatione.

DECRETVM PRIMVM.

Vt ieiuniorum tempora ſalubriter inſtituta,
1 qua decet Religione, ſeruentur, ea quæ
ædicto noſtro diſpoſuimus Quadrageſimali
tẽpore 2 obſeruari mandamus, cuius exem-
plum in ſine harum Conſtitutionum ponetur.

F 2

tur.

3 Conc. Rothomag.
cap. 5.

1 Conc. Trid. ſeſ. 22.
in decreto obſer. in

Miſſa, ver. moneant.

Card. Tolet. in ſumm.

Sacerd. lib. 6. cap. 7.

2 Car. Tolet. d. c. 7. n. 1

1 Card. Tolet. loc. cit.

c. 9. ver. tertiã cauſa,

in ſi. vbi dicitur, quod ta-

les conſuetudines de-

bent corrigi per Epi-

ſcopos.

1 Medin. de lud. ſ. 12.

ver. quæſtũ caput. Fe-

der. de Sen. conſ. 2. Cõ

cil Arelaten. can. 79.

2 Lalearum, C. de Re

lig. & ſump. fun. qui

ſunt ludi prohibiti, de-

clarat Tolet. lib. 5. c.

27. n. 3.

3 Feder. loc. cit. P. 2.

poſ. Al. x. in c. Epiſco-

pus, n. 6 35. d. Pariſſ. de

Put. t. act. de lud. n. 12.

Seuer. in eod. tract. nu.

76. ver. videretur di-

cendum. Capr. conſc.

86. nu. 28. Amad. de

ſynd. n. 96. Henr. de ſy

nod. Epiſt. art. 1. conſc.

13. nu. 142. Maluer. de

lud. taxill. n. 4.

4 S. Carol. de fer. c. 1.

& Aët. par. 2. fol. 248.

vbi Canones ponũt ur

circa hoc ibi ſaltatio-

nes, & eadem par. 2.

fol. 131. vbi eſt ædi-

ctum particul. de hoc.

1 cap. ſex. o die. 35. d.

c. ieiunia in Eccleſia,

cum tribus ſequen. de

conſ. d. 1. Conc. Nic. 1.

2 cap. ſtatuiſmus, cum

duob. ſequen. 76. d. c.

ſolent, de conſec. d. 1.

c. Quadrageſima. c. ie-

iuuium, de conſec. d. 5

S. Clem. Conſt. Apoſt.

tur. Sciant pariter omnes eodem modo, & sub eisdem poenis ieiunia seruanda esse in quatuor anni temporibus, ³ & in Vigilijs Sanctorum ⁴ ab Ecclesia statutis.

DECRETVM II.

Moneant etiam Parrochi Populum sibi commissum, quod parum prodest homini per ieiunium se à cibo temperare, si animus sit vitijs obtemperans, ¹ & ideo sciant, quod sicut caro ab alimentis abstinet, ita quoque mens à culpa ieiunare debet, non enim fructuosè corpori escha subtrahitur, nisi mens ab iniquitate reuocetur, ² & proinde ieiuniorum tempore orationi, & diuinis officijs, & alijs pijs actionibus vacandum est, ut ieiunia suscepta nobis prosint; hoc enim modo facta diuinæ sunt placita pietati. ³

DECRETVM III.

Ieiunia obseruanda.

Omnes dies Quadragesimæ, præter Dominicos, ¹ quatuor anni tempora. ²

Vigiliæ ³ Pentecostes, ⁴ Natalis Domini, ⁵ Assumptionis Beatæ Virginis, Sanctorum Apostolorum (exceptis Ioannis Euangelistæ, ac Philippi, & Iacobi) Omnium Sanctorum, Natiuitatis Sancti Ioannis Baptistæ, Laurentij Martyris. ⁶ Quod si hæc festiuitates secunda feria celebrari contingat ex Innocentij III. Const. ⁷ in præcedenti sunt sabbatho eorum Vigiliæ ieiunandæ.

DECRETVM IV.

Abstinendum est à carnibus absque ieiunio in omnibus Dominicis Quadragesimæ, ¹ qualibet feria sexta, ² & sabbatho; ³ si verò festum Natiuitatis D. N. celebretur feria sexta, ex Honorij III. constitutione ⁴ propter festi excellentiam, vsus carniū conceditur, non tamen illis, qui voto, aut regulari obseruantia sunt astric-
ti.

³ cap. ieiunium, cum plur. sequen. 76. d.
⁴ cap. 1. de obseru. ieiun.

¹ cap. ieiunium, c. nihil, de consec. d. 5.

² S. Leo Papa serm. 4. de Quadrages. S. August. tract. 17. in Ioan. post initium.

³ cap. habeatur 18. d. c. quid prodest, 86. d. 1. d. c. statuimus, cum alijs supra alleg. can. apost. 68.

⁴ d. c. ieiunium, fuit institutum à S. Calixto, ut in eius lect. 4. in Breuiario imitando. Zach. Proph. c. 8. Cōcil. Magunt. sub Carolo Magno c. 3. 4.

⁵ c. 2. de obser. ieiun. 4 cap. de ieiunio. c. no sce, 76. d. Silu. verb. ieiunium, n. 5.

⁶ cap. 1. de obser. ieiun. Silu. loc. cit. Armill. ver. ieiunium, n. 3. 6 d. c. 2. Card. Tollet. lib. 6 cap. 3.

⁷ c. 1. de obser. ieiun. 1. c. ieiunium, cum sequen. de cons. d. 3. c. sacerdos, 26. q. 7. Conc. Carthag. 4 can. 64.

² c. 3. de obser. ieiun. 3. c. de usu carniū, c. sabbatho, de cons. d. 3. c. ieiunia, ead. d. 4 d. c. 3.

At. Qui verò ob deuotionem voluerint eo die à carnibus abstinere, vt eadem Constitutione cauetur, non sunt reprehendendi. Decernimus insuper, quod tam in ieiunij obseruatione, quàm circa æsum carniū dies incipiat à media nocte, & terminetur in sequenti media nocte.

s. c. denique, 4. d. l. more Rom. ff. de fer. Tolet. lib. 6. cap. 1. ver. ille ergo.
1 Conc. Trid. sess. 25. cap. 4.
2 Ita declarauit Sac. Cong. vt testatur Praxis Archiepisc. Neap. cap. 24. n. 9. vniuntur elemosynæ, quæ constituant vnum carolum, & dicatur Missa.
3 S. Carol. par. 1. hoc tit. cap. 35. & par. 2. in instr. pro celeb. Missæ.
4 c. fin. de consue. d. 2.
5 Incip. cum primum, Kal. April. ann. 1566.
1 Conc. Trid. sess. 24. cap. 12. c. Episcopus Deo, de cons. d. 1. & c. iubemus, ead. d. extat decretum Sac. Concil. sub his verbis, Canonici accedere debere ad cubiculū Episcopi, quoties ipse non priuatim, sed Pontificaliter cum Cappa in diebus festiuis, & solēnibus voluerit scēdere, vt assistet vel horis diurnis, vel Missæ sacrificio, multo magis si ipsemet sit celebraturus, in reditu verò vsque ad ostium domus Episcopi, Episcopo præcedente, ipsiq. sequentibus comitari debere, in diebus autem feriatis, quādo priuatim venit in Ecclesia celebraturus, aut quicquid aliud acturus debere nonnullos ex Canonicis accedere, ad ostiū Ecclesiæ, & Episcopū comitari id ipsumq. in reditu obseruandum.

TITVLVS XVIII.

De Celebratione Missarum.

DECRETVM PRIMVM.

AUTORITATE nobis concessa, reducimus omnes Missas, itaut pro qualibet habeant Sacerdotes carolum vnum pro elemosyna, & pro his, qui minorem elemosynam dederunt, habeatur Collecta in Missa, vel in Memento fiat eorum commemoratio, & Missæ, quæ non possunt celebrari die statuta à testatore, celebrentur die sequenti non impedita. Aduertant etiam Sacerdotes, vt in Sacristiam Missam inueniant, ac signacula in Missali componant. Quando Episcopus celebrat, nullus alius Sacerdos incipiat Missam, neque in Altari, in quo ipse celebrauit alius, ea ipsa die Missam celebret, sine eius licentia, sub pœna arbitrij. Pauperes etiam non permittantur, eo tempore discurrere per Ecclesiam, sed ad ipsius ianuam permaneant pro querendis elemosynis iuxta Constitutionem Pij V.

DECRETVM II.

OMnes Clerici huius Ciuitatis cuiuscumque gradus, & conditionis sint, celebrante Episcopo, vel alios actus Pontificales solemniter exercente, debeant cum superpelliceis, habitu, talari, & tonsura assistere, ac eundem Cappa indutum cum Canonicis Ecclesiæ Cathedralis ex ea Aula, seu Camera Palatij, quam ad hoc destinauerit ad Ecclesiam progredientem comitari, & de.

Lib. 1. cap. 15.

& deducere, prout hactenus laudabiliter obseruatum est, & in nouo Cerimoniali disponitur sub pœna nostro arbitrio reseruata pro quolibet non obseruante, quod si legitime fuerint impediti, nos quam primùm certiores faciant.

DECRETVM III.

S. Carol. hoc tit. cap. 15.

c. nullus Episc. de cõf. d. 1. Silu. ver. Missa 1. q. 1. Sot. d. 13. q. 2. art. 4. & tunc antè Canonem deponatur nec reassumatur, nisi post purificationem.

Clericale biretum Sacerdos ad Altare, nisi Regularis sit, perferat, numquàm verò super eo deponat; sed ministro, qui Clericus sit, vel saltim veste, talari, & superpelliceo sinè manicis, si fieri potest indutus, porrigat, subbiretum autem in Missæ sacrificio nemo sine nostra licentia in scriptis in capite retineat, & anulum similiter tunc deponant, quibus alibi gestare permissum fuerit.

DECRETVM IV.

Silu. ver. Missa qu. 6. Armill. eod. ver. nu. 3. Nauar. in man. cap. 35 nu. 83. sic etiam præcipitur in Miss. Rom.

Conc. Trid. sess. 22. in decr. de obser. in Missa circa med.

Sacerdos indutus ad Altare neminem expectet, neque alicuius causa Missam inchoatam, aut eius initium repetat, nec ipsam in Parrochiali Ecclesia cuius vis personæ gratia differat, vel anticipet, nec antè Auroram, aut post Meridiem, nisi in casibus, à iure permissis, Missam celebret, nec nisi recitatis saltèm Matutinis horis, nisi vrgens, vel rationabilis causa aliud exposcat.

DECRETVM V.

Ignoti, & vagi Sacerdotes in Ecclesijs etiam regularium nostræ Diœcesis Missam celebrare non permittantur absquè nostra, seu Vicarij nostri Generalis, nobis absentibus, licentia sub pœna vnius ducati quoad Sacristam, sciantq. quod eam non obtinebunt, nisi cū literis dimissorijs suorum ordinariorum, quæ etiam recentes sint, ac nisi habitum, talarem, & tonsuram deferant.

DECRETVM VI.

Conc. Trid. loco cit. ver. moneant, & c. hoc attendendum de consecr. dist. prima.

Sacerdotes etiam Regulares in Oratorijs Confraternitatum, vel alijs Cappellis sacrum non faciant antequam

requam Parrochus, in cuius Parrochia, Oratoria, & Cappellæ sitæ sunt, celebrauerit, ac Concio, si quæ habebitur, absoluta fuerit sub pœna nostro arbitrio referuata.

DECRETVM VII.

Missam nouam celebrare, nemini liceat, nisi prius ab aliquo, de ordine nostro, vel Vicarij nostri examinatus, & approbatus fuerit, nec faciant saltationes, conuiuia, & eleemosynarum publicæ exactiones, sub 1 pœna arbitrij, permittimus autem, quod post offertorium in imo Altaris gradu consistens, quod sponte offertur, recipiat, manipulum, aut Sanctas Immagines portiget, deosculandas, paternam autem, aut sacras Reliquias, vel manus numquam, nec vlllo pacto, per Ecclesiam quærendo eleemosynas vagetur, nec extra illam, in priuatis domibus sacris vestibus induatur, minusque sub umbrella recipiatur, sub pœna suspensionis, & alijs, nostro arbitrio; prohibemus etiam comestationes, & Conuiuia, quæ in his nouellis Missis fieri solent, sub pœna arbitrij.

c. si quis etiam extra Parrochias de cõf. d. 1. S. Carol. hoc tit. c. 6. & c. 35. Henr. de Syn. Episc. in 1. art. concl. 13. 24. 208. & 213.

1 S. Carol. hoc tit. capi. 13. & seq.

2 Conc. Trid. d. decr. ver. cũ igitur multa.

3 S. Carol. c. 32. decr. Sac. Cong. Concil. in test. 23. cap. 1. in decreto de obseruandis in Missa his verbis. Sacerdotibus Missas nouas celebrantibus, licet se vertere tantum in medio Altaris ad Populum & accipere oblationes, nõ autem hac de causa Ecclesiam circuire.

DECRETVM VIII.

Missa, quæ vnica à solo Parrocho dicitur, recitetur pro Populi commoditate, vbi verò plures Missæ sunt celebrandæ, vna in Aurora pro operarijs, vel iter factoris dicatur, reliquæ verò debitis interuallis ita distribuantur, vt postrema post conuentualem, quod tardius fieri potest, celebretur, sub pœnis nostro arbitrio referuatis.

S. Carol. hoc tit. c. 8.

DECRETVM IX.

Cum plures Missæ in eadem Ecclesia eodem tempore sunt celebrandæ, aduertatur, quantum fieri potest, ne ob propinquitatem Sacerdos alterum impediat, ac ne in duobus Altaribus, è Regione positis eodem tempore celebretur, nè Missæ sacrificio præsentia auerſa

1 S. Carol. hoc tit. c. 2. & cap. 44.

auersa terga celebrantibus habere cogantur, nec recedant à Missa, nisi absoluto Euangelio post benedictionem, legi solito.

DECRETVM X.

INter legendum ultimo loco Euangelium, caueat Sacerdos, ne Calicem abstergat, vel Corporale plicet, aut aliud eiusmodi quicquàm faciat, sed Missa absoluta Altari, & nobis, si præsentes fuerimus, præterea nemini reuerentiam faciat.

DECRETVM XI.

IN diebus Dominicis, vel festiuis de præcepto, & in duplicibus nullus Curatus audeat celebrare Missam aliam, nisi temporis, ac in elevatione Sanctissimi Sacramenti in qualibet Ecclesia Parrochiali in Missa ipsius Parrochi, si solus fuerit, vel in Missa Conuentuali detur signum Campanæ, quo Populus sciat elevationem Sanctissimi Sacramenti fieri, in alijs Missis Campanula pulsetur sub pœna arbitrij.

DECRETVM XII.

Quilibet Curatus, seu Procurator Ecclesiæ, vel ille, ad quem spectat, conficiat librum, in quo describantur dies persolutionis oneris cuiuscumque Missæ Anniversariorum, officiorum, ac aliarum satisfactionum, ad quas tenentur iuxta legata, & alias dispositiones, quarum tenor habeatur tabella publica in Sacristia appensa sub pœna arbitrij.

DECRETVM XIII.

IN Missa non dicantur plures tribus, aut ad summum quinque orationes, seu ut vocant, Collectæ, nisi ubi Ecclesiæ institutum aliud postulat, nec Sacerdos in Missa alias orationes adhibeat, præter statutas ab Ecclesiâ, Diaconi, & Subdiaconi saltem Dominicis, & festis

Card. Zab. Clem.
Y. in prim. nu. 8. de celebr. Miss. Henr. de syn. Episcopi, par. 2. nu. 51.

S. Carol. Syn. 2. dec. 11.

Ita seruatur in Vrbe
in formulis impressis.

S. Carol. hoc tit. c. 11.
S. 2. in 4. d. 13. q. 2.
ar. 4. consid. 5. ver. hoc
autem in primis.

his diebus, cum Altari ministrauerint, sacram Eucharistiam sumant. 3

3 Conc. Trid. sess. 23.
cap. 13. de reform.

DECRETVM XIV.

Prohibemus etiam, ne in Ecclesijs ruralibus, & Campestribus, quæ non existunt clausæ cum suis portis, & clauibus, nec habent Altaria conuenientia de suis debitis requisitis propiis, & quæ non sunt decenter coopertæ, Sacerdos aliquis non celebret, nec earum Rectores in eis celebrare permittant, sub poena suspensionis à diuinis, neq. Altaria portatilia, vt dicunt, transferantur de vna Ecclesia ad aliam sine nostra licentia sub poenis arbitrio nostro.

1 Sess. 23. cap. 17. in R
ne extat ædictum bo.
me. Card. Sabelli die
30. Octobris 1566. li-
cet sit locale in Vrbe
tantum.

2 Sac. Cong. add. cap.
14. Lunen. Sarzanen.
Nau. in Man. cap. 25.
nu. 88. sac. de Grass. in
cas. confc. p. 1. lib. 2.
cap. 39. nu. 11.

3 S. Carol. de vit. &
hon. Cler. cap. 1.

4 Constitutio Honorij
Pape. de qua in 3. par.
ædict. 3. n. 6. ibi Cleri-
caliter viuunt.

5 S. Carol. de poenit.
& remiss. cap. 3. & 23.

6 S. Carol. hoc tit. cap.
vlt.

1 Conc. Trid. sess. 22.
in decret. de obser. in
sacris. Missæ propè s.
Card. Zabaz. clem. 1.
not. 8. de celebr. Missæ.
Abb. Cui Dominicus
per illum tex. de Par-
roch. glo. d. Clem. 1.
Specul. tit. de const. in
prin. Silu. ver. ex com-
municatio 2 §. 9. col-
lect. c. 1. de fer. Tolet.
lib. 6. cap. 7. nu. 1. Sac.
Congr. d. sess. 22. ad
Arch. ep. Toletanum.

2 Quando legitur E-
uangelium, debent sta-
re. c. Apost. de cõs. d. 1.

3 Conc. & alij cit. n. 1.

DECRETVM XV.

Tridentini Concilij auctoritatem sequuti præcipimus Curatis, vt ter ad minus in hebdomada, æ diebus Dominicis, & festiuis, nisi iure impediatur, Missam celebrare non omittant; alijs verò Sacerdotibus diebus Dominicis, & festiuis. 2 Qui in sacris sunt, bis in mense, alij semel sacram Eucharistiam sumant, 3 aliàs à collectis non erunt immunes: 4 horumq. omnium fidem quarto quoque mense, qui Ecclesijs præsent exhibebunt, 5 Sacerdotes verò suspensi, vel impediti, hoc pane cælesti frequenter reficiantur, præsertim verò festiuis diebus. 6

DECRETVM XVI.

Parrochi Populum frequenter hortentur, vt in sua quisque Parrochia 1 Missam audire, flexis genibus 2 non omittant, & ibidem conueniant, ad audiendum Verbum Dei 3 sciant omnes, non excusari ab hoc præcepto diebus Dominicis, & festiuis, sub prætextu, quod non sit elapsus triduum à die mortis sui consanguinei, nec mulieres infra 40. dies post partum, nisi infirmitate impediatur.

TITVLVS XIX.

De Horis Canonicis.

DECRETVM PRIMVM.

DIVINAE laudes per singulas horas cum pausa decenti, praesent in medio cuiuslibet ver. Psalmorum¹ reuerenter in Choro ab omnibus persoluantur, silentiumq. seruetur,² & ob id dignior, qui in Choro reperitur, teneatur illud indicere, poenamq. imponere eius arbitrio pro modo culpae, omnesq. alij eidem obedire debeant, nec diuina officia, vel eorum pars aliquo modo ommittatur, sed si eodem die Canonici, aut alij, qui Choro interesse solent, sint obligati alteri Ecclesiae inservire, vel ita temporis ratio habeatur, vt in matrici Ecclesia eorum recitatio non ommittatur, vel pars Sacerdotum in alia Ecclesia inserviat, prout dignior eiusdem Ecclesiae arbitrabitur.

DECRETVM II.

Quilibet de Clero teneatur interesse diuinis officijs cum habitu, talari, consura, superpelliceo, & bireto Clericali, nec priuatim officium recitent, nec aliena colloquia intermisceant, aut de sede in sedem vagentur, nec litteras, seu scripturas alias legant, nec quicquam aliud faciant, sed laudes diuinas studiose, distincte, ac deuote recitent, nec a Choro recedant, ante Benedicamus Domino,³ nec aliquem laicum⁴ in Choro admittant, sub poena arbitrij in omni casu contrauentionis.

DECRETVM III.

Prohibemus etiam Regularibus, ne in sabbatho hebdomadae sanctae signum Campanae detur ante signum nostrae Cathedralis in Ciuitate, vel alterius loci

¹ Clem. 1. de celebr. Miss. c. dolentes, & ibi gl. i. eod. tit. Nauar. de hor. Can. cap. 17. n. 43.
² Nauar. loc. cit. n. 15.

³ Card. Zabar. Clem. 2. in princ. n. 8. de celebr. miss. S. Carol. de celebr. miss. cap. 24.
⁴ c. 1. de vit. & honest. Cler. S. Carol. de celebr. miss. c. 24. Conc. Turonen. 2. can. 3.

⁵ Leo X. in Conc. gen. Lateran. in Bull. fol. 217. S. Carol. de celebr. miss. cap. 22. & sunt variae resolutiones S. C.

31
loci matricis Ecclesiæ, neque eo die, aut alijs diebus in aliqua Ecclesia, nec in ianuis, & præsertim dum celebrantur diuina officia aliquis audeat, vel præsumat scilicet exonerare sub pœna excommunicationis.

DECRETVM IV.

Circulatores, & simile hominum genus tempore diuinorum officiorum in foris, & in Placis Ecclesiarum artem suam non exercent sub pœna arbitrij, nec pila ludatur, nec quid aliud; vnde strepitus excluditur. Consuetudo etiam pulsandi in tenebris sanctæ hebdomadæ ad repræsentandam creaturarum rerum perturbationem in passione Creatoris à Curatis, & alijs dignioribus de Ecclesia, cū indecoro tumultu non permittatur.

1 S. Carol. de immunit. Eccl. cap. 19. & de celebr. miss. cap. 15.

2 S. Carol. de off. Cur. Rod. cap. 10. de celebr. miss. cap. 15.

DECRETVM V.

In omni Ecclesia, in qua diuina officia recitari in Choro solent, eligantur Punctatores saltem quolibet anni principio, vitæ, & morum probitate laudabiles, quorum munus sit, omnes, & singulos Choro additos, qui inferius designato tempore ad horas diuinas persoluendas non conuenerint, notare in Choro, & non extrâ, & ob id librum punctationum penes se habeant, & diligenter custodiant, quos iuramento in manibus superioris Ecclesiæ præstando, vt fideliter agant, obstrictos esse volumus; notentur autem, qui in Matutinis, & alijs horis ante finem primi Psalmi, & in Missa antequam Epistolam vsque in finem diuinis non interfuerint, nisi fortè, necessitate cogente, aut petita, & obtentâ licentia à digniori de Ecclesia discesserint, vel infirmitate sint impediti, eorum etiam curæ sit, ne tempore diuini officij laicis aditus in Chorum sit.

1 S. Carol. syn. 4. dec. 16.

2 S. Carol. de celebr. miss. cap. 14.

DECRETVM PRIMVM.

QUONIAM æquum est, id sæpius mente
peruoluerè, quod initium nostræ salutis
fuit, & consumatio, ne apud Deum ipsum
ingrati animi vitio coarguamur, Idcirco
Synodali hac nostra Constitutione decernimus,
ut sexta quaque feria, qui dies ob D. N. Iesu
Christi mortem sacer est, & venerandus vnusquisque
qui in huius Diocesi in animarum curam incumbit, ho-
ra circiter post meridiem, quæ Nonâ dici solet, quin-
is idibus ter Campanam pulset, idq. erit fidelibus in si-
gnum, eam esse horam, qua D. N. Iesus Christus ani-
mam exhalauit in Cruce ob nostram salutem, illis verò,
qui eadem hora in Passionis memoriam quinquies Ora-
tionem Dominicam, & Angelicam salutationem, flexis
genibus, deuotè recitauerint, 40. dierum Indulgentiam
benigniter impensimur.

DECRETVM II.

Vt oratio, quam vocant, quadraginta horarum,
instituta in memoriam sepultura D. N. Iesu Chri-
sti cum pietatè, & Religione, celebretur, decernimus
obseruari, quæ in ædicto, ad hoc publicato proposui-
mus, nec sine nostra licentia in scriptis fieri possit. Mo-
tis autem tempore numquam habeatur.

DECRETVM III.

Nullo prætextu illo orationis tempore ad eleemo-
synam excipiendam, aut colligendum pelues,
aut vasa paruula exponantur, sed cum nostra licentia
capsulas proponi liceat.

D E C R E T U M I V.

Hoc orationis tempore in Ecclesia, ubi illa celebratur, fœminæ à maribus separatæ, tabulato interiecto, aut alio intersæpto adhibito, orent.

D E C R E T U M V.

Gloriosæ Virginis Mariæ patrociniū sæpius implorare, salutare nobis est, & idè antiquum in Ecclesia Dei institutum prosequentes decernimus, & mandamus, ut in nostra Cathedrali, & in quacunque Parrochiali Ecclesia, ac Regularium ter in die, videlicet, Diluculo, Meridie, & sub noctem Campanæ sono ij admoneantur, ut mente ad Deum conuersi, gratias illi agant, tum quod in singula momenta pro sua bonitate beneficijs innumerabilibus nos afficit, tum verò quod nostram mortalem carnem, ex purissima, & Immaculata Virgine suscepit, & ob id in primis Campanæ ictibus dicatur Versus: Angelus Domini nunciauit Mariæ, & concepit de Spiritu Sancto. Ave Maria, &c. Secundis ictibus, Vers. Ecce Ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum. Ave Maria, &c. Tertijs ictibus: Et Verbum Caro factum est, & habitauit in nobis. Ave Maria, &c. Nobis etiam cordi esset, ut in Cathedrali nostra, & alijs Ecclesijs, ubi plures Sacerdotes, & Clerici conueniunt singulis sabbathis eidem Sanctissimæ Virgini, Deiq. Matri Mariæ sollemnis illa Antiphona: Salve Regina, vel alia pro ratione temporis sub Vesperum, antè crepusculum scilicet, piè, & religiosè caneretur, conuocatis etiam certo Campanæ signo fidelibus, verum certò credimus, quod hoc salutare institutum, quod nostris Clericis non imperamus ob deuotionem, quam in B. Virginem eos habere scimus, sua sponte adimplebunt.

D E C R E T U M V I.

Quod sæl. record. Gregorius XIII. in Vrbe constituit, in nostra Diocesi etiam seruari optamus.

Decer-

1 S. Bernardus super
Euang. M. Ius est, ho:
mil. 1. col. 10.

1 Litteræ datæ sub
die 10. April. 1580.

1 S. Carol. de Orat.
Vespert. cap. ultimo.

Decernimus igitur, quod in qualibet Ecclesia Curata, aut Religiosorum antè primam horam noctis derur signum Campanæ, quo fideles intelligant, orandum tunc esse pro mortuis. 2 Vnusquisque autem fidelis ubi sit, vel domi, vel foris ad memoriam mortis excitatus primum paulisper tacitus, in mortis suæ, quàm breui fortasse obibit, meditatione versatus, tùm se accendat ad orationem pro mortuis, quam Psalmo De profundis, aut precatione Dominica, & Salutatione Angelica, ter repetita, intimo Religiosi cordis affectu perorabit, vt Defunctorum animæ è Purgatorij supplicijs ereptæ (Dei misericordia) ad sempiterna Cælestis vitæ præmia perducantur. Quod decretum sæpiùs Curati inter Missarum solennia Populo annunciare, nulla ratione prætermittant.

TITVLVS XXI.

De Reliquijs, & veneratione Sanctorum.

DECRETVM VNICVM.

1 toc. cit. de Reliq. & ven. Sanct. Conc. Later. sub Innoc. III. c. 6. Carthag. 5. c. 14. Epaurense c. 25. Gangr. c. 20. & nouissime Cœc. Trid. sess. 15. ut. de Reliq. & vener. Sanct. S. Dion. Eccl. Hierar. cap. 7. latè. Mart. Peregr. Ayala de diu. trad. cit. de ven. Sanct. fol. 143.

RELIQVIAE Sanctorum 1 certæ, & approbatæ, honestis in locis separatis à sacræ Eucharistiæ Tabernaculo condantur cum clauibus benè firmis, nec de vno loco ad alium sine nostra licentia transferantur, non donentur, nec vilo modo venales habeantur, cum Populo venerandæ ostenduntur, id fiat à Sacerdote cum superpelliceo, stola, ac luminaribus accensis, thurificatione, & oratione illorum Sanctorum adhibitis, a laicis nunquàm tractentur, nec illis osculandæ aliquo modo exhibeantur sub pœna arbitrij, inuentariumq. earum ad Archiuum nostrum deferatur 2 infra duos menses sub eadem pœna.

3 Panninius de Vist. par. 2. q. 3. Fulc. de Vi. cit. cap. 15. num. 33. S. Carol. p. 2. fol. 587.

TITV-

TITVLVS XXII.

De Processionibus.

DECRETVM PRIMVM.

GENERALES Processiones ⁊ omnes à nostra Cathedrali semper incipiant, & ad eandem redeant, Crucisq. vexillum non per laicos, sed per Clericos vestibus clericalibus, & superpelliceis indutos semper deferatur, omnes, qui interuenire ex consuetudine debent; adsint in Ecclesia, antequam Sanctissimæ Trinitatis inuocatio decantetur, cum habitu, talari, superpelliceo, tonsura, & bireto Clericali, à Processione nemo discedat, nequè in via eam deferat; sed ad eandem nostram Ecclesiam Cathedralem, omnes simul Processionaliter redeant, vt pijs omnium precibus supplicationes terminentur, his omnibus penas vnius ducati pro quolibet, contraueniante irremissibiliter imponimus, in alijs seruentur decreta nostræ visitationis, & quod dispositum est in Cathedrali, seruetur in alijs terris in Matrice, seu principali Ecclesia, & nullus siue laicus, siue Clericus audeat turbare vel impedire Processiones sub pœna excommunicationis. 2.

DECRETVM II.

Pla consuetudo, representandi Populo venerandam Christi passionem, & gloriosa martyrum certamina, aliorumq. Sanctorum res gestas eo deducta est, vt multis offensionem, multis etiam risui, & despectui sit. Ideo statuimus, ⁊ nè ista deinceps fiant, sine nostra licentia in scriptis sub pœna arbitrio nostro.

1 Antiquissimum institutum in Ecclesia Dei. S. Dionys. Arcop. de Ecclesia Hierarch. cap. 4. Conc. Laodicense cap. 43. S. Greg. Turon. hist. Franc. lib. 3. cap. 19. S. Aug. de Ciuit. Dei lib. 2. cap. 8. S. Greg. ser. de Ieiun. septimi mensis.

2 Laici turbantes Processiones possunt excommunicari. Sarnen. de Visitat. lib. 1. cap. 20. n. 39. vide e. in loco 5. q. 4. I. si quis hoc genus, & Auth. sed nouo iure ibi posita. C. de Episc. & Cler.

1 S. Carol. de off. ordin. cap. 7. Pau Fuscus de Visit. lib. 1. cap. 26. num. 1.

TITVLVS XXIII.

De Exequijs, & Sepulturis.

X DECRETVM PRIMVM.

ONSuetudinem laudabilem, quam in nostra Ciuitate, & Diœcesi inuenimus, confirmantes, mandamus Parrochis nostris, vt quàm primùm illis, de alicuius morte fuerit significatum Campanæ signo

Populis significant, vt ad orandum pro defuncti anima prouocentur: quod si mors contigerit post primam horam noctis volumus, quod Campanæ signum differatur ad sequentem diem de manè post Salutationem Angelicam.

¶ 2. Machab. cap. 12.
S. Ambr. lib. de Tobia
cap. 1. S. Aug. lib. de
Cura agēda pro mor-
tuis cap. 7. & 9. S. Ca-
rol. hoc tit. cap. 15.

DECRETVM II.

A Nimarum periculis, & scandalis, quæ frequentèr aduenire solent, obuiare volentes, mandamus, vt mortuorum corpora non nisi transactis adminus duodecim horis post eorum transitum ex hac vita sepulturæ tradantur, quod si mors fuerit repentina, & corpora satis valida 24. horis inhumata relinquantur, nisi aliud in ætate visum fuerit, nec vllò modo antè Solis ortum, vel post eius occasum absquè nostra, vel Vicarij nostri licentia in scriptis sepeliantur, alia etiam quæ in visitatione decreuimus, omninò obseruari mandamus.

¶ S. Carol. d. c. 15.

¶ S. Carolus hoc tit.
cap. 5.

DECRETVM III.

Q Vilibet debet, sepeliri in sua Parrochia, nisi sibi elegerit alibi sepulturam, de qua nobis summarie constare debet, vel maiores sui sibi ipsis, & successoribus sepulchrum alibi posuerint, Peregrini, & Aduenæ, non electa sepultura, debent sepeliri in maiori Parrochiali Ecclesia. Rector tamen, qui ei sacramenta ministravit partem funeralium consequetur.

DE-

¶ c. 1. de sepult. Silu.
ver. sepult. nu. 9.

D Omus, quæ in diuersis Parrochialibus subest Ecclesijs, ei adiudicetur Ecclesiæ, in cuius Parrochia est ipsius domus ianua, per quam in eam frequentior est ingressus; quod si locus, in quo est ianua in vtriusque Parrochiæ sit finibus, ei subijciatur Parrocho, in cuius Parrochiæ maior est illius pars; si verò domus ipsa æquè in vtraque sit Parrochia, ei Parrochiali addicatur Ecclesiæ, quæ ipsi domui prior esse cognoscatur, nisi Episcopo quandoque aliud decernendum aliqua ratione videatur.

S. Carol. Syn. 3. dec. 41

DECRETVM V.

O Mnes Clerici tam in associando funere ad Ecclesiam, quam in exequijs celebrandis vtantur superpelliceo, & bireto Clericali, tempore tamen pluuiæ vti liceat pileo super bireto, & clamide cum superpelliceo sub pœna ammissionis eleemosynæ illius funeris, & exequiarum.

DECRETVM VI.

C Clerici ad Defunctorum corpora, ad Ecclesiam ducenda, conueniant in Ecclesia Parrochiæ defuncti, qui deferendus est, & ibidem distributio candelarum fiat, & omnes cum superpelliceis, Cruce præeunte, ad locum defuncti bini incedant, funus præcedens, & deuotè, psallentes ducant, & in Ecclesia tamdiu consistant, dum ex ritu Sanctæ Romanæ Ecclesiæ iusta fuerint perfoluta, sub pœna ammissionis eleemosynæ illius funeris, & alijs nostro arbitrio.

S. Carol. de sepult. cap. 7.

DECRETVM VII.

N Oua sepulchra ædificare nemini liceat sine nostra licentiâ in scriptis, sub pœna interdicti ab ingressu eiusdem Ecclesiæ, operianturq. ita aptè, atque

S. Carol. cap. 16.

2 S. Carol. cap. 10.

compressè , vt indè malus odor exire nullo modo possit , sepulchra , quæ sub Altari sunt , terra impleantur , & obturentur , & ossa in propinquum locum transferantur , in futurum fiant quatuor ad minus palmis procul ab Altari .

DECRETVM VIII.

Constitutiones Synodales Panhorm. par. 3 cap. 12. rub. de sep. quas refert Marius Italia in tract. de immun. Eccl. lib. 1. cap. 4. §. 7. n. 33.

Cœmeteria muro , vel aliàs tutè vndique sæpian-
tur , ne bestiis ingressus pateat , in eorum medio
Crux sit erecta firmissimè , & cum in eis ex antiquo Ec-
clesiæ ritu cadauera sepelienda sunt , munda , & à qui-
busuis impedimentis vacua cernantur , ex his vites , ar-
bores frugiferæ , & aliæ etiam infrugiferæ cuiusuis ge-
neris , aut arbuta , vel stirpes omninò conuellantur , at-
que excidantur , nec in posterum in his sacris locis quic-
quam conferatur , nec feratur , stabula similiter armen-
torum , & cuiusuis generis animalium indè procul sint , in
ijsdem ne ligna congerantur , cæmentorum , vel lapidum
aceruus , nec denique quicquam , quod loci illius deco-
ri , ac Religioni , ac Sanctitati repugnans videatur .

DECRETVM IX.

1 Conc. Nic. can. 65.
3. S. Carol. de sepult.
cap. 1. 22. & seq.

Sicuti Episcopus , dum in humanis agit , communi
omnium saluti consulere curat , ita æquum est , vt
eius superueniente obitu omnes gratos sese , ac memo-
res præbeant , & cum primum Sacerdotes , quibus ille
præfuit de eius obitu certiores facti , officium , & Mis-
sam pro defuncto Episcopo celebrèt , quod si dies festiua
fuerit , id sequenti die non impedita omninò fiat , Diaconi
verò , & Subdiaconi , ac minorum ordinum Clerici
tres nocturnos cum Laudibus defunctorum recitent ;
Parrochorum etiam partes erunt , Populos monere de
obitu communis Patris , hortariq. eos ad aliquod Pie-
ratis officium peragendum ; Successor verò Episcopus , &
Capitulum ex præscripto Ceremoniarij Romani Anni-
uersarium exequiarum communibus impensis soluant ,
prout

prout nos adimplemus ; Canonicos item huius tam pij officij erga defunctos Canonicos memores esse decet, similiter , & pro benefactoribus Capituli , prout singulis annis pro benefactoribus nostræ mensæ Episcopalis infra octauam omnium Sanctorum solemne officium nostris expensis in Cathedrali Ecclesia recitatur .

DECRETVM X.

Ab Ecclesiastica sepultura

- 1 **A**rcendi sunt publicè excommunicati , & denunciati . 1
- 2 Notorij Clericorum percussores , 2 etiam nulla facta declaratione, aut denunciatione.
- 3 Interdicti , dum viuerent ab ingressu Ecclesiæ . 3
- 4 Mortui in duello, aut in prohibitis torneamentis . 4
- 5 Vsurarij manifesti, nisi alienum restituerint, vel saltem idoneam de restituendo cautionem, de qua legitimè constat, reliquerint . 5
- 6 Infantes, vel adulti , qui sine Baptismo decesserint, foetus tamen in ventre matris , tamquam pars viscerum sepeliatur cum matre . 6
- 7 Qui in peccato publico , & manifesto ex hac vita migrauerint, nullo dato contritionis signo . 7
- 8 Qui se ipsos de industria occiderint , nisi vi morbi , vel ob furorem , aut insaniam id fecerint , cuius rei iudicium nobis reseruamus . 8
- 9 Qui eo anno confessi non fuerint , 9 & sacram communionem ex præcepto Ecclesiæ non sumpserint, aut in obitu id non præstiterint , horum corpora , quæ Ecclesiastica sepultura carere debent , ita longè ab Ecclesia amandentur , vt Clericorum canentium voces indè non valeant exaudiri , 10 qui verò aliter fecerit, pœnis à sacris Canonibus 11 indictis , & alijs grauioribus, arbitrio nostro infligendis plectetur, & si corpora eorum discer-

1 Clem. 1. de sepult. c. sanè, 24 q. 2. gl. c. licet 25, de rest. spol.
 2 Extrau. Mart. V. in. cip. cum euitanda. Nauar. in Man. cap. 27. n. 35. & conf. 25. de sen. excomm. Marius de immun. Eccl. lib. 1. cap. 4. §. 7. n. 3.
 3 c. is qui, de sen. excomm. in 6. Nauar. conf. 23. de poenit.
 4 c. 1. ex. de torneam. etiam prouocati. Nauar. conf. 1. de torneam. 5 c. quia, de vsuris. c. quamquam, eod. tit. in 6. Clem. 1. de sepult. 6 c. si qua, de conf. d. 4 7 c. non æstimemus. c. pro obuentibus, 13. q. 2. gl. fin. c. ex parte, de sepul. Nauar. in Man. cap. 25. n. 132 & conf. 6. de sepult. Abb. d. c. ex parte, n. 3.
 8 c. in quibus, 13. q. 2. c. placent, 23. q. 5. c. ex parte, 2. de sepult. Nauar. conf. 7. de sepul. 9 c. omnis, de poenit. 10 Abb. c. sacris, nu. 3. de sepult.
 11 Poena excommuni. Clem. 1. de sepult. Silu. ver. excomm. 9. nu. 66. c. com. 35.
 Nota, quod vnus testis sufficit ad probandum signa poenitentię. c. qui recesserunt, 16. q. 6. Archid. d. c. omnis. Nauar. conf. 6. de sepult.

12 c. sacrum, eod. tit.
 13 c. consuluit, de
 consec. Eccl. vel Alta-
 ris. Quid si excommu-
 nicatus absoluat in
 articulo mortis, vide
 c. si. de sepult. quomo-
 do debeat absolui, vi-
 de c. ex tenore c. cum
 desideres, de sent. ex-
 comm.
 1 c. quicumque, 16.
 q. 1.

2 c. lator, ead. ca. q. 5.
 c. quidam, 18. q. 2. c.
 nemo, de conf. d. 1.
 3 S. Carol. de off. or-
 dia. cap. 3. 4. & cap. 6.

4 Syn. Panormit. par. 3.
 cap. 10. Marius Italia
 in tract. de immunit.
 Eccl. lib. 1. cap. 4 §. vi.
 n. 8.
 5 c. ligna, de conf. d. 1.

6 S. Carol. de Eccl. ze-
 dif. cap. 3.

1 S. Carol. de immu-
 n. Eccl. cap. 5. Prax. Ar-
 chiep. cap. 42. n. 10.

ni poterunt, exhumanda sunt, ¹² & Ecclesia, vel Cæme-
 terium debet reconciliari. ¹³

TITVLVS XXIV.

*De Sacrosanctis Ecclesijs, earumq. cultu, &
 veneratione.*

DECRETVM PRIMVM.

MO nouas Ecclesias, ¹ Oratoria, Cap-
 pellas, aut Monasteria ædificet, aut in eis
 noua erigat Altaria, aut erecta demolia-
 tur, ² aut imagines depingat, aut depingi
 faciat ³ sine nostra licentia in scriptis in-
 terdicti poena proposita, in ædificatione Ecclesiarum si-
 tus honestus, ac decens, Populi capax, ab ædibus disun-
 ctus diligenter attendatur. Insuper nulla in Ecclesia fe-
 nestra permittatur, è qua quis foris stans, Missam spe-
 ctare possit, & domus Ecclesiæ coniunctæ, quæ sordido
 vsui inseruiunt siue laicorum, siue Clericorum in hone-
 stiorem vsum conuertantur; ⁴ si qua verò Ecclesia cor-
 ruat, aut aliò transferenda, vel in ampliorem formam
 redigenda sit, cæmenta, lapides, ⁵ & ligna antiquioris
 Ecclesiæ, nouæ fabricæ inseruiant, quæ enim semel Deo
 dicata fuerunt, in prophanum vsum nemo vnquam con-
 uertat absque nostra in scriptis facultate, alioquin in-
 terdicti poenam ⁶ subeat.

DECRETVM II.

N Vllæ delictorum inquisitiones, cadauerum inspe-
 ctiones, aut alia criminalia iudicia in Ecclesijs
 fiant, ¹ si qua verò occisorum corpora in Ecclesia illata,
 inspicienda sint, id non fiat sine nostra licentia in scri-
 ptis sub poena excommunicationis latæ sententiæ, & tunc
 illa extra Ecclesiam asportentur, nec similiter contra-
 ctus, præter matrimoniales, aut alij, qui pietatem re-
 spiciant in Ecclesijs fiant, & ideo testes ibi non exami-
 nentur,

nentur, nec aliquis actus fiat, ad forum pertinens saculare sub poena excommunicationis latæ sententiæ; fenestæ, per quas ex priuatorum domibus in Ecclesiam prospicitur, omninò obstruantur, pernoctationes, & nocturnas Vigiliis in Ecclesijs omninò prohibemus, nisi nocte Natiuitatis Domini, cum Matutinum, & Missa celebrantur.

DECRETVM III.

Constitutione sæl. record. Pij V. sequentes, statui-
mus, quod in Ecclesijs sit deuota conuersatio, deuotis orationibus fideles insistant, & omnes genibus flexis sanctissimum Sacramentum adorent, ad nomen Iesu Christi D. N. cum exhibitione, reuerentiæ caput inclinent, nullus in dictis Ecclesijs seditionem faciat, tumultum excitet, nec clamores moueat, cessent vana feda, & prophana colloquia, risus immoderati, & strepitus omnes iudiciorum, & alia quæcumque diuinum officium perturbare possunt; nullus intra Ecclesias deambulare audeat, dum celebrantur sacra Missarum mysteria, & alia diuina officia, sub pœnis nostro arbitrio infligendis.
Quicumque verò in Ecclesijs, dum ibi sacrificium Missæ, & diuina celebrantur officia, aut Verbum Dei prædicatur, deambulare, vociferari, aut verso tergo, ad Sanctissimum Sacramentum irreuerenter sedere, aut aliquid quod scandalum generet, aut diuina officia perturbat, facere præsumperit, pœnas arbitrio nostro imponendas incurrat. Qui verò in Ecclesijs cum mulieribus impudicis, siue honestis colloquiū scurrile habuerint, aut alios inhonestos actus fecerint, poenam eandem, & carceris per mensem incutrent. Insuper addimus, quod Ecclesijs non utatur quis loco transitus, ex quo Dominus non sinebat, ut vas transferretur per templum, ut tradit Innocent. III. in Concilio generali, & in hoc Curati, & Rectores Ecclesiarum inuigilent sub poena arbitrij.

DECRE-

2 c. non oportet, il 2.
vbi Archid. 42. d.
Clem. 1. de celebrat.
miss. S. Carol. de immu-
n. Eccl. cap. 4. Hér.
de syn. epif. ar. 1. con-
clus. 13. nu. 193. & nu.
196. vbi ponit decre-
tum Claud. de S. isel-
lo Archiepisc. Tauri-
nen. & Cardinalis su-
per istis Vigilijs.

1 Incip. cum primum
Apostolatus. Kál. Apri-
lis anno 1566. c. nulli
42. d. cum sequen. c. 8.
hoc diximus, 16. q. 7.
S. Carol. de immunit.
Eccl. cap. 3.

2 Conc. Trid. sess. 22.
in decreto de obseru.
in celeb. miss. ver. ab
Ecclesijs. S. Carol. de
immun. Eccl. cap. 10.

3 c. 1. in princ. de cu-
rod. Euch.

DECRETVM IV.

1 d. c. 1. Paul. Fufc. Epi
fcop. Sarmen. de Vifit.
lib. 1. cap. 18. nu. 6. qui
dicit procedere etiam
in Ecclefijs ruralibus.

2 Nifi ex caufa custo-
dia, quando in Eccle-
fia funt plura ornāmē-
ta, vel tempore fepul-
turæ D.N.c. non opor-
tet, il. 2. 42. d. & ibi Ac-
ehid. & yterque Card.
Henr. de fyn. Epifc.
art. 1. concl. 13. n. 193.
3 S. Carol. de immun.
Ecclef. cap. 12.

D Omēftica fuppellex, frumentum, ¹ vinum, poma,
aut quæuis alia prophana res in Ecclefijs non re-
tineantur, fub pœna amiffionis earundem rerum. Ex-
cipimus autem decimas, aut oblationes ante earum di-
uiffionem, in Ecclefijs, & Oratorijs nullus dormiat, ²
ibive iaceat, vel in Choro, Clericis deputato, dum di-
uina aguntur, federe, vel morari audeat, fub pœna ar-
bitrij. Nemini in Ecclefijs locum proprium, vbi perpetuo
fedem ponat quouis iure habere liceat quæ hæc-
tenus habentur, remoueantur, nifi tempore prædicationis
in Quadragefima, quo finito ammoueantur, ³ fub eadem
pœna, fuper Ecclefijs, vel Cappellis non funt cubicula,
vbi dormiatur, aut aliud prophanum fiat, fi funt, aut in-
tra fex menses ammoueantur, aut Ecclefiaftica fuppel-
lectili conferuandæ deftinentur, fub pœna interdicti
eiusdem Ecclefie, vel Cappellæ.

DECRETVM V.

F Acultas, nouas conftituendi Ecclefias, vel Cappel-
las, feu Altaria ijs tantum à nobis concedetur, qui
dotem accommodatam pro miniftris, & prouentum ad
neceffariam fuppellectilem comparandam, vel re ipfa
conftituerint, vel publico documento cauerint, & pro-
phanis ædibus, vt ftabulis, alijsq. locis immundis nulla-
tenus adhæreant, ¹ & in pofterum nullum eiusmodi ædi-
ficij genus, fub pœna excommunicationis, iuxta qua-
rumcumque Ecclefiarum, aut Oratoriorum parietes
exædificetur. ²

1 S. Carol. de Eccl.
ædi. cap. 7. 8. & 14.

2 S. Carol. de Eccl.
ædif. cap. 14.

DECRETVM VI.

F Enestræ Ecclefiarum recludantur, vel vitro perlu-
cido, vel tela cerata ad imbres, & ventos repellen-
dos, & ad prohibendum auium nidos, & earundem fre-
quentes in Ecclefia volatus, & garritus, tectum ita bene
cooper-

coopertum custodiat, ut ne vel gutta quidem aquæ indè in Ecclesiam diffuat, si quod autem appareat stillicidium statim instauretur, atque opportunè provideatur, ne parietes aliquo detrimento afficiantur.

DECRETVM VII.

Altaria non lignea, sed lapidea, vel opere lateritio constructa sint latitudinis duorum cubitorum longitudinis quatuor cubitorum; Mensa, si tota consecrata sit, tela contegatur; sin autem sacrum tantummodo habeat lapidem, tela etiam contextum, latitudinis sexdecim, longitudinis vnciarum 20. vncia verò est latitudinis pollicis, altaria quæ superflua sunt, destruatur.

1 c. Altaria, si non, de conf. d. 1.

2 S. Carol. in decr. Vis. Apost. ver. Altare. fol. 167. par. 2.
3 c. Ecclesia, vel Altaria, de conf. d. 1.

DECRETVM VIII.

Altaria habeant, quæ sequuntur: Primo, tabula, in qua ea sit depicta imago, quæ Altaris titulo respondeat, nisi in pariete decenter sit depicta; Crux item ex auricalco, nisi imago Crucifixi sit depicta, duo item candelabra, saltem lignea, decenter depicta, tabellæ precum, quæ secretò dicuntur è regione celebrantis posita, Mappæ item, quarum duæ vniuersam Altaris mensam, tertia, quæ est superior, mensam simul & latera ad solum vsque cooperiat, tela etiam stragula quæ super Altaris mensa explicata à puluere, & sordibus illâ tueatur, quæ cum Missæ sacrificium peragendum est, ab altari amoueatur, pallium item decens, & si fieri potest, diuersis coloribus, ut festis Ecclesiæ diebus respondeat, sit etiam scabellum ligneum, & firmum latitudinis, & longitudinis ipsius Altaris; Sacristæ autem, ut diligenter munda omnia habeant; sciant quod unicuique Altari consecrato Angelus Dei assistit.

1 S. Carol. de Eccles. ædific. cap. 17. & seq. & cap. ult.

2 Card. Baron. in Ann. ad Martyr. 9. Nouembrii, littera A, in fin.

DECRETVM IX.

In vnaquaque Ecclesia, ubi commodè fieri potest, Sacristia, si extructa non sit, construatur, in ea locus

1 S. Carol. par. 1. Edicta, & ordinationes, ver. Sacristia.

cus sit à reliqua Sacristiæ parte aliquatenus separatus cum scabello ad genua flexenda antè piam aliquâ imaginem, quo celebraturus se recipiat, ibiq. Pœnitentiæ sacramento expiari, & pia animi meditatione, ad sacramentè celebranda præparari, & ad gratias agendas orare possit, sint etiam alia à nobis in visitatione decreta.

DECRETVM X.

1 S. Carol. de Immun. Eccl. cap. 5. § fin. Maiol. de irregul. lib. 2. cap. 10. Sum. Bull. ver. Campana.

2 Conc. Prouin. Beneuent. & Synod. eiusd. tit. de toll. quibusdam abusibus cap. 3.

3 Sess. 21. cap. 7.

CAmpanarum vsus in Ecclesijs ad conuocandum Populum, ad diuina audienda inuenius non debet ad prophanas causas inferuire, vt ad iustitiam, vel ad conuocandum pro rebus publicis hominū conuentus.

DECRETVM XI.

Diruta Ecclesiæ, iuxta Sacri Concilij Tridentini dispositionem transferantur ad matricem Ecclesiam erecta in priori loco, Cruce; & ideò mandamus omnibus Beneficiatis, & alijs, ad quos spectat, vt primum dispositionem dicti Sacri Concilij exequantur, alias procedemus ad sequestrationem fructuum, & ad alia iuris remedia.

DECRETVM XII.

1 Cœc. Tolet. lib. 3. de reb. Eccl. non alien. cap. 4. Diaz in prax. cap. 39. & ibi Lopez in fine.

2 S. Carol. par. 2. fol. 860.

3 S. Carol. tit. de Immun. Eccl. cap. 30.

Ornamenta, & alia Ecclesiarum bona ad earum decorem, & ornatum necessaria nulli comodentur, nisi alteri Ecclesiæ, & ad eundem vsus, nec Reliquiæ possint asportari, transferri, concedi, donari, vel accipi sine nostra licentia in scriptis, sub pœna excommunicationis, poterunt tamen comodari alijs Ecclesijs in diebus festiuis.

Mulieres meretricio, vel lenocino quæstu infames non habitent propè Ecclesias, vel Monasteria Monialium, & in hoc Curati inuigilent.

TITVLVS XXV.

De rebus Ecclesie non alienandis.

DECRETVM PRIMVM.

PRÆCIPIMVS Ecclesiarum omnium Rectoribus, & Procuratoribus, ac piorum locorum administratoribus, vt intra trium mensium spatium à præsentis Synodi absolutione, locationes, & alienationes

Ecclesiasticorum bonorum quomodolibet factas, nec à Sancta Sede Apostolica confirmatas diligenter conquirere, annuosq. census, & redditus, & alia Ecclesiarum iura quæcumque indebitè, seu per fraudem usurpata, scripto nobis denunciare fideliter debeant, vt indemnitati Ecclesiarum, & occupantium saluti, opportunis iuris remedijs consulere, ac prouidere possimus. Prohibemus etiam Affidationes, seu pactiones super damnis datis cum baiulo, vel alijs, sub pœna excommunicationis. Irè quod bona Ecclesiæ quæ sunt data in emphyteusim, vel in locationē non diuidantur præcipuè appositione terminorum, & termini hucusque apppositi tollantur, nec possint dari in dotem, nec ratione melioramentorum aliquo modo alienari sine consensu Episcopi, vel eius Vicarij Generalis in scriptis, sub pœna caducitatis ipso iure incurrenda. Prohibemus etiam incisiones Arborum, quæ fructiferæ sunt, sub eadem pœna.

DECRETVM II.

VT homines pœnarum seueritate, ab hoc sacrilegio admittendo deterreantur. Mandamus, quod Parrochi inter Missarum solemnias primis Dominicis Aduentus, & Quadragesimæ decretum Sacri Concilij Tridentini, vulgari sermone, vt sequitur, Populo denunciare vnà cū Capitulo excommunicationis Cenzæ Domini.

I

Decre-

1 Paulus IV. in Const. incip. Inuictum, prid. Id. Iulij anno 1555. in motu prop. incip. cum nos.

2 Præsumitur per lapsum 30. annorum sine obseruatiâ. Nau. conf. 35. de sent. excom. cū obseruantia sufficiunt decem anni. Rota coram Cantuccio Episc. Lauret. Cornetana factorialium 15. Octobris 1568. dummodo sit eunnuntiata Sed. Ap. licentia. Rota dec. 72. n. 36. & dec. 193. n. 14 & 179. par. 2. diuer. & dec. 188. par. 1. Pat. dec. 365. n. 3. lib. 2. vi. de Affl. dec. 368. n. 7. 3 c. Apostolicos, 12. q. 2. c. 6. quis laicus, 16. q. 1. c. auctoritatem, 5 q. 6.

4 Hoc etiā in Regno prohibetur, extat pragmat. 3. de off. baiuli. de Anno 1588.

5 Iul. Clar. §. emphyteusis, q. 45. in prin. facit quod not. Boer. decil. 107. nu. 3. quod Colonos potius debet vendere fructus Domino, quam alteri. 6 Vide infra hoc tit. decreto 3.

Decreto del Sacro Concilio di Trento sess. 22. cap. 11. ¹

1 Conc. Lateran. sub
Leone X. sess. 9. & 10.
Cōc. Turonen. 1. cap.
258. Concil. Magunc.
cap. 6. & 11. Conc. A-
quisgran. cap. 88. c.
prædia, cum seq. 12.
q. 2. c. attendendum
est, 17. q. 4.

SE l'Auaritia, radice di tutti i mali in tanto occupa-
rà l'animo di alcun Chierico; ò laico di qualunque
dignità risplenda anco Imperiale, ò Reale, che presuma
per se, ò per altri cō forza, ò cō timore, ouero ancora per
supposite persone di Clerici, ò laici, ouero con qualsuo-
glia arte, ò procurato colore cōuertire in proprio vso, &
occupare, & impedire, che nō si riceuino da coloro, à chi
di ragione toccano le giurisdittioni, beni, censi, & ragio-
ni anco feudali, & emfiteotiche, frutti, emolumenti, oue-
ro qualsuoglia conuentione, che si debbano conuertire
in necessità di Ministri, ò pueri d'alcuna Chiesa, ouero
di qualunque beneficio secolare, ò regolare di Monte di
Pietà, ò d'altri luoghi pii, questo tale soggiaccia all'Ana-
thema, cioè alla Maledittione, & scomunicazione mag-
giore, sin tanto che hauerà intieramente restituito alla
Chiesa, e suo Amministratore, ò Benefitiato le giurisdit-
tioni, beni, robbe, ragioni, frutti, & rēdite, le quali haurà
occupato, ouero in qualsuoglia modo anco per donatio-
ne di supposita persona li faranno peruenute nelle mani,
& dopò haurà ottenuta l'assoluzione dal Santissimo Sig.
Nostro Pontefice Romano, & se sarà Padrone della me-
desima Chiesa, sia subito, oltre l'altre pene, priuo anco
del Iuspatronato, & il Clerico, che sarà stato fabricatore
di questo scelerato inganno, e di tale vsurpatione, ò ne
sarà stato consentiente, sottogiaccia alle medesme pene,
e di più resti priuato d'ogni sorte di benefitio, & sia in-
habile à qualunque altro benefitio, & anco dopò l'in-
tiera sodisfattione, & assoluzione ne resti sospeso dal-
l'effecutione de' suoi ordini, ad arbitrio del suo ordinario.

Ex Bulla Cœnæ Domini. ¹

1 Excom. 17. ver. qui-
uē iurisdictionem.

EScomunicamo ancora, & anathematizamo quel-
li che vsurpano, & sottraggono le giurisdittioni,
ò frutti,

ò frutti, ò rendite, e prouenti appartenenti à persone Ecclesiastiche, & per loro ottenuti, ouero per qual sua occasione, ò causa senza espressa licenza del Pontefice Romano le sequestrano, ouero che senza simile speciale, & espressa licenza del Pontefice Romano impongono collette, & decime, taglie, prestanze, & altri pesi alli Clerici, Prelati, & altre persone Ecclesiastiche, ò à' loro beni, ò delle Chiese, Monasterij, & altri beneficij Ecclesiastici, & à' frutti, rendite, & prouenti di quelli, e con diuersi esquisiti modi le riscuotono, ouero l'accettano da chi le dà, e concede spontaneamente.

1 Excom. 18. ver. Qui-
ue collectas.

DECRETVM III.

Volentes etiam indemnitati Ecclesiarum, quæ plura damna passæ sunt in earum proprietatibus propter multas incisiones Arborum factas providere. Statuimus, quod nullus Beneficiatus audeat incidere, vel incidi facere, vel permittere aliquam Arborem viridem, & minus vitem sine nostra licentia, vel Vicarij nostri in scriptis obtinenda, sub poena vnius ducati pro qualibet Arbore, vel Vite, vel aliàs, iuxta quantitatem damni.

1 Conc. Trid. sess. 22.
cap. 11. de reform. &
ibi decisiones S. C. 8.
Carol. syn. Dioces. 2.
cap. 36. Nauar. cont. 6
n. 2. de reb. Eccl. non
alien. limitatur quan-
do esset nimia densitas,
quæ impediret aug-
mentum fructuum, vel
esset sylua caduca.
Summ. Bull. ver. alie-
natio rerum Ecclesie,
§. hanc regulam. n. 33.
& ibi add. litt. G. ubi
multa allegantur.

DECRETVM IV.

Mandamus omnibus, & singulis Colonis possessionum, & Terrarum quarumcumque Ecclesiarum etiam nostræ Cathedralis, & mensæ Episcopalis, ne in futurum audeant, vel præsumant, neque per se, nec per alios triturare fructus collectos ex dictis Terris, & possessionibus, videlicet granum, ordeum, speltam, auenam, siliginem, milleum, panicum, fabas, nisi prius id notum fecerint obtinentibus dictas Ecclesias, & beneficia, vel eorum Procuratoribus, & Ministris, & habuerint ab eis licentiã, nec supradictos fructus amouere de Aëis, & alijs locis, vbi fuerint triturati, nisi prius diuisa cum prædictis Ecclesijs, aut eorum beneficia obtinentibus, siue eorum ministris, vt supra, sub poena.

1 Abb. c. ex parte, il 1
n. 6. de decim. add. ad
cap. The. Iosana, dec.
431. In Regno serua-
tur, quod possunt etiā
appondere Custodes.
Vin. de Franch. dec.
117. Praxis Archiep.
Neap. cap. 80. de fru-
ctib. non collig. sine
præsentia Parrochi, la-
tè Perr. Foll. super Con-
stit. Regni, in 1. par-
tit. de Episc. & Cler.
in cap. Regni. Item
statuimus, nu. 14. fol.
mihi 71.

1 S. Car. hoc tit. cap. 7

excommunicationis, & rescissionis contractus, & alijs,
nostro arbitrio ultra refectionem damnorum, & interes-
se ipsi Ecclesiæ faciendam, 1 præcipimus pariter eisdem
Colonis, ne audeant per se, nec per alium conculcare,
vel ut vulgò dicitur, pistare vuas, nec minus olere oli-
uas ex eisdem Terris, & possessionibus Collectas, nisi
certioratis dictis Beneficiatis, vel eorum Ministris, ut
suprà, & habita ab eis licentia, nec mustum, & oleum
ammouere etiam animo recompensandi, nisi prius facta
partitione cum dictis Beneficiatis, vel eorum Ministris,
ut suprà, sub eadem pœna; prohibemus etiam pariter,
quod Coloni non possint sublocare, nec alijs tradere
terrenum Ecclesiæ, ut dicitur ad hortum, nec seminare
frumentum Indiæ sine consensu Procuratorum, sub pœ-
na caducitatis, & ammissionis omnium melioramento-
rum ipso iure, & absque alia declaratione; Volumus
autem, 2 quod hoc decretum & singula in eo contenta
per Curatos vulgari sermone in prima Dominica men-
sis Iulij quolibet anno Populo notificetur, sub pœna
arbitrij.

DECRETUM V.

1 Decreta Visitationis
Apost. in 1. par. act. Ec-
cles. Mediolan. fol. 175

NEmini Beneficiato bona Ecclesiarum propinquis
suis intra tertium gradum in emphyteusim; aut
ad cuiusvis temporis spatium etiam per suppositas per-
sonas locare liceat, 1 nisi euidens, & magna Ecclesiæ
utilitas nostro iudicio, præter alia iuris requisita aliud
postulauerit, si aliter factum fuerit, & locatio sit nulla,
& locator, nostro arbitrio pœnas luet.

DECRETUM VI.

1 S. Carol. Syn. Dioec.
3. dec. 45. & Syn. 4.
dec. 47.

Volumus etiam, quod nulla bonorum Ecclesiasti-
corum locatio fiat, nec ad breuissimum quidem
tempus, nisi ædictis publicè in locis consuetis propo-
sitis, & ad lumen candelæ, ac notarius rogatus de ea lo-
catione 1 instrumentum confecerit, vel saltim fiat scri-
ptura

ptura cum trium testium subscriptione, & ipsius condu-
toris, & alias contractus sit ipso iure nullus.

1 Vide extran. ambi-
tioſe de reb. Eccl. non
alien.

DECRETVM VII.

OMnia, quæ ſuprà expreſſa ſunt in rerum Eccleſiæ
alienatione, volumus, ſeruari in bonis, ſeu Cen-
ſibus, quorum titulo quis ſacro ordine inſignitus eſt, &
hoc præcipuè in viſitatione curabimus.

1 Conc. Trid. ſeſſ. 21.
cap. 2 in ſin. S. Carol.
hoc tit. cap. 14.

DECRETVM VIII.

VT autem bona omnia Eccleſiaſtica conſeruentur,
Statuimus, & mandamus omnibus Clericis
beneficia quæcumque Eccleſiaſtica obtinentibus ac ho-
ſpitalium, ſocieratum, & piorum locorum procuratori-
bus, ſeu adminiſtratoribus, vt infra duorum menſium
ſpatium à die impreſſionis, & publicationis præſentium
inuentarium omnium bonorum Eccleſiarum, & pio-
rum locorum in publicam formam ad nos deferre in no-
ſtro Archiuio aſſeruandum ſua poena trium ducatorum
pro quolibet, in caſu inobſequantiz.

1 Sixtus V. in conſ.
incip. Prouida 8. Iu-
nij 1587. Abb. q. 3.
dub. 4. nu. 76. Fulc. de
Viſit. cap. 15. n. 33. Pa-
nin. de Viſit. par. 2. q.
3. S. Carol. inſtr. var.
par. 2. fol. 619. Couar.
c. 1. de teſta. n. 9. S. Ca-
rol. par. 2. decreta Vi-
ſitat. Apoſt. 9. in ſuis
ver. inuent. fol. 75. &
Archiuus debet eſſe
penes Eccl. Cathedr.
vel in Cancellaria Epi-
ſcopali in loco bene
cuſtodito, & clauſo.
Sixtus V. loc. cit. Pau.
Piaceſius par. 2. C. V.
de bonis mèſſe Epiſc.
n. 29. in ſua Pra. Epiſ.
1 Ioan. Andr. & Abb.
in c. ex parte il 2. de
decim. Guido Papæ
dec. 283. add. ad cap.
Tholoſ. decif. 432.
Boer. in conſuet. Bicu-
ricen. tit. des ceſtu-
mes pædiales 9. 22.

TITVLVS XXVI.

De Decimis.

DECRETVM PRIMVM.

MANDAMVS, quod nullus Clericus,
vel Laicus, cuiusuis conditionis audeat,
vel præſumat per ſe, vel alios oblationes,
& mortuaria ad noſtram Epiſcopalem men-
ſam ſpectantes, & pertinentes, furari, vel
fraudari, ſeu furari, & fraudari facere, nec decimas amo-
uere de Eccleſia, vel loco conſueto, quo à principio af-
ferri ſolet, niſi prius facta diuiſione cum factore noſtræ
menſæ, vel alio de licentia noſtra in ſcriptis ſub poena
excommunicationis.

DE-

1 S. Carol. 5to. 3. Dico
cef. decis. 52.

2 Conc. Trid. sess. 15.
cap. 12. multa mala
eueniunt ob non solu
tionem decimarū, &
multa bona ex earum
solutione c. reuertu
mini, & seq. 16. q. 1.

C Vratì omnes quolibet anno in prima Dominica
mensis Maij ¹ & Septembris Populo annuntient
Decretum Sacri Concilij Tridentini sess. 15. cap. 12. ²
vulgari sermone, prout sequitur. O

Non si deuono sopportare, ò patir quelli, che con va
rie arti, & inganni cercano di ritenere, ò non pagar le
decime, che si deuono alle Chiese, ò che temeraria
mente, ò senza ragione occupano, ouero vsurpano quel
lo, che deue pagarsi da altri, e le conuertono in vso
proprio, essendo che la solutione, ò pagamento delle
decime sia dovuto à Dio, & perciò quelli, che non vo
gliono pagarle, ò impediscono, che altri non le paghino,
occupano, & vsurpano l'altrui. Comanda dunque il
Santo Concilio à tutti di qualsiuoglia grado, ò condi
tione, che sono obligati à pagar le decime, che per
l'auuenire paghino interamente quelle, alle quali sono
tenute di ragione à quella Cathedrale, ò à qualsiuoglia
altra Chiesa, ò persona, alle quali legitimamente si
debbano, e che quelli, ò che le ritengono, o le vsurpa
no, ouero impediscano chi l'hà da pagare, si debbino
scommunicare, ne s'assoluino da questo peccato, ò delit
to, se non dopò che hauranno intieramente restituito,
ò sodisfatto.

In oltre il medesimo Concilio nell'istesso capitolo es
sorta ciascuno, che per carità Christiana, & per obligo,
che deue tenere, & hauere con i suoi Pastori, & Curati
non le paia graue, souenir largamente di quelli beni,
che Dio li hà dato à laude, & honore di Sua Diuina
Maestà: quelli Rettori, e Curati, che con le poche en
trate loro non possono, conseruare, & manténere conue
nientemente se stessi, & le Chiese loro.

TITVLVS XXVII.

De Immunitate Ecclesiastica.

DECRETVM PRIMVM.

MONEMVS omnes, cuiuscumque status & conditionis sint, ne delinquentes quoscumque ex Ecclesijs, Monasterijs, Sacellis, Domibus regularibus, & secularibus, locisve sacris, aut Religiosis alijs, quàm in casibus à iure permissis extrahere, siue abducere sine nostra licentia sub poena excommunicationis ipso facto incurrenda iuxta constitutionem salicis reformationis Gregorij XIII. 1. quàm pro inserta hic haberi volumus, ne verò facinorosi homines hoc beneficio abutantur prohibemus Clericis sub pena excommunicationis, & alijs nostro arbitrio, ne Delinquentes huiusmodi, sine nostra licentia in scriptis recipere audeant, & si ipsimet Delinquentes instanti periculo eo confugerint, iidem Clerici teneantur quam primum nos certiores facere, 2. similiter, si quispiam Reum, ad Ecclesiam confugientem extrahere tentauerit nobis significet sub eadem poena, in Monasterijs Regularium ad sunt litteræ Sacræ Congregationis, 3. tenoris, &c. Non piace à Nostro Signore, che le Chiese, & altri luoghi Sacri seruanò d'Asilo, e de recettacolo de tristi; Onde m'hà fatto comandare de scriuere à V.S. che faccia prohibire, & intimare per parte di Sua Beatitudine à i Superiori de Monasterij de Regulari de tutti l'Ordini con il mezzo de gl'Ordinarij, ò come meglio parerà à lei, che per l'auuenire non diano ricetta à sorte alcuna de Condennati, nè Banditi, Ladri, ò altre genti di mal'affare, nè a Falliti, & Debitori sotto pena della priuatione d'officio, se haurà hauuto notizia del ricetta, ancorche non siano trouati questi tali nelli Monasterij, & sotto altre pene anco maggiori ad arbitrio della Santità Sua, &

vuol

Incip. cū alijs nonnulli ix. Kal. Iunij 1591.

1 S. Carolus hoc tit. cap. 5. ver. mandamus.

3 Decretum S.C. Regul. 2. Aprilis 1602. & aliud sub die 7. Maij 1595. quod refert Marius Italia in tract. de Imm. Ecclesiast. lib. 1. cap. 5. §. 8. nn. 2. Sum. Bull. ver. Bannitorum fautores.

Inductus ad forum 72
Luce Epistola in syno
de malis moribus
1635 = *pag. 25 f. De*
de anno 1602 =

vuol in oltre, che se stia auuertiro, per punir quelli, che haueranno ardire, di contrauenire à quest'ordine. Di Roma li 11. d'Aprile 1611. Il Cardinal di Fiorenza. ⁴

DECRETVM II.

1 Cap. 19.

1 Bulla vt supra cap. 19. c. 2. de for. cōpet. 2 Ant. c. 1. ne Cler. vel Mon. Mil. in re- pert. ver. cit. partis 9. 62. Felyn. c. cum non ab homine nu. 12. in fin. de Iudic.

3 Conc. Trid. sess. 25. cap. 3. ibi per suos proprios vel alienos executores, Congr.

Conc. censuit Episcopum nō solum posse, sed debere etiam habere familiam armatam Oldr. conf. 80.

Yan. c. Venerabile de sent. excom. Franc. Pegna Rotē Decanus in direct. inquisitorum, par. 3. com. 105. ver.

postremo. Lopez ad Diaz cap. 153. nu. 23. thes. fori Eccl. cap. 9. num. 26. qui dicit ita fuisse dect. à s. me.

Pio V. auditis Legatis omnium Principum secularium, Gun- disal. de hæret. q. 11. nu. 26. Villa Diego de Regul. q. 11. n. 16. Re- pert. inquis. ver. 2. ma

sed nunc quæritur. Epil. Barnen. de Viht. lib. 2. cap. 32. nu. 16. Pau. Piac. in Pra. Epil.

p. 2. cap. 3. nu. 4.

4 Familia armata Episcopi gaudet priuilegio fori. Abb. & Felin. d. c. 2. & in c. cum nō ab homine de Iudic. Viuius opin. 116. Farin. q. 8. n. 45. cū alijs supr. proxime citatis thes. fori Eccl. cap. 11. n. 20. Capicius dec. 12. Carauita Ricu. 46. M.C.V. not. primo n. 27. thes. dec. p. dem. 22. n. 6. Bur- sart. conf. 25. lib. 1. Decia. trac. crimin. tom. 1. lib. 4. cap. 9. num. 47. 5 And. de Hernia in con- Rit. Regni Maiestati nostræ Afil. in constitut. Regni intentionis de Illic. arm. asport. colum. 3.

6 d. c. 2. & ib. Abb. & alij.

Notificamus penam excommunicationis ipso facto ex Bulla Cœnæ Domini ¹ incurrere eos, qui Ec- clesiasticas personas capere, carceri tradere, aduersus ipsas processus formare, easvè directè, vel indirectè in iudicium vocare præsumperint.

DECRETVM III.

Mandamus ¹ etiam omnibus, & singulis in hac no- stra Ciuitate vel Diœcesi commorantibus, eosq. hac Synodali Constitutione vnica pro trina Canonica monitione requirimus ² ac monemus, vt in posterum nemo præsumat quouis modo, & quæsitâ colore impe- dire officiales nostros, & Episcopali Curiz seruientes ³ vel ipsorum aliquem quominus iurisdictione Ecclesia- stica contrâ quoscumque iuxta Canonicas sanctiones li- berè vtantur, minusq. eosdem prohibere, & impedire in exequendis mandatis, spectantibus ad prædictam Eccle- siasticam iurisdictionem, aut eos sub quouis prætextu, aut causa carcerare cum foro nostro subiecti de iure sint, ⁴ & existant, & eis vtamur pro conseruatione iu- risdictionis Ecclesiasticæ, & si de facto carcerentur, in casibus à iure concessis teneantur statim, quacumq. etiam extra iudiciali monitione, vel notificatione præ- cedente illos ad nos remittere ⁵ sub pœna excommuni- cationis, ipso facto incurrenda. ⁶

DE-

Reg. Familia Bernara vide etiam Synod. cap. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

III V X 2 V I V T I T

DECRETVM IV.

Publicanos, vel alios vestigalia in hac Ciuitate, & Diocesi exigentes moncant sapē Parroghi, & Confessarii inculcent eos, salua conscientia, non posse, nec debere exigere à personis Ecclesiasticis etiā, spontē dantibus vestigalia, Gabellas, Collectas, & alias quascumque laicales exactiones, & impositiones sub poena excommunicationis in Bulla Cœnæ Domini imposita.

DECRETVM V.

Eandem etiā Censuram incurrunt Barones, vel eorum officiales, qui quouis modo, aut quæsito colore prohibent ne Clerici vel eorum famuli, aut alij eorum nomine, cōquant panem in alijs furnis, quā in furnis Domini, vel non vadant, ad molendum, aut macinandum, nisi in Molendinis Domini, & quod non terant, & macinent Oliuas, nisi in tapetis, seu montanis Domini, aut non macellent Carnes, nisi in Macellis Domini, & similia, quæ sunt contrā Ecclesiasticam libertatem, & hoc sapē Curati Populo notificent sub poenis, nostro arbitrio.

DECRETVM VI.

Excommunicationis latæ sententiæ vinculo innotatos decernimus omnes tam Clericos, quā Laicos quoscumque, qui palam, vel occultè per se, vel per alios Iudices, & Officiales Laicos contra personas Ecclesiasticas aut Ecclesiasticam libertatem sæculare auxilium inuocauerint, aut consilium, vel auxilium dederint; Si verò Clerici fuerint, qui hæc commiserint vltra dictam excommunicationem fructibus suorum beneficiorum per biennium priuamus in pauperes erogandis, ita vt tuta conscientia eos sibi retinere non liceat.

1 Bulla Cœnæ s. qui ve collectas.

1 Hoc prohibetur in Regno etiam laicis, extat Pragm. Reg. Ferdinandi incip. ad perpetuam s. item statuimus, & alia Regia Pragm. Caroli V. incipit. audiuius.

2 Non possunt laici in eorum consilium, circūdere Clericos vide multa, quæ allegauimus in tertia par. in ædicto 3. n. 6. & si hoc facerent, essent excommunicati c. nouerint de sent. excom. quam excommunicationem incurrunt ipso iure Abb. ibi n. 2. & tenentur, eradere de eorū statutis personas Clericorū d. c. nouerint, vbi omnes Canonistæ auth. Casta. C. de Sacrosact. Eccl. & ibi Barr. n. 6. Bal. n. 8. Abb. conf. 83. n. 2. vol. primo.

3 Honded. conf. 84. n. 35. cum seq. lib. 2. extat Pragm. 14. de Baronib. & eorum offic. 4 c. fin. de Immun. Eccl. in 6. Felin. in c. Eccl. s. Mariz. n. 69. & n. 110. de Cons. Lap. alleg. 92. n. 3. & 6. Bal. conf. 71. lib. 1. Anch. conf. 11. Calder. conf. 21. de cōsue. Alex. cōf. 211. nu. 10. lib. 2. Iaf. conf. 161. Boer. decif. 125.

1 Excom. bullæ in Cegē Dñi de qua Nau. in Man. cap. 27. n. 68.

De Capitulis Cathedr. & Collegiatarum Ecclesiarum.

DECRETVM PRIMVM.

QUOLIBET mense fiant Capitulares Conuentus, in quibus illud imprimis seruari curet præses, vt oratione de Spiritu sancto recitata in suis subsellijs omnes antè confideant, quàm quicquam proponatur ac in sententia proponenda in-
contradicendo, & respondendo modèstè se gerant omnes, maxime verò ab altercationibus, & contumelijs abstineant, quod si quis conuitia in alium dixerit, aut rixas excitauerit eo ipso suspensionem à diuinis per decem dies incurrat, & alias poenas nostro arbitrio pro modo culpæ imponendas, negocia omnia, secretis votis decidantur, vt vnique sit liberum rem propositam, vel probare, vel reprobare, debeant autem esse concordēs, vel omnes, aut saltim ex tribus partibus duæ, quod si vota sint paria, negotium ad Nos deuoluatur, omnia decreta in libro ad hoc ordinator per secretarium deputatum describantur, litteræ non transmittantur, nisi subscriptæ ab omnibus Canonicis, sigillumq. Ecclesiæ custodiatur à secretario, qui quolibet anno mutetur, quod si secus factum fuerit, decreta omnia inania sint, & irrita, & ab eo loco, vbi Capitularis Congregatio habita fuit, nemo vmquam non impetrata à Præfecto discedendi facultate recedat sub vnius ducati pœna.

DECRETVM II.

Singulis annis eligantur duo Procuratores in Subdiaconatus ordine ad minus constituti ex capitulo, qui redditus omnes exigant, causas in iudicio agant, & exacto anno rationem reddere teneantur infra mensem, & reliqua persolvere, & ideo dati, & accepti librum.

cartularum conficiant sub pœna decem ducatorum. Quæ autem de ætate, & ordine Procuratorum eligendorum statuimus, non solum seruetur in nostra Cathedrali Ecclesia, sed etiam in Ecclesia Sancti Archangeli Terræ Arpini, & Sancti Simeonis Terræ Albeti, vti insignioribus Ecclesijs huius Diœcesis, in quibus etiam plures Canonici cum Abbate inseruiunt. Qui verò in sacris non sunt constituti, nec Procuratores existere, nec vocem in Capitulo habeant, prout etiam Concilij Tridentini decretis expressum est.

DECRETVM III.

Quod muneris à Capitulo cuique mandatum fuerit, id nisi ex legitima causa, quæ occultis suffragijs probetur, recusare nemini liceat sub pœna arbitrij, in reliquis verò ea omnia seruentur, quæ visitationum decretis, vniuscuiusque Ecclesiæ Constitutionibus iubentur.

PARS SECVNDA. TITVLVS I.

De vita, & honestate Clericorum.

DECRETVM PRIMVM.

CLERICI cuiuscumque gradus sint arma quæcunque ne deferant sub pœna excommunicationis, & alijs arbitrio nostro, prout Pictauiensi Concilio statutum est, excipimus cultellum, aptum ad incidendum panem, cuius tamen pars ferrea palmum non excedat, nisi fortè extrà Ciuitatem suspectis locis iter eis sit faciendum, & vt omnis dubietas tollatur, armorum verbo continentur omnia tela, hoc est, fustes, lapides, gladij, hastæ, lancea, scuta, galeæ, sclopetrum, & alia similia, apta ad nocendum. Permittimus tamen ea, quibus vtimur, ad putandas Arbores, vel vites, videlicet Ronchetti, & Ronci; qui verò habent probabilem causam, licentiam à nobis scri-

Conc. Trid. sess. 24.
cap. 9 & sess. 25. cap. 8

1 c. 3. de vit. & honest. Cler. Clem. 7. cod. tit. c. Clerici, & quasi per totū 23. q. 2.

2 Abb. d. c. 2. 7. 7.

3 gl. d. o. 2. ver. Arma. S. Carol. hoc tit. cap. 8. Rol. conf. 3. n. 2 & n. 34. lib. 2. Soc. reg. 30. lim. 6.

4 l. armorū, ff. de ver. signif. l. armatos, & ibi Ang. ff. ad leg. Jul. de vi publ. l. 3. §. armis, ff. de vi, & vi armat. Ang. in trac. de malef. in ver. cū vno flocco de ferro, & in ver. dic. Andreas armatos. Felin. in c. ita quorumdā, in prin. de iur. Caraui. ritu 68. M. C. V. Nau. in Man. cap. 27. nu. 63.

5 c. continebatur secundum vñ intellectum de homic. Campanja in Extrau. Clem. VII. in ver. solemnja. n. 3.

6 S. Carol. d. c. 8. d. 9. 7 Gregor. XIII. 5. Id.

Iulij anno ix. incip. Tanta. Sixtus V. Kal. Iul. anno 1. incip. Hoc nostri Pontificatus, ubi referuntur. & confirmantur alia constit.

1 Can. Apost. 41. c. Clerici officia, hoc tit. c. Episcopus. 35. d. Cdc. Trid. sess. 22. cap. 1. S. Carol. d. c. 8. Diaz in prax. cap. 72. Clericus Aleator est indignus collatione beneficij, & si est publicus, collatio est nulla ipso iure, si occultus, irritanda. Rot. coram Clem. viij. dec. 416. p. 1. diuer. n. 2. d. c. Clerici, & ibi Bellid. sum. & m. 5. An. char. n. 4. in 4. not. Hostien. in sum. de excess. Præl. 5. Clerici. nu. 4. Steph. Cost. in trac. de lud. art. 2. n. 35. & seq. Viu. opin. 469. nu. 3. Card. Tolet. lib. 5. cap. 27. nu. 3.

3. Præpositus Alex. in c. Episcopus. nu. 7. 35. d. add. ad sum. Ang. ver. ludus. n. 3. lit. A. 4. d. c. Clerici. n. 2. Viu. opin. 496. nu. 4. Armil. ver. ludus. nu. 1. & 4.

Navar. in Man. c. 20. per tor. 5. Auth. interdicimus, & ibi gl. 1. C. de Episc. & Cler. Diaz in prax. c. 70. ver. Aleatores. Silu. ver. ludus. n. 15. 6 Conc. Trid. sess. 22. cap. 1. de reform. 7 S. Carol. d. c. 8. c. fin. de Cler. venat. c. 1. ne Cler. vel Mon. Conc. Trid. sess. 24. cap. 12. ver. ab illicitis. 9 c. 1. ne Cler. vel Mon. c. Presbyteri. 28. d. c. nullus. 44. d. Diaz in prax. cap. 71. 10 Conc. Tolet. de quo per Igna. Lopez ad Diaz cap. 72. littera C. ver. hec tamen. fin. 9. commodis igitur. C. de Relig. & sumpt. fun. Prac. Corra. Rubr. de lufor. n. 20. 11 c. Clericum. 22. q. 1. Conc. Cathag. 4. can. 62. S. Carol. tit. ne Cler. vel Mon. cap. 2. & 3. & in Synod. 4. dec. 19. 12 Conc. Agathen. can. 19. c. Presbyteri. 34. d. 13 c. non oportet, de cõf. d. 5. 14 d. c. Clerici officia, hoc tit. 15 c. Episcopus, aut Presbyter. d. 35. Alexandrin. in sum. Card. Zabar. Clem. 21. §. sed & tales, nu. 10. de vit. & hon. Cler. Diaz d. c. 70. alias 64. ver. Aleatores. Silu. ver. ludus. nu. 10. 16 Bonif. de Vital. in tract. de ludo Azardi. nu. 3. 13. & 16. Amad. de synod. nu. 95. Sum. Ang. ver. ludus. nu. 9. Silu. eod. ver. nu. etiam 9. ver. quarto quia, idem in accommodantibus taxillos, siue chartas luforias. Bonif. d. nu. 16. Paris de Put. de lud. nu. 66. in fin. vide Bannimenta Status Ecclesiastici edita de anno

pto obtinebunt, non tamen eis vnquam vti liceat publicè; nisi rei, aut facti necessitas postulet. 6

Caueant præterea, ne sint receptatores, aut fautores, exulum, seu Bannitorum, inciderent enim ipso facto, in plures penas, prout est beneficiorum omnium bonorum, ac dignitatum priuatio, ac perpetua inhabilitas, cum alijs contentis in Constitutionibus Romanorum Pontificum. 7

DECRETVM II.

A Leis, seu chartis luforijs, talis, 1. pila, rota cafea, neque lignea, aut alio eiusmodi indecoro ludi genere ludere, 2. ludentesve spectare, 3. aut participes aliquo modo esse, 4. Choreas exercere, 5. personatos incedere, 6. venationi, 7. fabulis, comedijs, alijsve histronum, 8. impuris actionibus vacare etiã in secreto, 9. inter xpu- las canere, 10. nuptialibus conuiujs interesse; 11. & si in aliquo conuiuio fuerint, & adueniant, ioculatores surgant, & recedant de mensa; 12. omnino hæc omnia Clericis prohibemus, prout Innoc. III. disposuit in Conc. generali, 13. sub pena pro prima vice carcerationis per mensem, quod si iterum moniti non desistant, penam excommunicationis ipso facto incurrant. 14. Si verò, (quod Deus auertat) reperiatür Clericus cuiuscumque conditionis, qui proprio ludo id adiunxerit, quod alijs volentibus ludere mensam paratam exhibet, 15. sciat, ip- sum

sum statim penam suspensionis ipso facto incurrere, ¹⁷ ac fructus sui beneficij, si quod obtinet per sex menses suos non facere, quos ex nunc pijs locis applicamus.

DECRETVM III.

Conuiuijs secularium hominum non intersint, ¹ nec ad bibendum, quemquam incitent, ² nec ad tabernas, ³ nisi itineris necessitate coacti ⁴ eant, idq. dum alicui acciderit, tunc ne vnà cum mulieribus ⁵ si quæ ibi fortè reperiantur, discumbat, omninò caueat, sub pena ducatorum 3. pro prima vice, deinde pena carcerationis ad nostrum arbitrium.

DECRETVM IV.

Ebrietatis vitium, ¹ ex quo multa mala procedunt, modis omnibus cauere præcipimus, ² qui autem illud vitare contempserit, post monitionem pro prima vice, si in sacris sit, penam decem aureorum incurreret, pro alia suspensionis; si verò sit in minoribus, penam ducatorum quinque soluet, si sit Beneficiatus, & alicui Ecclesiæ inseruiat ³.

DECRETVM V.

Aestatis tempore, nemo post primam horam noctis de domo ¹ sua exeat, hyeme verò post duas horas noctis, nisi ex iusta causa, & tunc cum lumine, sub pena carcerationis, & qui sacris ordinibus initiati sunt, quivè Ecclesiasticum beneficium, idq. etiam nullius curæ obtinent, ijs vltra octo dies à Diœcesis nostræ finibus abesse non liceat, nisi litteris nostris, datâ ipsis facultate sub pena carcerationis. ²

DECRETVM VI.

Vestes tam inferiorem, quàm superiorem ad talos vsque dimissas semper gestent, ¹ sub pœnis contentis in const. Sixti V. sæl. rec. incip. cum Sacrosancta, ² & quoad

¹⁷ Cœc. Tolet. loc. cit. Diaz d. c. 72. g. 2. ver. si verò Clericus; extat de his omnibus ædictum bo. me. Card. Sabelli Vic. Urb. 30 Octobris 1566. quod est locale in Vrbe.

¹ Conc. Trid. sess. 22. cap. 5. S. Carol. hoc tit. cap. 9.

² Esser cap. 1.

³ Cœc. Trid. d. sess. 24. cap. 12. Can. Apost. 13 Conc. Laodice. can. 24.

⁴ c. non oportet. c. nulli Clericorum. c. Clerici. 44. d. c. Clerici, de vit. & hon. Cler. Cœc. Carthag. 3. can. 27. S. Carol. hoc tit. cap. 6. § S. Carol. syn. 4. dec. 23.

¹ Eccl. 31. c. Episcopus 35. d.

² c. d. crapula, de vit. & hon. Cler. c. 1. ne Cler. vel Mon. S. Carol. eod. tit. cap. 2. & 3 Diaz in prax. cap. 79. ver. ebrij.

¹ S. Carol. de cohab. Cler. & mul. cap. 4. Conc. Epaur. tempore Galeatij Primi.

² S. Carol. Syn. Diœc. 2. decret. 26.

¹ c. Clerici, il 2. hoc tit. Clem. si. eod. tit. decreti Sac. Conc. sess. 23. c. 6. in ver. vrantur.

² 18. Ian. 1589. est etiã Extrau. Clem. VII. incip. exponi nobis

29. Ianuar. 1524 super qua Io. Ant. de Nig. de Căpania fecit magnum apparatus. S.

Carol. hoc tit. cap. 27.

& quoad Clericos non habentes beneficia, vel pensiones, qui in sacris sunt, suspensionis, 3 & quoad alios ammissionis priuilegiolorum Clericalium. 4

DECRETVM VII.

Tonsura 1 singulis quindecim diebus saltim renouetur; 2 celebrâtes superioris labij pilos ita detonsos gerant, vt in sumptione Sanctissimi Sacramenti impedimento non sint, nec etiam Clerici nedum Sacerdotes tali modo excrefcere sinant, vt sint retorti, & hirsuti, & in omnibus seruetur ædictum à nobis publicatum, 3 sub censuris, & pœnis in eo appositis.

DECRETVM VIII.

Habeat in suo quisque cubiculo piam aliquam, aut Iesu Christi D.N. vel B. Virginis, aut Sancti aliquius imaginem, 1 aquam præterea benedictam in aliquo vase, 2 nec prophanam rem vllam teneat, quæ scandalum, aut malum exemplum spectantibus possit afferre.

DECRETVM IX.

Qui in sacris sunt, vel beneficium obtinent Ecclesiasticum coràm iudice sæculari, 1 ne agât causas sub Procuratoris, vel Aduocati nomine, nec illud Tribunal sub quouis prætextu adeant, nec quærelas 2 exponant, quod si causam propriam, aut Ecclesiæ, vel suorum habeant, licentiâ à nobis scripto obtineant, 3 nullius etiam tutelam, aut curam gerant, nisi miserabilium, 4 & de nostra licentia, pro alijs non fideiubeant, 5 præterquam in Curia nostra, & de nostra licentia, Tabellionatus officio in prophanis negocijs non fungantur 6 sententiam sanguinis non dicent, aut proferant, 7 nec testes adsint, 8 nec similiter præsentés sint reorum neci, aut supplicio, nisi consolandi causa, 9 nec eidem licentia testificandi coràm sæculari iudice concedetur, nisi à Vicario nostro generali, visis articulis, seu positionibus,

3 Conc. Trid. sess. 14. cap. 6.

4 Conc. Trid. sess. 24. cap. 6.

1 Cõc. loco prox. cit. 2 In Sacerdotibus debet esse sicut ostia ad celebrandum, & paulo minor in cæteris Ordinibus sacris, & in minoribus etiã minor. Syn. Tolet. refert Mart. Alph. in fin. Candelabri aurei, in expl. suprad. Bullæ Sixti V. in princ.

3 Ponitur in fi. harum Constit.

1 S. Carol. hoc tit. cap. 28.

2 S. Alex. Pap. vt in Breuiario die 3. Maij in 9. lection.

1 c. 1. de postul. Conc. Later. sub Alex. III. cap. 12. c. 1. ne Cler. vel Mon.

2 Conc. Agath. can. 7. 3 c. fin. de postul. c. nulli, 3. q. 1.

4 c. peruenit, 86. d. c. licet, 87. dist. c. generaliter, 16. q. 1. c. Cyprianus, 21. q. 3. add. ad Guidop. q. 83.

5 c. 1. de fideiuss. c. te quidem, 11. q. 1. Can. apost. 19.

6 c. sicut ne Cler. vel Mon. Diaz cap. 60. & ibi add.

7 c. sententiâ, ne Cler. vel Mon. c. sæpè Princeps, c. his, 23. q. 8. Cõcil. Tolet. 11. can. 16. 8. d. c. sententiam.

9 S. Carol. in tit. ne Cler. vel Mon. Abb. d. c. sententiam. Nauar. in Man. c. 27. n. 214.

tionibus, & de eius licentia in scriptis, cui tamen à Sacerdote semper erit iuramentum deferendum. ¹⁰ Qui in aliquo prædictorum deliquerit prima vice poenam decem ducatorum incurrat post monitionem, & si iterum deliquerit, alias grauiores arbitrio nostro poenas luet.

DECRETVM X.

Clerici omnes in publicis plateis confessus, laicorumq. conuentum, & familiarem consuetudinem declinent; ¹ hinc enim Clericorum contemptus exoritur; ² & ideò si cum laicis tractent, memores sint conditionis suæ, rurale opus mercenariorum more non exercent, ³ nec iumenta ipsi agant onerata, ⁴ aut eaque quouis modo custodiant, vel pascant, ad piscandum, vbi sunt mulieres non accedant, in famulatu laicorum ne sint, nec cum Ecclesiasticis vilia officia exercent, nullorumq. negocia gerant, præterquàm miserabilium personarum ⁶ vestes sericas, ⁷ aut serico ornatas, caligasq. nisi nigras, aut ex chorio ne deferant, ⁸ anulum non gestent, ⁹ nisi id Doctoratus dignitas permittat, tunc autem simplex sit, & in sacrificio Missæ deponatur sub poena arbitrij.

DECRETVM XI.

Clerici in sacris, seu Beneficiati mercaturas, & illitas negotiationes non exercent; ¹ & ideò aliena prædia, vel alios quoscumque fructus, redditus, ac vectigalia non conducant, ² neve directè, vel indirectè cum conductoribus in communionem veniant, aut aliquo modo participant, ³ vinum, frumentum, aliaq. feggetum genera non emant, nisi tantum pro suo victu, nullo tamen modo, vt carius vendant, ⁴ Nundinas non frequentent ⁵ in emendo, & vendendo, proxenetæ officio non fungantur. ⁶ Quos omnes præsentis Constitutionis decreto monemus ⁷ 1. 2. 3. peremptorio termino, procedamus ad poenas contentas in Constitutione Honorij Papæ III. quæ incipit, ex litteris. ⁸

10 S. Carol. de testib. c. ultimo.

1 Conc. Carthag. 4. can. 47.

2 Conc. Trid. sess. 14. in proh. de reform. S. Carol. syn. 4. dec. 19. 3 c. Clerici, vt ab indi gnis, 14. q. 4.

4 c. consequens, 88. dist. latè Ioan. Ant. de Nig. in Extrau. Clem. VII. de vit. & honest. Cler. in ver. solemnia.

5 c. 2. ne Cler. vel Monac. c. placuit, c. perue uenit, 21. q. 3. Host. in sum. ne Cler. vel Mon.

6 quæ sunt in prin. & in fin. Archid. c. perue rit, 86. d. Abb. in c. c. l. & A. de re iud. D. 28 cap. 59. & vbi add.

6 d. c. 2. ne Cler. vel Mon. 88. d. per tot.

7 Conc. Trid. sess. 14. cap. 6. Cœ. Const. sess. 14. c. 1. in fin. 21. q. 4. Diaz c. 77. & ibi add.

8 Clem. 2. hoc tit. cap. pen. hoc tit.

9 S. Carol. hoc tit. c. 36

1 Conc. Trid. sess. 22. cap. 1.

2 c. 1. ne Cler. vel Monach. Conc. Calced. can. 3.

3 Ignat. Lopez in add. ad Diaz cap. 57.

4 Cœ. Arelat. 2. c. 14.

5 Conc. Chariag. 4. can. 48.

6 Rotm. sing. 722. incip. Proxenetæ. Diaz cap. 58.

7 Licet sit vnica monitio sufficit. Host. Ioan. And. & Card. c. 2. ne Cler. vel Mon.

8 c. ex litteris, de vic. & hon. Cler.

DECRETVM XII.

Prohibemus omnibus Sacerdotibus, & alijs Clericis, ne mulieres aliquas de quibus possit haberi suspitio in domo, vel extrâ detinere audeant, nec cum illis aliquam consuetudinem habere, alioquin poenis à Sacro Concilio Tridentino statutis subiaceant, & quia non nulli contrauenire audent, & tamquàm non moniti à nobis in præfatas poenas minimè incidisse prætendunt. Ideò volumus, & expressè decernimus, & mandamus, quod præsentis nostri decreti noticia vim habeat monitionis requisitæ à dictâ Tridentina Synodo, & perindè habeantur, ac si legitimè, & iudicialiter moniti fuissent, prout huius nostri decreti serie omnes, & singulos vt suprâ monemus primo, secundo, tertio, ac Canonica, trinaq. monitione præcedente, nè cum prædictis mulieribus conuersationem aliquam habeant aut eas domi retinere debeant sub prædictis, & alijs poenis, nostro arbitrio pro delicti, & personarum qualitate irrogandis, cum consanguineis, videlicet cum Matre, Auia, Sorore, Cognata, viuente Marito, & Nepte tantum cohabitare concedimus, cum alijs verò vt suprâ prohibemus, De Concubinarijs Laicis, & concubinis seruetur ædictum in fine harum constitutionum impressum.

DECRETVM XIII.

Sacerdotes, qui ratione beneficij celebrare non tenentur Dominicis diebus, & festis solemnibus ex decreto Sacri Concilij Tridentini celebrare non ommittant, & ad hoc eos inducere non possumus, nisi cum venerabilis Bedæ sententia, memoriæ semper habenda, videlicet Sacerdos non legitimè impeditus, celebrare ommittens, quantum in eo est, priuat Sanctam Trinitatem, laude, & gloria, Angelos lætitia, peccatores venia, iustos subsidio, & gratia in Purgatorio existantes

1 c. 1. de cohab. Cler. & mul. c. interdixit c. seq. 32. d. c. Clericus cum seq. 81. d. Conc. Elibert. can. 27. Conc. Cathag. prim. can. 3. 2 Conc. Tolet. secund. can. 3. Conc. Ispalen. prim. can. 3. 3 Sess. 25. cap. 14. Cardin. Tolet. lib. 1. cap. 47. num. 7.

4 Monitio facta in Synodo licet unica sit habet vim triu. monitionis gl. c. si Episc. 18. d. Abb. c. ex literis de cõit. F. lin. c. Rom. de appell. Host. Ioan. Andr. Card. But. c. 2. ne Cler. vel Mon. Diaz cap. 80. & ibi add. Farin. de Inquis. q. 8. num. 62. 5 c. volumus 81. d. latiss. de his omnibus. Farinac. tit. de delict. Carn. q. 138. par. 1. n. 32. cum seq.

1 Sess. 23. cap. 14.

stentes refrigerio, Ecclesiam Christi Sacrificio, & se ipsum medicine remedio, alij verò non Sacerdotes singulis primis Dominicis diebus cuiuslibet mensis in Missa, solemnem sacram Communionem in Ecclesia cui ascripti sunt, sumant, Subdiacòni verò, & Diaconi Dominicis, & solemnibus diebus cum Altari ministraverint.

DECRETVM XI.V.

Quod ad aures nostras non sine maxima animi perturbatione sæpius pervenit, removere cupientes, ac ne sub clypeo Clericatus fraudes committantur cum damno tertij, statuimus, & ordinamus, quod nullus Clericus etiam primæ tonsuræ aliquo modo audeat, vel præsumat contractus aliquos, præcipuè emptionis sub ficto, & simulato nomine celebrare, ad fraudandum collectas, seu publicas impositiones, vel ut ius congrui excludat sub poena nullitatis contractus, quos ex nunc irritos, & inualidos declaramus, itaut eis in iudicio, vel extrà, fides nulla adhibeatur, tunc autem præsumantur ficti, & simulati huiusmodi contractus, quando pecunia, seu precium non est verè ipsius Clerici, vel qui alienavit, adhuc rem alienatam possideat, & si pater est, qui contrahat, vel donet filio. Volumus quod tale commodum non excedat portionem filij Clerici sine damno aliorum fratrum, si quos habet, ut inter eos servetur æqualitas.

DECRETVM XV.

Clerici, qui sacris Ordinibus initiati sunt, infantem de sacro Baptismi fonte suscipere omninò prohibentur, nec similiter in confirmationis sacramento Compatres sint.

1 Const. Sæcimus sub tit. de Iure Prothom. cum sit Imp. Federici nò ligat Clericos, nec eorum bona latè Napod. in const. si Eccl. ut de Iure congr. servatur in nostra Diocesi const. Greg. XIII. de iure congr. inter personas Ecclesiasticas.

2 Marat. disp. 9 que tota est in hac materia Napod. inconsu. Neap. in const. si quis emittit. de Iur. cong. num. 42.

3 Dec. const. 137. Hier. Grat. const. 110. lib. 1. Tiraq. de retr. cõsang. fol. 187. Napod. loc. cit. Alfi. decif. 338. & 370. & in const. Sanctus s. licet not. 6. & ibi Carol. Tapia n. 30. latè Farinac. de Fals. & simul. q. 161. n. 218. & seq. Card. Mant. de Tacit. & Ambig. com. 2. tit. 36.

1 S. Carol. Syn. Dioc. cel. 2. dec. 17.

TITVLVS II.

De residentia Clericorum.

DECRETVM PRIMVM.

MANDAMVS, quod Curati non debeant pernoctare extra eorum Ecclesias sine nostra licentia in scriptis sub pœna arbitrij, Canonici verò obligati ad chorum, diebus præcipuè festiuis sine licentia ut supra eorum Ecclesias non deserant, nec ab eis recedant, nisi celebrata Missa, cui tenentur, assistere sub pœna ducatorum quatuor.

DECRETVM II.

Quo verò ad ammissionem fructuum seruetur dispositio Sacri Concilij Tridentini, in diuisione verò, & ammissione eorundem respectu temporis statuimus, quod quoad frumentum, & omnia terratica, Annus incipiat à die primo mensis Septembris, vinum à primo die mensis Nouembris, oleum, glandes, & alij fructus hyemales à prima die Decembris, & ob id anno sequenti liber incipiat in prima die mensis Septembris, & ab illa die incipiat distributio, seu diuisio frumenti, & deinde successiuè ut supra aliorum fructuum.

DECRETVM III.

Fructus ammissi ob non residentiam, ut supra videlicet distributiones quotidianæ diuidantur inter Canonicos residentes, fructus verò præbendæ applicentur fabricæ, seu alijs ornamentis Ecclesiæ, prout melius & vtilius iudicabimus, quacumque conuentione inter Canonicos non obstante.

Extat resol. Cong. S. Con. in sess. 13. cap. 1. de reform. nisi sit casus vrgens, & necessarius.

r. sess. 13. cap. 1. & sess. 14. cap. 13.

2 In vssb seu. in tit. hic fin. lex Corrad. §. his consequenter, & ibi Aff. n. 19. et ita seruat. Nūcius Neap. in Spolij, & alijs obuentio- nibus C. A. & consue- tudo seruanda est Na- tar. conf. 7. de succel. ab intest. par. 1. quem videas.

1 Conc. Trid. d. cap. 12 & in hac plu- res resoluit. Cardin. C. nc. Trid. interpre- tum super d. c. 12.

TITVLVS III.

De officio Vicarij Generalis,

DECRETVM VNICVM.

VICARIVS ¹ noster Generalis, qui debet esse Clericus ² & vtriusq. iuris vel saltem decretorij Doctor, ³ alias in decisione causarum debeat habere votum alterius Doctoris ⁴ sit alienus à personarum acceptione, ⁵ Episcopo præsente, omnia, quæ præcipua sunt, ad eum referat, ⁶ eandem iurisdictionem, quam habet Episcopus, exercere potest, ⁷ dicitur enim idem Episcopi, & Vicarij Tribunal ⁸ ab his, quæ speciale requirunt mandatum prorsus absteineat ⁹ nisi in his quæ ab Episcopo fuerit specialiter deputatus. ¹⁰ Idem de causis matrimonialibus ¹¹ non minùs, quàm de be-

L 2

neci-

Etoli, administ. circa iudic. & extraiudic. glo. c. auaritiæ de elect. in 6. Rebuff. in Prax. benef. tit. de form. Vic. Archiep. limitatur, quando Episcopus est in D. cæsi. Sum. Bullarij in ver. Archiepiscopi auctoritas fol. 75. ² d. c. in noua 16. q. 7. Abb. d. c. quoniã n. 3. Felin. c. 1. n. 6. de Iud. Rebuff. cit. de Vic. Episc. num. 35. saltem in prima Tonsura Initiatus Rur. conf. 97. lib. 2. & in habitu Clerici. Rebuff. loc. cit. nu. 37. lim. 1. quando Episc. haberet temporalem iurisdictionem ibi potest deputare Vicarium laicum. Archid. d. c. in noua, & ibi Card. Turrecrem. nu. 1. & 2. Dec. d. c. 2. nu. 15. add. ad Abb. d. c. quoniã 2. lim. in Affessore, seu Consultore Episcopi, Dec. d. c. 2. nu. 17. & ibi Inn. Felin. But. Imol. Archid. c. plures 16. q. 1. Bertach. in tract. de Episc. par. 7. lib. 4. tit. de Vic. Episc. nu. 12. limit. 3. In causis mere civilibus Clericorum, quas Episcopus potest laico delegare d. c. 2. ver. præsument de Iud. Dec. ibi nu. 7. qui testat. de communi Rip. n. 34. Felin. c. 1. nu. 4. de Maior. & obed. Cur. Iud. 1. 1. nu. 10. ff. de off. eius Ias. in l. iubemus a. 10. vsque ad 15. C. de Iud. ³ Nouar. conf. vn. de off. Vic. latè Iac. Sbrozzius in tract. de Vic. Episc. lib. 1. q. 36.

⁴ Brun. conf. 89. nu. 18. Iac. Sbrozz. loc. cit. ⁵ c. in iudicijs de reg. iur. in 6. ⁶ Potest committere Vicario, quando sibi expedire videbitur, ne de aliquo negotio se intromittat Cap. Tholos. q. 480. vbi add. Inn. c. Rom. de off. ordin. in 6. Abb. c. si quis contra in 1. lect. nu. 25. & in 2. lect. nu. 30. de for. compet. Iac. Sbrozz. q. 173. nu. 6. lib. 2. & q. 174. nu. 4. & q. 176. nu. 1 lib. 2. & q. 6. nu. 6. lib. 3. ⁷ c. liceat c. fin. de off. Vic. in 8. Rur. dec. 2. in add. nu. 2. cod. tit. in non. ⁸ c. 2. vbi Archid. d. conf. n. 6. c. Romana ibi omnes Canonistæ de appell. in 6. glo. in Clem. 2. in ver. Foraneo de rescrip. Couar. prax. quæst. cap. 4. nu. 84. Rot. dec. 9. de off. Vic. in antiq. Anc. de Pret. in tract. de iurisd. Episc. qui inscribitur Clys. Pall. cap. 7. intellige in his, quæ competunt ratione ordinariæ iurisdictionis tantum, Doct. c. licet de off. Vic. in 6. ⁹ Abb. c. Prudentiam §. 6. de off. deleg. Paris. cõf. 10. n. 7. lib. 4. Rolan. conf. 75. n. 20. & seq. vol. 3. Dec. c. fin. de off. Vic. in 6. ¹⁰ d. c. fin. intellige quod potest Episcopus ei committere omnia, quæ sunt iurisdictionis, non ordinis, nisi Vicarius quoque sit Episcopus Abb. c. aqua nu. 2. de Consecr. Eccl. vel Alt. Sylu. ver. Episcopus nu. 1. ¹¹ Conc. Trid. sess. 24. cap. 10. Iacob. Sbrozz. lib. 2. q. 43.

¹ Episc. debet habere Vicarium General. in spiritualibus, & temporalib. c. in noua 16. q. 7. c. cum finis q. 9. 3. c. quoniã 86. d. Abb. c. quoniã nu. 3. de off. ordin. Ruin. cõf. 148. nu. 4. volum. 2. Boer. dec. 347. nu. 6. Abb. c. sanè il primo de Cler. conjug. Couar. c. alma mater p. 1. §. 11. n. 3. de sent. excom. Rebuff. in Prax. benef. tit. de off. Vic. n. 18. spiritualia sunt excommunicare, absoluerè, interdicere, & sententias iniungere, & similia, temporalia sunt recipere cõsus, & debita, cura colligendorum, & conseruandorum su-

12 Dec. d. c. licet
Card. Clem. 1. n. 19. de
off. Vic. add. ad Cap.
Tol. q. 148. Aug. Bero.
in rub. de off. deleg. n.
26. intellige, quando
sunt ciuiler morte, nō
criminaliter ad priua-
tionem tunc specialis
commissio requiritur
d. c. licet vbi Io. And.
nu. 2. Gem. n. 7. glo. &
Doct. 3. de Cap. mon.
in 6. Anch. cōf. 60. n. 1.
Mil. ver. Vic. Epif. Bur
sat. conf. 310. nu. 26.
23 Gl. c. ex frequen-
tibus, ver. officialiū, de
iust. & in c. fin. in ver.
nō possunt de off. Vic.
in 6. Rot. dec. 43. in an-
tiq. incip. nota quod
Vicarius, Rom. sing.
608. Egid. decif. 93.
Roch. de iurepatr.
verf. competens q. 31.
Lāber. eod. tract. par.
3. ar. 5. q. 1. nu. 2. Boer.
dec. 30. nu. 4. Mil. ver.
Vic. Epif. add. ad Cap.
Tholof. q. 148.
24 d. c. fin. de off. Vic.
in 6. latē de his omni-
bus Rol. cōf. 47. n. 19.
cū plurib. seq. vol. 1.
rente n. 2. de off. ordin.
lib. 1. q. 89. & 91.
ord. in 6. Host. Bellam. & Io. Andr. in c. tua nobis in fin. ex de off. Vic. Abb. c. significasti de off.
Archid. Mandof. in reg. Can. 24. de ma. prom. q. 6 nu. 8. in fine. 18 Glo. d. 5. inferiores. Rol.
cōf. 4. n. 19. vol. 1. Doctor. proximē citati. Io. Andr. d. c. xū nullus in add. ad glo. in ver. in remotis.
29 Gloss. d. 5. inferiores ver. Episcopo autem, & ibi Perus. in 4. not. Franc. Marc. q. 619. n. 3. par. 2.
Roland. d. conf. 4. n. 19. Mand. d. q. 6. n. . . Archid. c. Reatina d. 63. Crescen. decif. 1. n. 5. de off.
Vic. & dicitur in remotis Episcopus, quando eius præsētia in breui haberi nō potest c. vn. 15. fin.
vbi Gemin. not. Ne sede Vic. in 6. glo. d. 5. inferiores, ver. in remotis, quæ dicit, esse arbitrium lu-
dici, quæ locus dicatur remotus, sed tutius est, vt etiam in casu absētiæ detur specialiter hæc po-
testas in litteris Vicariarum. Rebuff. in Praxi tit. form. Vic. Arch. n. 48. Iac. Sbrozz. de Vic. Epif. lib.
2. q. 41. n. 13. 20 Card. Clem. 1. n. 17. & 18. de off. Vic. Abb. d. c. tua n. 5. ex. cod. tit.
21 Agitur de eo in Clem. 2. de rescrip. & ibi glo. in ver. Foraneo & in c. 1. ver. Foraneus de off. ord.
in 6. Fel. c. cum causam 1. n. 8. vbi Abb. n. 3. de off. deleg. Franc. Marc. q. 517. n. 17. par. 1. Rol. conf.
75. nu. 17. lib. 3. Couar. pract. q. cap. 4. n. 8. Marant. de ord. iud. par. 4. d. 5. principali n. 14. Inn. & alij
in c. Rom. in fin. de off. ord. in 6. & in c. Rom. de app. in 6. ab istis datur app. ad Epif. fine eius
Vic. Gen. Card. d. Clem. 2. nu. 24. Io. Andr. c. 2. de Confin 6. Rot. dec. 350. & 371. alias 7. de off.
Vic. in pou. vbi add. Couar. lib. 3. var. retol. cap. 20. n. 4. Abb. c. si quis contra n. 35. de for. comp.

beneficialibus 12 cognoscet, nec non præsentatos instituet
13 ex generali commissione, conferre autem beneficia
non potest 14 hoc enim Episcopi speciale munus est, 15
qui potest, & hoc si sibi placuerit, demandare. 16 Simi-
liter litteras dimissorias 17 sine speciali mādato 18 con-
cedere non potest, nisi Episcopus sit absens, 19 & in om-
nibus non recedat à forma commissionis. 20

TITVLVS IV.

De officio Vicarij foranei.

DECRETVM VNICVM.

QUODVICIUM Vicarij foranei erit, 1 Cle-
ricorum disciplinam promouere, vt Ec-
clesijs præsertim inseruiant monere, Eccle-
sias, & Oratoria inuisere, & quæ à nobis
in visitatione generali fuerunt sancita, vt
executioni mandentur, curare, euellendisq. vitijs, & vir-
tutibus inserendis studere, quælas si quæ inter ipsos Sa-
cerdotes, & Clericos fuerint, audiat, componat, quod si
grauēs sint, ad nos deferat, & vt ipsis Vicarijs debitus ho-
nor, & obedientia præstetur, præcipimus omnibus, & sin-
gulis Archipresbyteris, Abbatibus, Canonicis, alijsq. Sa-
cerdo-

25 d. c. fin. cap. cum ex iniuncto vbi Abb. n. 3. de hæret. & in c. conquæ-
26 d. c. fin. & ibi glo. fin. est com. opin. Iac. Sbrozz. lib. 1. q. 28. & 52. &
27 c. cū nullus 5 inferiores, & ibi glo. in ver. non extendat, & Doc. de temp.
ord. in 6. Host. Bellam. & Io. Andr. in c. tua nobis in fin. ex de off. Vic. Abb. c. significasti de off.
Archid. Mandof. in reg. Can. 24. de ma. prom. q. 6 nu. 8. in fine. 18 Glo. d. 5. inferiores. Rol.
cōf. 4. n. 19. vol. 1. Doctor. proximē citati. Io. Andr. d. c. xū nullus in add. ad glo. in ver. in remotis.
29 Gloss. d. 5. inferiores ver. Episcopo autem, & ibi Perus. in 4. not. Franc. Marc. q. 619. n. 3. par. 2.
Roland. d. conf. 4. n. 19. Mand. d. q. 6. n. . . Archid. c. Reatina d. 63. Crescen. decif. 1. n. 5. de off.
Vic. & dicitur in remotis Episcopus, quando eius præsētia in breui haberi nō potest c. vn. 15. fin.
vbi Gemin. not. Ne sede Vic. in 6. glo. d. 5. inferiores, ver. in remotis, quæ dicit, esse arbitrium lu-
dici, quæ locus dicatur remotus, sed tutius est, vt etiam in casu absētiæ detur specialiter hæc po-
testas in litteris Vicariarum. Rebuff. in Praxi tit. form. Vic. Arch. n. 48. Iac. Sbrozz. de Vic. Epif. lib.
2. q. 41. n. 13. 20 Card. Clem. 1. n. 17. & 18. de off. Vic. Abb. d. c. tua n. 5. ex. cod. tit.
21 Agitur de eo in Clem. 2. de rescrip. & ibi glo. in ver. Foraneo & in c. 1. ver. Foraneus de off. ord.
in 6. Fel. c. cum causam 1. n. 8. vbi Abb. n. 3. de off. deleg. Franc. Marc. q. 517. n. 17. par. 1. Rol. conf.
75. nu. 17. lib. 3. Couar. pract. q. cap. 4. n. 8. Marant. de ord. iud. par. 4. d. 5. principali n. 14. Inn. & alij
in c. Rom. in fin. de off. ord. in 6. & in c. Rom. de app. in 6. ab istis datur app. ad Epif. fine eius
Vic. Gen. Card. d. Clem. 2. nu. 24. Io. Andr. c. 2. de Confin 6. Rot. dec. 350. & 371. alias 7. de off.
Vic. in pou. vbi add. Couar. lib. 3. var. retol. cap. 20. n. 4. Abb. c. si quis contra n. 35. de for. comp.

cedoribus, & Clericis, vt in ijs, quæ ad eorum officium spectant, ipsis parere debeant, sub nostri arbitrij pœna.

TITVLVS V.

De officio Parrochi, seu Curati.

DECRETVM PRIMVM.

CURATI Missas in eorum Ecclesijs Parochialibus, non solum Dominicis, & alijs festiuis diebus celebrent, sed etiam tam frequenter, præsertim ieiuniorum diebus, vt suo muneri satisfaciant; & idè habeant libellum, in quo propria manu scribant, vt infra: Ego N. celebraui pro obligatione, vel ex deuotione die, &c. Ieiunia quatuor temporum, vigiliarum, & Quadragesimæ, & Festa occurrentia quolibet die Dominico inter Missarum solemnia Populo annuncient, quavè ratione colenda sint, ipsum edoceant, denuncient item Indulgentias, processiones, aliasq. huiusmodi supplicationes obeundas, postremò vnà cum Populo, clara voce confessionem faciant, singulis diebus Dominicis, antequàm Missam inchòent, aquam recentem, statis precibus benedicant, Populumq. de more aspergant.

DECRETVM II.

CAueant, ne culpa, aut negligentia sua, aliquem paruulum sine Bâptismo, aliquem adultum sine Pœnitentiæ sacramento, sacro Viatico, Extrema Vnctione, aut etiam animæ commendatione cum solitis precibus ex hac vita discedere contingat. Et ideo diligentes sint in infirmorum visitatione, quod si eorum culpa, seu negligentia aliquid istorum euenerit, sciant, se grauissimas pœnas pecuniarum, & carceris duros.

DECRETVM III.

VNusquisque Parrochus habeat librum Baptizatorum, Confirmatorum, Matrimoniorum, & Mortuorum,

1 Conc. Trid. sess. 23. cap. 14.

1 Syn. Aug. c. 28. Syn. Mogun. c. 34. Concil. Colon. de admin. Sac. c. 49.

2 Pœna est arbitraria. Nauar. conf. 3. de Parroch. par. 1.

tuorum, habeat etiam librum, in quo statum animarum Parrochiæ annotare debeat, describendo familias, ac personas, qui liber debeat esse bene ligatus cum cartis, seu folijs numeratis; necnon librum præsentium Constitutionum Synodaliū, & aliū, in quo litteras, ædificata, & decreta, & alia quæcumque à Curia nostra emanata, & quæ ad suæ curæ officium spectent, adnotet, & teneatur Populo denunciare ea, quæ ex præsentibus constitutionibus illum instruere debet, prout suis locis explicatum est, sub poena arbitraria.

1 S. Carol. par. 2. tit. Instructiones variz, fol. 619. in parvis impressis.

DECRETUM IV.

1 Bulla in Cœna Domini, in fi. 9. cæterum.

OMnes Confessarij tam sæculares, quàm Regulares, bullam Cœnæ Domini, item excommunicationum à nobis latarum, & casuum nobis reservatorum paginas in Confessarijs affixas habere curent. Non liceat tamen eis, nec alijs Clericis cuiuscumque gradus sint, Exorcistæ officium sine facultate à nobis in scriptis obtenta exercere, sub pœna suspensionis.

DECRETUM V.

1 Conveniant omnes Presbyteri. & Clerici civitatis in Cathedrali, prout consuetū est sub pœna Iuliorū quin que pro quolibet.
2 c. 2. de cust. Euch. Henr. de syn. epis. ar. 1. concl. 13. nu. 218.

Sacrorum cinerum usus, ad significandam, & excitandam penitentiam introductus, nullatenus à Parrochis prætermittatur, similiter & Sanctum institutum, candelas, ramosq. Palmarum benedicendi, & fidelibus tradendi, statis ab Ecclesia temporibus observari, & non prætermitti mandamus. 1 Quæ tamen omnia in Ecclesijs tantum dentur. Curent etiam Parrochi, ut ornamenta, & vasa sacrorum mysteriorum vsui dicata, quoad fieri potest, munda 2 serventur. Quapropter corporalia quater in anno lauentur, Purificatoria semel in mense, Calices, & Patenæ bis in mense tergantur. Altaria verò quolibet bimestri tobaleis mundis sternantur, sacras vestes, & vasa vetustate, & longo vsu consumpta, & ob id sacris mysterijs inepta comburantur, & cineres in sacratio recondantur, 3 nullo tamen modo venundentur,

3 c. Altaris, de conf. d. 1.

tur, donentur, permutentur, aut prophanis vſibus deputentur, neminiq. laicorum permittant, vt ſe ſacris vſtibus induat, & aut Calices, patenas, & alia ſacra ex propoſito tangat, & excommunicationis pœnam committentes. Caueant item, ne Campanæ ad libitum cuiuſque, ſed congruis horis ad vocandum Populum ad diuina pulſentur. Ideo Campanile cuiuſuiſ Eccleſiæ valuiſ firmis, ac clauemuniatur, Indulgentias pariter, niſi à nobis probatas non promulgent, abuſus, & quaſtus omnes, quando promulgandæ erunt, prorsus tollant, aliàs punientur.

DECRETVM VI.

Quilibet Curatus noſtræ Diœceſis teneatur in die Iouis Sancti, mittere Sacerdotem, ſi habet, vel perſonam in ſacris conſtitutam, aut ſaltem Clericum, veſtibus Clericalibus indutum, non proceſſatum; & criminofum ad minus 17. annorum cum tribus vaſculis mundis, & capſula, ad ſuſcipienda olea ſancta in noſtra Cathedralli Eccleſia ab eius Primicerio, & non tamen aliquis poſſit deferre, niſi vaſa ad ſummum duarum Parrochialium, ſub pœna in caſu contrauentionis ducatorum quatuor, admonentes illos, qui detulerint olea ſancta modo quo ſuprà, vt ipſa alicui alteri perſonæ non tradant, niſi proprio Parrocho, ſub pœna ſuſpenſionis.

DECRETVM VII.

Cvrati etiam tenentur quolibet anno ante feſtum Aſcenſionis Domini nobis ſignificare nomina eorum, qui præcepto Eccleſiæ, de communicando in Paſchate non ſatiſfecerint; & ideo mandamus, illos ſeruare, quod ſit in Vrbe. Nam Parrochus intra Quadageſimam deſcribit omnes commorantes in Parrochia, cum ætate ad cognoscendum, ſi ſint apti ad communionem, & poſtea in Paſchate dat communicatis cedulam,

1 c. nemo per ignoran-
tiam, cum duob. ſeq.
de conſ. d. 1.
5 c. omnis Presbyter,
4 d. d. c. nemo, & c.
ſeq. c. ſacratus. c. non
oportet. c. non liceat.
23. d. Soter. Papæ piſt.
2. Conc. Carthag. 4.
can. 98. & 99. Concil.
Brach. 1. can. 18.

1 c. Presbyter, 95. d. c.
Presbyter qui, c. omni
tempore, de conſ. d. 4.
S. Caro. de Sac. Vnct.
cap. 8. & Synod. D. ec.
2. dec. 14. Concil.
Cartag. 4. cap. 36.

2 Debet deferri, ſicut
Sanctorum reliquiæ.
Conc. Antioch. can. 6.
Conc. Vormaticen.
can. 60. vt in tom. 3.
Conc.

lam, hoc modo Inscriptam. Communicatus anno tali in Ecclesia tali, vel loco cædulæ poterit dare sigillum, cum annotatione anni, deinde post octauam Paschatis, ante Ascensionem, requirit cædulam ab omnibus, discurrendo per domos Parrochiæ; si aliquis eam non tradit, signum est, quod non communicauit, & nisi intra paucos dies præcepto Ecclesiæ satisfecerit, denunciatur Curie, & ita etiam seruent in hac nostra Diocesi.

DECRETVM VIII.

Sanctus a Genio
J. N. Tr. 6. c. 6.
q. 15. =
Hortamur omnes, ne differant peccata sua confiteri in hebdomada sancta, quo tempore Sacerdotes functionibus sacris valdè occupati sunt, & idè Parrochi per se ipsos, & per Concionatores debeant in prima Dominica Quadragesimæ Populum monere, ut in Dominica Palmarum quilibet sit confessus, peccata sua, & non confessus eo die non dabuntur palmæ benedictæ.

1 S. Carol. in instruct.
 Confess. to. 2. fol. 172.

TITVLVS VI:

De officio Iudicum synodali.

DECRETVM VNICVM.

1 Sess. 25. cap. 10.
 2 c. statutum, de rescr. in 6.
 3 Conc. Trid. d. c. 10. & ibi S. C. Car. interpo. Conc. Archiep. Mediolan. in locum mortui, vel absentis per longum tempus Ordinarius potest alium substituire, & debet petere, sed non sequi consilium Capituli, ita S. C. Card. ad sess. 25. cap. 10. ad Archiep. Flor.
 4 Sac. Cong. vt supra.

SACRA Oecumenica; & vniuersalis Tridentina Synodus iubet aliquos viros, eosquè tales eligi, quales Summus Pontifex Bonifacius Octauus sua Constit. præscripsit, qui apti, & idonei sint, vt ipsis causæ ad forum Ecclesiasticum pertinentes delegentur, quod decretum nos exequentes aliquos elegimus in hac nostra Synodo, quorum nomina in Sacristia huius nostræ Cathedralis Ecclesiæ continuò affixa remanebunt, horum officium duret, quoad altera Synodus habebitur.

TITVLVS VII.
De officio examinatorum.

DECRETVM PRIMVM.

EXAMINATORES, qui iuxta Concilij Tridentini dispositionem, sex ad minus esse debent, cum in locum examinis conuenerint, qui eadem præstet, orationem Sancti Spiritus de libro pronunciet, nec examinis initium fiet, nisi nobis, vel Vicario nostro Generali, præsentibus, si quis examinandum priuatim docuerit, is examini nec præsens sit, nec vnus alteri Collegæ examinandum aliquo modo commendet, Clericusq; examinandus diligenter inspiciatur, & nisi decenti veste indutus, & tonsura signatus, non admittatur; sciant etiam nihil eos posse recipere, etiam post examen, non tantum ab examinando, sed nec ab alijs, eius intuitu, & contemplatione, & hoc non solum feruetur in examine quoad beneficia, sed etiam quoad ordines. 3

1 Sess. 24. cap. 18.

2 S. Carol. hoc tit. cap. 9.

3 Cong. Conc. die 10. Augusti 1593.

DECRETVM II.

EXaminatores, ad minus tres sint, cum de beneficio curato quauis ratione conferendo, vel in generali ordinum collatione, aut de Concionatore, vel Confessario approbando, examen instituitur; ea autem ratio, in examine habeatur, vt is interroget, quem nos, vel Vicarius noster, nobis absentibus iusserit, eorum officium, vsque ad alterius Synodi celebrationem durabit, licet vltra annum differatur, debeant etiam iurare antiqua recedant ab hac Synodo, forma à nobis præscripta.

1 Conc. Trid. Sess. 24. cap. 18.

2 S. Carol. hoc tit. cap. ult.

DECRETVM III.

SI de beneficio Ecclesiastico examen habendum sit, tunc prius examinandus in manibus nostri Cancellarii

recipiantur, qui non habent fidem communionis illius anni, ac omnes Confratres munus suum exequantur, tam in associatione defunctorum, quam in alijs pietatis operibus; iuxta cuiusque Confraternitatis instituta.

DECRETVM III.

Nouas Confraternitates erigi sine nostro consensu, & formula erigendi, à nobis gratis concedenda deinceps prohibemus; erectæ verò infra duos menses post præsentium publicationem nobis earum Capitula præsentare debeant, vt si quæ sacris Canonibus fuerint contraria rescari curemus.

DECRETVM IV.

Vt etiam omnis intemperantiæ occasio à pijs locis remoueat, prohibemus omnibus Confratribus cuiuscumque Sodalitatis, sub poena excommunicationis, ne Conuiuia, & commestationes agant; sed si fortè ob eam rem in alias ædes conuenire voluerint, sub eadem poena præcipimus, ne ex Confraternitatum, seu Hospitalium bonis quicquam in eum sumptum erogare præsumant, ac ibidem mulieres non admittantur, saltus, aut soni, & cantus in conuiujs, & extrà omninò prohibemus sub eadem poena. Ne autem aliquis ignorantia excusetur; Mandamus omnibus Curatis, vt quolibet anno per quindecim dies ante festiuitates, in quibus prædicta fieri solebant, inter Missarum solempnia decretum istud, vulgari sermone, alta, & intelligibili voce Populo publicent, & declarent.

DECRETVM V.

Administratores omnes prædicti, iuxta Tridentini Concilij decreta, rationem nobis, aut Vicario nostro generali, vel à nobis deputato singulis annis reddant, quod si moniti non paruerint, per carcerationem, & per censuras Ecclesiasticas compellentur, & omninò inter eos debeat esse saltim vnus Clericus.

1 Clem. VIII. sæl. rec. in constit. incip. Quæcunque, 24. Dec. 1604.

1 S. Carol. d. tit. cap. 6.
2 Cœc. Landic. can. 28
3 Conc. Trid. sess. 22. tit. de rel. q. Sæc. ver. quasi festi dies. Henr. de syn. Epif. ar. 1. con. clus. 13.

1 Conc. Trid. sess. 22. cap. 9 S. Carol. d. tit. cap. 21. lo. Paul. Montan. in pragm. 2. de admin. & bono Reg. vniu. §. 12 n. 7. & seq.
2 Conc. Tr. d. sess. 25. cap. 3. de refor. ibi per sonarumq. distinctione. Domin. & Francus in c. eū Episcopos, de off. ord. in 6. Feli. c. eū sit, n. 20. de foro cōp. vide, Ausrer. in Clem. 2. in prin. ver. ex præmissis, de off. ord. Co. uar. pract. q. cap. 10. Fran. Marcus q. delphin. 449. par. 1. Mar. Soc. d. c. cum sit generale, in fi. Diaz in prag. 153. n. 6. & ibi latissime Lopez in addit. Farin. q. 8. prax. Archiep. Neap. cap. 13. in filiatis. defendit hanc veram opin. Pet. Foll. Doct. huius Regni in sua praxi crim. Canonica, ver. aut inquisitione formata, nu. 52. Anast. Germ. Archiep. Tarcastien. de sac. immu. lib. 3. nu. 77. vide infra in 6. prædicto, nu. 7.
3 Ioan. Pau. d. prag. 2. nu. 207.

DECRETVM VI.

S. Carol. d. tit. cap. 45.

M Andamus Confratribus, ne deferant arma ad Ecclesiam, vel Oratorium Confraternitatis nisi illi, qui solent, ea deferre, sed cum Confratris amicu induiti sunt, ne deferant.

TITVLVS XI.

De quæstoribus Eleemosinarum.

DECRETVM PRIMVM.

C VRATIS omnibus præcipimus, ne in futurum, sub pœna arbitrij aliquem admittant pro eleemosinis quærendis sine nostra licentia in scriptis præcipimus eos, qui per vnum tantum diem panem, & alia ad victum diurnum necessaria quærent.

DECRETVM II.

E T quia sapissimè isti quæstuarij flagitiosè viuunt, benedicunt, seu obsecrant animalia; imprecationes, & præstigia faciunt; Indulgentias, & aliàs spirituales gratias promulgant, Concionem per se, vel per alium habere præsumunt, Reliquias Sæctorum, ac Imagines, seu grana benedicta, acus, aliaq. huiusmodi munuscula deferunt, quibus simplicium fidelium animos ad eleemosinas sibi tribuendas alliciunt, mandamus omnibus Curatis, vt statim atque de prædictis, vel eorum aliquo notitiam habuerint, nos certiores faciant sub pœna. arbitrij.

TITVLVS XII.

De Monialibus.

DECRETVM PRIMVM.

QVICVMQVE Clericus, siue Sæcularis, vel Regularis cuiuscumque ordinis, aut laicus cuiuscumq. status, dignitatis, gradus, conditionis, ipsarum monialium septa interdiu, vel noctu introire ausus fuerit, is, eo ipso excommunicatus sit, à qua non nisi per Summum Pontificem potest absolui, & si Clericus sit, suspensus executione suorum ordinum remaneat, quod si etiam beneficiatus sit, ipso facto priuatus, & presentis decreti autoritate fructus suos non faciat, quo decreto excipimus eos, quibus ob necessariam monasterio eorum operam, & industriam nos ingrediendi licentiam singulis annis renouandam, scripto concedemus.

DECRETVM II.

QVICVMQVE Clericus etiam Regularis, aut laicus cuiuscumque gradus, status, & conditionis ad Monialium Monasterium accesserit, & cum earum aliqua vel ad Cratam, seu Rotam, vel in Ecclesia non impetrata à nobis, vel à deputato nostro colloquendi facultate, quæ gratis concedi debet, sermonem habuerit, aut litteras scripserit, quæ Abbatissæ primo assignari debeant, poenam excommunicationis incurret, exceptis tamen illis, qui victum, vel alia necessaria pro Monialibus, & alijs existentibus in dictis Monasterijs deferunt, qui ad Rotam tantum impunè poterunt cum eis loqui, & si litteras deferant illas, vt supra Abbatissæ consignent, Similiter excipimus Patrem, Matrem, Fratres, & Sorores, abstineant tamen in diebus festiuis, ne Moniales abstrahantur à diuinis quibus tunc magis vacare debent. Avertant tamen Religiosi, quod

ex de.

1 c. periculoso de Stat. Regul. in 6. Concil. Trid. sess. 25. de Regul. cap. 5. Pius V. in Const. circa Pastoralis officij, 19 Iunij 1566 in Bull. fol. 930. Greg. 13. in Const. de Sac. Deo Virginibus, 21. Ianuarij 1573.

1 Rotæ in anteriori parte Monasterij vnicus firmiter impactus sit ne pro libito verti extrinsecus possit. S. Carolus de Monial. cap. 44.

2 c. Monast. vbi Abb. de vitæ, & hon. Cler.

3 De mand. Sixti V.
nonis Maij 1599.

ex decreto S.C. Regularium ; non possunt , loqui cum Monialibus etiam cum proprijs Sororibus absque expressa licentia dictæ Congregationis sub pœna priuationis officiorum, ac vocis actiuz, & passiuæ, ipso facto incurrenda, & alijs arbitrio eiusdem Congregationis.

DECRETVM III.

Nullus Sacerdos audeat celebrare in Ecclesijs Monialium sine nostra licentia in scriptis, aut à nobis deputati sub pœna suspensionis à diuinis ipso facto, & alijs, nostro arbitrio ; Excipimus ab hac prohibitionē Confessorem ordinarium earundem Monialium, quod si Religiosus ibidem cum nostra licentia celebret, sciat, se non posse cum Monialibus vlllo quæsito colore loqui, vt in dicto decreto.

DECRETVM IV.

Quandò Concio de nostra licentia in scriptis in Ecclesia Monialium habetur, tunc claudantur Ianuæ Ecclesię, nullusq. in ea remaneat præter duos saltem Procuratores Monasterij, qui Concionatorem adducant, & reducant, sciatq. Concionator, si Regularis est, eidem non licere loqui cū Monialibus ex decreto S.C.

1 Nonis Maij 1590.
vt sup. d. 2.

DECRETVM V.

Confessarius semel saltem in singulos menses audiat peccata Monialium eiq. Sacrosanctam Eucharistiam administret, quod si aliqua monialis hoc non obseruet, statim nobis referat, Monasterij verò septa ingredi non possit, excepta causa, administrandi sacramenta ægrotis monialibus, cum graui, & periculoso morbo laborant, habita tamen relatione medici, nisi mora periculum possit afferre, & tunc eundem Confessarium duæ, aut tres Moniales, quæ ætate cæteris præsent, comitentur, eademq. Moniales omnes prosequantur quicumque septa Monasterij de licentia, vt suprâ introie-

1 Conc. Trid. sess. 25.
cap. 10. de Reg. Clem.
ne in agro q. sacro de
stat. Monach.

rint etiam nos ipsos in visitatione, facta prius semper significatione sono Campanæ minoris Monialibus se recipiendi, quam consuetudinem nisi Abbâtissa seruaue- rit, officio priuabitur nostro arbitrio.

DECRETVM VI.

Nullus audeat propè Monasteria pila ludere; vel de die, aut de nocte cantare sub pœna excommunicationis, fenestræ etiâ existentes ex aspectu Monasterij infra mensem claudantur, & amplius non fiant.

DECRETVM VII.

Quod Romani Pontifices, ac Sacrosancta Tridentina Synodus constituit de Monialibus, & eorum numero, executione demandantes. Statuimus, vt in Monasterio Sanctæ Claræ Ciuitatis Soræ, Ord. S. Bernardi non recipiantur vltra quadraginta Moniales cum dote ducatorum ducentorum, nec non & ducatorum quinquaginta pro aconcio, quæ verò cum licentia Sacræ Congregationis supra numerum recipiuntur, soluant pro dote ducatos 400. in pecunia numerata, & non minus 3 & ducatos quinquaginta pro aconcio; puellæ vero educationis gratia recipiendæ non sint supra viginti, Conuersæ verò quinque tantum sint, quæ pro dote quinquaginta ducatos soluant, & alios quindecim pro aconcio. In Monasterio S. Andree Terræ Arpini nostræ Diocesis Ordinis S. Benedicti, Moniales tantum viginti quinque recipiantur, puellæ educationis gratia decem, Conuersæ verò duæ, vel ad summum tres, omnes cum dote, vt dictum est in Monasterio Sorano; licet durante fabrica plus recipiatur, & pecunia pro dote debeat esse præsens, & ob id depositum debet esse reale, & non per Confessionem, in pecunia numerata, penès Depositarium nostrum poenarum, vel alium idoneum Presbyterum, & non laicum vilo modo, vel ponantur pecuniæ in capsâ in Monasterio custodienda ar-

1 adest. pragm. 3. sub tit. de Monial. in qua est posita pœna ducatorum mille, Vin. de Franc. dec. 113.

2 Pius V. d. Const. circa Pastoralis Greg. XIII. d. const. de sac. vt in primo decreto huius tit.

3 d. sess. 25. cap. 3. in fin. de Regul.

3 Decretum S. C. 6. Septembris 1604. refert Summ. Bull. ver. Monasteria Monialium, fol. 360.

4 Ordinationes S. C. n. 43. in d. Su. Bull. fol. 371. experti sumus d. ficilem reddi exactionem contra laicos, Clerici vero huius Diocesis fere omnes sunt pauperes, & ideo non passim recipiendi.

bitrio Episcopi ad hoc, ut finito anno probationis possit statim dos dari Monasterio, & ob id non recipiantur Census, vel stabilia, quia experientia compertum est in damnum Monasterij cedere, nec habitum Religionis recipiat, nisi duodecimum annum excefferit, & professio verò fiat post decimum sextum annum, & habitu suscepto post annum. 7 Prohibemus autem ne villo modo Moniales recipiantur sub vmbella, cum eius usus tantum concedatur pro Sanctissimo Eucharistiae Sacramento, & pro Reuerendissimo Episcopo sub poena excommunicationis.

DECRETVM VIII.

Puellæ in dictis Monasterijs educationis causa non recipiantur, nisi præstita idonea cautione in actis nostri Cancellarij per aliquem idoneum Clericum, vel laicum, cum expressa renuntiatione cum iuramento fori laicalis, & cum Camerali obligatione, cum clausula, quod in subsidium possit excommunicari, de soluendo alimenta quolibet semestri anticipare, & de recipiendo easdem puellas ad omne nostrum mandatum, quæ verò elapso mense non soluerint, dimittantur à Monasterio, & de hoc quàm primùm certiores nos faciant.

DECRETVM IX.

N villus contractus celebretur de bonis Monasterij, siue locationis, siue censualis, vel alius cuiusvis generis, nec detur dilatio debitoribus Monasterij sine nostra licentia in scriptis, sub poena quoad Abbatissam suspensionis ab officio per tres menses, & quoad Procuratores arbitraria pro qualibet vice, inuentariūq. omnium bonorum Monasterij ad nostrum Archiuum, Episcopale à Procuratoribus deferatur.

DECRETVM X.

Non emantur stabilia, nec Census ultra summam ducatorum 100, sine consensu omnium Depu-

- 9 Concil. Trid. d. sess.
25. cap. 17.
6 Conc. d. sess. 25. cap.
15.
7 Conc. loco cit.

- 1 Laici possunt se sub
mittere foro Ecclesi-
astico, sine licentia Ba-
ronum, Fel. c. signifi-
canti, in prin. de foro
comp. Bar. & alij l.
hoc Edict. § post ope-
ris. ff. de oper. noui
nui. vide Mar. Soc. c.
ex transmissa in 5.
prin. ar. de foro cōp.
Campania doctor Re-
gni in extr. Clem. 7.
de Vita, & hon. Cler.
ver. privilegio n. 29.
Maran. in 12. d. lud.
n. 25. Capic. viden.
dec. 9. Gram. dec. 30.
Bern. Muscat. in Prax.
Ciu. Neap. par. 3. glo.
ver. competens, n. 47.
Prax. Archiep. cap. 13
& probatur d. c. signi-
ficanti, & ita palsim
seruatur in hac Curia
Episcopali.
2 S. Carolus hoc tit.
cap. 11. & cap. 85.
3 S. Carol. cap. 88.

99

tatorum per vota secreta infra centum verò sufficiat consensus Reuerendissimi Episcopi, & Procuratorum Monasterij, qui debeant dare votum iuxta eorum conscientiam, nec respiciant carnem, vel sanguinem sub poena æternæ damnationis.

DECRETVM XI.

AD Confessarium extraordinarium, qui à nobis ex Sacri Concilij Tridentini decreto ¹ bis, aut tẽr in anno deputabitur omnes moniales, nulla excepta, accedere debent, cui tamen liberum est, sua peccata confiteri, vel non, vt decreto Sacræ Congregationis Regularium statutum est, ² is autem non erit, qui Confessor ordinarius quandoq. fuit nisi alitèr nos Iudicabimus. ³

¹ d. sess. 25. cap. 8. in fine de Regul.

² In ordin. n. 35. in d. Sum. Bull. fol. 354.
³ S. Carol. cap. 38.

DECRETVM XII.

Moniales non recipiant in Monasterijs triticum, vel alienas fruges, ¹ nequẽ vllius generis esculenta, ientacula, & similia coquant, aut conficiant, ² aut illa vendant, donent, aut largiantur, nisi de nostra licentia, quæ dabitur tantum pro infirmis.

¹ S. Carol. cap. 86.

² Ordin. S. C. n. 14. vt suprà. S. Carol. cap. 66.

DECRETVM XIII.

Cvm in nostro Monasterio Sorano fuerit à nobis electus locus pro infirmaria communi iuxta decreta sacre Congregationis, ¹ mandamus Confessario Monialium, ne extra illam cuiusvis audiat Confessionem sub poena suspensionis ab illarum, & aliorum quorumvis Confessionibus audiendis, in quam, ipso facto incurrat; vt eodem decreto Cardinales rescripserunt, idem obseruabitur in Monasterio Arpini, cum ibi construetur locus pro infirmaria.

¹ Ordin. S. C. n. 17. S. Carol. cap. 72.

DECRETVM XIV.

Monialibus, & earum Ecclesijs tantum figuratum expresse prohibemus, sed tantum firmus. tantus

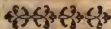
stitutionem ad omnium memoriam, ac notitiam reducimus; Monentes omnes, & singulos, ut eam inuiolabiliter obseruent, sub poenis, & censuris in ea apposis.

DECRETVM II.

VT autem dicti contractus foccidæ validi sint, simul tria interueniant, Curari diligenter aduertant. ¹ Primo quod animalia tradantur socio absque eo quod partem pretij soluat, ut vnus animalia ponat, alter verò socius industriam, & laborem, & lucrum etiam diuidatur inter eos arbitrio boni viri, ² itaut semper habeatur ratio laborum, industriæ, & expensarum simul etiam & animalium. Secundo requiritur, quod animalia pereant ipsi Domino. Tertio quod lucrum reddatur, seu diuidatur, quando verè percipitur lucrum, & ideo si absque sociorum culpa non habeatur, eo anno lucrum ex animalibus datis in foccidam, tunc non reddant aliquod lucrum Domino.

DECRETVM III.

Contractus etiam censuales frequentes sunt; vnde pro animarum salute mandamus, ut in illis, quæ sequuntur, interueniant. ¹ Primo, quod fundus super quo imponitur census, verè reddat, vel sui natura possit reddere fructus ipsius census, & si sit res sui natura ² fructifera illius annui census. Secundo quod ille fundus verè, & pacificè possideatur a venditore census, & sic ab illo, qui recipere intendit pecunias. Tertio quod si fundus census pereat, vel ex eo fructus non percipiantur, absque culpa venditoris, emptor non recipiat fructus.

TITVLVS XV.

De Pœnis.

DECRETVM PRIMVM.

POENAE, & multæ omnes cuiusvis generis sint, siuè Clericorum, siuè aliorum quorumcumque piorum locorum, operumvè vsui verè attribuuntur, ¹ nulla prorsus parte reservata, aut alij vsui attributa, nisi ea modica, quæ Aduocato Fiscali attribuenda sit pro modo laborum, ² multas verò, quæ pro delictis mixti fori ³ laicis à Iudicibus Ecclesiasticis irrogabuntur, ita diuidi volumus, vt tertia pars pijs locis, alia ad Fiscum Principum secularium ⁴ pertineat, reliqua accusatori detur, & vt de his omnibus certa semper ratio haberi possit; Statuimus, vt omnes pœnæ, vt suprà in certum Codicem distinctè referantur, qui in nostro Episcopali Archiuio diligenter custodiatur, ⁵ eligaturq. à duobus antiquioribus de Capitulo, Depositarius idoneus, qui Clericus existat, qui etiam Dari, & Accepti librum conficiat, ⁶ nec aliquid soluat, nisi de ordine nostro inscriptis, alias de suo soluisse, iudicari debeat, & quolibet anno rationem nobis reddere teneatur.

DECRETVM II.

Quoniam experientia compertum est, tam Clericos, quam laicos nostræ iurisdictioni subditos subterfugijs, & cauillationibus legum disciplinam euitare, ac clypeo appellationum suffultos inhibitiones obtinere, nec appellationem ampliùs prosequi curant; quo fit vt condemnatio multoties obliuioni tradatur, & sic delictum impunitatem & exindè ditionis nostræ tranquillitas perturbationem non modicam consequatur. Quare constitutioni, seu motu proprio sèl. rec. Pij Papæ V. ¹ inhærentes, quam in nostra Diœcesi quoad nostros

1 Conc. Trid. sess. 25. cap. 3. c. 2. de pœnis. Conc. Tolet. de Anno 1565. act. 2. cap. 14. Host. de off. ordin. 9. quid pertinet. Lopez ad Diaz cap. 145. Sù. Bull. ver. pœnæ pecuniariæ. Farin. q. 19. n. 51. qui loquitur euam contra laicos.

2 S. Carol. hoc tit. cap. 1.

3 In criminibus mixti fori est locus præuentioni inter Iudicē Ecclesiasticum, & secularem. Abb. & alij in c. cum sit generale, de foro comp. Guidop. dec. 562. Bossius tit. de foro comp. n. 160. qui loquitur extra terras Ecclesiæ. Affl. dec. 29. incip. in foro Archiepiscopi, & ibi Vissl. n. 2. & dec. 230 Vin. de Franchis dec. 147. p. 5. Prax. Archiepisc. Neap. cap. 1. late Foller. Doct. Regni in praxi criminali canonica, vers. aut inquisitione formata a nu. 52. vsque ad 65.

4 S. Carol. hoc tit. cap. 3.

5 S. Carol. hoc tit. cap. 2.

6 Conc. Tolet. de anno 1565. vt suprà.

1 Incip. licet iuri, in eius Bull. n. 131.

nostros subditos seruari mandamus, tempus ad appellationem prosequendam, & finiendam restringentes. Decernimus, vt lata in causis criminalibus sententia continente poenam pecuniariam locis pijs applicandam, appellantes ab ea (in casibus, quibus de iure permessa est appellatio) teneantur infra sex menses à die interpositæ appellationis computandos, ita coram Iudice appellationis causam suam prosequi, vt etiam expeditionem reportent, quibus elapsis, & expeditione coram Iudice, à quo non reproducta, possit Iudex, à quo etiam si acta fuerint transportata, sententiam præfatam debite executioni demandare, iuxta formam, & tenorem dicti motus proprii, seu Constitutionis Pij V. quam in nostra Dioecesi, & extra quoad nostros subditos, & in causis ad nostram Episcopalem Curiam spectantibus, & ad Romanam Curiam quomodolibet deuoluendas seruari volumus, & mandamus.

TITVLVS XVI.

De sententia excommunicationis.

DECRETVM PRIMVM.

T diligentius fideles caueant, ne excommunicationis vinculo innodentur, Parrochimus sit, eos sæpius docere, ¹ quàm grauis ea poena sit, vt maior in Ecclesia non reperiatur. ² Vnde S. August. ³ dicebat, grauius esse hoc spiritali gladio feriri, quàm illo materiali, vel quàm si à feris deuoraretur, aut flammis vretur, qui enim excommunicatur, Sathanæ traditur, ⁴ & Dæmones non vexant eos corporaliter, vt antea eueniebat, ⁵ ne homines timeant multum excommunicationem, vt refert Card. de Turrecrem. ⁶ tamen verum est, excommunicatum possideri à Diabolo. ⁷ Vnde Ecclesia pro illo non orat, nec viuo, nec mortuo, ⁸ & idem omni timore, & tremore caueant fideles ab illis criminibus,

1 S. Carol. hoc tit. cap. 2.

2 c. concipiantur, 24.

3. 3.

3 c. nihil, 11. q. 3. & ibi Card. de Turrecrem. Man. Pat. cap. 34.

4 c. omnis Christianus, 11. q. 3.

5 Corint. 1. c. 5. Alph.

Aluar. in Specul. Iur.

c. 39. vbi dicit, quod

sicut in primitiua Ec-

clesia Apostoli habe-

bant, prout hodie ha-

bent Sacerdotes, &

Exorcistæ potestatem

à Domino eijscien-

damones à corpori-

bus obsessis, ita ha-

bent potestatem tra-

dendi eos; Dæmoni-

bis affligendos, pro

enormibus peccatis,

& sic in primitiua Ec-

clesia corporaliter et-

iam affligebantur ex-

communicari.

6 c. audi, 11. q. 3.

7 glos. fin. d. c. audi.

8 c. quicumque, 11.

q. 3.

bus, propter quæ poena excommunicationis indigitur, ut sunt hæreses, 9 simonia, 10 sacrilegia, 11 violatio clausuræ Monialium, 12 percussiones Clericorum, 13 violatio libertatis Ecclesiasticæ, 14 exactio Gabellæ à Clericis, 15 non soluere decimas, 16 usurpatio bonorum Ecclesiæ, 17 & similia; addant etiam Curati, quàm graue, & periculosum sit in excommunicatione perseverare; is enim, elapso anno de hæresi suspectus redditur, 18 & ob id si contigerit, excommunicatum ex sua Parrochia, & Terra ad aliam accedere, ipse statim illi Parrocho significare curabit, cum esse excommunicatum ex tali causa, ne ynius contagio ques corrumpantur, 19 & ut excommunicatus, dum ab omnibus se vitari viderit, ad reconciliationis gratiam obtinendam facilius inducatur.

- 9 Exc m. Bull. c. Coenæ, n. 1.
- 10 Extrau. Mar. V. in cip. Sacro. Silu. ver. simonia, nu. 19.
- 11 Silu. ver. sacrileg. in fine.
- 12 Greg. XIII. d. c. 68. de factis Deo Virg. 21. Jan. 1573.
- 13 c. 6 quis, 17. q. 4.
- 14 Greg. XIV. const. cū alias nonnulli, 28. Maji 1595.
- 15 Excom. Bull. Coen. nu. 18. c. Clericis, de immu. Eccl. in 6. Nauar. conf. 5. de immu. nit. Eccl.
- 16 Sup. tit. de decim.
- 17 Extr. Ambitiosæ, de reb. Eccl. non alie. Concil. Trid. sess. 22. cap. 11.
- 18 Conc. Trid. sess. 25 cap. 3. in fin. de refor. Nau. in Man. cap. 27. nu. 78 & conf. 3. n. 4. de reb. Eccl. non alie. direct. Inquit. q. 47. p. 2. & in Capitulo Regni 102. & 163. alie poenæ imponuntur, quas vide.
- 19 c. curæ, 21. q. 3.

D E C R E T U M II.

EXcommunicationes ad finem reuelationis, siuè monitoriæ debent juxta dispositionem factorum Canonum, 1 & Concilij 2 concedi pro re graui, & ideo disponimus, quod illa non concedemus, primò ad instantiam excommunicati, nec publici peccatoris, 3 nec super facto proprio, 4 nec infra ducatos decem, ad fulminationem verò non deueniemus, nisi contineant summam ducatorum vigintiquinque, 5 & constito prius de interesse Oratoris. 6

D E C R E T U M III.

VT fraudibus occurramus. Statuimus, quod in dictis monitorijs ponantur, ac subintelligantur infrascriptæ primò clausula, dummodo petentis interfit inducatis decem. Item quod habeant vim contra personas, quas omnino prorsus ignorat, 1 nec pender lis super

- 1 c. ad nostram, il 2. de iureiur. vbi est locus harum literarum monitorialium, c. sacro, il 2. de sen. excō. c. Episcopi, 11. q. 3. cum seq.
- 2 Conc. Trid. sess. 25. cap. 3. de ref.
- 3 gl. & Abb. c. nonit, de iud. S. Carol. hoc tit. cap. 5.
- 4 Quia non præsumitur obliuio, nisi esset antiquum vltra decem annos. Bart. l. non facietur. ff. de confels.
- 5 Praxis Archiep. Neap. cap. 1. nu. 3.
- 6 Pius V. in forma significauit.

1 Sic seruat Summ. Pont. in rescript. in forma significauit, ita Pius V. in Const. incip. Sanctissimi, in eius Bull. nu. 103. die 27. Iunij Anno 5.

3 Prax. Archiep. Neapol. cap. 1. n. 4. & cap. 2. n. 1. ver. nec principalis.

per prædictis, nisi ex aliqua causa nobis aliter visum fuerit.

DECRETVM IV.

1 Pius V. loc. cit. praxis d. c. 1. nu. 6.

2 Si vis scire, quis non teneatur reuelare vide Petr. Foll. in prax. crim. Can. ver. testibusq. diligenter examinatis, n. 29. Pau. Pice. in prax. epif. par. 2. c. 4. nu. 24. tit. de pœnis.

In monitorijs non dicatur, quicumque sciuerit, fuisse talia bona furto subtrahita reuelet, vel quis talia bona iniuste detineat, sed tantum cum modestia dicatur. Quicumque sciuerit, apud quem reperiuntur talia bona, vel qui ea acceperint, reuelet, vel detinentes restituant, iuxta formam positam in fine harum Constitutionum.

DECRETVM V.

1 Prax. Archiep. d. cap. 1. nu. 16. in fin.

Cyratus non publicet huiusmodi litteras monitoriales à die Dominico Palmarum vsque ad octauam Paschatis inclusiue, & à Dominica vltima Aduentus, vsque ad Epiphaniam Domini, inclusiue, sub pœna trium ducatorum.

DECRETVM VI.

Reuelationes, si quas habuerit Parrochus, ad nos suo sigillo obsignatas per aliquem Clericum remittat, numquam autem illas concedat parti sub pœna carcerationis arbitrio nostro, aduertant autem facientes reuelationes, vt non deponant fallum, alias punietur arbitrio nostro, etiam pœna fustigationis, iuxta delicti qualitatem.

DECRETVM VII.

Copia reuelationum non concedatur à Cancellario nostro, quando continent infamiam, & semper cum clausula, quod non possit, nisi pro ciuili interesse, & ciuilitè tantum agi, & aliter reuelatio ipsa, neque in iudicio, neque extra iudicium fidem faciat, ac insuper Vicarius noster imponet penam excommunicationis latæ sententiæ parti, & Iudici, si dictis reuelationibus vtantur in criminalibus vltra earum nullitatem, vt supra.

DECRE-

1 Sic seruat Cur. Ro. in forma significauit, ex constit. Pij V. cap. Tholos. q. 412. Angelica, ver. testes, §. 26. Petr. Foll. loc. cit. n. 34.

DECRETVM VIII.

Quando impetratur à Summo Pontifice rescriptum in forma significauit, non potest ei aliquid addi, nec minui, sed est publicandum de verbo ad verbum, non alterando sensum, sermonem, nec verba dicti rescripti, sed pro idiotis potest publicari materna lingua, seu vulgari, vt à Sacra Cong. Cœ. rescriptū est.

r Prax. loc. cit. nu. 11.
prope finem.

DECRETVM IX.

C vratus, habito nostro decreto super fulminatione, seu aggrauatione excommunicationis die Dominico sequenti, vel alio die à nobis declarando inter Misfarum solemnias, dum ibi Populus frequens est post Offertorium, & si ipse non celebret, superpelliceo, stolaq. indutus, notificabit Populo nostrum decretum; deinde aliqua dicet de grauitate huiusmodi Ecclesiastica censuræ; postea verò seruabit formam in fine harum Constitutionum, à nobis præscriptam, aduertat autem Parrochus, vt pro tali fulminatione nihil prorsus etiam à sponte dante recipiat, nec promulget per loca publica, nec verba alia addat, quam à nobis inferius præscripta. Volumus tamen, quod exemplum nostri Decreti in Ecclesiæ foribus, & alijs locis publicis affigatur.

c. curæ, 11. q. 3.

DECRETVM X.

Graue, atque immane facinus est, infantes per impudentiam eorum suffocari, qui eos ne annum quidem natos in cubili nulla cautione collocant, & ideo vt tali periculo occurratur; Disponimus, quod quæcumque mulier, siue alijs infantem anno ætatis non expleto, secum in lecto iacentem retinuerit, excommunicationis poenam incurrat; 3 quod si mors secuta fuerit infantis, non absoluatür nisi publica, eaq. graui à nobis imposita poenitentia, quæ cæteris exemplo sit, & ob id Parrochus sæpe populum moneat, ne huiusmodi infan-

1 c. consulisti, 1. q. 4.
c. de infantibus, de
his qui fil. occid. Abb.
& Zab. e. quæstionum,
de poenit. S. Carol. tit.
de poenit. cap. 33. &
hoc tit. cap. vlt.
2 S. Carol. hoc tit.
cap. vlt.
3 S. Carol. vbi supra.

4 S. Carol. de poenit.
cap. 34.
5 S. Carol. hoc tit.
cap. ult. Io. Gerfon de
vita Prælar. cap. 1.
col. 3.

1 Sess. 12. cap. 8.
2 c. si hæredes, vbi Co
uar. n. 4. c. Ioannes, c.
122 a nobis. c. nos qui
dem, de test. Fed. de
Sen. conf. 95. incip. su
per dubit. Ball. nulli,
in fin. C. de Episc. &
Cler. Henr. de syn. E
piscopi, ar. 1. concl. 13
n. 172 & 231. Io. Ber
tacc. tract. de Episc.
par. 6 tit. de auctor. &
pot. Episc. circa vlti
mas voluntates.
3 S. Carol. de testam.
cap. 3. in 3. par. in titu
lo formulæ variz.
4 S. Carol. loc. cit.
5 S. Carol. vbi supra.

1 Const. Synod. Nea
pol. n. 57. Rit. eius
dem Curie, n. 17. Affl.
in cõstit. Reg. citatio
nis littere, col. 1. Petr.
Foll. in praxi crim. ca
nonica, ver. reperti
culpabiles n. 20.

1 c. Curz, 11. q. 3.
Conc. Prouin. & Syn.
Dioec. Beneuen. fol.
179. Praxis Archiep.
Neap. cap. 8. nu. 4. S.
Carol. Synod. Dioec.
Mediol. 2. decreto 19.
Abb. & alij in c. pasto
ralis, §. verum, de ap
pell.

tes secum in lecto ynquam teneat, & idem disponimus in
illis, qui matrem, vel nutricem id facere coegerint. 5

DECRETVM XI.

QUoniam ad Episcopum spectat executio piarum
dispositionum, vt decreto Sacri Concilij Triden
tini, 1 & alijs etiam Constitutionibus cautum
est. 2 Idèd volumus, ac mandamus, quod Notarij ro
gati de testamentis, vel alijs vltimis voluntatibus, ac
donationibus ad pias causas, siue pro malè acquisitis,
vel furto sublati, vel de Episcopo relictis teneantur in
frà trium mensium spatium à die scientiæ mortis testa
toris Episcopo significare dispositionem prædictam sub
pœna excommunicationis latæ sententiæ, 3 teneanturq.
sub eadem pœna permittere, vt Episcopi nomine dispo
sitiones prædictæ coquiri possint: 4 & hoc decretum
Curati quolibet Anno in Dominica vltima Aduentus,
& quinta Quadragesimæ inter Missarum solemnia de
beant publicare. 5

DECRETVM XII.

AD excommunicationem ferendam ab homine de
ueniri non possit, nisi semel personaliter reus ci
tetur, vel bis, domi dimissa copia, 1 & hoc modo pro
cessus validus sit, & iuridicus.

DECRETVM XIII.

ET vt isti vinculo excommunicationis publicè in
notati, absolutionem quamprimum querant,
mandamus, quod proprius Parrochus excommunicatos
iam denunciatos frequenter eos moneat, & ab omnibus
vitandos esse doceat, 1 & ob id eorum nomina in libro
scripta habeat sub pœna arbitrij, cumq. tales absoluti
fuerint, in libro absolutio notetur iuxta notulam ex
communicationis.

TITVLVS XVII.

*De Conuentu Sacerdotum, & Clericorum pro Casibus
conscientiæ discutiendis.*

DECRETVM PRIMVM.

CONSIDERANTES utilitatem, & fructus, qui ex Congregationibus ¹ inter Curatos, Canonicos, & Confessarios, ac Clericos in sacris, & beneficiatos etiam Regulares, qui confessionibus audiendis præpositi existunt super casibus conscientiæ fieri solitis oriuntur, huiusmodi salutare institutum confirman-
tes. Mandamus, vt quolibet mense, exceptis mensibus Iulij, Augusti, Septembris, & Octobris ob æstiuos calores, & relictas fructuum; Omnes Curati, Canonici, & Confessores, ac Clerici omnes in sacris, & beneficiati, & Regulares ² vt suprâ conuenire debeant, & præmissa Oratione sancti Spiritus à Præfecto recitanda super casibus, qui ad minus ³ esse debeant per turnum, vt consuetum est, proponendis, tractare, vorumq. suum, ea, qua decet modestia exponere, dato tamen voto, nè amplius cuique loqui liceat, sed silentium omnes obseruent, discussioneq. finita, ac habita resolutione, repetita oratione, quæ pro gratiarum actione assignatur, & alia pro benefactoribus viuis, atque Defunctis Conuentus dimittatur, ⁴ Præfectus autem dicte Congregationis teneatur infra octo dies decisiones casuum propositorum, vt suprâ ad Vicarium nostrum Generalem, vel alium in hac Ciuitate à nobis eligendum transmittere sub pœna arbitrio nostro, ad quam etiam teneantur, qui absque legitima causa, quam probare debent interesse, & ipse Præfectus, qui Congregationem indicere, omiserit. Volumus tamen, & expressè declaramus, quod qui non fuerint præsentibus resolutioni primi casus, pro absentibus habeantur.

¹ S. Carol. de vit. & hon. Cler. cap. 23.

² Ita celsit S. C. Epif. quâdo Regulares habent curam animarum, & ita obseruatur in hac Ciuit. & Diocesi.

³ S. Carol. in tit. de his quæ sũt à maior, parte Capit. cap. 2.

⁴ S. Carolus par. 2. in tit. errantes, vt infra sigillatim notati fol. 850. ver. qui verò, &c.

DECRETVM II.

Congregationes prædictæ habeantur in hac nostra Ciuitate in Terris Arpini, Albeti, Sancti Donati, Vallis Soranæ, & Ciuitellæ, conueniant autem omnes vltra in dictis locis commemorantes hoc ordine; ad hanc nostram Ciuitatem, Clerici vt supra de Terra Pesculi solidi, Brocci, & Campuli.

Ad Arpinum illi de Terra Insulæ Fontanæ Castellutij; Ad Albetum illi de Terra Vici albi, Postæ Casalucrij, de Sclauo, & de Casali.

Ad Sanctum Donatum illi de Terra, septem Fratrum Picineschi, & Gallinarij. Ad Vallem Soranam illi de Terra Sancti Ioannis de Collibus, Sancti Vincentij, Morrei, Castelli, Rendinariæ, & Arcis Viuorum: Ad Ciuitellam illi de Terra Pesculi Canalis, Canistri, Metæ, Morini, & Ciuitæ Antinæ; Præfecti in dictis locis à nobis deputabuntur, qui etiam debeant quolibet mense sub prædicta pœna, & alijs nostro arbitrio nobis notificare eos, qui Congregationi non interfuerunt cum expressione causæ, si fuerit per eos allegata.

TITVLVS XVIII.

De Vassallis, seu Feudatarijs Soranæ Ecclesiæ.

1 Extra Const. Honorij Papæ I. de quâ in prag. 1. Reg. Ferdin. in tit. de Cler. seu Diacon. Salu. & est cap. Regni 100.

2 Vt in eadem Const. & est Capitulum Regni 107.

3 In eadem Const. pag. 12 H. Honorij, & est cap. Regni 108, Paris. de Pur. de Syn. tit. de excess. Baro. n. 33. Capic. dec. 118 latè.

HABET Sorana Ecclesiâ Vassallos, seu Feudatarios, ad seruitia personalia obligatos, & ideo statuimus, quod sine nostra licentia in scriptis nullus officialis laicus, cuiuscumquè status, vel conditionis existat, audeat, vel præsumat, eis aliquod officium, seu onus imponere; 1 Qui Vassalli si debitores Ecclesiæ fuerint, à nobis compelli debent: 2 Et si ab hac nostra Ciuitate recesserint, res ipsas, quas ab Ecclesiâ tenent eidem restituere per Nos compellantur, 3 nec alibi in causis Ciuili-

uilibus conteneri possunt, nisi in nostro Tribunali & omnes hæredes infrascriptorum in Fzudo censcantur, & sint Ecclesiæ Soranæ Vassalli.

4 Est capit. Regni 106. & est Const. Honorij III. §. item quod Iustitiarj.

5 Extat Const. Synod. huius Ecclesiæ de anno 1515. die 23. Octobris in Pergameno, & authenticata manu, & signo notarij, & est de Iure communi, cum sit fzdum hereditarius, & non dignitatis Iul. Clar. §. fzdum quest. 44.

Nomina familiarum Vassallorum, seu

Fæudatariorum.

OMnes de familia Sauona.
Filij Sebastiani Serrapiglia.
Filij Ioannis Baptistæ Stafferij.
Filij Gregorij Cypriani.
Dominicus Antonius Orlandus.
Omnes de familia Macciochæ.
Omnes de familia del Giglio.
Angelus filius Dominici Spoglia.
Io. Euangelista aliàs Litta Ballo.
Filij Venantij Corona.
Guidobaldus Corritore.

*Hoc etiam
in synodo nu-
carina anni
1689. in Ap-
pendice pag.
108.*

P A R S I I I.

FORMULE, & Editti, de quali si è fatta mentione nelle Constitutioni, & vogliamo, che doppo doi mesi dall'impresione oblighino tutti, come se fossero Intimate à ciascheduno personalmente.

Omnes infrascriptæ formulæ sunt impressæ in Vrbe latino sermone de anno 1595. apud Impressores Camerales.

Primo libro de Battezzati si habbi nelle Chiese, doue si Battezza.

Ogni Curato deu-
hauere questi tre
libri.

Secondo libro de Cresimati si habbi nelle Chiese, doue si Cresima.

Terzo libro de Matrimonij.

Quarto libro del Stato dell'Anime.

Quinto libro de Morti, quale si hauerà in ogni Chiesa doue si sepelliscono Morti.

Sesto libro de Messe, quale se habbi nelle Chiese, doue si dicono Messe per obli-
go.

Forma di scriuere li Battezzati .

Adi 10. Aprile 1610.

1 O. igo scribendi Ba
ptizans antiquissima
vide Menoch. de prae
sumpt. lib. 2. p. 21. 51.
n. 54.

Talis liber plenè pro
bat etatè Verall. dec.
314 par. 1. Mascari. de
probat. lib. 2. conclus.
671. Ioseph. Ludou.
de c. 55 n. 7 Mandos.
in 18. Reg. Canc. de
etat. q. 10. Sfor. Odd.
de restit. in integ. q.
37. n. 83.

2 Formam ponit Re
bus. super const. Gall.
to. 1. tit. de Regest. Ba
ptiz. ar. 1. gl. 1. & 2.

IO N. Rettore, ² Abbate, ò Curato della Chiesa di
Santo N. hò battezzato B. figlio, ò figlia di France
sco di Simone, & di Restituta di Pietro Consorti della
Città di Sora, nato à di al quale si è posto no
me Geronimo, ò Restituta; Compare è stato N. figlio
di B, e Francesca figlia di N. della Terra dell'Isola.

Se l'infante non sarà nato di legittimo Matrimonio, si
scriuerà il nome del Padre, e Madre, se saranno certi,
ommesa quella parola, Consorti, ouero di vno, che
sarà certo.

Mà se non si saperà il nome del Padre, nè della Ma
dre, ouero non vorranno, che si sappia, scriuerà, come
appresso: Io N. Curato, &c. hò battezzato B. figlio, ò
figlia, il Padre, e Madre del quale sono incerti, nato, ò
nata adi. . . . se constarà il giorno, il resto seguiti come
di sopra.

Se l'infante sarà esposto, ouero proietto, si esprima
il luoco, & il giorno, nel quale è stato trouato, e di quan
ti giorni verisimilmente sia, e si battezzi sotto condi
tione, se non si saperà esser battezzato.

Se l'infante per pericolo di morte sarà stato battezza
to, si scriua in casa, come da basso Adi. . . mese . . . an
no è nato N. figlio di B. & C. consorti, quale, perche
staua in pericolo di morte, fù battezzato in casa da N.
Mammama approuata, ò da N. (se altro non sarà stato
il battezzante) Compare, e Commare fù N. & N. come
mi hà referito B.

Se l'infante soprauiuerà, e sarà poi esorcizzato, & ca
techizzato, & fatto tutto quello, che comanda il Ri
tuale, si aggiungerà.

Adi . . . del sudetto mese fù portato alla Chiesa il su
detto figliuolo, al quale Io N. Curato hò fatto tutto
quello,

quello, che si contiene nel Rituale, e gli hò posto nome N.

Se per dubio che l'infante non sia stato battezzato bene in casa, parerà di battezzarlo in Chiesa, con conditione (si non es baptizatus) & si battezzarà, come si deue fare, ne perciò si può dire, che si reiteri il Battesimo si scriua così. A dì . . . mese . . & anno . . N. figlio di N. nato a dì . . del presente mese fu battezzato in casa da N. perche (come fu detto) staua in pericolo di morte, fu portato in questa Chiesa da N. acciò si supplissero le solite preci, e ceremonie, ma perche hauendo Io N. Rettore ricercato diligentemente della forma, e modo, tenuto nel battezzare detto figliuolo, hò dubitato della validità del Battesimo, conferito in casa, perciò fu detto figliuolo, ò figliuola da me battezzato, ò battezzata con conditione (si non es baptizatus) & postoli il sudetto nome, compare fu N. come di sopra nella prima formula.

Se il Sacerdote, che battezzarà, non sarà il proprio Parrocho, si dica da chi è fatto con esprimere la facoltà, con la quale quel Sacerdote hauerà battezzato.

Si auuerta, che se bene non è necessario notare l'hora della natiuità, ne li testimonij nondimeno è bene farlo.

Ciascun Rettore, ò V. Rettore sia tenuto nel tempo che si farà il Sinodo, portare, & consegnare la copia de' Battezzati in quell'Anno sottoscritta da esso Curato al Mastro d'Atti della nostra Corte Vescouale, quale conseruerà nell'Archiuio di detta Corte, e quello che mancherà, sarà punito grauemente; e non facendosi il Sinodo ogni anno si debba portare detta copia per tutto il mese di Gennaro di ciascheduno anno, poiche molti libri de' Battezzati sono persi.

Forma di scriuere li Confirmati, ò Cresimati nel secondo libro.

A Di . . . Mese . . . Anno . . . B. figlio di N. & B. Consorti, fu confermato nella Chiesa N. da Mon-

signor Reuerendiss. Vescouo, compare N. commare B.
 Se il Confirmato non farà nato di legitimo matrimo-
 nio, si lasci, Consorti, & si offerui quanto si è detto
 nella forma de' Battezzati, si scriuino in vna parte del
 fogliò li maschi, nell'altra le femine.

Forma di scriuere li Matrimonij nel
 terzo libro.

A Di . . Mese . . Anno . . fatte le tre solite denuntie
 in tre giorni di festa, cioè adi 4. 11. 18. del pre-
 sente mese nella Chiesa Parrochiale di S. N. trà la so-
 lennità della Messa, ne vi essendo scoperto alcuno im-
 pedimento Io N. Rettore di questa Chiesa Parrochiale,
 hauendo interrogato B. figlio di C. della Terra di N. &
 F. figlio di D. della Terra di N. & hauuto, & inteso il
 loro scambieuale consenso. gl'hò congiunti solennemen-
 te, & legitimamente in Matrimonio per parole di pre-
 sente, secondo la dispositione, e forma del Sacro Con-
 cilio di Trento nella Chiesa sudetta, presenti l'infra scrit-
 ti testimonij N. di N. habitante, & B. di N. habitante;
 poi furono da me, secondo il rito di S. Chiesa benedetti
 nella celebratione della Messa. E queste vltime parole
 si aggiongeranno tutta volta che si benediranno, e si do-
 uerà fare, quando ambidue siano vergini, e nelle prime
 nozze, ma quando nō siano tali, e che perciò non si pos-
 sono benedire, si dirà, li quali non furono benedetti nel-
 la celebratione della Messa, perche' &c. esprimendo la
 causa, per la quale sarà stata ommessa la benedittione.

Se vno di questi, che vogliono contrarre Matrimo-
 nio, sarà di altra Parrochia, douerà il Parrocho, auanti
 proceda al contratto del Matrimonio, come di sopra,
 hauere la fede, sottoscritta dal proprio Parrocho, qua-
 le douerà seruare nella filza, e si scriuerà il tutto nel
 libro de' Matrimonij in questa forma.

Le denuntie di questo Matrimonio sono anco state
 fatte dal R. D.N. Parrocho di S. N. sotto la quale Par-
 rochia

rochia habita detto F. come appare per fede di detto Parrocho, seruata nella filza la prima denuntia fatta a dì . . . la seconda a dì . . . la terza a dì . . . trà la solennità delle Messe nella detta Chiesa Parrocchiale, ne si è manifestato alcun impedimento.

Ma se vno de' contrahenti sarà d'altra Diocèse, il testimonio del Parrocho d'esser state fatte le tre denuntie legitimamente sia di nessun momento, se non sarà comprobato con sottoscrizione, e sigillo di quel Vescouo, ò suo Vicario, quale si douerà presentare à noi, ò nostro Vicario, con fare riconoscere la mano, & il sigillo, e di più da esso sia ottenuta licenza di contrarre il Matrimonio, del quale si tratta.

Quando per licenza di Monsig. Reuerendiss. Vescouo, ò suo Vicario generale, della quale deue constare in scriptis, quale si deue conseruare nella filza del Curato saranno tralasciate alcune denuntie, douerà il Curato notare nel seguente modo.

A dì . . . Mese . . . Anno . . . si è fatta vna denuntia, e l'altre lasciate per ordine di Monsig. Vescouo, ò suo Vicario, sotto li . . . quale si conserua nella filza, & per non si esser trouato alcun impedimento Io N. Curato, &c. come nella prima forma.

Er quando si doueranno fare le denuntie dopo contratto il matrimonio per ordine, come di sopra, douerà il Curato scriuere come segue.

L'altre publicationi, ò denuntie del sudetto Matrimonio trà N. & B. contratto, furono poi fatte da me a dì . . . del mese nella Messa come di sopra, e non si è scoperto impedimento alcuno, che renda il detto matrimonio irritò, ò nullo.

Se per licenza, come di sopra, occorresse differire, ò tralasciare tutte le denuntie, si scriua così.

Pretermesse le solite denuntie, ouero differite per licenza, & autorità da Monsig. Reuerendiss. ò suo Vicario, come nella filza, Io N. Rettore, come nella prima forma.

Se altro Prete con licenza di Monsi. Reuerendiss. Vescouo, ò suo Vicario generale, ò del suo proprio Curato, qual licenza douerà apparire in scritto, & conseruarsi in filza, & come di sopra, interuerrà alla celebratione del matrimonio, s'annoterà nel libro, come appresso.

A dì . . . Mese . . . Anno . . . Fatte le solite denuntie, seguitando fino à quelle Parole, Io N. Rettore, in loco de quali si dirà: Io N. Prete, ò Rettore, ò Cappellano della Chiesa N. con licenza di Monsig. Reuerendiss. Vescouo di Sora, ò del suo Vicario, ò del R. N. quale è appresso il detto Rettore in filza, hauendo interrogato l'vno, e l'altro, seguiti come di sopra.

Se doppo le denuntie fatte, si sarà trouato, che li sposi frà di loro siano congiunti in qualche grado di consanguinità, ò affinità, ò si sarà scoperto altro impedimento legitimo, e che poi siano stati, con autorità Apostolica, ò altra, dispensati, si annoterà il grado della consanguinità, ò affinità, ò l'impedimento dispensati, e la sostanza del decreto, dato sopra la detta dispensatione, col giorno, mese, & anno, il nome del Notaro, rogato nell'infrascritto modo.

A dì . . . del mese . . . Anno . . . Premesse vna, ò più denuntie (se più saranno state fatte) in giorni di festa, cioè il dì . . . & il dì . . . nella Messa Parrocchiale nella Chiesa di S. N. del Matrimonio da contraersi frà B. & D. essendosi scoperto, che frà di loro erano congiunti in terzo, e quarto grado di consanguinità, ò affinità, ò qual impedimento, che vi sarà, essendo stati dispensati dal Sig. Vicario de Monsig. Reuerendiss. Vescouo di Sora, per vigore del mandato di dispensa, ottenuto da loro dalla Sede Apostolica, e si esprima la causa, ò per strettezza del luogo, ò per modicità di dote, ò se altra causa sia stata espressa nel mandato, ò dispensa sotto il dì . . . del presente mese, come consta per l'atti del Cancelliero della Corte Vescouale, e fatte dipoi l'altre denuntie, come di sopra il dì . . . ne essendosi scoperto altro impe-
dimen-

dimento, Io D.N. Curato della Chiesa sudetta hauendo interrogato, &c. vt supra.

Mà se occorresse, che de licenza di Monfig. Reuerendiss. Vescouo, ò suo Vicario il matrimonio si celebrasse in casa, in cambio di dire, li hò congiunti solennemente in Chiesa, si ponghi gli hò congiunti in casa di N. posta nella Parrochia di S. B. con licenza scritta da Monf. Reuerendiss. Vescouo, ò suo Vicario, la quale hò appresso di me in filza, il resto si scriua, come nelle formule precedenti.

Formula di denunciare li Matrimonij.

SI notifica alle Carità vostre, come Francesco di N. di questa Città di Sora è per contrarre matrimonio con Restituta di N. della Terra d'Arpino, e però s'alcun di voi sapesse, che frà di loro vi fusse impedimento di consanguinità, ò affinità, ò di cognatione legale, che nasce dalla adozione, ò di cognatione spirituale, che nasce da Battefmo, ò dalla Cresma, ò vi fusse altro Canonico impedimento è tenuto in coscienza, à notificarlo à me Curato, ò à Monfig. Reuerendiss. Vescouo, ò suo Vicario, sotto pena di peccato mortale.

Formula della fede, da farsi da' Curati delle denuntie fatte.

A dì Mese Anno

SI fa fede per me Don N. Curato della Chiesa di S. Restituta della Città di Sora, come hò denunciato nella detta mia Chiesa il matrimonio, da contraersi frà Nicolò di N. mio Parrochiano, e Francesca di N. della Parrochia di S. Bartolomeo della medesima Città in tre giorni festiui, conforme all'ordine del Sacro Conc. di Trento, cioè alli 4. 11. & 18. del corrente mese, ne si è scoperto alcun impedimento. Et in fede, &c.

Io Don N. hò scritto quanto di sopra.

Del

Del libro per scriuerfi lo stato dell'Anime di ciascuna Parrochia .

E Ssendo stato ordinato nel Sinodo , che ciascun Parrochiano deue frà gl'altri prouedere d'un libro ben legato con carte numerate , per notarui tutte le famiglie ad vna per vna della sua Parrochia , & di ciascuna famiglia tutte le persone à nome. Hà pensato Mons. Reuerendiss. Vescouo per maggior chiarezza , e facilità de' Parrochiani di questa descrittione , & annotatione darne la formula , nella quale , come di sotto si douerà anco specificare il cognome, la patria, l'età, l'arte, ò professione di ciascuno, e come sia di quella famiglia, cioè se sia figliuolo , fratello, seruente, ò altro, lasciando spatio frà vna famiglia , e l'altra , in modo , che si possino aggionger quelli , che nasceranno dopò , ò diuentaranno in qualsiuoglia modo di quella famiglia, notando di più le persone ammesse al Santissimo Sacramento della Communion con questo segno Co. in margine , che vuole dire Comunicato , le Cresimate con questo segno Cr. che vuole dire Cresimato, & i morti con questo segno †, e quelli, che partendosi da quella famiglia, andaranno ad habitare altroue , con tirare vna linea sotto il nome loro in questo modo .

Alli . . . del Mese dell'Anno .

Nel Casale , nel tal luogo , ò Cortiglio , Felice nella propria casa habita ; e se la casa sarà d'altri , si dirà nella casa di N. habita .

Pietro di Gio. d'anni 40. CO. CR.

Lucretia di Gio. sua moglie d'anni 35. CO. CR.

Simone lor figliuolo d'anni 10.

Restituta lor figliuola d'anni 12.

Paolo fratello di Pietro d'anni 30. CO. CR.

Francesco seruitore d'anni 20. CO. CR.

Quando alcuno morirà , si segnerà nell'imagine la Croce incontro al nome di Pietro .

For-

Formula di scriuere i Morti .

A dì . . Mese . . Anno . .

FRancesco di Pietro di Sora d'Anni 20. morto questa notte passata à hore 6. fù confessato da me N. suo Parrochiano , ouero da altri , e si ponga il nome del Confessore il dì 25. comunicato il dì 26. hebbe l'estrema vnzione il dì 27. del presente mese, e li raccomandai l'anima con le solite orationi poco prima , che morisse , & hoggi il suo corpo è stato sepellito nella Chiesa di S. Restituta nella sepoltura de' suoi maggiori .

Se alcun Parrochiano morirà fuora della Patria sua , hauuta la certezza della morte il Parrochiano , ò vero Curato noterà nel suo libro da chi l'hà inteso, con notare il giorno , mese , & anno , purchè si sappi da persone degne di fede nel seguente modo . A dì . . mese . . Anno. Io N. Rettore di S.N. hò inteso da B. persona degna di fede , che B. è morto nella Città N. il giorno , &c. e sepolto nella Chiesa di S.N.

Se il morto non hà hauuto sepoltura Ecclesiastica si noterà come segue . A dì . . mese . . & Anno . . . N. figliuolo di N. d'anni 30. è morto questa mattina à hore dieci , non è stato sepellito in loco sacro , perche era scomunicato, ò interdetto, ouero si esplichi la causa, per la quale li sia stato denegata la sepoltura Ecclesiastica .

Sup. de exequijs . &
sepult. decr. 12. par. 2.

Forma di scriuere le Messe dette per obligo.

EGo N. Missam celebraui ad Altare S.N. ex obligatione , ponatur titulus , puta , legati beneficij , die, mese , &c.

De ordine ministrandi Sacramentum

Pœnitentiæ .

Confessarius superpelliceo , & stola indutus prius genibus flexis orat, vt tanto possit mysterio satisfacere, tum has quoque preces adhibet pro opportunitate.

S. Carolus tom. 2. fol.
244 licet sic breuior
oratio hic infera .

✠. Cor

- ✠. Cor mundum crea in me Deus.
 R. Et spiritum rectum innoua in visceribus meis.
 ✠. Docebo iniquos vias tuas.
 R. Et impij ad te conuertentur.
 ✠. Exurge Christe, adiua me.
 R. Et libera me propter nomen tuum.

Oratio.

Omnipotens sempiternus Deus, qui omnes homines
 vis saluos fieri, suscipe orationem meam pro fa-
 mulis, & famulabus tuis, qui ad poenitentiam venerunt
 vt des illis spiritum compunctionis, & ad te per dignam
 satisfactionem conuertantur. per Christum Dominum
 nostrum. Amen.

Forma absolutionis seruanda ab vnoquoque
 Confessario in Ciuitate, & Diocesi
 Sorana.

1 Sacrdos capite
 cooperto manu dex-
 tera supra caput poe-
 nitentis eleuata, &
 extensa absoluit, &
 dum dicit, In nomine
 Patris, &c. Crucis si-
 gnum dextera format
 versus poenitentem.
 2 Tu sacerdos aperto
 capite, & manibus
 iunctis dicit.

S. Carol. tom. 2. tit. In
 fruct. poenit. §. ordo
 ministrandi sacramen-
 tum Poenitentiae. fol.

245.

Dominus noster Iesus Christus per suam miseri-
 cordiam te absoluat, & ego auctoritate ipsius ab-
 soluo te ab omni vinculo excommunicationis, suspen-
 sionis, & interdicti, in quantum possum, & indiges, &
 eadem auctoritate ego absoluo te ab omnibus peccatis
 tuis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Postea in delictorum satisfactionem subiungat. 1 Pas-
 sio D. N. Iesu Christi, & merita B. Mariae semper Vir-
 ginis, & omnium Sanctorum, & quicquid boni feceris,
 & mali sustinueris, sint tibi in remissionem peccatorum,
 augmentum gratiae, & praemium vitae aeternae. Amen.

In Reconciliatione.

SI teneris aliquo vinculo excommunicationis, su-
 spensionis, & interdicti, a quo possum te absolue-
 re, Ego absoluo te in nomine Patris, & Filij, & Spiritus
 sancti. Amen.

Item absoluo te ab omnibus peccatis tuis in nomine
 Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Tem-

Tempore Iubilei, & aliarum gratiarum forma.

SI teneris aliquo vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti in quantum possum auctoritate mihi commissa, & tibi concessa, ego absoluo te, & restituo te Sacramentis Ecclesie, communioni, & unitati fidelium in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Deinde absoluator à peccatis, vt supra.

Si in Iubileo continetur, quod possit dispensari ab irregularitate, Confessarius statim addat.

Item eadem auctoritate ego dispenso tecum super irregularitate, seu irregularitatibus, si quam, vel si quas contraxisti, & habilito te executioni ordinum, & officiorum tuorum, & immediatè prosequatur absolutionem à peccatis supra positam.

In articulo mortis, si moribundus gaudet privilegio, vt gaudent omnes descripti in societatibus Corporis Christi, Rosarij, & alijs, qui habent Indulgentiam plenariam in articulo mortis, tunc Confessarius post absolutionem à censuris, & à peccatis, vt supra, dicat hoc modo.

Auctoritate D. N. Iesu Christi, & Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, qua fungor, & ex speciali gratia tibi concessa, & mihi commissa concedo tibi omnem Indulgentiam peccatorum tuorum, quam possum concedere, virtute cuiuscunque tue gratie. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

PRIMUM ÆDICTVM.

Super Visitatione.

Hieronymus Ioannellius Dei, & Apostolica sedis gratia Episcopus Soranus, ac eiusdem Sanctæ Sedis Delegatus.

VONIAM in nostra Visitatione multa inuenimus, quæ correctione egent, & emendatione, idè infra scripta decreta generalitèr in omnibus Ecclesijs nostræ Diœcesis obseruari, mandamus sub pœnis, nobis benè visis.

1 Sess. 21. cap. 7.

Obrinentes beneficia in Ecclesijs, quæ vetustate, vel aliàs collapsæ sint, vel instaurare illas curent, vel habeant Altare in Ecclesia locorum vicinorum iuxta dispositionem Sacri Concilij Tridentini ¹ sub pœna decem ducatorum.

In nostra Cathedrali, & alijs Ecclesijs in quibus recitantur in Choro à Canonicis, vel alijs Clericis diuina Officia, volumus quod Matutinum non recitetur nisi orto iam sole, similiter Vespere post horam decimam octauam, & Completorium in diebus Quadragesimalibus post horam vigesimam primam, & tunc detur signum campanæ, & non ante vllò modo.

Omnes beneficiati exhibeant Bullas infrà mensem sub pœna ammissionis tertię partis fructuum.

1 Sap. tit. de Pœnis
decr. 1. par. 2.

Vbi non est apposita certa pœna, semper intelligatur sub pœna arbitraria, & applicata locis pijs.

Officium recitetur semper in Choro cū superpelliceis. Sæculares non sedeant in Choro sub pœna excommunicationis.

In omnibus Ecclesijs Curatus doceat per se ipsum Doctrinam Christianam singulis diebus festiuis sub pœna arbitrij.

Omnia

Omnia ornamenta Altaris, & pro vsu Sacerdotum,
sint munda.

Clerici omnes deferant habitum, talarem, & renouent
tonsuram singulis quindecim diebus ad minus sub pœna
priuationis priuilegiolorum Clericalium, & alijs arbitrio
nostro. 3

3 Vide sup. de Vita
& hon. Cler. dec. 7.
par. 1. & infra Edicto
1. hac par. 3.

Non habitent cum mulieribus, nequè cum illis con-
uersationem habeant sub pœnis impositis à Concilio
Tridentino, & hoc decretum habeat vim personalis mo-
nitionis primo, secundo, tertio, prout etiam disponitur
in Constitutionibus Synodalibus 4 Missæ celebrentur
pro Populi commoditate, vna post aliam, non autem
simul.

4 Sup. dicto tit. de
Vita, & hon. Cleric.
dec. 12.

Semper recitetur vna Missa summo manè pro labora-
toribus.

Omnes Clerici, & alij Sacerdotes obediant Curato
in diuinis.

Quilibet Beneficiatus habeat biretum, breuiarium, &
superpelliceum.

Curati etiam habeant Sacerdotale, Manuale Nauar-
ri, & Summam Cardinalis Toleti sub pœna arbitri.

Administratores locorum piorum reddant rationem
administrationis quolibet anno, & infra mensem à fine
anni sine spe prorogationis, & officiales mutantur quo-
libet anno.

Inuentarium omnium Reliquiarium, & bonorum di-
ctarum Confraternitatum transmittatur reponendum in
nostra Cancellaria.

Omnes beneficiati tradant Inuentarium bonorum
Ecclesiasticorum reponendum, vt suprâ infrâ mensem
sub pœna arbitrij.

Et vt prædicta nostra generalia decreta ad omnium
notitiam perueniant, mandamus ipsa affigi ad valuas
tam nostræ Cathedralis, quàm etiâ aliarum Curata-
rum Ecclesiarum nostræ Diœcesis, & quilibet Curatus
ad valuas suæ Ecclesiæ affigat, & refixa cum debita re-
latio-

1 S. ff. 13. cap. 6.
2 Incip. cum Sacro-
sancta sub Datum 18.
Ian. 1589.

3 Vide in tit. de Vita,
& hon. Cler.

4 Const. Sixti V. ibi
habitu Clericalem
vestes, scilicet Talare,
& sic Sum. Pon-
tifex definiuit habitu
Clericalem, qui non
erat à iure definitus
decretu S. C. sess. 13.
cap. 6. vide Farin. de
Inquis. q. 8. n. 69. ver.
sublim. quarto latè
so. Ant. de Nigr. in
extrau. Clem. VII. in
ver. Canonicas san-
ctiones.

5 Ita habetur in ea-
dem constit. ibi in ha-
bitu Clericali, & Ton-
sura, & requiritur si-
mul habitus, & Ton-
sura propter copulam
& vide glos. in Clem.
fin. in ver. & Tonsura
de Vita, & hon. Cler.
Farin. d. q. 8. n. 64. extrat
decre. un S. C. Card.
Conc. Trid. Interpr. in
d. c. 6. ver. videtur, qua
l s debeat esse Tonsu-
ra, & quare Clerici
illam deserant, ultra
ea quæ dixi in tit. de
Vit. & hon. Cler. vide
C. duo s. r. 11. q. 2. gl.
in d. Clem. fin. in no. in
c. Clerici officia d. 1.
Vit. & hon. Cler. Cep-
poll. c. 11. Incip. ca-
sus talis est Aleys &c.

6 d. conf. 161. prima rursus finè vlla alia monitione ipso facto, & beneficia sunt reueruata & d. Apo-
stolica, & ibi dicitur latè 10. Ant. de Nigr. in extrau. Clem. VII. in ver. Canonicas Sanctiones n. 1.

7 d. conf. 8. Vein d. conf. 9 Conc. Trid. sess. 13. cap. 6. Clem. VII. in d. extrau. Incip.
xponi, vbi latè 10. Ant. de Nigr. Abb. c. nouimus in a. not. de ver. sig. Quid dicendum si Cleri-
cus reuampferit habitum, Tonsuram. Antiam reuampferit priuilegium Fori, & assermanua opinio
est magis communis decretum S. C. d. c. 6 Conc. Trid. Farin. d. q. 8. n. 53. vsque ad n. 114. 10. Ant.
de Nigr. d. extrau. Clem. VII. in ver. habitum n. 31. Capra concl. 97. n. 104. Cepolla conf. crim.
11. Decia tract. crim. lib. 4. cap. 9. n. 103. Quando verò Clericus fuit monitus est maior difficultas,
de qua consulte. Farin. & 10. Ant. de Nigr. loc. cit. alia priuilegia Clericali enumerat, de Nigr.
loc. cit. ver. priuileg. per tot. vbi ponit 41 priuilegia Clericorum, & ea latè sempre bat.

latione ad viciniorem transmittat, & vltimus ad nos,
nostramq. Curiam cum debitis relationibus remittat,
sed post præsentium impræssionem infra duos menses
nullus possit prætereignere ignorantiam, & hoc decretum
intelligatur, & habeatur pro repetito in omnibus de-
cretis, & Edictis in hoc libello impressis. Datum Soræ
in nostro Episcopali Palatio die 28. Augusti 1610.

EDITTO SECONDO.

Per l'habito de Preti, e Clerici.

*Geronimo Giguannelli per la gratia de Dio, e della Sede
Apostolica Vescovo di Sora.*

ER offeruare la dispositione del Sacro
Concilio Tridentino, 1 & della Constitu-
tione della sel. mem. di Sisto V. 2 & anco-
le Constitutioni Synodali 3 commandia-
mo à tutti li Clerici, che sono in sacris, &
ad altri, che hanno beneficij, ouero pensione, che deb-
biano frà termine de giorni quindici, dal giorno della
publicatione delle presenti, vestirsi di habito talare 4
con la debita Tonsura 5 altrimenti conforme à detta
Constitutione de Sisto Quinto d'adesso, come d'all'ho-
ra li dichiaramo priuati 6 di detti beneficij, & pensio-
ni, & perciò procederemo alla sequestratione de frutti
7 non potendo goderli in coscienza per la priuatione
de fatto, 8 de più ordiniamo alli Clerici di Prima Ton-
sura, & d'Ordini minori, che debbano ancor essi portar
l'habito, & Tonsura, come di sopra, altrimenti non go-
deranno il priuilegio del Foro. 9

Er

Et vogliamo che le presenti affisse alla Chiesa di S. Restituta, doue è maggior concorso di popolo, per essere nella piazza di questa Città habbino il medesimo vigore, come se fossero intinate à ciascheduno personalmente. Datum in Sancta Visitatione die 19. Iulij. 1611.

EDITTO TERZO.

Che li Clerici, per esser essenti dalle Colte, & altre grauezze, debbano seruire alle Chiese, & non attendere à mercantie, & negotiationi illecite.

CONSIDERANDO Noi l'abuso grande, che è in questa nostra Città, & Diocesi, che li Clerici si ascrivano al seruitio della Chiesa, quando riceuono gl'Ordini, e poi non si curano d'adempir quello, che hanno promesso nell'Ordinatione. Per tanto per il presente Editto comandiamo à tutti li Clerici della nostra Diocesi, tanto in sacris, come in minoribus, che debbano seruire alle Chiese, doue sono ascritti nelle Feste, tanto alle Messe cantate, come alli Vesperì, & Processioni, & à quelli di questa Città, che debbano anco seruire alla Chiesa nostra Cathedral, nelli primi Vesperì, & Messa Pontificale, sotto pena di ducati sei, quanto à quelli, che sono in sacris, e quanto all'altri, de priuatione dell'habito, ò di carceratione à nostro arbitrio. E di più non saranno essenti dalle Colte, ouero Collette, & pagamenti fiscali. Et di più.

Prax. Archiep. cap. 91. Napod. in cons. Neap. in prohe. fa. 37. & 48. Plotus de in lit. Iur. §. 46. n. 7. d. Regens. Tapia. in Cons. item statuimus, ver. an autem. Clerici tit. de legib. tom. 1. Iuris Regni fol. 84. nu. 12. Per. Duen. Reg. 100. Gugl. in rep. c. rainutius in ver. domum de testam. vide Iul. clar. q. 36. ver. vltius quero numquid Clerici. Farin. de Inquis. q. 8. n. 96. Capic. dec. 66. Couar. pract. quæst. cap. 33. n. 7. Marao. in Prax. ver. aliquando petitur compromissum nu. 27. Gram. dec. 100. Nau. cons. 3. de Cons. in quibus locis multa examinantur, quæ in Praxi sæpe occurrunt, & præcipue in hoc Regno vide sup. de immun. Eccl. dec. 15.

10 Citatio ista per eum publicum sufficit Conc. Trid. d. sess. 14. cap. 6. latè. 10. Ant. de Nig. d. ver. Canonica sanctiones, n. 4. vbi latè.

1 Conc. Trid. sess. 23. cap. 6. & cap. 11.

2 Conc. Trid. d. sess. 23. cap. 13. c. & hoc attendendum de con. d. 1.

3 Cōc. d. cap. 6. & 11.

4 10. Ant. de Nig. in extrau. Clem. VII. ver. priuileg. n. 297.

Statutu fuit in alijs Constitutionibus Synodalibus.

6 Extat prag. 2. Ferdin. primi sub tit. de Cler. seu Diac. Saluz. vbi inferitur. Conf. Honorij III. & ideo d. prag. seruatur inter personas Ecclesiasticas, vi gore Confir. d. Sum. Pont. nam leges principum secularium non ligant personas Ecclesiasticas, nec eorum bona cōm. opin. Canonist. in c. Eccl. S. Mariæ d. Conf. Aym. de Antiqu. in 4 par. sect. circa n. 8. Ripa. de priu. cōt. pestem nu. 122. Tirag. in tract. Ligoag. §. 1. gl. 13. Alex. cons. 211. lib. 2. Alf. in Conf. si quis in posterum tit. de defen. imp. fol. 29. latè. Lopez ad Diaz. cap. 37. ver. negotiatores fol. 223. in nouis

di più li Clerici in minoribus, se non seruiranno alle Chiese, come di sopra, oltre le sudette pene, ne anco goderanno il Priuilegio del Foro, 7 & il simile intendiamo di quelli, che attendono à negotiationi illecite. 8 In oltre vi è la pena della priuatione de beneficij. 9 Vogliamo anco, che in tutte le Chiese li Curati habbino in Sacrestia in luogo, che si possi leggerè da ogn'vno la lista delli Clerici ascritti, acciò possino farci fede ogni tre mesi di quelli, che seruono sotto pena reseruata al nostro arbitrio. Datum Soræ in nostro Episcopali Palatio die 25. Maij 1611.

EDITTO QVARTO.

Per riguardare le Feste.

APPARTENENDO alla nostra Cura Pastorale, prouedere, che nella nostra Città, & Diocesi siano, come conuiene, santificate, & offeruate le Feste, non solo per obbligo di precetto diuino, 1 de Sacri Canonij, 2 del Concilio di Trento, 3 & Bolle Apostoliche, 4 ma per debito di culto, & Religione, con la quale si professa la Maestà de Dio, e de suoi Santi, & con impiegargli in quelli giorni in opere di Pietà, & di Religione, & ci rediamo capaci de doni celesti, & acciò nessun possa pretendere ignoranza, con il presente Editto comandiamo espressamente, che conforme al precetto di Santa Chiesa in tutte le Domeniche, & Feste notate nel Sinodo al titolo de Festorum Obseruatione, ciascuno oda la Messa, 5 & si astenga da tutte l'opere seruili, 6 per non incorrere nel peccato mortale, essortando in quelli

7 Conc. Trid. d. sess. 23. cap. 6. latè Io. Ant. de Nigr. in d. extrau. Clem. VII. de Vit. & hon. Cler. in ver. priuilegio nu. 197. Capic. decif. 161. in fine.

8 c. 1. de Cler. vel non. Clem. 1. & 2. de Vita, & honest. Cler. c. fin. extr. eod. tit. Ratio est, quia Clericus negotiator, vt pestis est vitandus, c. negotiatores, 88. d. 10. Andr. in c. quumquā in fine de censib. qui ponit, quis dicatur Clericus negotiator, vide Specul. tit. de Cler. cōiug. col. 2. Io. Ant. de Nigris in d. extrau. Clem. VII. in ver. solemnia. Prax. Archiep. Neap. cap. 77. Summa Bull. ver. vestigal. ver. limitatur. 9 c. fin. de Vit. & hon. Cleric. Clem. 1. & 2. eod. tit. & ibi Doct. de Nigr. loc. cit. in ver. Canonicas sanctiones num. 2.

1 In 3. præcepto Decalogi, vbi Nauar. Leu. cap. 23. ibi omne opus seruile nō facies in eo Exodi 30. ibi memento vt diem Sabbathi Sanctifices.

2 c. fin. de fer. 3 Sess 25. de Inuoc. & Ven. Sanct.

4 Pius V. Const. 6. incip. cum primū, & ordinarij inobedientes incurrunt peccatum mortale latè Prax. Archiep. Neap. cap. 61.

5 c. Missas de cons. d. 1. Abb. e. 1. n. 8. de Vit. & hon. Cler. 6 c. ieiunia vbi gl. & Archid. d. cōse. d. 3. Leuit. cap. 23. quæ sint opera seruilia explicat. Nauar. d. 3. præcepto. Tolet. lib. 4. cap. 24. n. 3. quando Episcopus ex aliqua iusta, & rationabili causa dat aliquam licentiam laborandi in diebus festiuis potest iubere, vt in recompensam fiat aliqua elemosina locijs pijs c. fin. & ibi Abb. not. vlt. de fer. Campania in capit. Regni incipit quidem nu. 11. in fin. in tit. de Bobus Aratorijs non pign. fol. 12.

quelli giorni, ad odire anco li Vesperì, e frequentare le Chiese, & occuparsi in altri essercitij spirituali, che saranno rimedio per fuggire li peccati, & occasione di merito. E però nessuna persona di qualsiuoglia grado, & conditione ardisca in detti giorni lauprare, ne anco à bottega chiusa, ò per le case, vendere, ò comprare, categgiare con bestie, ne senza, sì nella Città, come nella Diocesi. ⁸ Ne anco sia lecito in detti giorni vendere, ne far circoli dalli salta in banchi, sotto pretesto di vendere cose medicinali, ò altro, se bene fussero imagini, ò libri spirituali, sotto pena à' trasgressori, oltre al peccato mortale che commetteranno ⁹ di carlini dieci d'applicarsi à' luoghi pij.

Non sia lecito in detti giorni à' Notarij rogarsi, ne far qualsiuoglia scrittura publica, ¹⁰ ne manco alli Ministri di giustitia in cause civili far qualsiuoglia esecuzione, ne anco si effiggano collette, ò impositioni, sotto pena di nullità, ¹¹ oltre alla predetta pena.

Eccettuando da questa prohibitione li Spetiali, li quali dopò vedita la Messa, possino vendere per l'infermi, tenendo però solo aperto il ¹² sportello.

Li Macellari parimente, vedito che haueranno la Messa, possino tagliar carne, ò vendere, però con tende, ò tauole in segno di riverenza della festa, ¹³

Li Fabbri parimente possino ferrare li caualli in caso di necessità.

Li Fornari, ¹⁴ & Hosti, vedito che haueranno la Messa possino vendere à minuto pane, vino, & altre cose necessarie al viuere humano, eccettuato però li giorni della Natiuità di Nostro Signore, e di Pasqua di Resurrectione.

Sia anco lecito di vendere li frutti d'ogni tempo per il vitto humano; ¹⁵ purchè non si perda la Messa; li forastieri non vendino però senza licenza.

Li Viaticali, ¹⁶ essendo partiti in giorni non festiui, potranno seguitare il lor viaggio occorrendo giorno di festa,

8 S. Tho. & Calet. 2. 2. q. 122. art. 4. in princ.
Tolet. d. c. 24. nu. 4. 8.
Carol. par. 2. fol. 127.
128 129. & 130. vbi
larissime.
9 Tolet. lib. 4. cap. 25.
S. Carol. loc. cit.

10 Pius V. Const. all.
Tolet. d. cap. 24. nu. 5.
S. Carol. loc. cit. nam
iuramentum nò præ-
stat in diebus festi-
uis. c. 1. de fer. lim. in
causis pjs. gl. ibi.
11 c. 1. vbi Doct. de
fer. Silu. ver. Domini-
ca. n. 5. S. Carol. de
fer. cap. 3. est ritus
262. M. C. V. c. con-
quæstus, vbi Doct. de
fer.

12 Card Tolet. d. cap.
25. nu. 3.

13 Tolet. d. nu. 3.

14 Decretum S. C. re-
latum in summ. Bull.
ver. dies festus. S. Ca-
rol. loc. cit.

15 c. licet. de fer. de-
cretum, vt sup.

16 Silu. d. ver. Domi-
nica. n. 5. in fin. Tolet.
d. c. 24. nu. 3. & 25. in
fine, extat decretum
S. C. Conc. vt suprà.

17 Tolet. d. c. 25. n. 3.
ver. tertia necessitas.
c. fin. de fer.

18 I. l. l. m. n. e. s. la prima,
& b. Bal. d. C. de fer.
gl. & Luc. de Pen. in l.
1. C. de agricol. &
cens. lib. 11.

19 Et hoc casu erit fa-
cienda aliqua elemo-
syna in recompensa-
tione, c. licet in fin. &
ibi Abb. in vlt. not. de
fer. latissime explicat
Io. Ant. de Nigr. in c.
Regali. incip. p. idem,
n. 1. in fin. sub tit. de
Bob. arator. non pign.
fol. 12. vt dixi sup.

20 S. Carol. tit. de
fer. cap. 1. & 3.

21 Pius V. Const. al-
leg. his verbis resolu-
tio extat S. C. Card.
Cong. Trid. interpr. ad
cap. 1. sels. 22 ad Ar-
chiep. Vercell. eius
verba hic sunt posita.

Card. Tolet. l. 4. cap.
24. n. 4. ego obtinui a

S. C. Concilij stante

quod in mea Diocesi

mercatus sunt diuer-

sis diebus, quod pos-

sint fieri diebus festi-

uis post Missam maio-

rem, exceptis tamen

Dominicis diebus, ac

festiuitatibus Natiui-

tatis D. N. cum tribus

sequentijs diebus,

Epiphania Domini,

Patchatis Resurrectio-

nis, & Pentecostas, cū
duobus diebus sequen-

tibus, Ascensionis Do-

mini, Corporis Chri-

sti, Assumptionis B.

Virginis, Apostolorū

Petri, & Pauli, & om-

nium Sanctorum, in

quibus diebus nullo modo

mercatus haberi possunt.

glos. c. licet, ver. ma-

ioribus, de ferijs.

22 S. lu. d. ver. Dominica, dixi in tit. de diebus festorum obseru. S. Carol.

par. 2. fol. 128.

1 Vide in tit. de fest. obser. in decre. o 6. vbi multa allegauit.

fiesta, andando però alle fiere pubbliche, mà non per ne-
gotij particolari.

Non vogliamo che nelli giorni di festa si possino me-
tere, ne raccogliere grani, biade, fieni, ne vendem-
miare, & quando ci fusse qualche vrgente necessità di
pericolo soprastante. Ordiniamo, che si venghi da noi,
o in assenza nostra, dal Vicario generale, per la licenza,
quale si concederà gratis, ogni volta, che il Curato ci
farà fede della necessità, & che non vi sia fraude, e ciò
s'intenda doppo dette le Messe, come si è offeruato
sempre in questa nostra diocese. Ne anco in detti giorni
si possa far mascare, ne quelle locare, o vendere.

Se occorrerà la festa di precetto nelli giorni soliti far-
si i mercati d'ogni settimana s'habbi d'anticipare, con-
farlo fare il giorno auanti. Ma quanto alle fiere, che
sogliono farsi vna volta l'Anno, come accade per il con-
corso à qualche deuotione, o per altro rispetto, si potrà
in quel giorno, ancorche sia di precetto, vendere, o com-
prare, purché si faccia doppo che sarà finita la Messa
Maggiore, & non prima. Auuertendo che il giorno
festiuo s'intende di hore 24. cominciando dalla mez-
za notte precedente il giorno di festa, sino passata l'al-
tra mezza notte seguente. Dat. & c. Die 10. April. 1610.

EDITTO QVINTO.

Per riguardare le feste, contro li Giocatori,
& per le Chiese, & Confraternità.

*Geronimo Giovanelli per gratia di Dio, & della Sede
Apostolica Vescouo di Sora,*

ABBIAMO inteso con grandissimo nostro di-
spiacere, che nelle feste, le quali sono instituite
per laudare, & honorare Dio Sig. nostro si at-
tende alli giochi, & altre dissolutioni. Però con il pre-
sente

in quibus diebus nullo modo mercatus haberi possunt. glos. c. licet, ver. ma-
ioribus, de ferijs.

22 S. lu. d. ver. Dominica, dixi in tit. de diebus festorum obseru. S. Carol.

1 Vide in tit. de fest. obser. in decre. o 6. vbi multa allegauit.

sente Editto conforme anco le Constitutioni Sinodali. Commandiamo à tutti, e singoli tanto Ecclesiastici, come secolari, che nelle feste non deuono giocare la matrina, nè à giochi prohibiti, nè leciti; il giorno dipoi non deuono giocare à giochi prohibiti in publico, ne in luoghi patenti, sotto pena di scomunica.

2 Che li Chierici di qualsiuoglia ordine non possano giocare à giochi prohibiti; ne anco in priuato, ne meno in giorni feriali, sotto la medema pena.

3 Che li Chierici non debbano stare in niuna maniera à vedere giocare à giochi prohibiti, sotto la medema pena.

4 Che non si possa giocare auanti le Chiese à niuna, sorte di giuochi, ne anco in giorni feriali, sotto pena à noi arbitraria.

5 Che niuno habbi ardire di gettare immonditie, ne orinare alle mure delle Chiese, sotto pena di carceratione, & altre à nostro arbitrio.

6 Che le Confraternità de' secolari non possino nelli giorni delle loro feste, far pasti, tanto nelle lor Chiese, come fuori, ma debbino honorarle con l'orationi, & officij diuini, sotto pena à nostro arbitrio.

7 Che li Curati debbano per quindici giorni auanti le festiuità, nelle quali si sogliono fare detti Conuiti, denontiare il presente ordine inter Missarum solemnina, sotto pena di due ducati d'applicarsi come di sopra, &c.

1 Concil. Arelaten. can. 79.

2 Vide in decreto 2. de vita & mor. Cler.

3 Vide in d. decreto.

4 S. Carol. tit. 4. de celebr. Miss. cap. 25.

5 Pius V Const. incip. cum primum, § cum vero, in Bull. fol. 927. Constit. Eccl. Neap. in fin. Rituum illius Ecclesie impress. col. 4.

EDITTO SESTO.

Contro li Concubinarij, & Adulteri.

*Geronimo Giouannelli per gratia di Dio, e della Sede
Apostolica Vescovo di Sora, & della medema
S. Sede delegato.*

HAVENDO noi nella visita che habbiamo fatto tanto della Città, come della maggior parte della nostra Diocesi havuto relatione che molti e Chierici, e laici tengono concubine, & anco si commettono molti adulterij, e perche questi sono peccati enormissimi, prohibiti da' Sacri Canonj, e Concilij, però com-

1 Vide sup. de vita & hon. Cler. dec. 12.

2 Episcopus procedit etiam contra laicos ad omnes species, c. 1 de off. Ord. vbi in Synodo lo. Papz ita decreto est, habeant Episcopi libera potestas in suis diocesisbus adulteria & scelera inquirere vlcis & iudicare absque impedimento alicuius, qui tex. loquitur etiam contra laicos, vt ibi prob. Atb. n. g. Extar sancta Constitutio Regis Rogerij incip. Maiestas nostra; sub tit. de Episc. audient. & ibi late D. Regens Carolus Tapia, placet hic inferere verba dictae Constitutionis, Maiestas nostra quorundam Praelatorum quatuordecim patefecit, quod Ecclesiae suae ab officialibus Regni nostri minuantur iure suo, videlicet de adulterijs, quae non permittant iudicari & corrigi in Curia Ecclesiae, sicut debet, quod si verum est, nobis displicet, & graue videtur non enim decet, nec volumus, vt ea quae ab Ecclesia iudicari & eneceri debent, ab alijs puniantur & iudicentur, aut corrigantur, quare mandamus & praecipimus firmiter, vt ammodo de adulterijs iudicandis officiales nostri non se intromittant, sed si quis de Parrochia alicuius Ecclesiae de adulterio accusatus, vel deprehensus fuerit, ad iudicium ipsius Ecclesiae, in quo ipsa adulteria iudicari debent, consistat, & a curia ipsius Ecclesiae iudicetur, excepto si per violentiam adulterium committatur, quod si acciderit iudicetur ab Ecclesia de adulterio, & de iniuria in nostra Curia iudicetur, & haec veram opin. tenet gl. c. si sit generale. ver. malefactores, de foro comp. Abb. c. gaudemus, de conu. conu. de conu. testatur Alcia. ibi nu. 18. Anich. conf. 14. Villalobos in collect. com. opin. lit. L. nu. 7. Guidopap. quae. 178 Dec. conf. 21 a. post nu. 2. Fran. Marcus q. 114. n. 6. & 7. Bermondus de publ. concub. Rub. de adul. num. 23. Conar. in 4. decr. p. 1. cap. 7. §. 6. nu. 8. Lopez ad Diaz cap. 87. ver. adulteri. lit. B. Tho. Sanchez de matrim. lib. 16. tit. de Divor. d. sp. 8. n. 15. & 16. latissime hanc veritatem defendit Pet. Foller. in praxi crim. can. ver. aut inquisitione fermata. nu. 52. Ang. l. quamuis, la 2. nu. 4. C. ad leg. Tul. de adul. Tul. Clar. in praxi crim. q. 27. ver. quaro numquid. Baiardus ad Clarum. §. adulterium. n. 44. Iodocus in praxi crim. cap. 39. Rub. de adul. nu. 11. Carrer. in prax. trac. 3. de Homicid. & assass. §. qui excusatur. nu. 39. Rom. frg. 674. incip. Nos sumus. Ant. Gomez. in l. Tauri. 80. num. 47. ver. verum tamen est, & ita passim proceditur in Curia nostra.

Episcopi, prout sanctissimis constitutionibus decretum est. 3 De grauitate adulterij vide cap. 16. Gen. c. nemo. c. dicar. c. meretrices. c. sicut non, 32. q. 4. c. qui viderit, 32. q. 3. Dionys. Carthus. in opusc. de conu. pecc. art. 5. late Menoch. de arbitr. iud. casu 419. 4 c. fraternitatis. 34. d. c. si concubinoz, vbi omnes Canonistae de sent. excomm. c. fin. de cohâbit. cleric. & mul. 5 Conc. Trident. sess. 4. cap. 8. de reform. matrim. Concil. Later. sub Leone X. sess. 9. Nauarr. in Man. cap. 16. num. 21. Card. Teletas lib. 5. cap. 10. c. quid in omnibus, vbi can. 32. q. 7.

comandiamo à tutti, & singoli adulteri, & concubinari, huomini & donne, tanto soluti, come maritati, che debbano separarsi à fatto di tal conuersatione, e lasciar il peccato, altrimenti procederemo contro di essi, conforme li Sacri Canoni, & Concilij, & anco à carceratione, & ex officio ordinando alli Curati che debbano tutto questo notificare al Popolo ogni volta, che li parerà expediente. Dat. Sorz in Sancta Vistatione die 12. Maij 1610.

R 2 EDIT-

crimen. & §. fi. q. 37. ver. quæro nunquid, D. Regens Carol. Tapia in d. Const. Maiestati nobis x. Farin. de delictis carnis q. 141. n. 47. & hæc nostra Curia Episc. est in possessione procedendi in omnibus causis mixti fori, proueniendo Curiam secularem vt patet in processibus qui conseruantur in nostro Archiuio, licet satis sit dispositio indubitata in iis communis, & contrarium dicere, cum sit auferre ab Ecclesia id quod ei competit de iure communi est facere actum contra Ecclesiasticam libertatem. Inn. c. nouerit, in prin. de sent. exc. vbi tenet, quod libertas Ecclesiastica consistit in priuilegijs concessis super spiritualibus & temporalibus, vel à Deo, vel à Rom. Pontif. aut ab Imperatore, Ecclesijs, ac personis Ecclesiasticis in genere, idem tenet Abb. antiquus, & Card. Host. in eod. c. & Ant. de But. ibi nu. 9. Henricus nu. 3. Lapis alleg. 91. Silu. ver. Ecclesia, 1. nu. 5. ver. quarto quæritur, cum alijs à me allegatis in tract. de immun. Eccl. in 2. par. in prin. nu. 3. quem, Deo fauente quamprimum typis mandari cumbo, & ideo contra eos qui dicunt Reuerendissimos Episcopos non posse procedere in causis mixti fori, habent locum poenæ tex. in d. c. nouerit, vt dicit Lapis d. alleg. 91. nu. 3. nec refert an hoc sit scriptum, vel voce allegerit, vt probatur in d. c. nouerit, ibi & consuetudines, & late hæc omnia prosequor in d. tractatu, & ideo in hoc aduertatur propter excommunicationem latæ sententiæ, de qua in d. c. nouerit, & ibi gloss. ver. Ecclesiæ.

7 cum alter, vel uterque est coniugatus. Nauar. in Man. cap. 16. nu. 3. Iul. Clar. §. adulterium.

8 Concubinatus est fornicatio continuata cum soluta determinata, ita vt sit cohabitatio quædam & talis consuetudo ac si matrimonio coniuncta esset, & hoc peccatum est graue, & periculosum, quia homo non solum peccat mortaliter, sed manet in statu peccati, & in continuo proposito, saltem virtuali peccandi, nec est necesse, quod cohabitent sub eodem tecto, sed sufficit consuetudo, & isti non sunt absolendi, nisi cum cautela, quam docet Card. Tolet. lib. 5. cap. 10. prope fin. Silu. ver. concubinarius, n. 1. Nau. in Man. d. cap. 16. nu. 2. Ex quibus actibus concubinatus deducatur & probetur, vide Rot. coram bo. me. Card. Seraphino Leodien. hereditatis 6. Martij 1573. inter dec. Farin. dec. 71.

9 d. c. 1. de off. ord. Conc. Trid. d. sess. 24. cap. 8. de ref. mat. & aduerte quod requiritur trina monitio, quando Episcopus vult procedere ad excommunicationem, sed si velit procedere ad carcerationem, vel alias poenas non requiritur monitio, & ita extat resolutio S. C. refert prax. Archiep. Neap. cap. 37. nu. 10.

10 Episcopus potest carcerare laicos in causis ad ipsum spectantibus. Domin. in c. cum Episcopus, de off. ord. in 6. & ibi Phil. Fran. Io. de Anan. c. 2. de adult. & in Rub. de fortil. & in c. qualiter, il 2. §. ad corrigendos, de accus. Steph. Auri. de pot. Eccl. super laicos, n. 1. Felin. c. significasti, n. 4. in fi. de off. deleg. Lopez ad Diaz cap. 153. n. 6. Rom. sing. 660. Soar. de Paz. in pract. tomo 2. p. 2. l. 2. n. 53. & 56. dicens ita feruari Salamanticæ. Fuller. in praxi crim. can. ver. aut inquisitione formata. nu. 51. cit. sup. nu. 2. vide allég. sup. tit. de Hospit. libus, decr. 5. num. 2.

11 In quocunque crimine potest procedere de iure canonico ex officio. Bal. c. 1. de officio ordin. Dec. in Rub. de iud. nu. 68. & 69. Maranta in Speculo, par. 6. tit. de Inquisitione, nu. 39. Ioan. de Anan. c. falicis. col. 2. de poenis in 6. Gomez. de delictis cap. 1. nu. 49. Iul. Clar. §. fin. q. 3. ver. debes, & in ver. sed certe, & q. 58. ver. sed puerus est, circa finem. Farin. de Inquis. q. 1. nu. 8. & 10. & tanto magis quando adulterium est notorium. Gramm. dec. 31. in fi. qui subdit, quod dicitur notorium adulterium, quando adest confessio spontanea, vel captus in fragranti. And. de Iser. in consil. Humanitatem.

6 Sunt crimina mixti fori, in quibus est locus prauentioni. dixi supra tit. de Poenis. decret. 1. nu. 3. quod concubinatus sit mixti fori, vide Abb. c. cum sit generale. num. 25. de foro compet. Iul. Clar. §. fi. q. 37. Farin. q. 8. nu. 13. 1. de adult. vltra à me superius alleg. n. 2. vide Iul. Clar. §. adulterij. ver. hæc

EDITTO SETTIMO.

Per l'Infermi.

È R obbligo della nostra Cura Pastorale, & acciò nessuno parti da questa vita senza li Santissimi Sacramenti.

Commandiamo à tutti quelli che haueranno l'Infermi in casa, che debbano denuntiarli al Curato; & se essi saranno negligenti, li debbano notificare li vicini, alli quali concediamo, se faranno questa santa opera, cinque giorni d'Indulgenza per ciascheduna volta.

Commandiamo alli Medici, che non debbano visitare l'infermi più di due volte, se non haueranno la fede del Curato in scriptis, che siano confessati, sotto le pene contenute nella Bolla d'Innocenzo III. & Pio V. Sommi Pontefici, quali eseguiremo con ogni rigore.

Vogliamo, che li Curati, che haueranno notizia di vn'infermo, lo debbiano almeno visitare ogni due giorni vna volta, sotto precetto di peccato mortale.

Commandiamo all'istessi Curati, che quando sono chiamati à ministrare li Santissimi Sacramenti, debbano andarli con ogni diligenza, & subito senza differire punto, sotto pena di carceratione, & altre à nostro arbitrio. Commandiamo alli Regolari, che hauendo vditte le Confessioni d'Infermi, debbino notificarlo al Curato, acciò possa hauere cura d'amministrarli à suo tempo l'altri Sacramenti, & lasciar la fede, d'hauer vdito la Confessione per il Medico, conforme il decreto della Sacra Congr. de' Regolari, sotto li 2. di Luglio 1587.

Di più notificiamo à tutti l'Infermi poveri della nostra Città di Sora, siccome anco habbiamo dato ordine alli Curati, che portando fede à noi dell'istessi Curati della lor pouertà, li sumministraremo denari, e tutto quello che li sarà necessario nella lor infirmità, conforme all'obbligo che tenemo.

Et

Vide in tit. de Sacr.
Fornit. decreto 4.
Nau. in Man. cap. 13.
nu. 48.

Et acciò il Santissimo Sacramento del corpo di Nostro Signore Giesù Christo sia accompagnato con quella maggior riverenza, che si può, concediamo Indulgenza de 40. giorni à tutti quelli, che con lumi, ò senza A l'accompagnaranno tanto quando si porta all'Infermi, come anco à tutte l'altre Processioni, qual Indulgenza vogliamo, che vaglia per tutta la nostra Diocesi: Datum Sorz in nostro Episcopali Palatio die 13. Augusti 1610.

EDITTO OTTAVO.

Ordini da offeruarsi per li Santissimi Sepolchri, & per le Processioni del Giovedì santo con l'Indulgenza de 40. giorni.

ACCIOCHE in questi giorni Santi s'attenda con ogni deuotione, à meditare la Passione di Christo. Vogliamo, che si offeruino l'infra scritti Capitoli.

1 Che il Santissimo Sacramento, mentre starà nel Sepolcro, debbia star coperto totalmente con velo, ò altro che non si veda dal Popolo, & perciò vogliamo, che si ponga in vn Calice coperto con la palla, & sopra vn velo, legato nel bottone del Calice, & poi di sopra si ponga vn altro velo, che non sia legato in alcun modo.

2 Che vi ardano almeno quattro candelè di cera, & sei lampadini di olio del continuo.

3 Che vi sia sempre, à far Oratione vn Prete, ò Clerico, con la cotta, & altri della Parrochia distinti per ciaschedun'hora, doue deueno interuenir più Preti, & Chierici, con fratelli ancora della Compagnia.

4 Che nelle Chiese delle Monache doue si farà il Sepolcro, si debba riporre il Santissimo Sacramento all'Aue Maria, e serrar la Chiesa, & poi la mattina al-

Ita precipitur in Missali in die Iouis sancti post Missam.

le 11. hore si apra, con riporre il Santissimo Sacramento nel Sepolcro.

5 Che le Donne doppo l'Aue Maria del Giovedì Santo vadano solo alla Predica, se bene vogliamo, che la Predica finischi ad vn'hora di notte al più tardi, & quella finita, si ritirino alle case loro, ne vadano altroue, à veder Sepolchri in tempo di notte, ne anco le Compagnie sotto pena di Scommunica.

6 Che tutti li Confratri, che vsano li sacchi debbiano andare coperti, & con deuotione, sotto pena à nostro arbitrio.

7 Che nelle Processioni de Confrati nella notte del Giovedì Santo non si possano rappresentar misterij, senza nostra licenza, sotto la medesima pena.

Auertendo, che oltre le dette pene in quella Chiesa, doue non si offeruaranno le sopradette cose d'adesso, come dall'hora proibiamo che nō si facci più Sepolcro.

Et concediamo Indulgenza de 40. giorni à tutti quelli, che Confessati, & Communicati visiteranno li Sepolchri. Datum Soræ in nostro Episcopali Palatio die 27. Februarij 1610.

EDITTO NONO.

Ordini per l'Oratione delle Quarant'hore, con l'Indulgenza de 40. giorni.

Pau. Fusc. Episc. Saranen. de Visitat. lib. 1. cap. 36. num. 18.

- 1 HE si faccia di giorno, & non di notte
- 2 Che vi ardino continuamente sei candelè di cerà, & dodici Lampadini d'oglio.
- 3 Che vi stia sempre vn Prete, ò Clerico, & doi Confrati col sacco ad ogn'hora.
- 4 Che si facci vna lista de Principali della Città, ò Terra, & s'assegnino tre di loro, che faccino Oratione per ogn'hora.

Che

5 Che le Donne stiano separate da gl' Huomini, & concediamo Indulgenza de quaranta giorni à quelli, che Confessati, & Comunicati interueranno à detta Oratione per qualche spatio di tempo.

EDITTO DECIMO.

Per la Quadragesima.

Geronimo Giouannelli per gràtia di Dio, e della Sede Apostolica Vescouo di Sora.

ACCIOCHE in questi giorni Quadragesimali si viua conforme à gl'Ordini della Santa Chiesa, comandiamo, che niuno tanto Ecclesiastico, come secolare, debba in questa Quadragesima, mangiar Carne, Oua, Butiro, Cacio, & altri Latticinij, sotto pena ad arbitrio nostro. Et quelli che per infermità non potranno usare cibi Quadragesimali, debbano hauer la licenza, sottoscritta dal Medico, ò dal Curato, e dal nostro Vicario Generale, ouero Vicarij Foranei. Però proibiamo ancora sotto la medesima pena, che niun Macellaro, ò Pizzicarolo, ò altri, possa vendere, durante la Quadragesima, cibi Pasquali à quelli, che non haueranno la detta licenza. Auuertendo tutti, che si procederà con ogni rigore, volendo che la presente, affissa alla porta della nostra Chiesa Cathedrale habbia il medesimo vigore, come se fusse intimata à ciascheduno personalmente. Datum Sora in nostro Episcopali Palatio Die 7. Martij 1610.

EDIT-

& hoc praeceptum obligat ad mortale. Toletus cap. 3. num. 7.

1 Est decima pars anni, c. Quadregesima de cōf. d. 5. datur cōf. siliū, quod in princ. Quadrag. premitatur confessio, Card. Toletus lib. 6. cap. 2. n. 11. 2 S. Ambr. Serm. 23. & 24. de Quadregel. diuinum praeceptum esse Ieiun. Quadrag. tradit S. Leo Ser. 1 de Quadrag. ait, esse diuinam institutionem. S. Aug. Epist. 119 cap. 15. ad Ianu. & Ser. 1. fer. 4. post Domin. 2. Quidam drag. S. Igna. Epist. 43 S. Epiphanius in cor. Arrianos, Solomonus, lib. 6. Eccl. Hist. cap. 11. Quar. lib. 4. var. refol. cap. 20. n. 4. vide Nauar. in inān. cap. 21. nota vbi laus. 3 c. denique 4 d. & c. statuimus 73. d. Syn. 6. Constantinop. can. 56. dicit, si quis oua, vel butyrum ederit in Quadrag. Clericus deponatur, laicus excommunicetur Nicephorus lib. 12. Hist. Ecclesiast. c. 34. S. Thom. super 1. ad Timotheū cap. 4. com. 2. & 2. 3. q. 147. art. 3. Sylu. ver. ieiunij q. 15. Armill. eod. ver. nu. 1. Nauar. cap. 21. n. 15. Conar. d. c. 20. n. 4. Card. Toletus d. lib. 6. cap. 2. n. 2. & c. 3. in prin. Nauar. d. cap. 21. à n. 11. vtrq. ad 27. de quantitate ciborum, vide Card. Tolerum d. cap. 2. nu. 3. de hora prandij ibi num. 8. qui excusentur ab hoc praecepto d. lib. 6. cap. 4. & 5.

EDITTO VNDECIMO.

Sopra le Chiese rouinate.

*Geronimo Giouannelli per gratia di Dio, & della Sede
Apostolica Vescovo di Sora.*

HAVENDO noi veduto nella nostra
Diocese alcune Chiese rouinate nelle
quali si fanno molte immonditie; & vo-
lendo però seguire la dispositione del
Sacro Concilio Tridentino. Com-
mandiamo à tutti di qualsuoglia stato,
grado, & conditione, i quali possiedono dette Chiese, &
loro beni, tanto per vnione, come per altro titolo, che
se sono circondate di muro, debbano chiudere la porta
in modo, che non vi si possa entrare, con ponerui vna
Croce di legno in luogo, che sia veduta da tutti. Mà
in quelle Chiese, nelle quali il muro è caduto in tutto,
ò in gran parte, vogliamo che solamente vi si metta la
Croce, acciò si conosca, che quel luogo è stato dedica-
to à Dio; eccettuate però quelle Chiese, doue anco vi
si conserua l'altare, il quale seruirà in luogo di Croce,
& queste si douranno in ogni modo chiudere con porta,
ò cancello di legno in modo, che non vi si possa entrare,
con accomodare la pittura dell'Altare, se sarà guasta.
E tutto ciò si dourà eseguire frà termine d'un mese dal
giorno della publicatione della presente, sotto pena di
priuatione delli frutti di dette Chiese per vn'anno. Et
vogliamo, che questo nostro Editto affisso, nella nostra
Chiesa Cathedral, & nella Chiesa di Santo Arcangelo
d'Arpino, & di Santo Simeone d'Aluino, & della Parro-
chiale della Ciuitella habbia il medesimo effetto, come
se fosse intimato à ciascheduno personalmente. Datum
Sora in nostro Palatio die 7. Martij 1610.

TIBS

EDIT-

EDITTO DVODECIMO.

*Geronimo Giouannelli, per la gratia di Dio, & della
Sede Apostolica Vescovo di Sora.*

HA VENDO inteso, che li sposi, & spose habitano insieme auanti sia celebrato il Matrimonio nella Chiesa coram Parocho, il che è contra le Constitutioni de' Sacri Canonj, & Concilij, & ne vengono molti scandali. Però per l'auuenire commandiamo, che il sposo, ne anco la sposa vadino in casa vno dell'altro, sotto pena à noi arbitraria d'applicarsi à luoghi pij, & in sussidio di scomunica. Datum Soræ in nostro Episcopali Palatio die 5. Nouembris 1610.

Conc. Trid. sess. 24. cap. 1. de ref. matr. ver. præterea, c. aliter. 30. q. 1. c. sponsus. d. 23. S. Calixtus Papa. epist. 2. c. 1. cum multis seqq. 30. q. 1. c. de coniugali. 27. q. 2.

EDITTO DECIMOTERRZO.

Per la Retta Administratione di Confraternità, Hospidali, & altri luoghi pij.

VOLENDO rimediare à molti inconuenienti, che habbiamo veduto nella nostra Città, e Diocesi, per debito del nostro officio Pastorale, & per l'autorità che ci dà il Sacro Concilio di Trento, & Sacri Canonj commandiamo à tutti li Procuratori di Confraternità, Hospidali, & altri luoghi pij della nostra Città, & Diocesi, che debbano frà termine d'un mese far inuentario autentico delli beni di detti luoghi pij in vn libro cartulato, & ben legato, che non sia meno di ducento fogli di carta, accioche non si smarrischi così facilmente, nel quale anco si scriua da' Procuratori l'introito, & l'essito con il saldo de' lor conti, qual libro si debba custodire nella cassa di detti luoghi pij. Che quelli, che sono debitori de' luoghi pij, non possino essere procuratori eletti, ne Depositarij, sotto pena di scomunica.

1 Sess. 24. cap. 8. & seq. sess. 7. cap. 15. sess. 25. cap. 8.

2 Etiam si sint in Ecclesijs Regularium, & de hoc exrat resolutio S. C. his verbis. Cōgr. Conc. censuit Episcopum posse visitare Cōfraternitates personarum secularium in Ecclesijs Regularium exemptorum existentes, nō autem eorum Cappellas, vel Altaria, quæ inra easdem Ecclesias constitunt. vide prax Archiep. Neap. cap. 11. in princ.

Hoc etiā seruatur in
Regno. Io. Pau. Mon-
tanerius in pragm. 1.
de admin. & bono Re
gimine vniuer. n. 107.

Che seuple Vi de la Cite de Calumetro Te Procura-
tori vn Sacerdote, ò Clerico, altrimenti sia nulla l'ele-
ctione de' laici, poiche si tratta di beni deputati a vso
pio, & non si deuono spendere in vso proprio, come si è
fatto da molti sin qui.

Che oltre li due Procuratori si ha hno vn Depositario
idoneo, & si debbano mutare ogn'anno in termine
di vn mese, & debbano in termine d'vn mese render con-
to della loro administratione al Reuifore da noi depu-
tato, assieme con vn altro di detta Compagnia, ò luoco
pio, ouero deputato dalle Vniuersità, con recuperare le
loro significatorie, sottoscrutte da detti Reuifori di detti
conti, e fatte altrimenti, faranno di niun valore.

Che il Depositario non paghi denari senza mandato,
sottoscritto da due Procuratori, ouero Priori, e pagati
do altrimenti, non li sarà fatto buono alli suoi conti.

Che li Procuratori non possino far locatione de' Beni
di detti luoghi, ne dar graho, ò biade, à credenza ad
alcuno senza consenso della Congregatione, ne possino
far mandati di più somma di due ducati senza consenso
della Congregatione.

Che si consegnino le robe mobili alli Procuratori
per inuentario nel principio del loro officio, & così si
offerui ogn'anno, attio detti beni non vadino à male.

Che per l'aauenire non si faccino pasti, ne altri con-
uitti da detti luoghi più.

Che ne gl'Hospedali non si riceua alcuno, se prima
non mostrerà la fede d'essersi confessato, & comunicato
nella Pasqua precedente.

Che ne gl'Hospedali che non hanno diuersi apparta-
menti non si riceuano donne assieme con huomini.

Che ne gl'Hospedali non vli si possa star più di tre
giorni (intendendo di quelli che sono sani) senza licen-
za del Curato del luoco.

Che detti poteri non possino andar cercando senza
nostra licenza in scriptis, sotto pena dell'essilio.

Et tutto

Et tutto questo comandiamo, che si debbi offerre
 sotto pena di ducati venticinque in qualunque caso di
 contrauentione, & in infredo di scomunica. Auer-
 tendo a detti officiali, che non offeruano quanto di
 sopra si è ordinato, li mandaremo Comissarij, a riu-
 der il tutto à lue spele, poiche habbiamo trouato gran-
 dißimi disordini nel gouerno di detti detti luoghi p[er] i
 beni de quali ogn'vno hà certze usurpare. Datum So-
 re in nostro Episcopali Palatio die 7. Nouembris. 1611.
 Formam Foramenti prestandi in manibus
 Reuerendis D. Episcopi, Vicarij Vi-
 carij Generalis per Prouisos de
 beneficijs Ecclesiasticis

1 c. nullus, vbi Doct.
 de iureiur.

2 Jac. Brozz. de offic.
 Vic. lib. 2. q. 119. nu. 3.

Formam de beneficio Neordinaria, vel Apostolica
 auctoritate prouisa, & ita, quod quicquid sit
 obediens Sanctæ Matris Ecclesiæ Romanæ Catholicæ, &
 Reuerendiss. D. Episcopo, faciat legitimum successoris
 eiusq. Vicarijs generalibus, & quod de bonis dicti be-
 neficij, ac eius fructibus, & super eis p[er] alios aliquos illici-
 ta, cum nemine prorsus intui, nec aliquid cuiquam de-
 di, vel promisi, vt ipsum beneficium obtinerem. Item
 iuro, quod de bonis iustis beneficii, aut de aliquo
 Diocesanæ Synodi inue[n]tarij in intra tres menses con-
 ficiam, & Curie Episcopali exhibebo: Possessiones vero
 & bona immobilia, aliavè, quæ immobilium instar ha-
 bentur, & mobilia pretiosa ad ipsum beneficium quo-
 modolibet pertinentia non vendam, non donabo, neque
 oppignorabo, nec aliquo modo citra iuris dispositio-
 nem alienabo, immo alienata pro viribus recuperabo, sic
 me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Evangelia.

1 Debet illa ambabus
 manibus tangere. c.
 quædam. 1. q. 7. (legi-
 multorum, & hæc et
 in alijs iuramentis x
 consuetudine Italæ
 sufficit tangere quem-
 libet librum, aut quem-
 libet scripturam. Silu.
 vet. iuram. nrm, l. n.
 2. lare Couarr. in c.
 quæuis, in initio §. 1.
 n. 1. de pac. in 6.

Forma Iuramenti præstandi, vt supra à nominatis, præsentatis, vel electis ad aliquod beneficium Ecclesiasticum, priusquam ad illud instituantur, vel eis conferatur.

E Go N. præsentatus, nominatus, seu electus ad beneficium N. vel ad Cappellaniam in Altari N. iuro, & profiteor per hæc sacrosancta Dei Euangelia, neque me beneficii, vel Cappellaniæ prædictæ obtinendæ causâ, aut vt ad illud, seu illam præsentarer, vel nominarer, vel eligerer, neque quemquam alium meo nomine, me sciente, & consentiente quicquam Patrono, seu alij cuiquam ea de causâ dedisse, vel locasse, vel prius mutuo datum, commodatum, locatum, vel quocumque modo debitum remisisse, aut relaxasse, nec de domibus, terris, prædijs, redditibus huius beneficii, seu Cappellaniæ, fructibusvè, decimis, aut oblationibus eiusdem præteritis, præsentibus, & futuris, donationem, remissionem, locationem fecisse, promisisse, aut iniuisse; sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Forma Iuramenti præstandi per testes Synodales.

E Go N. testis Synodalis à Reuerendis. D. Episcopo electus, promitto, spondeo, & iuro, quod à modo in antea quicquid noui, aut audiui, aut post modum inquisiturus sum contrâ Dei voluntatem, & rectam Christianitatem in Regione mihi commissa, factum sit, aut futurum erit, quod ad cognitionem meam peruenierit, ego nec propter amorem, nec propter timorem, nec propter pretium, nec propter parentelam vllatenus celabo Reuerendissimo D. meo Episcopo, aut eius deputato; sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Forma Iuramenti præstandi per examinatores.

E Go N. examinatoris officium, quod suscepi, promitto, spondeo, & iuro, me fideliter, ac sincerè, quantum in me erit executurum, sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia. &c.

Forma Litterarum Monitorialium.

*Geronimo Giouannelli per la gratia di Dio, & della
Sede Apostolica Vescouo di Sora.*

R Eu. Curati della nostra Diocesi. Vi ordiniamo, che ad ogni richiesta di N. debbiare in tre giorni festiui nelle solennità delle Messe denunciare al Popolo, mentre vi sarà frequenza di Gente, le cose infrastrate, cioè.

Chi tenesse, defraudasse, & indebitamente celasse grano, miglio, grano d'India, spelta, & altre sorti di vetrouaglie, panni di lana, lino, accia, ferramenti d'ogni sorte, scritture pubbliche, ò priuate, polize, massaritie, e suppellettili di casa, case, terreni, possessioni, caualli, Boui, & altri animali, & qualunque altra sorte di beni spettanti à N. li debbanò restituire, e quelli che lo fanno, debbano reuelare frà termine di 6. giorni, dopò l'ultima monitione, sotto pena di scomunica maggiore. Dato in Sora nella Corte Episcopale à dì

Forma per fulminare la scomunica, da offeruarsi dalli Curati.

P Er ordine del Molto Illust. & Reuerendiss. Monsig. Vescouo di Sora si dichiarano, e publicano per escommunicati, e maledetti, & dati in potestà del Demonio infernale, priuati dell'oratione, & suffragij di S. Chiesa, e de' santissimi Sacramenti, tanto attiuè, come passiuè, e della comunione de' fedeli, priuati di sepul-

Card Zab. & Imol. in Clem. dispendiosum, de iudic. vbi positur forma Phil. Prob. ad Io. Mon. in c. 5. de constit. l. 6. Naudin vepet. c. inter verba, conclus. 6. coroll. 66. 11. q. 3. & conf. 7. de sen. excom. Henriquez in sum. lib. 5. de excom. cap. 18. Rip. in tract. de peste, in fine, à nu. 121. vsque ad 128.

1 Se sarà scomunicata Papale, vi si aggiongerà delegato Apostolico.

tura Ecclesiastica, & condannati alla sepultura fuori delle mura della Terra, tutti quelli, che hanno qualsivoglia sorte di beni spettanti à N. conforme le lettere monitoriali sopra di ciò spedite, & non l'hanno restituito, & così quelli, che lo fanno, & non l'hanno reuelato, riscuotendosi à se l'assoluzione.

Terrà il Curato in mano tre candele, secondo il solito, accese, & si gettaranno in vn vaso d'acqua, auanti il Popolo, con far sonare la Campana maggiore della Chiesa à tocchi, e così si farà ogni festa inter Missarum solemniam, mentre il Popolo è in Chiesa fino à nouo ordine di Monsig. Reuerendissimo.

Formula di denunciare, ò publicare al Popolo nella Messa in giorno di festa quelli, che desiderano esser promossi à gl'ordini.

SI notifica alle Charità vostre, come N. figliuolo di N. della Terra di N. è per promouersi all'ordine N. e però se alcuno di voi sapesse che fusse impedimento alcuno, per il quale non possa esser promosso à detto ordine, venga à notificarlo à me N. ouero à notificarlo al Molto Reu. Vicario Generale.

Forma collationis beneficij Ecclesiastici.

*Hieronymus Dei, & Apostolica Sedis gratia
Episcopus Soranus.*

Dilecto nobis in Christo N. Clerico, Salutem in Domino. Viri, ac morum honestas, aliq. probitatis, & virtutum merita, quibus apud nos fide digno commendaris testimonio, nos inducunt, vt tibi cedamus ad gratiam liberales. Cum itaque Canonatus, & Prebenda, quos quondam N. in Ecclesia S. B. Te-

1 Extrau. vn. de furt. Direct. Inquis. par. 3. fol. 399. Summ. Bull. ver. excom. ad finem reuelationis. fol. 230.
3 Extrau. vn. de furt. Manu. Pastor. cap. 65. Gregor. Sayrus in thesau. casuum conscientiar. lib. 5. cap. 9. nu. 10. S. Antonin. 3. par. tit. 17. de interd. cap. 4. ante fin. Marant. in prax. ver. restē concipiatur cic. n. 114. ver. aliquando.

S. Carol. act. par. 2. fol. 146.

1 Requiritur nomen Episcopi c. ego N. de iur. reur. c. in nomine. 73. d.

2 c. graue, de prob.

3 Debet exprimi qualitas beneficij. elem. 2 de off. ordin.

4 ut. quatuor, de prob. an. 6. & scilicet Cyprianus in aliquā Ecclesia, exprimitur Ecclesia vbi sita est. Felin. c. significante, col. 1. de rescript.

Abbeti nostræ Diœcesis obtinebat per eiusdem Nobilitatem extra Romanam Curiam de mense Februarij vacauerint, & vacent ad præsens. Nos tibi, qui à dilectis nostris examinatonibus in Diœcesana Synodo deputatis examinatus, & idoneus repertus fuisti, assenti te ex dicta Terra oriundum, ac in sacro Subdiaconatus ordine constitutum existere, præmissorum meritorum, & ipsorum intuitu, & specialem gratiam facere volentes, te eorum nobis præsentatum per litteras N. de cuius iurisdictione plenè nobis constitit, iuxta formam Sac. Concilij Tridentini ad dictos Canonatum, & præbendam, sic, ut præmittitur, vacantes instituimus, & de illis etiam tibi cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis, auctoritate nostra ordinaria conferimus, & assignamus, & ac providemus de eisdem etiam per bireti impositionem capituli tui, & te quoque in possessionem præfatorum Canonatus, & præbendæ dictæ Ecclesiæ S. N. de dicta Terra Abbeti immittimus, & imponimus, recepto prius à te in manibus nostris, corporali ad Sancta Dei Evangelia iuramento, professione Orthodoxæ fidei, iuxta formam traditam in Bulla sæl. record. Pij Papæ IV. ne non fidelitatis, & obedientiæ Sanctissimo Romano Pontifici, ac nobis, & successoribus nostris gratiam, & communionem S. Sedis Apostolicæ habentibus, ac de non alienando bona præfatorum Canonatus & præbendæ, sine licentia superiorum, sed alienata pro posse tuo, recuperandi ad Synodum veniendi, & ordinationes nostras observandi, ac alia dicendi, & faciendi, ad quæ de iure tenetis. Quocirca Archiepysytero, & Canonicis dictæ Ecclesiæ, & Sancti N. ceterisq. personis Ecclesiasticis, & Tabellionibus, & Notarijs publicis per Civitatem, & Diœcesim nostram Soranæ constitutis, qui super hoc per te, vel Procuratorem tuum fuerint requisiti, seu alter eorum fuerit requisitus tenore præsentium in virtute S. Obedientiæ committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel eorum alter statim post requisitionem huiusmodi te,

Exprimatur modus vacationis. c. susce-
ptum, de rescrip. in 6.
6. Si Episcopus gau-
det alternativa.
7. Non requiritur ex-
pressio beneficii, quæ
obtinetur, cui con-
fector. Io. de Selua, de
benef. par. 9. q. 12. nu.
53. Menoch. de arbit.
cas. 201. n. 150.
8. Sels. 25. cap. 9.
9. Nec est opus expri-
mere fructus benefi-
cij collati, sicut in pro-
visione Apost. Pellic.
ad aures. n. 15. de re-
script. Cassad. super
Reg. Canc. dec. 31. n.
9. Sarn. de valor. ex-
prim. q. 3. Ratio est,
quia Ordinarius præ-
sumitur habere certam
notitiam beneficiorū,
& impetrantium suar
Diœcesis, ex quo præ-
sumitur diligenter vi-
sitare suam Diœcesim.
Felin. d. c. ad aures. n.
15. Alia ratio ponitur
per Menoch. d. casu
201. nu. 155.

10. Per collationem non
transfertur possessio,
c. cum Bertoldus, de
re iud. & licet de iure
spectet ad Archid.
c. ad huc, de offic. Ar-
chid. tamen generalis
consuetudo hoc ex-
tendit etiam ad alios.
Rebuff. in praxi, tit. de
mis. in poss. Io. de
Selua de benef. 3. par.
quæst. 15.

11 Episcopus non po-
nit clausulam, nō ob-
stans. Rebuff. in con-
cord. in form. mand.
Apost. ver. nō obstans.

12 In collatione Epi-
scopi requiritur præ-
sentiæ duorum testu.
Rota vna Virdunen.
Canonicatus corā R.
P.D. Gypso Ven. 12.
Maij 1589. Pellegr.
decis. 15. lib. 1. in ma-
nuscr. Prihol. dec. 252.
lib. 1. latē gl. in c. post
cessionem, in ver. lit-
teris, de probat.

1 Notarius debet se
rogare de publicatio-
ne. Paris. de resig. lib.
11. q. 14. n. 60. & debet
registrari penes actua-
rium. Cur. Episc. Pa-
ris. ibidem nu. 52. &
hoc modo probabitur
publicationē esse
factam in tempore.
Rota coram R. P. D.
Orato Tarentina be-
neficij 12. Maij 1589.
Paris loco citato n. 75

2 Publicatio debet fie-
ri in Cathedrali, & in
Ecclesia beneficij in
diebus festiuis, & in-
ter Missarū solemnias
sic habet Const. Gre-
goriana, de qua infra
Rota Virdunen. Cano-
nicatus 12. Maij 1586.
coram Gypso. Paris.
q. 6 n. 26. lib. 11.

3 Debent exhiberi lit-
teræ Apostolicæ, vel
earum transcriptum
aut henticum Rot. Ca-
lag. Prioratus. 10. O-
ctobris 1580. coram
Card. Blanchetto.

4 Rota Burgen. Cano-
nicatus 1. Ian. 1586. co-
ram R. P. D. Gypso.

te, vel Procuratorem tuum legitimum tuo nomine in
corporalem, realem, & actualement possessionem supradic-
torum Canonicatus, & præbendæ Ecclesiæ Sancti N.
prædictæ Terræ Albeti iurium, & pertinentiarum præ-
dictarum nomine nostro inducant, & defendant indu-
ctum, amoto exinde quolibet illicito detentore, teque,
vel Procuratorem tuum, tuo nomine ad dictos Cano-
nicatum, & præbendam in dicta Ecclesia Sancti N. reci-
pian, & recipi faciant in Canonicum, & fratrem, stal-
lum in Choro, & vocem in Capitulo assignando, ac tibi
de illorum fructibus, prouentibus, iuribus, & obuentio-
nibus vniuersis respondeant, & faciant ab alijs quantum
in eis fuerit plenariè, & integrè responderi. " In quo-
rum omnium & singulorum fidem, & testimonium præ-
missorum has præsentis litteras, manu nostra subscriptas
fieri, & per infrascriptum notarium, & Cancellarium
nostrum scribi, sigilliq. nostri iussimus, & fecimus im-
pressione muniri. Datum Soræ in nostro Episcopali Pa-
latio, sub Anno à Natiuitate Domini.... Indictione
... die vero... Mensis.... Pontificatus N....
Præsentibus 12 N. N. testibus ad præmissa specialiter
vocatis, habitis, atque rogatis.

Forma fidei publicationis Resignationis,
quæ debet scribi à tergo Bullarum.

F Idem facio ego Notarius 1 infrascriptus, retroscri-
ptas litteras apostolicas, expeditas in fauorem N.
iuxta ipsarum seriem, & tenorem cum nominibus, &
cognominibus Resignantis, & Resignatarij, ac denomi-
nationum, & qualitarum beneficij clara, & intelligibili
voce sub die Dominico, vel aliàs festiuo 15. mensis Au-
gusti. Anno 1613. in ipsa Ecclesia Beatæ Mariæ, & in
Cathedrali, dum frequens Populus ad Missarum solem-
nia 2 conuenerat publicasse, easq. litteras Apostolicas
3 manibus tenuisse 4 ostendisse, & legisse, earumq.
exem-

exemplum collationatum affixum in Valuis dictæ Ecclesie fuisse relictum, ac stetit per diem, aliaq. & similia fecisse iuxta formam, & traditam per foelicis recordationis Gregorium Papam XIII. in Constitutione sua, de Publicandis resignationibus promulgata sub Nonis Ianuarij anno 1583. ⁶¹ In quorum fidem, &c. presentibus ⁷ N. & N. ⁸

Ego Hieronymus Ecclesie Soranæ Episc.

Aduertendum est, Primo quod in beneficijs vacantibus per resignationem in hoc Regno non requiritur licentia Illustris. D. Nuncij, quæ benè requiritur in beneficijs, vacantibus per obitum, vel aliter, quam per resignationem, ita cauetur in pluribus Constitutionibus Apostolicis, & in iphs facultatibus Illustris. D. Nuncij in Regno Neapol. quæ refert Paris in tract. de Resign. lib. 11. q. 6. n. 62. quem omnino videas.

Secundo. Aduertendum etiam est, quod resignatio Beneficij ad cuius titulum quis fuit ordinatus non valet sine dicta expressione, & non sufficit, quod sit expressum, remanere resignanti vnde vniat ita fuit decisum in Rota ex sententia S. C. in vna Aretina plebis 4. Decembris 1600. coram Illustrissimo D. meo Card. Millino, vt refert Garcia de Benefic. par. 1. cap. 5. num. 438.

Tertio. Aduertendum, hanc publicationem etiam requiri in resignatione coram ordinario, vt in dicta Constitutione Gregorij XIII. §. de Beneficijs. Paris. d. lib. 11. q. 5. & etiam ex causa permutationis, vt in eadem constitutione ver. & quæcumque resignationes.

Quarto. Vtile est, quod apponatur in valuis Ecclesie parua charta, in qua materno sermone contineatur nomen Resignantis, Resignatarij, & Beneficij resignati. Paris. d. lib. 11. q. 14. n. 56.

⁵ Si elapsis 6. mensibus Resignatarius impetret nouam promotionem, illa etiam debet publicari, seruata eadem forma. Paris. d. q. 6. nn. 119.

⁶ Non potest allegari dictam constitutionem non fuisse publicatam, & acceptam Rota in vna Hippregien. Canonicatus 14. Maij 1584. confirmata 4. Februar. 1585. coram Rpd. Gypso.

Paris. lib. 11. q. 9.

⁷ Si caret testibus nõ probat, Paris. d. q. 6. num. 66.

⁸ Nomina testium debent exprimi Rota coram Rpd. Prospero dec. 190. & coram Rpd. Pellegrino dec. 15. lib. 1.

EDITTO SETTIMO.

Per l'Infermi.

È R obbligo della nostra Cura Pastorale, & acciò nessuno parti da questa vita senza li Santissimi Sacramenti.

Commandiamo à tutti quelli che haueranno l'Infermi in casa, che debbano denuntiarli al Curato; & se essi saranno negligenti, li debbano notificare li vicini, alli quali concediamo, se faranno questa santa opera, cinque giorni d'Indulgenza per ciascheduna volta.

Commandiamo alli Medici, che non debbiano visitare l'infermi più di due volte, se non haueranno la fede del Curato in scriptis, che siano confessati, sotto le pene contenute nella Bolla d'Innocenzo III. & Pio V. Sommi Pontefici, quali eseguiremo con ogni rigore.

Vogliamo, che li Curati, che haueranno notizia di vn'infermo, lo debbiano almeno visitare ogni due giorni vna volta, sotto precetto di peccato mortale.

Commandiamo all'istessi Curati, che quando sono chiamati à ministrare li Santissimi Sacramenti, debbano andarli con ogni diligenza, & subito senza differire punto, sotto pena di carceratione, & altre à nostro arbitrio. Commandiamo alli Regolari, che hauendo vditte le Confessioni d'Infermi, debbino notificarlo al Curato, acciò possa hauere cura d'amministrarli à suo tempo l'altri Sacramenti, & lasciar la fede, d'hauer vdito la Confessione per il Medico, conforme il decreto della Sacra Congr. de' Regolari, sotto li 2. di Luglio 1587.

Di più notificiamo à tutti l'Infermi poveri della nostra Città di Sora, sicome anco habbiamo dato ordine alli Curati, che portando fede à noi dell'istessi Curati della lor pouertà, li sumministraremo denari, e tutto quello che li sarà necessario nella lor infirmità, conforme all'obbligo che tenemo.

Et

Vide in tit. de Sacr.
Poenir. decreto 4.
Nau. in Man. cap. 13.
nu. 48.

Et acciò il Santissimo Sacramento del corpo di Nostro Signore Giesù Christo sia accompagnato con quella maggior riuerenza, che si può, concediamo Indulgenza de 40. giorni à tutti quelli, che con lumi, ò senza **Al** l'accompagnaranno tanto quando si porta all'Infermi, come anco à tutte l'altre Processioni, qual Indulgenza vogliamo, che vaglia per tutta la nostra Diocesi: Datum Soræ in nostro Episcopali Palatio die 13. Augusti 1610.

EDITTO OTTAVO.

Ordini da offeruarsi per li Santissimi Sepolchri, & per le Processioni del Giouedi santo con l'Indulgenza de 40. giorni.

ACCIOCHE in questi giorni Santi s'attenda con ogni deuotione, à meditare la Passione di Christo. Vogliamo, che si offeruino l'infrascritti Capitoli.

1 Che il Santissimo Sacramento, mentre starà nel Sepolcro, debbia star coperto totalmente con velo, ò altro che non si veda dal Popolo, & perciò vogliamo, che si ponga in vn Calice coperto con la palla, & sopra vn velo, legato nel bottone del Calice, & poi di sopra si ponga vn altro velo, che non sia legato in alcun modo.

2 Che vi ardano almeno quattro candelè di cera, & sei lampadini di olio del continuo.

3 Che vi sia sempre, à far Oratione vn Prete, ò Clerico, con la cotta, & altri della Parrocchia distinti per ciaschedun'hora, doue deueno interuenir più Preti, & Chierici, con fratelli ancora della Compagnia.

4 Che nelle Chiese delle Monache doue si farà il Sepolcro, si debba riporre il Santissimo Sacramento all'Aue Maria, e serrar la Chiesa, & poi la mattina alle 11.

Ita precipitur in Missali in die Iouis sancti post Missam.

le 11. hore si apra, con riporre il Santissimo Sacramen-
to nel Sepolcro.

5 Che le Donne doppo l'Aue Maria del Giovedì san-
to vadano solo alla Predica, se bene vogliamo, che la
Predica finischi ad vn'hora di notte al più tardi, & quel-
la finita, si ritirino alle case loro, ne vadano altroue, à
veder Sepolchri in tempo di notte, ne anco le Compag-
nie sotto pena di Scommunica.

6 Che tutti li Confratri, che vsano li sacchi debbiano
andare coperti, & con deuotione, sotto pena à nostro
arbitrio.

7 Che nelle Processioni de Confrati nella notte del
Giovedì Santo non si possano rappresentar misterij, sen-
za nostra licenza, sotto la medesima pena.

Auertendo, che oltre le dette pene in quella Chie-
sa, doue non si offeruaranno le sopradette cose d'adesso,
come dall'hora proibiamo che nò si facci più Sepolcro.

Et concediamo Indulgenza de 40. giorni à tutti quel-
li, che Confessati, & Communicati visiteranno li Sepol-
chri. Datum Soræ in nostro Episcopali Palatio die 27.
Februarii 1610.

EDITTO NONO.

Ordini per l'Oratione delle Quarant'hore,
con l'Indulgenza de 40. giorni.

Pru. Fusc. Episc. Sar-
nen. de Visitat. lib. 1.
cap. 16. num. 18.

1 H E si faccia di giorno, & non di notte
2 Che vi ardino continuamente sei can-
3 dele di cerà, & dodici Lampadini
d'oglio.

3 Che vi stia sempre vn Prete, ò Clerico,
& doi Confrati col sacco ad ogn'hora.

4 Che si facci vna lista de Principali della Città, ò Ter-
ra, & s'assegnino tre di loro, che faccino Oratione per
ogn'hora.

5 Che le Donne stiano separate da gl'Huomini, & concediamo Indulgenza de quaranta giorni à quelli, che Confessati, & Communicati interueranno à detta Oratione per qualche spatio di tempo.

EDITTO DECIMO.

Per la Quadragesima.

Geromimo Giouannelli per gràtia di Dio, e della Sede Apostolica Vescouo di Sorà.

ACCIOCHE in questi giorni Quadragesimali si viuia conforme à gl'Ordini della Santa Chiesa, comandiamo, che niuno tanto Ecclesiastico, come secolare, debba in questa Quadragesima, mangiar Carne, Oua, Butiro, Cascio, & altri Latticini, sotto pena ad arbitrio nostro. Et quelli che per infermità non potranno usare cibi Quadragesimali, debbano hauer la licenza, sottoscritta dal Medico, ò dal Curato, e dal nostro Vicario Generale, ouero Vicarij Foranei. Però proibiamo ancora sotto la medema pena, che niun Macellaro, ò Pizzicarolo, ò altri, possa vendere, durante la Quaresima, cibi Pasquali à quelli, che non haueranno la detta licenza. Auuertendo tutti, che si procederà con ogni rigore, volendo che la presente, affissa alla porta della nostra Chiesa Cathedrale habbia il medesimo vigore, come se fusse intimata à ciascheduno personalmente. Datum Sorz in nostro Episcopali Palatio Die 7. Martij 1610.

EDIT-

& hoc praeceptum obligat ad mortale. Toletus cap. 3. num. 7.

1 Est decima pars anni, c. Quadragesima de cōf. d. 5. datur cōn. siliū, quod in prin. Quadrag. premittatur confessio, Card. Toletus lib. 6. cap. 2. n. 11. 2 S. Ambr. Serm. 23. & 24. de Quadrages. diuinum praeceptum esse Ieiun. Quadrag. tradit S. Leo Ser. 1 de Quadrag. ait, esse diuinam institutionem. S. Aug. Epist. 119. cap. 15. ad Ianu. & Ser. 1. fer. 4. post Dominic. 2. Quadrag. S. Irena. Epist. 43. 3. Epiphanius 1. cor. 4. Arrianos, Solomonus, lib. 6. Eccl. Hist. cap. 11. Coar. lib. 4. var. resol. cap. 20. n. 4. vide Nauar. in man. cap. 21. nota. vbi latiss. 3. & denique 4. d. & c. statuimus 72. d. Syn. 6. Constantinop. can. 56. dicit, si quis ova, vel butyrum adierit in Quadrag. Clericus deponatur, laicus excommunicetur Nicephorus lib. 12. Hist. Eccl. c. 34. S. Thom. super 1. ad Timothei cap. 4. com. 2. & 2. 2. q. 147. art. 8. Sylu. ver. ieiunij q. 15. Armill. eod. ver. nu. 1. Nauar. cap. 21. n. 15. Coar. d. c. 20. n. 4. Card. Toletus d. lib. 6. cap. 2. n. 2. & c. 3. in prin. Nauar. d. cap. 21. d. n. 11. vtq. ad 27. de quantitate ciborum, vide Card. Toletum d. cap. 2. nu. 3. de hora prandij ibi num. 8. qui excusentur ab hoc praecepto d. lib. 6. cap. 4. & 5.

EDITTO VNDECIMO.

Sopra le Chiese rouinate .

*Geronimo Giouannelli per gratia di Dio, & della Sede
Apostolica Vescouo di Sora .*

AVENDO noi veduto nella nostra
Diocese alcune Chiese rouinate nelle
quali si fanno molte immonditie; & vo-
lendo però seguire la dispositione del
Sacro Concilio Tridentino. ¹ Com-
mandiamo à tutti di qualsuoglia stato,
grado, & conditione, i quali possedono dette Chiese, &
loro beni, tanto per vnione, come per altro titolo, che
se sono circondate di muro, debbano chiudere la porta
in modo, che non vi si possa entrare; con ponerui vna
Croce di legno in luogo, che sia veduta da tutti. Mà
in quelle Chiese, nelle quali il muro è caduto in tutto,
ò in gran parte, vogliamo che solamente vi si metta la
Croce, acciò si conosca, che quel luogo è stato dedica-
to à Dio; eccettuate però quelle Chiese, doue anco vi
si conserua l'altare, il quale seruirà in luogo di Croce;
& queste si douranno in ogni modo chiudere con porta;
ò cancello di legno in modo, che non vi si possa entrare;
con accomodare la pittura dell'Altare, se sarà guasta.
E tutto ciò si dourà eseguire frà termine d'un mese dal
giorno della publicatione della presente, sotto pena di
priuatione delli frutti di dette Chiese per vn'anno. Et
vogliamo, che questo nostro Editto affisso, nella nostra
Chiesa Cathedrale, & nella Chiesa di Santo Arcangelo
d'Arpino, & di Santo Simeone d'Aluito, & della Parro-
chiale della Ciuitella habbia il medesimo effetto, come
se fosse intimato à ciascheduno personalmente. Datum
Sora in nostro Palatio die 7. Martij 1610.

TID3

EDIT-

EDITTO DVODECIMO.

*Geronimo Giouannelli, per la gratia di Dio, & della
Sede Apostolica Vescovo di Sora.*

HA VENDO inteso, che li sposi, & spose habitano insieme auanti sia celebrato il Matrimonio nella Chiesa coram Parocho, il che è contra le Constitutioni de' Sacri Canonj, & Concilij, & ne vengono molti scandali. Però per l'auuenire commandiamo, che il sposo, ne anco la sposa vadino in casa vno dell'altro, sotto pena à noi arbitraria d'applicarsi à luoghi pij; & in sussidio di scomunica. Datum Soræ in nostro Episcopali Palatio die 5. Nouembris 1610.

Conc. Trid. sess. 24. cap. 1. de ref. matr. ver. præterea. c. aliter. 30. q. 1. c. sponsus. d. 27. S. Calixtus Papa epist. 3. c. 1. cum multis seqq. 30. q. 1. c. de coniugali. 27. q. 2.

EDITTO DECIMOTERRZO.

Per la Retta Administratione di Confraternità, Hospidali, & altri luoghi pij.

VOLENDO rimediare à molti inconuenienti, che habbiamo veduto nella nostra Città, e Diocese, per debito del nostro officio Pastorale, & per l'autorità che ci dà il Sacro Concilio di Trento, & Sacri Canonj commandiamo à tutti li Procuratori di Confraternità, Hospidali, & altri luoghi pij della nostra Città, & Diocese, che debbano frà termine d'un mese far inventario autentico delli beni di detti luoghi pij in vn libro cartulato, & ben legato, che non sia meno di ducento fogli di carta, accioche non si smarrischi così facilmente, nel quale anco si scriua da' Procuratori l'introito, & l'essito con il saldo de' lor conti, qual libro si debba custodire nella cassa di detti luoghi pij. Che quelli, che sono debitori de' luoghi pij, non possino essere procuratori eletti, ne Depositarij, sotto pena di scomunica.

1 Sess. 22. cap. 8. & seq. sess. 7. cap. 15. sess. 25. cap. 8.

2 Etiam si sint in Ecclesijs Regularium, & de hoc extrat resolutio S. C. his verbis. Cōgr. Conc. censuit Episcopum posse visitare Cōfraternitates personarum secularium in Ecclesijs Regularium exemptorum existentes, nō autem eorum Cappellas, vel Altaria, quæ intra easdem Ecclesias consistunt. vide prax Archiep. Neap. cap. 11. in princ.

Hoc etiā seruatur in
Regno. Io. Pau. Mon-
tanerius in pragm. 1.
de admin. & bono Re-
gimine viuer. n. 107.

Che scripte vi debba chedere del numero de' Procura-
tori, vn Sacerdote, ò Clerico, altrimenti sia nulla l'ele-
ctione de' laici, poiche si tratta di beni depositati à vi-
pio, & non si deuono spendere in vso proprio, come si è
fatto da molti sin qui.

Che oltre li due Procuratori si ha hato vn Depositario
idoneo; & si debbano mutar ogni anno in termine
di vn mese, & debbandi in termine d'vn mese render con-
to della loro administratione al Reuifore da noi depu-
tato, assieme con vn altro di detta Compagnia, ò luoco
pio, ouero deputato dalle Vniuersità, con recuperare le
loro significatorie, sottoscritte da detti Reuifori di detti
conti, e fatte altrimenti, faranno di niun valore.

Che il Depositario non paghi denari senza mandato,
sottoscritto da due Procuratori, ouero Priori, e pagan-
do altrimenti, non li sarà fatto buono alli suoi conti.

Che li Procuratori non possino far locatione de' Beni
di detti luoghi, ne dar graño, ò biade, ò credenza ad
alcuno senza consenso della Congregatione, ne possino
far mandati di più somma di due ducati senza consenso
della Congregatione.

Che si consegnino le robe mobili alli Procuratori
per inuentario nel principio del loro offitio, & così si
offerui ogni anno, accio detti beni non vadino à male.

Che per l'aumento non si faccino pasti, ne altri con-
uitti da detti luoghi più.

Che ne gl'Hospedali non si riceua alcuno, se prima
non mostrerà la fede d'esserli confessato, & comunica-
to nella Pasqua precedente.

Che ne gl'Hospedali che non hanno diuersi apparta-
menti non si riceuano dome assieme con liuomini.

Che ne gl'Hospedali non vli si possa star più di tre
giorni (intendendo di quelli che sono sani) senza licen-
za del Curato del luoco.

Che detti poveri non possino andar cercando senza
nostra licenza in scriptis, sotto pena dell'essilio.

E tutto

Et tutto questo comandiamo, che si debba osservare
sotto pena di ducati venticinque in qualunque caso di
contradentione, & in fulidito di communica. Aufer-
tendo a detti officiali, che non osservano quanto di
sopra si è ordinato, li mandaremo Commissarij a riu-
der il tutto a tue spese, poiche habbiamo trouato gran-
dissimi disordini nel gouerno di detti detti luoghi p[er] i
boni de quali ogn'vno ha cercato v[er]supare. Datum So-
re in nostro Episcopali Palatio die 7. Nouembris. 1617.

Forma iuramenti prestandi in manibus
Reuerendis D. Episcopi, suorum Vi-
cariorum Generalis per Prouisos de
beneficijs Ecclesiasticis.

Ego N. de beneficio N. ordinarij, vel Apostolical
auctoritate prouisus, iure, quolibetque iure
obediens Sancte Matris Ecclesie Romane Catholice, &
Reuerendiss. D. Episcopo, sacre ius legitimus successor
eiusq. Vicarijs generalibus, & quod de bonis dicti be-
neficij, ac eius fructibus, & super eis p[er] alia sequi illici-
ta, cum nemine prorsus intui, nec aliquid cuiquam de-
di, vel promisi, vt ipsum beneficium obtinerem. Item
tuto quod de bonis eiusdem beneficij, iuxta scriptum
Diocesane Synodi inue[n]tarium intra tres menses con-
fictam, & Curie Episcopali exhibebo. Possessiones vero
& bona immobilia, aliave, que immobilium instar ha-
bentur, & mobilia pretiosa ad ipsum beneficium quo-
modolibet pertinentia non vendam, non donabo, neque
oppignorabo, nec aliquo modo extra iuris dispositio-
nem alienabim, immo alienata pro viribus recuperabo, sic
me Deus adiuet, & hac sancta Dei Evangelia.

1. c. nullus, vbi Doct.
de iureiur.
2. Jac. Brozz. de offic.
Vic. lib. 2. q. 119. nu. 3.

1. Debet illa ambabus
manibus tangere. c.
quodlibet. 1. q. 2. Cum
multorum, de h[er]et.
in alijs iuramentis ex
consuetudine Italiae
sufficit tangere quem-
libet librum, aut quem-
libet scriptoriam. Silu.
verum iuramentum, l. n.
2. lat[er]e Couarr. in c.
quomuis, in initio §. 1.
n. 1. de pac. in 6.

Forma iuramenti præstandi, vt supra à nominatis, præsentatis, vel electis ad aliquod beneficium Ecclesiasticum, priusquam ad illud instituantur, vel eis conferatur.

EGO N. præsentatus, nominatus, seu electus ad beneficium N. vel ad Cappellaniam in Altari N. iuro, & profiteor per hæc sacrosancta Dei Euangelia, neque me beneficij, vel Cappellaniæ prædictæ obtinendæ causæ, aut vt ad illud, seu illam præsentarer, vel nominarer, vel eligerer, neque quemquam alium meo nomine, me sciente, & consentiente quicquam Patrono, seu alij cuiquam ea de causa dedisse, vel locasse, vel prius mutuo datum, commodatum, locatum, vel quocumque modo debirum remisisse, aut relaxasse, nec de domibus, terris, prædijs, redditibus huius beneficij, seu Cappellaniæ, fructibusvè, decimis, aut oblationibus eiusdem præteritis, præsentibus, & futuris, donationem, remissionem, locationem fecisse, promisisse, aut iniuisse; sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

**Forma iuramenti præstandi per testes
Synodales.**

EGO N. testis Synodalis à Reuerendis. D. Episcopo electus, promitto, spondeo, & iuro, quod à modo in antea quicquid noui, aut audiui, aut post modum inquisiturus sum contrà Dei voluntatem, & rectam Christianitatem in Regione mihi commissa, factum sit, aut futurum erit, quod ad cognitionem meam peruenit, ego nec propter amorem, nec propter timorem, nec propter pretium, nec propter parentelam vllatenus celabo Reuerendissimo D. meo Episcopo, aut eius deputato; sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Forma Iuramenti præstandi per examinatores.

E Go N. examinatoris officium, quod suscepi, promitto, spondeo, & iuro, me fideliter, ac sincerè, quantum in me erit executurum, sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia. &c.

Forma Litterarum Monitorialium.

*Geronimo Giouannelli per la gratia di Dio, & della
Sede Apostolica Vescouo di Sora.*

R Eu. Curati della nostra Diocesi. Vi ordiniamo, che ad ogni richiesta di N. debbiare in tre giorni festiui nelle solennità delle Messe denunciare al Popolo, mentre vi sarà frequenza di Gente, le cose infrascritte, cioè.

Chi tenesse, defraudasse, & indebitamente celasse grano, miglio, grano d'India, spelta, & altre sorti di vettouaglie, panni di lana, lino, accia, ferramenti d'ogni sorte, scritture pubbliche, ò priuate, polize, massaritie, e suppellettili di casa, case, terreni, possessioni, caualli, Bodi, & altri animali, & qualunque altra sorte di beni spettanti à N. li debbano restituire, e quelli che lo fanno, debbano reuelare frà termine di 6. giorni, dopò l'ultima monitione, sotto pena di scomunica maggiore. Dato in Sora nella Corte Episcopale à dì

Forma per fulminare la scomunica, da offeruarsi dalli Curati.

P Er ordine del Molto Illust. & Reuerendiss. Monsig. Vescouo di Sora si dichiarano, & publicano per escommunicati, e maledetti, & dati in potestà del Demonio infernale, prinati dell'oratione, & suffragij di S. Chiesa, e de' santissimi Sacramenti, tanto attiuè, come passiuè, e della comunione de' fedeli, priuati di sepul-

Card Zab. & Imol. in Clem. dispendiosam, de iudic. vbi ponitur forma Phil. Prob. ad lo. Mon. in c. 5. de constit. in 6. Nauam in vesp. c. inter verba, conclus. 6. coroll. 66. 11. q. 3. & conf. 7. de sen. excom. Henriquez in sum. lib. 5. de excom. cap. 18. Rip. in tract. de peste, in fine, à nu. 121. vsque ad 128.

1 Se sarà scomunicata Papale, vi si agghiongerà delegato Apostolico.

tura Ecclesiastica, & condannati alla sepultura fuori delle mura della Terra, tutti quelli, che hanno qualsivoglia sorte di beni spettanti a N. conforme le lettere monitoriali sopra di ciò spedite, & non l'hanno restituito, & così quelli, che lo fanno, & non l'hanno rivelato, riscuotendosi a se l'assoluzione.

Terrà il Curato in mano tre candele, secondo il solito, accese, & si gettaranno in vn vaso d'acqua, auanti il Popolo, con far sonare la Campana maggiore della Chiesa, & tocchi, & così si farà ogni festa inter Missarum solemniam, mentre il Popolo è in Chiesa fino a nouo ordine di Monsig. Reuerendissimo.

Formula di denunciare, o publicare al Popolo nella Messa in giorno di festa quelli, che desiderano esser promossi a gl'ordini.

SI notifica alle Charità vostre, come N. figliuolo di N. della Terra di N. è per promouersi all'ordine N. & però se alcuno di voi sapesse che fusse impedimento alcuno, per il quale non possa esser promosso a detto ordine, venga a notificarlo a me N. ouero a notificarlo al Molto Reu. Vicario Generale.

Forma collationis beneficij Ecclesiastici.

*Hicronymus Dei, & Apostolica Sedis gratia
Episcopus Soranus.*

Dilecto nobis in Christo N. Clerico, Salutem in Domino. Vitae, ac morum honestas, aliq. probitatis, & virtutum merita, quibus apud nos fide digno commendaris testimonio, nos inducunt, vt tibi recommendamur ad gratiam liberales. Cum itaque Canonatus, & Praebenda, quos quondam N. in Ecclesia S. B. Ter-

1. Extrau. vn. de furt. Direct. Inquis. par. 3. fol. 399. Summ. Bull. ver. excom. ad finem reuelationis. fol. 230.

3. Extrau. vn. de furt. Manu. Pastor. cap. 65. Gregor. Sayrus in thesau. casuum conscientiarum lib. 5. cap. 9. nu. 10. S. Antonin. 3. par. tit. 27. de interd. cap. 4. ante fin. Marant. in prax. ver. restit concipiatur cic. n. 114. ver. aliquando.

5. Carol. act. par. 21 fol. 146.

1. Requirer non debet Episcopus ergo N. de reur. c. in nomine. 73. d.

2. c. graue, de prob. 3. Debet exprimi qualitas beneficij, elem. a de off. ordin.

4. ghe. quibus, de prob. an. 6. & si fides Quippe Hainet aliquam Ecclesiam, exprimitur Ecclesia vbi sita est. Felin. c. significante, col. 1. de rescript.

ne Alberti nostre Diocesis obtinebat per eisdem No-
 obitum, extra Romanam Curiam de mense Februarij
 vacauerint, & vacent ad presens. Nos tibi, qui à dile-
 ctis nostris examinatoribus in Diocesana Synodo depu-
 tatis, examinatus, & idoneus repertus fuisti, afferenti,
 te ex dicta Terra oriundum, ac in sacro Subdiaconatus
 ordine constitutum existere, premissorum meritorum
 temporum intuitu, & specialem gratiam facere volentes, te
 epram nobis presentatum per litteras N. de cuius iuris-
 patronatu plenè nobis constitit, iuxta formam Sac. Con-
 ciliij Tridentini, & ad dictos Canonatum, & prebendam,
 sicut premititur, vacantes instituiamus, & de illis etiam
 tibi cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis, auctorita-
 te nostra ordinaria conferimus, & assignamus, & ac pro-
 uideamus de eisdem etiam per bireti impositionem capi-
 ti tuo, te quoque in possessionem prefatorum Canoni-
 catus, & prebende dictæ Ecclesiæ S. N. de dicta Terra
 Alberti immittimus, & imponimus, recepto prius à te,
 in manibus nostris, corporali ad Sancta Dei Evangelia
 iuramento, professione Orthodoxæ fidei, iuxta formam
 traditam in Bulla sac. record. Pij Papæ IV. ne non fide-
 litatis, & obedientiæ Sanctissimo Romano Pontifici, ac
 nobis, & successoribus nostris gratiam, & communio-
 nem S. Sedis Apostolicæ habentibus, ac de non alienan-
 do bona prefatorum Canonatus & prebende, sine li-
 centia superiorum, sed alienata pro posse tuo, recupe-
 randi ad Synodum veniendi, & ordinationes nostras ob-
 seruandi, ac alia dicendi, & faciendi, ad quæ de iure
 teneris. Quocirca Archipresbytero, & Canonicis dictæ
 Ecclesiæ, & Sancti N. ceterisque personis Ecclesiasticis,
 ac Tabellionibus, & Notarijs publicis per Ciuitatem, &
 Diocesim nostram Soranam constitutis, qui super hoc
 per te, vel Procuratorem tuum fuerint requisiti, seu al-
 ter eorum fuerit requisitus tenore presentium in virtute
 S. Obedientiæ committimus, & mandamus, quatenus ip-
 si, vel eorum alter statim post requisitionem huiusmodi

te,

6. Exprimatur modus
 vacationis. c. suscri-
 ptum, de rescrip. in 6.
 6. Si Episcopus gau-
 det alternantia.

7. Non requiritur ex-
 pressio beneficiorum,
 quæ obtinetur, cui co-
 fectur. To. de Selua. de
 benef. par. 3. q. 30. nu. 53.
 Menoch. de arbit. c. 1. 201. n. 150.

8. Sess. 25. cap. 9.

9. Nec est opus expri-
 mere fructus benefi-
 cij collati, sive in pro-
 uisione Apost. Reliqua
 ad aures. n. 15. de re-
 scrip. Cassad. super
 Reg. Casc. dec. 31. n. 9.
 10. Sarr. de valor. ex-
 prim. q. 3. Ratio est,
 quia Ordinarius præ-
 sumitur diligenter cer-
 titudinem beneficiorum,
 & impetrantium suæ
 Diocesis, ex quo præ-
 sumitur diligenter vi-
 sitare suam Diocesim.
 Felin. d. c. ad aures. n. 15.
 Alia ratio ponitur
 per Menoch. d. casu
 201. nu. 155.

10. Per collationem non
 transfertur possessio.
 c. cum Bertoldus, de
 re iudi. & licet de iu-
 re spectet ad Archid.
 c. ad hæc, de offic. Ar-
 chid. tamen generalis
 consuetudo hoc ex-
 tendit, etiam ad alios.
 Rebuff. in praxi, tit. de
 miss. in poss. To. de
 Selua. de benef. 3. par.
 quæst. 35.

11 Episcopus non potest clausulam, non obstat. Rebuff. in concord. in form. mand. Apost. ver. non obstat.

12 In collatione Episcopi requiritur presentia duorum testium. Rot. in vna Viridunen. Canonatus coram R. P. D. Gypso Ven. 13. Maij 1589. Pellegr. decis. 15. lib. 1. in manuscr. Pthol. dec. 152. lib. 1. late gl. in c. post cessionem, in ver. litteras, de probat.

1 Notarius debet se rogare de publicatione. Paris. de reg. lib. 1. q. 14. n. 60. & debet registrari penes actuarium. Cur. Episc. Paris. ibidem nu. 52. & hoc modo probabitur, publicatione esse factam in tempore. Rota coram R. P. D. Orano Tarentina beneficij 12. Maij 1589. Paris loco citato n. 75

2 Publicatio debet fieri in Cathedrali, & in Ecclesia beneficij in diebus festiuis, & inter Missarum solemnias sic habet Const. Gregoriana, de qua infra Rota Viridunen. Canonatus 12. Maij 1586. coram Gypso. Paris. q. 6 n. 26. lib. 11.

3 Debent exhiberi littere Apostolicæ, vel earum transcriptum autentice Rot. Catalog. Prioratus. 10. Octobris 1580. coram Card. Blanchetto.

4 Rota Burgen. Canonatus 31. Ian. 1586. coram R. P. D. Gypso.

te, vel Procuratorem tuum legitimum tuo nomine in corporalem, realem, & actualement possessionem supradictorum Canonatus, & præbendæ Ecclesiæ Sancti N. prædictæ Terræ Albeti iurium, & pertinentiarum prædictarum nomine nostro inducant, & defendant inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, teque, vel Procuratorem tuum, tuo nomine ad dictos Canonatum, & præbendam in dicta Ecclesia Sancti N. recipiant, & recipi faciant in Canonicum, & fratrem, statim in Choro, & vocem in Capitulo assignando, ac tibi de illorum fructibus, prouentibus, iuribus, & obventionibus vniuersis respondeant, & faciant ab alijs quantum in eis fuerit plenarie, & integrè responderi. " In quorum omnium & singulorum fidem, & testimonium præmissorum has præsentis litteras, manu nostra subscriptas fieri, & per infra scriptum notarium, & Cancellarium nostrum scribi, sigillisq. nostri iussimus, & fecimus impressione muniri. Datum Soræ in nostro Episcopali Palatio, sub Anno à Natiuitate Domini . . . Indictione . . . die vero . . . Mensis . . . Pontificatus N. . . . Præsentibus 12 N. N. testibus ad præmissa specialiter vocatis, habitis, atque rogatis.

Forma fidei publicationis Resignationis, quæ debet scribi à tergo Bullarum.

Fidem facio ego Notarius 1 infra scriptus, retro scriptas litteras apostolicas, expeditas in fauorem N. iuxta ipsarum seriem, & tenorem cum nominibus, & cognominibus Resignantis, & Resignatarij, ac denominationum, & qualitarum beneficij clara, & intelligibili voce sub die Dominico, vel alijs festiuo 15. mensis Augusti. Anno 1613. in ipsa Ecclesia Beatæ Mariæ, & in Cathedrali, dum frequens Populus ad Missarum solemnias 2 conuenerat publicasse, easq. litteras Apostolicas 3 manibus tenuisse 4 ostendisse, & legisse, earumq.

exemplum collationatum affixum in Valuis dictæ Ecclesiæ fuisse relictum, ac sterisse per diem, aliaq. & similia fecisse iuxta formam, & traditam per foelicis recordationis Gregorium Papam XIII. in Constitutione sua, de Publicandis resignationibus promulgata sub Nonis Ianuarij anno 1583. 6 In quorum fidem, &c. præsentibus 7 N. & N. 8

Ego Hieronymus Ecclesiæ Soranæ Episc.

Aduertendum est, Primo quod in beneficijs vacantibus per resignationem in hoc Regno non requiritur licentia Illustris. D. Nuncij, quæ benè requiritur in beneficijs, vacantibus per obitum, vel aliter, quam per resignationem, ita eauctur in pluribus Constitutionibus Apostolicis, & in ipsius facultatibus Illustris. D. Nuncij in Regno Neapol. quas refert Paris in tract. de Resign. lib. 11. q. 6. n. 62. quem omnino videas.

Secundo. Aduertendum etiam est, quod resignatio Beneficij ad cuius titulum quis fuit ordinatus non valet sine dicta expressione, & non sufficit, quod sit expressum, remanere resignanti vnde viuat ita fuit decisum, in Rota ex sententia S. C. in vna Aretina plebis 4. Decembris 1600. coram Illustrissimo D. meo Card. Millino, vt refert Garcia de Benefic. par. 1. cap. 5. num. 438.

Tercio. Aduertendum, hanc publicationem etiam requiri in resignatione coram ordinario, vt in dicta Constitutione Gregorij XIII. §. de Beneficijs. Paris. d. lib. 11. q. 5. & etiam ex causa permutationis, vt in eadem constitutione ver. & quæcumque resignationes.

Quarto. Vtile est, quod apponatur in valuis Ecclesiæ parua charta, in qua materno sermone contineatur nomen Resignantis, Resignatarij, & Beneficij resignati. Paris. d. lib. 11. q. 14. n. 56.

5 Si elapsis 6. mensibus Resignatarius impetret nouam provisionem, illa etiam debet publicari, seruata eadem forma. Paris. d. q. 6. nu. 119.

6 Non potest allegari dictam constitutionem non fuisse publicatam, & acceptatam Rota in vna Hippregien. Canonicatus 14. Maij 1584. confirmata 4. Februar. 1585. coram Rpd. Gypso.

Paris. lib. 11. q. 9.

7 Si caret testibus nõ probat, Paris. d. q. 6. num. 66.

7 Nomina testium debent exprimi Rota coram Rpd. Prospero dec. 190. & coram Rpd. Pellegrino dec. 15. lib. 1.

ORATIO HABITA IN SYNODO SORANA.

A. R. D. ANTONIO ROGGERIO SORANO
Canonico Cathedralis Ecclesiae.

I quis fortè è longinquis Regionibus in hoc Augustissimum Genitricis Dei templum ex improviso ingrederetur, hoc celeberrimo tantorum virorum, viso conspectu suspicor equidem (Præsul Reuerendissime) futurum sit, cogitabundus, ac tacitus quidem sisteret, oculos in vestrum omnium ora defigeret, & hanc ædem diuinis honoribus addictam, amplissimum iudicaret coeundi Senatus locum, quo Religio arrigeret Christiana, & suis quasi sedibus, ac vestibulis pietas exultaret. Quod si, volente Deo, ex illis supernis Regionibus in hæc Ima mortalium domicilia Gregorius descenderet, Chrysostomus, Athanasius, vel quis ex eorum numero, qui Religionem nostram hæreticorum impulsibus quasi funditus euersam suis humeris sustentarunt, hoc sacro circumspecto Conuentu, & de Christianæ Reipublicæ statu benè sperarent, & iniqua sceleratorum hominum Dogmata, qui vnà cum Arrio, cum Luthero monstra ex inferis in nostram perniciem emersa, consentiunt pœnitùs exterminanda, dubio procul affirmarent. Et quidè quis est ita mentis lumine captus, qui non animaduertat hunc Religiosorum hominum Senatum qui te (Hieronyme Perillustis,) non modò suadente, sed etiam imperante est coactus, non nisi Christianam pietatem præferre, in rebelles, & diuini numinis hostes arma

con-

conuertere, furiales Dæmonum Artes, quibus mortali-
 um plurimos ad se trahunt, detegere primum, detectas
 confutare, confutatas reprehendere, obiurgationibus
 insistere, ad internicionem delere. Id moris semper vi-
 guit inter eos, A, qui non Pelagiani à Pelagio, ab Noua-
 to Nouatiani, Arriani ab Arrio, sed ab humani generis
 Redemptore Christo scilicet, Christiani sunt appellati,
 vt statutis temporibus, ne quid Respublica nostra detri-
 menti caperet, leges quasdam promulgarent, Sanctissi-
 mos eruditorum hominum Cætus indicerent, quibus si
 quid malum est, arceretur, si quid nouum, & insolens
 discuteretur; si quid morbidum, & peste confectum,
 igne, ferroque adhibitis ad sanitatem reuocaretur, idque
 non solum quo tempore seruatoris nostri nomen, longè,
 lateq. diffusum in suas partes, vel effratos, & nullo cul-
 tu viuentes, homines attraxit; verum, & prisci etiam
 sapientes in hanc tandem deuenere sententiam, non
 posse Reges, ac Principes, quamuis immensis propè mo-
 dum exercitibus obuallati, & Regna tutari, nisi Perito-
 rum habuerint Conuentus, qui leges condant, decreta,
 sanctiones, plebiscita, quibus quasi habenis quibusdam,
 & calcaribus modò torpentes impellant, & socordes;
 modò lasciuiantes, & effrenatos reprimere possint, &
 coercere. Primus igitur ex antiquissimis Orpheus ho-
 mines in syluis ferino more vagantes sine moribus, sine
 cultu, sine disciplina cõegit in vnum locum, eosq. post-
 quam ciuilem viuendi formam edocuit, decretis; &
 legibus ad melius traxit institutum. Agnoscebat ni-
 mirum vetustissimus Philosophus, quamuis Priscorum
 more vitam duceret, in vrbana scilicet, & in ciuilem,
 non posse se Barbaras gentes in officio continere, nisi
 legum, & decretorum beneficio, quibus quasi catenis
 immoderatorum gentium feruor cõerceretur. Ab huius
 instituto non aberrarunt sapientes Græci: Athenienses
 scilicet, Sparthani, Lacones, qui eo vsque legum, San-
 ctionumque extulere dignitatem, vt ab Dijs immortalibus

+ *Exord. Audient*

bus se excipere solitos leges constantissimè affirmarent, quas deinde Populis quasi Deorum autoritate roboratas explicarent. Qua proptèr Mercurius vetustissimus Philosophus ad Apollinem, Solon ad Iouem Deorum parentem: Charondas ad Saturnum: Toroaster in Bactris ad Ormasim: Numa Pompilius apud Romanos ad Aegeriam suarum præceptionum inuenta referebant: Intelligebant profectò sapientes viri hominum insolentiam non posse coerceri, nisi legum decretis, ijsq. Cœlo delapsis refrenaretur. Quod institutum, diuino Sancti Spiritus afflatu in Rempublicam Christianam immissum, mirum quantum omni ætate apud omnes gentes floruit; quantum exulceratis, & ferè perditis rebus attulit adiumenti. Pone tibi antè oculos, si placet (Hieronyme Religiosissime) rei Christianæ statum post Orbis moderatorem Constantinum, omitto enim, ne sim nimius, clades, quas est passa, miserrimè sub Nerone, Diocletiano, Maximiano, alijsq. multis, pone inquam tibi ob oculos paruulum illum, & quasi nascentem Christianorum gregem acriter afflictum turpissimè dilaceratum, sceleratis obiectum mendacijs, irrisionibus, calumnijs. Intuere Sanctissimos homines alios in exilium depulsos: alios feris obiectos: alios latitantes: alios in speluncis, ac Terræ cauernis: alios syluestribus herbis, glande, fruticibus ferarum more victitantes: nihil vides, quamuis multa videas, commiseratione digna, & lacrymis sacra quasi pedibus conculcata; Augustissima templa vel diruta, vel sanguinis effusione contaminata, vasa ipsa, Deus immortalis Angelorum escam solita Cœno, & spectis oblita, ipsi denique Sacerdotes, ipsi Episcopi, quorum vel nomen tantum terrorem incutere solet, vestibibus laciniatis, & sordibus, macie, & squallore confecti, stipem emendicantes Populorum quisquilijs, ludibriò expositis, quos non incitassent ad lucum, ad mærorem ad commiserationem sui? Samosatenus ex vna parte, Sabellius, Cherintus, Nepo-

tianus, Sacramenta conculcare, Sanctorum Præsidium, ac tutelam aspernari, purgatorios ignes, ac tormenta irridere pœnitus, ac flocci facere. Pelagius ex altera: Nôuatus, Arius, orientem impijs Dogmatibus inficere, filium æterno Patri non consubstantialem turpissimis blasphemijs asseuerare, quò se vertat in tanto rerum discrimine Christiana Respublica vndè consilium excipiat ad salutem. Ecce tibi Gregorios, & Basilios nobilissimum par' amicitia, qui Sanctissima coacta Synodo in Infernas Tabernas abigerunt portentosas bestias, è quibus antea emerferant. Mirro Athanasios, Chrysostomos, qui conscleratum Arrij furorem reprimere potuerunt. Prætereo Ambrosios, Augustinos, Hieronymos, Cyprianos, qui cadentibus rebus præsidium fuere longè firmissimum. Certè Pontifices maximi, quibus Christianæ rei onus incumbit, diuinum illud inuentum excogitare, quo perditorum hominum impudentiam comprimerent, dissectisq. errorum nubibus veritas ipsa Christianæ fidei sole clarior eluceret. Conuocant ex longè diffitis terræ partibus Sapientissimos, ac sanctissimos viros. Synodos indicunt ob Religionem seruandam, firmissimisq. legibus, ac decretis nostram confirmant, cælestem doctrinam labefactant alienam. Hinc Fabianus Religiosissimus Pontifex Siluester, Damasus, post hos Agathò, Stephanus, Paulus, alijq. pro tempore regnantes Nicenas coegere Synodos, Arausicanas, Mileuitanas, Ephesinas, alij verò Constantinopolitanas Lateranenses, Florentinas, nouissimè verò Tridentinas, quibus viget Respublica Christiana, vigeatq. magis in dies. Neque verò quamuis annuente Deo, hoc tempore hæresum Commentatores in Infernum detrusi conticescant, neque rabies Imperatorum effrenata seuiat in Christi fideles, neque verò Ecclesiæ Pastoribus licet, tamquam in ocio, ac quietè gregis curam prætermittere, & somno, ac delicijs indulgere. Semper enim Tartaræ legiones conspirant in perniciem nostrā, circunt que-

querentes, quos fallant, quos deuorent: Improbos inducunt mores, odia concitant: sacra, cultumq. diuinum superstitionis artibus perturbant. Hinc priscorum Pontificum pietatem, vigilantiam imitatus Antistes noster Hieronymus, ne quos ex Grege suo rapient Inferni Satellites, nec inter optima doctrinae pascua, quibus suam ditat Dioecesim, noxiae subinde oriantur, prauorum dogmatum germina; vos quibus alendi gregis incumbit cura in hunc locum aduocauit, Patres, vos sanctissimis praeceptis, decretis firmissimis, sanctionibus non violandis vitae integritate admirabili instructos adhortatur, adhortatos placidissima quadam coactione impellit ad Sanctimoniam, ad animarum curam, & medelam. Vestrum est, ouibus prospicere seruatoris nostri sanguine redemptis, A. vestrum nocturnis, diurnisq. Vigilijs, crebris admonitionibus, & sanguinis vitaeq. effusione, si occasio postularet, Ouile, quod Christus Dominus adamauit affectu, quasi saepibus, ac muro firmissimo circum vallare. Istud agite per Deum immortalem: in id totis viribus incumbite, quod si fiet, spero futurum, ut omni vestra diligentia nostrorum hostium omnes eludantur insidiae, & inter tot fidei nostrae propugnatores tutissime vagetur, & exulcet pietas Christiana.

Errata .

Corrige .

In epist. col. 2	tenendo	terendo
f. 37 decret. 1	qualis,	quales
f. 40 num. 3	ipſus	ipſus
f. 46 num. 1	Nau. cap. 35.	cap. 25.
f. 73 decret. 4	vestigalia	vestigalia
f. 74 decret. 1	ordinator	ordinato
f. 77 decret. 5 n. 1.	Galeatij	Gelasij
f. 83 num. 3. in fin.	testat	testatur
f. 93 decr. 5. n. 2. in fl.		
in 6. edic.	nu. 7.	nu. 10.
f. 115 edic. 3. n. 6. in fl.	dec. 15,	dec. 15.
f. 131 num. 6.	Curabo	Curabo
f. 148 in oratione prope fin.	addo per vias.	

de familia armata vide pag. 72. in margin.
de familia armata ~~ante~~ ⁱⁿ alij agit
Paulus Viarsing in Braxi Episcopi
de virginitate in by cqi. 111. nu. 8.
pag. mil. 120 — et etiam de familia
Armata Ep. agit Cardus Marcom in
in Apologico Tractatu pro iurisy Patre
et pro Seta Iuvenacobi pag. 27. et
sequenti by Ar. Rom. 1692. in d. apud nos.
Pauca pro Blasphemij pag. 12 = Hoc etiam
Amis in libro P. L. Cognome an. 1569. et
in statuty Civitatis Brevetariae pag. 82 =
videat etiam Synodus Policatholica an. 1632.
lit. 2. cqi. 2. nu. 1. 2. 3 = Synod. Angloricij
an. 1728. in Appendice Ed. No 22 = Synod.
Bazov an. 1658. cqi. 21. nu. 1. et 3. = Synod.
Armenicij an. 1668. cap. 3. pag. 10 =

et ex eo quod per naturam suam non potest esse in se ipso
et per se ipso non potest
et per se ipso non potest
et per se ipso non potest

auxilium sufficiens non datur ex alio, sed ex se ipso
auxilium per se ipso quia auxilium sufficiens datur a se ipso
et per se ipso auxilium sufficiens datur a se ipso
auxilium per se ipso quia auxilium sufficiens datur a se ipso

hic est deus in ratione sua, et creatur quodammodo deus
et per se ipso deus, non creatur quodammodo deus
et per se ipso

et per se ipso deus, et per se ipso deus

et per se ipso deus, et per se ipso deus
et per se ipso deus, et per se ipso deus
et per se ipso deus, et per se ipso deus
et per se ipso deus, et per se ipso deus

Probo quod deus est causa per se ipso
et per se ipso deus, et per se ipso deus
et per se ipso deus, et per se ipso deus
et per se ipso deus, et per se ipso deus

et per se ipso deus, et per se ipso deus
et per se ipso deus, et per se ipso deus
et per se ipso deus, et per se ipso deus
et per se ipso deus, et per se ipso deus

Famiglia Vavalle della g. chiesa di Jorin
al Tit. XVIII. della De. No. III.

Essi anche si ne leggono nel libro
di ricerca del 1869. nell' Appendice
alla pag. 108.

Nella chiesa di Giovenazzo si si leggo-
no ~~per~~ uomini affidati = vedi nella
serie di Giovenazzo del Paglia facciar. 67.

111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200

182
5
3